

Hallituksen esitys eduskunnalle vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjan. Esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta hyväksyisi lain pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä lain merilain muuttamisesta, jolla kansallinen lainsäädäntö muutetaan vastaamaan pöytäkirjaa.

Pöytäkirjassa on määräykset vastuusta meritse kuljetettavan vaarallisen aineen aiheuttamasta vahingosta. Pöytäkirjalla pyritään varmistamaan riittävä, nopea ja tehokas korvaus henkilöille, joille aiheutuu vahinkoa vaarallisista aineista. Pöytäkirjan mukaan aluksen omistaja on ensisijaisessa vastuussa vahingosta tiettyyn vastuumäärään saakka ja vastuu on ankaraa. Vastuunsa kattamiseksi aluksen omistaja on velvollinen hankkimaan vakuutuksen tai muun vakuuden. Vahingonkäräjällä on oikeus esittää vahingonkorvausvaatimuksensa suoraan vakuutusantajalle. Jos aluksen omistajan vastuu ei riitä kattamaan vahinkoa, vahingonkäräjällä on mahdollisuus saada korvausta pöytäkirjalla perustettavalta kansainväliseltä korvausrahostolta. Rahaston toiminta rahoitetaan sopimusvaltioissa toimivien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajien suorittamilla maksuilla. Pöytäkirja vastaa näin ollen perusrakenteeltaan öljyvahinkojen korvausvastuuta koskevaa kansainvälistä sopimusjärjestelmää.

Alusturvallisuuden valvonnasta annettuun lakiin sekä lakiin eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta ehdotetaan tehtäviksi pöytäkirjassa edellytetyt muutokset. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi laki meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportoinnista. Laissa säädettäisiin pöytäkirjan mukaisille maksuvelvollisille vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajille velvollisuus raportoida toimivaltaiselle viranomaiselle kalenterivuoden aikana vastaanottamiensa vaarallisten aineiden määrät.

Pöytäkirja tulee voimaan 18 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin 12 valtiota on liittynyt siihen. Lisäksi voimaantulo edellyttää, että edellisenä kalenterivuonna näissä valtioissa olevat maksuvelvolliset henkilöt ovat vastaanottaneet yhteismäärältään vähintään 40 miljoonaa tonnia yleistilin maksuvelvollisuuden alaista lastia ja että näistä valtioista neljän valtion alusten bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 2 miljoonaa. Esitykseen sisältyvien lakien on tarkoitus tulla voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti, kun pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan. Meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportoinnista annettavan lain on kuitenkin tarkoitus tulla voimaan tätä aikaisemmin 1 päivänä tammikuuta 2020, jotta Suomi voi liittyessään pöytäkirjaan toimittaa pöytäkirjassa edellytetyt tiedot maksuvelvollisuuden alaisesta lastista Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille. Suomen liittymiskirjan tallettamisen ajankohdassa on tarkoitus ottaa huomioon kilpailun kannalta merkityksellisten valtioiden yleissopimuksen ratifioinnin ajankohta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
1.1 Vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamat vahingot.....	4
1.2 Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä tehty yleissopimus.....	4
2 NYKYTILA.....	6
2.1 Lainsäädäntö.....	6
<i>Merioikeudellisen lainsäädännön kansainvälinen tausta.....</i>	6
<i>Vastuu öljyvahingoista.....</i>	6
<i>Vastuu muiden vaarallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta.....</i>	7
<i>Vastuunrajoitusoikeus.....</i>	7
<i>Ympäristölle aiheutuneet vahingot.....</i>	8
<i>Vesilaki ja merilaki.....</i>	8
2.2 Kansainvälinen kehitys ja EU:n lainsäädäntö.....	8
<i>Kansainvälinen kehitys.....</i>	8
<i>EU:n lainsäädäntö ja toimivalta.....</i>	9
2.3 Nykytilan arviointi.....	10
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	10
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	11
4.1 Vahingonkäräjien aseman paraneminen.....	11
4.2 Taloudelliset vaikutukset.....	12
4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	15
4.4 Ympäristövaikutukset.....	15
5 ASIAN VALMISTELU.....	15
YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT.....	18
1 PÖYTÄKIRJAN SEKÄ KONSOLIDOIDUN YLEISSOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA NIIDEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	18
1.1 Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirja.....	18
1.2 Konsolidoitu vuoden 2010 kansainvälinen yleissopimus vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä 25	
2 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	45
2.1 Laki vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjasta.....	45
2.2 Merilaki.....	47
2.3 Laki meritse kuljetettävien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta.....	61
2.4 Laki alusturvallisuuden valvonnasta.....	65
2.5 Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta.....	65

HE 50/2019 vp

3	VOIMAANTULO.....	65
4	EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	67
4.1	Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus.....	67
4.2	Käsittelyjärjestys.....	68
	LAKIEHDOTUKSET	71
	1. Laki vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjasta	71
	2. Laki merilain muuttamisesta	73
	3. Laki meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta	86
	4. Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	89
	5. Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	90
	LIITE	91
	SOPIMUSTEKSTI	91
	VUODEN 2010 KONSOLIDOITU HNS-YLEISSOPIMUS.....	116
	LIITE	181
	RINNAKKAISTEKSTIT	181
	2. Laki merilain muuttamisesta	181
	4. Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta	203
	5. Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	205

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

1.1 Vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamat vahingot

Vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamat vahinkotapahtumat merellä ovat olleet harvinaisia. Luonteeltaan, vaikutuksiltaan ja kustannuksiltaan ne ovat kuitenkin huomattavasti moninaisempia kuin öljypäästöt. Tämä johtuu muun muassa erilaisten vaarallisten ja haitallisten aineiden suuresta määrästä. Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä tehdyn yleissopimuksen (*HNS-yleissopimus*) mukaisia vaarallisia ja haitallisia aineita on noin 6 500, joista aluksissa kuljetetaan säännöllisesti noin 2 000:tta. Öljypäästöihin verrattuna vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamissa vahinkotapahtumissa räjähdysten, henkilövahinkojen ja ihmishengen menetysten vaara on selvästi suurempi. Vaarallisia ja haitallisia aineita sisältävien merikuljetusten määrä kasvaa kansainvälisesti myös vuosittain samaa tahtia kuin merikuljetusten yleisesti. Kuljetusten määrän kasvun voidaan olettaa lisäävän myös riskiä onnettomuuksien tapahtumisesta.

Kansainvälinen P & I -ryhmä, jonka jäsenet ovat myöntäneet vakuutuksen suurimmalle osalle maailman tonnistosta, raportoi maailmanlaajuisesti 192 vaarallisia ja haitallisia aineita koskevaa vahinkotapahtumaa vuoden 2002 ja tammikuun 2010 välisenä aikana. Tämä tarkoittaa keskimäärin runsasta 20 vahinkotapahtumaa vuodessa. Useimmat näistä vahinkotapahtumista ovat olleet kuitenkin laajuudeltaan rajallisia. Puolet kyseisistä vahinkotapahtumista, jotka olisivat kuuluneet HNS-yleissopimuksen piiriin, jos yleissopimus olisi ollut voimassa, ei olisi aiheuttanut lainkaan kustannuksia vakuutusenantajille. Vain kolmessa vahinkotapahtumassa olisi aiheutunut kansainvälisen P & I -ryhmän jäsenille niin suuret kustannukset, että ne olisivat ylittäneet HNS-yleissopimuksen mukaisen aluksen omistajan rajoitetun vastuun ja yleissopimuksen mukaisen kansainvälisen rahaston korvausvelvollisuus olisi tullut ajankohtaiseksi. Näissäkin kolmessa tapauksessa, jossa rahaston maksuvelvollisuus olisi ylipäänsä aktualisoitunut, rahaston maksu-osuus olisi ollut kohtuullisen pieni (yhteensä 29.9 miljoonaa erityisnosto-oikeutta (SDR), noin 37 miljoonaa euroa 23.8.2019 kurssin mukaan).

1.2 Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä tehty yleissopimus

Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) tehty kansainvälinen yleissopimus hyväksyttiin diplomaattikonferenssissa Lontoossa 3 päivänä toukokuuta 1996, (*International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea*), jäljempänä vuoden 1996 HNS-yleissopimus. Yleissopimuksella pyrittiin parantamaan vahingonkärsijän asemaa vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamissa vahinkotapahtumissa sekä korjaamaan kansainvälisessä sopimusjärjestelmässä tältä osin olleita puutteita. Yleissopimus sisälsi kuitenkin eräitä muun muassa pakattuja vaarallisia aineita koskevia määräyksiä, joita useat valtiot eivät voineet hyväksyä. Sen vuoksi IMOssa järjestetyssä diplomaattikonferenssissa hyväksyttiin 30 päivänä huhtikuuta 2010 pöytäkirja, jäljempänä HNS-pöytäkirja, jolla muutettiin yleissopimusta ongelmalliseksi osoittautuneiden mää-

räysten osalta tavalla, jonka tarkoituksena on mahdollistaa yleissopimuksen voimaantulo. Vuoden 1996 HNS-yleissopimus ja HNS-pöytäkirja muodostavat yhdessä pöytäkirjan 18 artiklan mukaisesti vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen, *jäljempänä HNS-yleissopimus*. Vuoden 1996 HNS-yleissopimus ja HNS-pöytäkirja muodostavat siten yhden instrumentin ja ratifioimalla HNS-pöytäkirjan valtion sitoutuu kokonaisuudessaan vuoden 2010 HNS-yleissopimukseen. HNS-yleissopimuksella määrätään vastuusta meritse kuljetettavan vaarallisen aineen aiheuttamasta vahingosta. Yleissopimus koskee lähtökohtaisesti henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkoja sopimusvaltion alueella tai talousvyöhykkeellä sekä torjuntatoimenpiteitä riippumatta siitä, missä niihin on ryhdytty. Yleissopimusta ei sovelleta pilaantumisvahinkoihin siltä osin, kuin ne kuuluvat öljyvahinkojen korvausvastuuta koskevan kansainvälisen yleissopimusjärjestelmän piiriin eikä ydinaineiden tai muiden radioaktiivisten aineiden aiheuttamiin vahinkoihin.

HNS-yleissopimus vastaa perusrakenteeltaan pitkälti öljyvahinkojen korvausvastuuta koskevaa kansainvälistä yleissopimusjärjestelmää. Yleissopimuksella luotu vastuujärjestelmä voidaan jakaa kahteen vastuukerrostumaan. Aluksen omistaja on ensisijaisesti vastuussa vahingosta tiettyyn vastuumäärään saakka. Aluksen omistajan vastuuta täydentää HNS-yleissopimuksella perustettava kansainvälinen korvausrahasto, *HNS-rahasto*.

HNS-yleissopimuksen mukaan aluksen omistajalla on ankara vastuu yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamista vahingoista. Hän voi vapautua vastuusta vain eräissä poikkeustilanteissa kuten silloin kun vahinko on aiheutunut sotaan liittyneestä teosta. Aluksen omistajan vastuu on rajoitettu aluksen koon mukaan siten, että vastuu on enimmillään 100 miljoonaa erityisnosto-oikeutta (*special drawing right, SDR*) irtolastina kuljetettavan vaarallisen aineen osalta ja enintään 115 miljoonaa SDR:ää pakattujen vaarallisten aineiden osalta. Erityisnosto-oikeus on erityinen Kansainvälisen valuuttarahaston määrittelemä laskentayksikkö. Yksi SDR vastasi 1,24 euroa 23 päivänä elokuuta 2019 päivätyn kurssin mukaan. Aluksen omistajan maksimivastuu on näin ollen noin 124 miljoonaa euroa irtolastina kuljetettavan vaarallisen aineen osalta ja noin 143 miljoonaa euroa pakattujen vaarallisten aineiden osalta. Enimmäisvastuu saavutetaan aluksilla, joiden bruttovetoisuus on 100 000. Aluksen omistaja on velvollinen hankkimaan vakuutuksen tai muun vakuuden vastuunsa kattamiseksi. Omistajalla ei ole oikeutta rajoittaa vastuutaan, jos hän on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

Aluksen omistajan vastuuta täydentää kansainvälinen HNS-rahasto, joka kattaa vahingot aina 250 miljoonaan SDR:ään eli noin 310 miljoonaan euroon asti. Rahasto korvaa aiheutuneet vahingot silloin, kuin vahinko ylittää aluksen omistajan vastuun rajat, aluksen omistaja ei ole HNS-yleissopimuksen mukaan vastuullinen taikka omistaja ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan ja vakuutus tai muu vakuus ei kata vahinkoa tai on riittämätön. HNS-rahasto kerää tarvittavat rahat toimintaansa ja maksettaviin korvauksiin sopimusvaltioissa toimivilta maksuvelvollisilta vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajilta. Vastaanottajat maksavat vuosittain maksun vuosiraportoinnin perusteella, mikäli vuosituonti ylittää tietyn kynnyksen. Maksu kerätään vahinkotapahtuman jälkeen vastaanottajilta niissä sopimusvaltioissa, jotka ovat järjestelmässä mukana vahinkoa edeltäneenä vuotena.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö

Merioikeudellisen lainsäädännön kansainvälinen tausta

Suomen merioikeudellinen lainsäädäntö perustuu olennaisilta osiltaan kansainvälisiin yleissopimuksiin, joiden osapuolena Suomi on. Voimassa olevaan merilakiin (674/1994) on sisällytetty Suomea koskevat eri yleissopimusten keskeiset määräykset. Merilaki on valmisteltu yhteistyössä muiden Pohjoismaiden kanssa, ja näin ollen pohjoismaisten merilakien säännökset vastaavat suurelta osin toisiaan.

Vastuu öljyvahingoista

Merilain 10 luvussa säädetään öljysäiliöaluksia koskevasta vastuusta ja vakuutuksesta. Merilain säännökset perustuvat vuonna 1992 tehdyllä muutospöytäkirjalla muutettuun öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta vuonna 1969 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen, *jäljempänä vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimus* (SopS 43/1996). Merilain 10 luvun mukaan aluksen omistaja on ankarassa vastuussa aluksesta päässeeseen öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta. Laissa säädetään tämän vastuun kattamiseksi vaadittavasta pakollisesta vakuutuksesta suomalaisen aluksen sekä suomalaisessa satamassa käyvän aluksen osalta. Vahingonkärsijällä on 10 luvun nojalla suora kanneoikeus vakuutusenantajaan. Aluksen omistajan vastuu on rajoitettu ja se määräytyy aluksen bruttovetoisuuden mukaan. Vastuu voi olla enintään 89,7 miljoonaa SDR:ää eli noin 111 miljoonaa euroa (kurssi 23.8.2019). Mikäli aluksen omistajan vastuun enimmäismäärä ei riitä vahingon korvaamiseen, kansainvälinen öljyvahinkojen korvausrahasto (International Oil Pollution Compensation Fund, *jäljempänä IOPC-rahasto*) ja siihen liittyvä lisärahasto korvaavat vahingon ylimenevältä osalta. Rahastot perustuvat öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamista koskevan vuoden 1971 kansainvälisen yleissopimuksen muuttamisesta tehtyyn vuoden 1992 pöytäkirjaan (SopS 41/1996, *jäljempänä vuoden 1992 öljyrahastoyleissopimus*) sekä öljyrahastoyleissopimusta täydentävään vuoden 2003 pöytäkirjaan (SopS 21/2005, *jäljempänä vuoden 2003 lisärahastoyleissopimus*). Suomi on kummankin sopimuksen osapuoli. Öljyvahinkovastuujärjestelmän mukainen enimmäiskorvaus yhtä vahinkotapahtumaa kohden on 750 miljoonaa SDR:ää eli noin 930 miljoonaa (kurssi 23.8.2019) euroa.

Merilain 10 a luvussa säädetään vastuusta aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta. Luvun säännökset perustuvat vuoden 2001 kansainväliseen yleissopimukseen aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta (SopS 3/2009), jäljempänä *bunkkeriyleissopimus*. Merilain 10 a luvun mukaan aluksen omistaja on ankarassa vastuussa aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta ja hänen on katettava vastuunsa vakuutuksella. Vastuu on rajoitettu ja sen enimmäismäärä määräytyy kulloinkin sovellettavien vastuunrajoitusoikeutta koskevien säännösten mukaan. Myös 10 a luvun mukaan vahingonkärsijällä on suora kanneoikeus vakuutusenantajaan.

Lisäksi aluksen omistajalla on tietyissä tapauksissa merilain 10 luvun 16 §:n nojalla ankara vastuu öljyvahingoista Suomessa ja Suomen talousvyöhykkeellä silloinkin, kun kyse ei ole öljysäiliöaluksesta päässeeseen pysyvän öljyn aiheuttamasta öljyvahingosta tai bunkkeriyleissopimuksen

mukaisesta bunkkerivahingosta. Tällöin aluksen omistajan enimmäisvastuu määräytyy yleisten vastuunrajoitussäännösten mukaan (merilain 9 luku).

Vastuu muiden vaarallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta

Suomessa ei ole edellä kuvatun lainsäädännön lisäksi voimassa olevaa erityislainsäädäntöä aluksen omistajan vastuusta tai vahingonkorvausvelvollisuudesta vaarallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä. Vaarallisten aineiden kuljetukseen sovelletaan kaikkia kuljetusmuotoja koskevaa lakia vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/1994) sekä asetusta vaarallisten aineiden kuljetuksesta kappaletavarana aluksessa (666/1998).

Vastuu vaarallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamista vahingoista perustuu laivanisännän oman teon tai laiminlyönnin osalta vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädettyyn tuottamusvastuuseen ja laivanisännän isännänvastuun osalta merilain 7 luvun yleisiin säännöksiin laivanisännän vastuusta, jotka myös ovat tuottamusperusteisia. Laivanisäntä on vastuussa vahingosta, jonka aluksen päällikkö, laivaväki, luotsi tai joku muu laivaväkeen kuulumaton henkilö, joka laivanisännän tai päällikön toimeksiannosta työskentelee aluksen lukuun, on toimessa virheelleen tai laiminlyönnillään aiheuttanut. Merilain 7 luvussa on myös vakuuttamisvelvollisuutta koskevat yleiset säännökset, jotka perustuvat alusten omistajien vakuutuksesta merioikeudellisia vaateita varten 23 päivänä huhtikuuta 2009 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/20/EY, jäljempänä *vakuutusdirektiivi*. Vakuutusdirektiivin mukaista vakuuttamisvelvollisuutta ei kuitenkaan sovelleta kansallisiin järjestelmiin, jotka perustuvat HNS-yleissopimukseen. Näin ollen siihen asti, kunnes Suomi liittyy HNS-yleissopimukseen, merilain 7 luvun mukainen vakuuttamisvelvollisuus koskee myös HNS-yleissopimuksen kattamia vahinkovaateita. Kyseinen vakuuttamisvelvollisuus eroaa kuitenkin HNS-yleissopimuksen mukaisesta vakuuttamisvelvollisuudesta muun muassa vastuurajojen osalta, jotka ovat HNS-yleissopimuksessa korkeammat. Lisäksi vakuutusdirektiivi koskee ainoastaan aluksia, joiden bruttovetoisuus on vähintään 300, eikä direktiivissä määrätä vahingonkäräjille suoraa kanneotteutta vakuutuksenantajaa kohtaan.

Vastuunrajoitusoikeus

Laivanisännän yleisestä vastuunrajoitusoikeudesta säädetään merilain 9 luvussa, joka perustuu merioikeudellisia vaateita koskevaan vastuun rajoittamisesta tehtyyn vuoden 1976 kansainväliseen yleissopimukseen (SopS 82/1986), sellaisena kuin sen on muutettuna vuoden 1996 pöytäkirjalla (SopS 32/2004, jäljempänä *vuoden 1996 vastuunrajoitusyleissopimus*). Vuoden 1996 vastuunrajoitusyleissopimuksen 18 artiklan mukaan jokainen valtio voi allekirjoittaessaan, ratifioidessaan tai hyväksyessään yleissopimuksen tai liittyessään siihen tai milloin tahansa myöhemmin, pidättää itselleen oikeuden jättää yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle HNS-yleissopimuksessa tarkoitettut vahingonkorvausvaatimukset. Suomi ei pöytäkirjaa hyväksyessään tehnyt tällaista varaumaa. Sen vuoksi tällä hetkellä merilain 9 luvun mukaisia, HNS-yleissopimusta alempia vastuurajoja sovelletaan myös vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetusten aiheuttamiin vahinkoihin.

Ympäristölle aiheutuneet vahingot

Laissa eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta (383/2009) säädetään toimenpiteistä, joilla ympäristölle ja luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvat merkittävät vahingot ehkäistään ja korjataan sekä näiden toimenpiteiden aiheuttamasta kustannusvastuusta. Lailla on pantu täytäntöön ympäristövahinkojen ehkäisemistä ja korjaamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY eli niin sanottu *ympäristövastuudirektiivi*. Lakia on toistaiseksi sovellettu vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksiin odotettaessa HNS-yleissopimuksen kansallista ja kansainvälistä voimaantuloa. Sen jälkeen kun HNS-yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan, lakia ei enää sovelleta HNS-yleissopimuksen kattamiin vahinkoihin.

Vesilaki ja merilaki

Edellä mainittujen säännösten lisäksi vesilain (587/2011) 13 luvun 4 §:n nojalla aluksen omistaja vastaa vesistöissä kulkemisesta aiheutuneen edunmenetyksen korvaamisesta, jos edunmenetyks on aiheutunut tahallisesta tai huolimattomasta menettelystä, jollei merilaista muuta johdu. Laivanisännän vastuun rajoittamiseen ja meripanttioikeuteen sovelletaan kuitenkin, mitä merilaissa säädetään.

2.2 Kansainvälinen kehitys ja EU:n lainsäädäntö

Kansainvälinen kehitys

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa on valmisteltu useita kansainvälisiä yleissopimuksia vastuukysymyksistä. Aluksen omistajan vastuusta määrätään muun muassa vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimuksessa sekä bunkkeriyleissopimuksessa. Lisäksi toukokuussa 2007 Keniassa järjestetyssä IMon diplomaattikonferenssissa hyväksyttiin aluksen omistajan vastuuta hylkyjen poistamisesta koskeva Nairobinkin yleissopimus. Rahdinkuljettajan vastuusta ja vakuuttamisvelvollisuudesta matkustajille ja matkatavaroille aiheutuvista vahingoista määrätään puolestaan matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta meritse tehdyssä Ateenan yleissopimuksessa, joka saatettu voimaan EU:ssa pääosin merten matkustajaliikenteen harjoittajan vastuusta onnettomuustapauksessa annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 392/2009 (*ns. Ateena-asetus*). Kaikilla näillä yleissopimuksilla on joitakin yhteisiä piirteitä. Ne kaikki sisältävät määräykset aluksen omistajan ankarasta vastuusta, pakollisesta vakuutuksesta sekä suorasta kanneoikeudesta vakuutuksenantajaa kohtaan.

Öljyvahinkoja koskeva vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimus, vuoden 1992 öljyrahastoyleissopimus, vuoden 2003 lisärahastoyleissopimus, bunkkeriyleissopimus, Nairobinkin hylkyjen poistamista koskeva yleissopimus (SopS 13-14/2017) sekä matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamista koskeva Ateenan yleissopimus (SopS 69-71/2017) ovat jo Suomen osalta voimassa. Vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimusta sekä edellä mainittuja rahastoyleissopimuksia koskeva lainsäädäntö sisältyy merilain 10 lukuun, bunkkeriyleissopimus koskeva lainsäädäntö 10 a lukuun ja Nairobinkin yleissopimusta koskeva lainsäädäntö 11 a lukuun. Ateenan yleissopimuksesta säädetään puolestaan merilain 15 luvussa sekä Ateena-asetuksessa.

Öljyvastuuta koskevan yleissopimuksen valmistelut alkoivat IMOssa jo 1960-luvulla. Alusta lähtien oli kuitenkin selvää, että kansainvälinen vastuuyleissopimus tarvitaan myös muiden kuin öljyvahinkojen osalta. Ensimmäisen kerran IMOssa käsiteltiin vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen vastuuyleissopimusta jo vuonna 1984. Yleissopimus saatiin kuitenkin hyväksytyä vasta vuonna 1996. HNS-yleissopimusta sovelletaan myös öljyyn, mutta sitä ei sovelleta sellaiseen pilaantumisvahinkoon, jonka vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimus kattaa.

Vuoden 1996 HNS-yleissopimus sisälsi kuitenkin eräitä määräyksiä, joita valtiot eivät voineet hyväksyä. Nämä määräykset koskivat erityisesti pakattuja vaarallisia aineita, nesteytettyä maakaasua (LNG, Liquefied natural gas) sekä maksuvelvollisuuden alaisen lastin raportointia. Valtioiden kokivat pakattujen vaarallisten aineiden raportoinnin hallinnollisesti liian raskaaksi. Lisäksi vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen mukaan nesteytetyn maakaasun osalta maksuvelvollinen oli maakaasun omistaja. Omistaja ei kuitenkaan välttämättä ole sopimusvaltion lainkäyttövallan piirissä, jolloin rahastomaksut jäävät suorittamatta. Vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen osalta ongelmaksi muodostui myös se, että maksuvelvollisuuden alaista lastia koskevia raportteja ei toimitettu. Sen vuoksi vuonna 2010 IMOssa järjestetyssä diplomaattikonferenssissa hyväksyttiin pöytäkirja, jolla muutetaan näitä määräyksiä tavalla, joka tarkoituksena on mahdollistaa HNS-yleissopimuksen kansainvälinen voimaantulo.

Vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen hyväksymisen jälkeen ilmeni tarvetta kansainväliselle yhteistyölle ohjeistaa yleissopimuksen kansallista hyväksymistä ja voimaansaattamista. IMO:n oikeudellinen komitea asetti tätä tehtävää varten erityisen työryhmän, joka laati muun muassa ohjeet vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen voimaansaattamista varten. Työryhmä teki myös läheisempää yhteistyötä eri valtioiden hallintojen kanssa sekä raportoi tehtävänsä edistymisestä oikeudelliselle komitealle. Tämän jälkeenkin on valmisteltu erilaisia kansainvälisiä ohjeita, joiden tavoitteena on auttaa valtioita yleissopimuksen kansallisessa hyväksymisessä sekä varmistaa HNS-yleissopimuksen yhdenmukainen voimaansaattaminen eri maissa. Uusimmat ohjeet ovat oikeudellisen komitean vuonna 2013 hyväksymät ohjeet yleissopimuksen mukaisesta maksuvelvollisuuden alaisen lastin raportoinnista. IMO:n oikeudellinen komitea asetti keväällä 2014 pidetyssä istunnossaan uudelleen kirjeenvaihtotyöryhmän edistämään HNS-yleissopimuksen ratifiointia. Kirjeenvaihtotyöryhmä toimi huhtikuuhun 2017 asti ja valmisteli useita HNS-yleissopimuksen ratifiointia edistäviä asiakirjoja.

EU:n lainsäädäntö ja toimivalta

Unionin oikeuden näkökulmasta HNS-yleissopimus on niin sanottu jaetun toimivallan sopimus. Sen aineelliset määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan ja osittain unionin toimivaltaan. Unionin toimivaltaan kuuluvat muun muassa tuomioistuinten toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat 38, 39 ja 40 artikla. Nämä artikkelit vaikuttavat tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevaan unionin johdettuun oikeuteen, josta säädetään tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 20 päivänä joulukuuta 2012 annetussa parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1215/2012 (jäljempänä *Bryssel I asetus*).

HNS-yleissopimuksessa tunnustetaan osapuolen asema ainoastaan itsenäisille valtioille. Unionin ei näin ollen ole mahdollista liittyä HNS-yleissopimukseen. Sen vuoksi Euroopan neuvosto teki 25 päivänä huhtikuuta 2017 kaksi päätöstä jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan vuoden 2010 HNS-pöytäkirja ja liittymään siihen toisaalta oikeudelliseen yhteistyöhön siviili-oikeudellisissa asioissa liittyvien seikkojen osalta (2017/770) ja toisaalta muiden kuin näiden seikkojen osalta (2017/769). Ensin mainitun päätöksen 3 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on HNS-yleissopimusta ratifioidessaan tai siihen liittyessään annettava lausuma, jonka mukaan yleissopimuksen alaan kuuluvia asioita koskevat tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön asiaa koskevien EU:n sisäisten säännösten mukaisesti. Kummankin päätöksen 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on pyrittävä toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet tallettaakseen ratifiointiasiakirjat kohtuullisessa ajassa ja mahdollisuuksien mukaan viimeistään 6 päivänä toukokuuta 2021.

2.3 Nykytilan arviointi

Suomessa ei ole voimassa olevaa erityislainsäädäntöä aluksen omistajan vastuusta vaarallisten aineiden merikuljetuksen aiheuttamista vahingoista. Laivanisännän vastuuseen sovelletaan merilain 7 luvun yleisiä tuottamusperusteisia säännöksiä ja vastuurajat määräytyvät merilain 9 luvun mukaisesti ja ovat huomattavasti alhaisemmat kuin HNS-yleissopimuksen mukaiset vastuurajat. Näin ollen HNS-yleissopimukseen liittyminen parantaisi huomattavasti vahingonkäräjijöiden asemaa vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamissa vahinkotapauksissa. HNS-yleissopimuksen mukaan aluksen omistajan vastuu olisi ensinnäkin ankaraa yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvista vaarallisten aineiden aiheuttamista vahingoista ja tämä vastuu olisi katettava vakuutuksella. HNS-yleissopimuksen lisäarvo perustuu myös siihen, että vahingonkäräjijälle annetaan mahdollisuus suoraan kanneoikeuteen vakuutusenantajaa kohtaan. Korvausjärjestelmä kattaisi myös vahinkojen torjunta- ja ennallistamiskustannukset. Lisäksi HNS-yleissopimuksen mukaiset aluksen omistajan vastuurajat ovat huomattavasti nykyistä korkeammat. Myös aluksen omistajan vastuuta täydentävän HNS-rahaston perustaminen parantaisi merkittävästi vahingonkäräjijöiden asemaa.

HNS-yleissopimuksen liittyminen täydentäisi siten voimassa olevaa alusten omistajien vastuujärjestelmää.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi HNS-pöytäkirjan sekä lait pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merilain 11 luvun muuttamisesta. Koska vuoden 1996 HNS-yleissopimus ja HNS-pöytäkirja muodostavat yhdessä vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen, hyväksymällä HNS-pöytäkirjan eduskunta hyväksyisi vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen. Esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta hyväksyisi lait meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportoinnista, alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta ja eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan myös, että eduskunta hyväksyisi annettavaksi vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 5 artiklan mukaisen selityksen, jonka mukaan yleissopimusta ei sovelleta Suomessa 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin aluksiin eli kotimaan liikenteessä kulkeviin pieniin aluksiin

(bruttovetoisuus korkeintaan 200), jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ainoastaan pakattuina. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi tehtäväksi vuoden 1996 vastuunrajoitusyleissopimuksen 18 artiklan 1 kappaleen b alakohdan mukaisen varauman, jonka mukaan Suomi pidättää itselleen oikeuden jättää yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle vuoden 2010 HNS-yleissopimuksessa tarkoitettut vahingonkorvausvaatimukset.

Vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä tapahtuneet vahingot saattavat johtaa vakaviin henkilövahinkoihin tai merkittäviin vahinkoihin omaisuudelle tai ympäristölle. Tämän vuoksi on tärkeää, että vahingonkärsijöillä on tällaisissa tapauksissa mahdollisuus saada riittävä, nopea ja tehokas korvaus kärsimästään vahingosta. Vaarallisten aineiden merikuljetusten määrät myös kasvavat kansainvälisesti koko ajan, mikä lisää tarvetta HNS-yleissopimusjärjestelmän voimaantulolle. HNS-yleissopimusjärjestelmä vastaisi pitkälti öljyvahinkojen kansainvälistä korvausjärjestelmää. Aluksen omistaja olisi ankarassa vastuussa vahingosta ja lisäksi tilanteissa, joissa korvausta ei voida saada kokonaisuudessaan aluksen omistajalta, korvausta olisi mahdollista saada kansainvälisestä HNS-rahastosta. HNS-yleissopimuksella parannetaan ja turvataan siten vahingonkärsijöiden mahdollisuus saada korvaus kärsimästään vahingosta ja siirretään riskiä vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusta koskevista vahinkotapahtumista mahdollisilta vahingonkärsijöiltä niille toimijoille, jotka saavat taloudellisen hyödyn vaarallisten aineiden merikuljetuksista niin varustamo- kuin lastipuolella.

HNS-yleissopimus on tarkoitus sisällyttää Suomen lainsäädäntöön vastaavalla tavalla, kuin öljyvahinkovastuusta tehdyt kansainväliset yleissopimukset ja bunkkeriyleissopimus. HNS-yleissopimuksen mukaiset aluksen omistajan vastuuta ja vakuutusvelvollisuutta koskevat lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset on tarkoitus sisällyttää merilain 11 lukuun, joka vuoden 1994 merilaissa varattiin HNS-yleissopimusta varten. Myös muissa Pohjoismaissa HNS-yleissopimusta koskevat säännökset on sisällytetty merilain 11 lukuun. Öljyvahinkovastuuta koskevaa sääntelyä vastaavasti 11 luku koskisi merikuljetusten lisäksi myös sisävesillä tapahtuvaa vaarallisten ja haitallisten aineiden kuljetusta.

Meritse kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportoinnista annettavalla lailla asetettaisiin HNS-yleissopimuksessa tarkoitetuille vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajille velvollisuus toimittaa maksuvelvollisuuden alaista lastia koskevat tiedot toimivaltaiselle viranomaiselle vuosittain sekä sanktiot niitä tapauksia varten, joissa velvollisuutta ei ole noudatettu.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Vahingonkärsijöiden aseman paraneminen

HNS-yleissopimuksella parannettaisiin vahingonkärsijän mahdollisuutta saada riittävä, nopea ja tehokas korvaus kärsimästään vahingosta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä. Vahingonkärsijän asemaa parantaisi aluksen omistajan ankara vastuu vahingosta, hänen velvollisuutensa vakuuttaa vastuunsa sekä vahingonkärsijän suora kanneoikeus vakuutusenantajaa kohtaa. Vahingon kärsijän asemaa parantaisi myös mahdollisuus saada korvausta kansainvälisestä HNS-rahastosta. Myös vastuun enimmäismäärä nousisi 250 miljoonaan SDR:ään.

4.2 Taloudelliset vaikutukset

Vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksesta aiheutuvien vahinkojen yhteydessä valtiolle, kunnille ja pelastustoimelle aiheutuvat torjunta- ja ennallistamiskustannukset vähenisivät niiltä osin, kuin kyse on HNS-yleissopimuksen mukaisesta pakollisen vakuutuksen kattamasta vahingosta. Pakollinen vakuutus sekä HNS-rahasto kattaisivat vahingon aiheuttamat kustannukset HNS-yleissopimuksen mukaiseen vastuun enimmäismäärään eli 250 miljoonaan SDR:ään eli noin 310 miljoonaan euroon (kurssi 23.8.2019) saakka.

Varustamoiden vastuuvakuutuksia hoitavat pääasiassa kansainvälisen P & I -ryhmän jäsenet (P & I Club). Kansainväliseen P & I -ryhmään kuuluu 13 jäsentä, jotka toimivat eräänlaisen keskinäisen vakuutusjärjestelmän pohjalta. Suurella osalla maailman tonnistosta on P & I -ryhmään kuuluvan jäsenen tarjoama P & I -vakuutus (Protection & Indemnity). Suomen lipun alla purjehtivista kauppa-aluksista, joiden bruttovetoisuus on yli 100, noin puolella mukaan lukien kaikki suurimmat alukset (bruttovetoisuus yli 5 000) on ryhmän jäsenten myöntämä vakuutus. Näiden alusten osalta HNS-yleissopimuksen tuomilla lisävastuilla ei arvioida olevan mainittavaa vaikutusta vakuutusmaksuihin. Kansainvälisen P & I -ryhmän jäsenet kattavat jo nyt yleissopimukseen kuuluvat vahinkolajit. HNS-yleissopimuksen mukanaan tuomien kiristyneiden vaatimusten, kuten aluksen omistajaa koskevan ankaran vastuun, korotettujen vastuurajojen ja suoran kanneoikeuden vakuutuksenantajaa kohtaan, ei arvioida olevan niin laajoja, että ne mainittavasti vaikuttaisivat vakuutusmaksuihin P & I -ryhmän jäsenien myöntämässä vakuutuksessa.

Näin ollen HNS-yleissopimuksen voimaantulo aiheuttaisi näille varustamoille ainoastaan vähäisiä hallinnollisia kustannuksia, jotka aiheutuvat pakollisen vakuutustodistuksen hankkimisesta. Tällä hetkellä Liikenne- ja viestintäviraston perimä maksu vastaavista vastuuyleissopimusten mukaisista vakuutustodistuksista on 360 euroa.

Niillä pienemmillä rahtiliikenteessä olevilla aluksilla, joilla ei ole edellä mainittua vakuutusta, on yleensä vastuuvakuutus, joka on kiinteän vakuutusmaksun P & I -vakuutus. Myös näiden vakuutusten arvioidaan jo nykyisellään kattavan HNS-yleissopimuksen mukaiset vahingot. Kiinteä vuotuinen vakuutusmaksu saattaa kuitenkin hieman nousta HNS-yleissopimuksen voimaantulon myötä. Bunkkeriyleissopimuksen tultua voimaan vuosimaksu nousi 3-5 %. HNS-yleissopimuksen voimaantulon aiheuttama korotus saattaisi olla samansuuntainen. Lisäksi näillekin aluksille tulee vastaavasti kuin edellä vähäisiä hallinnollisia kustannuksia vakuutustodistuksen hankkimisesta.

Sellaisille aluksen omistajille, joilla ei ole kumpaakaan edellä mainituista vakuutuksista, HNS-yleissopimuksen voimaantulon aiheuttamat kustannukset saattavat olla tuntuvampia. Sellaisia suomalaisia rahtialuksia, jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ilman vastuuvakuutusta, ei kuitenkaan juuri arvioida olevan. Tämä seuraa osittain jo siitä, että merilain 7 luvussa asetetaan vakuuttamisvelvollisuus aluksille, joiden bruttovetoisuus on vähintään 300. Lisäksi Suomen on tarkoitus jättää HNS-yleissopimuksen soveltamisen ulkopuolelle pienimmät alukset eli alukset, joiden bruttovetoisuus on korkeintaan 200.

Suomen liittyttyä HNS-yleissopimukseen varustamot myös saisivat yleissopimuksen voimaantulua sen edellyttämät vakuutustodistukset Liikenne- ja viestintävirastolta, eikä niitä tarvitsisi

hakea muiden sopimusvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta, mikä helpottaa varustamojen toimintaa.

HNS-rahaston toiminta rahoitettaisiin sopimusvaltioissa toimivien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajien suorittamilla maksuilla. Vastaanottajat suorittavat maksun suoraan rahastolle sopimusvaltion toimittamien tietojen perusteella. Rahastolle suoritetaan kahdenlaisia maksuja: *perusmaksuja* ja *vuosimaksuja*. Perusmaksun maksuvelvolliset maksavat vain kerran yleissopimuksen tullessa voimaan kyseisen valtion osalta. Vuosimaksuja puolestaan kerätään tarpeen mukaan pääasiassa korvausten maksamiseksi rahastosta. HNS-yleissopimuksen yleiskokous päättää vuosimaksujen maksamisesta. Vuosimaksuja kerätään lähtökohtaisesti vasta vahingon sattumisen jälkeen. HNS-rahasto tarvitsee kuitenkin IOPC-rahaston tavoin pienen yleisrahaston, josta katetaan rahaston toimintamenot. Yleisrahastosta voidaan korvata myös vahinkotapahtumien alkuvaiheen kiireellisiä menoja sekä hyvin pieniä vahinkoja. Yleisrahaston arvioidaan kuitenkin olevan pieni, joten sen vaikutuksen maksuihin oletetaan olevan vähäinen.

HNS-rahastolle suoritettavien maksujen suuruutta kokonaisuudessaan ei ole mahdollista tällä hetkellä tarkasti arvioida, koska maksujen suuruus tulee määräytymään tapahtuvien vahinkojen lukumäärän ja laajuuden perusteella sekä sopimusvaltioiden lukumäärän ja niihin maihin tuotavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrän perusteella. Maksuosuus riippuu myös siitä, minkä tilin alainen aine vahingon aiheuttaa ja kuinka paljon kyseisen tilin alaista maksuvelvollisuuden alaista lastia on tuotu edellisenä vuotena sopimusvaltioihin. HNS-rahastosta maksuvelvollisille vastaanottajille aiheutuvat kustannukset määräytyvät suoraan sen mukaan, kuinka paljon maksuvelvollisuuden alaista lastia vaarallisten aineiden vastaanottaja on vastaanottanut edellisen kalenterivuoden aikana. HNS-rahasto muodostuu käytännössä neljästä erillisestä tilistä (öljytili, LPG-tili, LNG-tili ja yleistili), joiden kesken ei ole ristiinsubventointia. Siten esimerkiksi LNG:n vastaanottajat vastaavat ainoastaan LNG:n aiheuttamista vahingoista. Näin ollen maksuvelvollisille vaarallisten aineiden vastaanottajille aiheutuvat maksut riippuvat myös siitä, mille tilille kuuluvaa vaarallista ainetta tai aineita ne vastaanottavat. Myös tämä vaikeuttaa yrityksille aiheutuvien kustannusten arviointia.

Vertailuna HNS-rahastolle maksettavaan perusmaksuun voidaan todeta, että vuoden 2003 öljyvahinkorahaston perustamiskustannukset olivat miljoona puntaa kokonaisuudessaan, kun rahasto perustettiin. HNS-rahaston perustamiskustannusten ja siten perusmaksujen kokonaissumman arvioidaan olevan hieman korkeammat. Kansainvälisen IOPC-rahaston arvion mukaan HNS-rahaston perustamiskustannukset tulisivat olemaan kokonaisuudessaan kahden miljoonan punnan luokkaa. Korkeammat kustannukset johtuvat siitä, että IOPC-rahasto on jo valmistellut HNS-rahaston perustamista eräin toimin ja HNS-rahaston perustamisen valmistelua on tarpeen jatkaa ennen HNS-yleissopimuksen voimaantuloa. Tästä aiheutuneet kustannukset on korvattava IOPC-rahastolle HNS-rahastosta. Lisäksi vuoden 2003 öljyvahinkorahasto on vuoden 1992 öljyvahinkorahastoa täydentävä rahasto, kun taas HNS-rahasto on oma rahastonsa. IOPC-rahaston arvion mukaan HNS-yleissopimuksen voimaantullessa HNS-rahastoon maksuvelvollisen lastin määrä alussa kaikki tilit mukaan lukien olisi karkeasti arvioiden noin 400 000 tonnia. Tällöin perusmaksu maksuvelvollisuuden alaista tonnia kohden olisi karkeasti arvioiden 0.005 puntaa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi 60 000 tonnia maksuvelvollisuuden alaista lastia tuoneen vastaanottajan osalta 300 punnan maksua. Perusmaksujen arvioidaan näin ollen olevan vähäisiä yksittäiselle maksuvelvolliselle vastaanottajalle.

HNS-rahaston toiminnasta aiheutuu myös hallinnollisia kustannuksia, jotka rahoitetaan maksuvelvollisilta vastaanottajilta perittävillä vuosimaksuilla. Näiden hallinnollisten kustannusten arvioidaan kuitenkin olevan vähäisiä, koska HNS-rahaston on tarkoitus toimia IOPC-rahaston yhteydessä, jolloin ne voisivat hyödyntää esimerkiksi samoja asiantuntijoita. HNS-rahaston vuosittaisten hallinnollisten kustannusten arvioidaan jäävän alle puoleen miljoonaan puntaan, joka jaetaan kaikkien tilien maksuvelvollisten vastaanottajien kesken.

Lisäksi vastaanottajille aiheutuisi kustannuksia onnettomuuden sattuessa, jos aluksen omistajan vastuuvakuutus ei riitä kattamaan vahinkoa tai aluksen omistaja ei ole vastuussa HNS-yleissopimuksen mukaan. Myös nämä kustannukset rahoitetaan vuosimaksuilla. Vuosimaksujen suuruutta ei edellä kuvatuista syistä ole mahdollista täsmällisesti arvioida, mutta olemassa olevien vahinkotilastojen ja vahinkohistorian valossa sellaisia vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamia onnettomuuksia, joissa HNS-rahaston maksuvelvollisuus tulee ajankohtaiseksi, tapahtuu harvoin. Ylivoimaisesti suurin osa vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamista vahingoista jää aluksen omistajan vastuun enimmäismäärää pienemmiksi ja korvataan näin ollen pääsääntöisesti kokonaisuudessaan aluksen omistajan pakollisesta vakuutuksesta. Kansainvälisen P & I -ryhmän tekemän selvityksen mukaan esimerkiksi vuosina 2002-2010 tapahtuneista 192:sta vahingosta 189 vahinkoa oli sellaisia, että aluksen omistajan vastuu olisi kokonaisuudessaan kattanut ne. Puolet kyseisistä vahingoista oli lisäksi sellaisia, että niistä ei lainkaan syntynyt HNS-yleissopimuksen kattamia vahinkoja. Siten ainoastaan kolme onnettomuutta oli sellaisia, joiden osalta myös HNS-rahaston maksuvelvollisuus olisi tullut ajankohtaiseksi, jos HNS-yleissopimus olisi ollut voimassa. Kyseisissä vahingoissakin rahaston maksuosuus olisi ollut verrattain pieni, yhteensä näissä kolmessa onnettomuudessa 29,9 miljoonaa SDR:ää (noin 37 miljoonaa euroa, kurssi 23.8.2019)(P & I-ryhmän raportti LEG/CONF.17/6 HNS-pöytäkirjan hyväksyneelle diplomaattikonferenssille). P & I -ryhmän mukaan myöskaan vuoden 2010 jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia suuria vahinkoja, jotka muuttaisivat raportin johtopäätöksiä.

Yleisellä tasolla voidaan todeta, että IOPC-rahastossa, jota HNS-rahasto vastaa peruseriaateiltaan, Suomessa maksuvelvollisten öljyn vastaanottajien osuus on ollut noin 0,9 %.

Suomen ympäristökeskus on selvittänyt HNS-rahastoon maksuvelvollisia vastaanottajia Suomessa vuosina 1997, 2012 ja 2013 sekä Liikenteen turvallisuusvirasto vuonna 2017. Näiden selvitysten perusteella Suomessa on noin kaksikymmentä maksuvelvollista vaarallisten aineiden vastaanottajaa, vastaanottajien tarkan määrän hieman vaihdellussa vuosittain. Erityistileistä LPG:tä ei tällä hetkellä tuoda lainkaan Suomeen meritse eli Suomessa ei tällä hetkellä ole lainkaan maksuvelvollisia vastaanottajia kyseiselle tilille.

HNS-yleissopimukseen liittyminen on tarkoitus tehdä kansainvälisesti koordinoitusti siten, että Suomi tallettaisi liittymiskirjansa vasta siinä vaiheessa, kun yleissopimuksen on ratifioinut myös isoja vaarallisten aineiden vastaanottajavaltioita, jotka ovat kilpailutilanteen kannalta Suomelle merkittäviä kuten Hollanti ja Saksa. Myös Ruotsilla, jossa valtiopäivät on jo hyväksynyt yleissopimuksen, on vastaava lähestymistapa ratifiointiin. Tällä varmistettaisiin se, ettei maksutaakka mahdollisen vahingon sattuessa muodostuisi liian suureksi yksittäisen sopimusvaltion maksuvelvollisille vastaanottajille.

Edellä kuvatun lisäksi vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajille aiheutuisi HNS-yleissopimuksesta vähäisiä hallinnollisia kustannuksia vuosittaisesta vaarallisten aineiden vastaanotosta raportoimisesta.

4.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksen mukaan HNS-yleissopimuksen mukainen maksuvelvollisuuden alaista lastia koskeva kansallinen raportointijärjestelmä perustuisi vastaavaan lähestymistapaan kuin kansainvälistä öljyvahinkojen korvausjärjestelmää koskeva kansallinen raportointi. Yritykset raportoisivat itse vastaanottamansa maksuvelvollisuuden alaisen lastin kansalliselle toimivaltaiselle viranomaiselle, Suomen ympäristökeskukselle, joka vahvistaisi raportin ja toimittaisi sen IMO:n pääsihteerille tai yleissopimuksen voimaantulon jälkeen HNS-rahaston johtajalle. Lisäksi toimivaltainen viranomainen ottaisi vastaan yritysten toimittamat 19 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset sopimuksista, joiden mukaan maksuvelvollinen nesteytetyn maakaasun osalta on omistaja, eikä nesteytetyn maakaasun vastaanottaja. Näistä tehtävistä aiheutuu jonkin verran lisätyötä Suomen ympäristökeskukselle.

Esityksen mukaisten pakollisten vakuutusten voimassaoloa koskevien vakuutustodistusten myöntämisestä vastaisi Liikenne- ja viestintävirasto. Virasto myöntää jo voimassa olevan lainsäädännön nojalla eräiden muiden kansainvälisten vastuuyleissopimusten, kuten bunkkeriyleissopimuksen ja hylkyjen poistamista koskevan Nairobun yleissopimuksen, mukaisia vakuutustodistuksia. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olisi myös tarkastaa, että Suomeen tulevilla ulkomaisilla aluksilla on vaadittu vakuutustodistus. Uuden vakuutustodistuksen käyttöönotto lisäisi jonkin verran Liikenne- ja viestintäviraston työtä erityisesti HNS-yleissopimuksen tullessa kansainvälisesti voimaan. HNS-yleissopimuksen voimaantulon arvioidaan lisäävän Liikenne- ja viestintäviraston työmäärää noin 0,2 henkilötyövuoden verran.

4.4 Ympäristövaikutukset

Uusi lainsäädäntö parantaisi vastuu- ja korvausjärjestelmää vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta. Tällä olisi myönteisiä vaikutuksia myös ympäristölle. Vastuujärjestelmän parantaminen toimii myös kannustimena vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetusten suorittamiseen entistä turvallisemmin, mikä osaltaan ehkäisee onnettomuuksien tapahtumista. Myös tällä on myönteisiä vaikutuksia meriympäristölle.

5 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa. Esitys pohjautuu monelta osin liikenne- ja viestintäministeriön asettaman menrenkulun neuvottelukunnan alaisen lainsäädäntöjaoston HNS-työryhmässä vuonna 2013-2014 tehtyyn valmistelutyöhön. Esitystä valmisteltaessa on kuultu erittäin laajasti sidosryhmiä vuoden 2018 loppupuolella ja vuoden 2019 alkupuolella. Erityisesti on kuultu niitä vaarallisia ja haitallisia aineita meritse vastaanottavia yrityksiä, joiden arvioidaan vuoden 2017 vaarallisten ja haitallisten aineiden tuonnin perusteella olevan mahdollisesti maksuvelvollisia kansainväliseen HNS-rahastoon yleissopimuksen tultua voimaan sekä heidän edunvalvontajärjestöjään.

HNS-yleissopimuksen ratifiointia on myös valmisteltu laajasti kansainvälisesti, erityisesti IMO:n puitteissa, kuten edellä nykytilaa koskevassa jaksossa on kuvattu. Tätä kansainvälistä yleissopimuksen ratifiointia ja täytäntöönpanoa helpottavaa ja yhdenmukaistavaa aineistoa on myös hyödynnetty tämän esityksen valmistelussa.

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi on pyydetty lausunnot ulkoministeriöltä, oikeusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Suomen ympäristökeskukselta, Liikenne- ja viestintävirastolta, Suomen Varustamot ry:ltä, Suomen Matkustajalaivayhdistys ry:ltä, Finanssiala ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä, Kemianteollisuus ry:ltä, Teknologiateollisuus ry:ltä, Suomen Konepäällystöliitto ry:ltä, Suomen Laivapäällystöliitto ry:ltä, Suomen Merimiesunioni ry:ltä, Alandialta, Baltic Tank Oy:ltä, Borealis Polymers Oy:ltä, Brenntag Nordic Oy:ltä, Forchem Oy:ltä, BEWIStyrochem Oy:ltä, Freeport Cobalt Oy:ltä, Oy Gard Ab:ltä, Haminan Energia Oy:ltä, Kemira Oyj:ltä, Manga LNG Oy:ltä, Neste Oyj:ltä, North European Oil Trade Oy:ltä, UPM-Kymmene Oyj:ltä, Skangas Oy:ltä, Stora Enso Oyj:ltä, Teboil Oy:ltä, Terrafame Oy:ltä ja Yara Suomi Oy:ltä.

Lausunnon antoivat ulkoministeriö, oikeusministeriö, ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Kemianteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Teknisen Kaupan Liitto ry, Suomen Varustamot ry, Alandia, Borealis Polymers Oy, Brenntag Nordic Oy ja Terrafame Oy.

Kaikki lausunnonantajat kannattivat Suomen liittymistä HNS-yleissopimukseen. Suurin osa lausunnonantajista kannatti ja piti tärkeänä hallituksen esityksessä ehdotetun mukaisesti, että Suomen liittyminen yleissopimukseen tehdään kuitenkin kansainvälisesti koordinoidusti ja Suomi ei liity yleissopimukseen ennen kuin suurien vaarallisten aineiden vastaanottajavaltioita on ratifioinut tai ratifioimassa yleissopimuksen.

Lausuntopyyntöissä pyydettiin lausunnonantajia ilmoittamaan, kannattavatko ne raportoinnin kynnysarvoksi muiden kuin pysyvien öljyjen osalta maksuvelvollisuutta vastaavaa kynnysarvoa 20 000 tonnia/vuosi vai hieman alemmalla kynnysarvolla 17 000 tonnia/vuosi. Suurin osa lausunnonantajista kannatti alemmalla kynnysarvolla tai suhtautui siihen neutraalisti. Alemmalla kynnysarvolla kannatettiin muun muassa sen vuoksi, että se mahdollistaisi toimivaltaisen viranomaisen ennakoinnin ja toisaalta mahdollisen maksuvelvollisen vastaanottajan varautumisen ajoissa maksuvelvollisuuskynnyksen ylittymiseen. Merikuljetusten tavaravirrat vaihtelevat luontaisesti vuosittain sekä määrien että vastaanottavien satamien suhteen johtuen esimerkiksi taloudellisen tilanteen muutoksista ja satamien keskinäisestä kilpailusta. Kemianteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry ja Terrafame Oy puolestaan pitivät parempana maksuvelvollisuutta vastaavaa kynnysarvoa 20 000 tonnia/vuosi. Ne katsoivat, että yritysten kannalta olisi selkeämpi, kun käytössä olisi vain yksi kynnysarvo. Esityksen jatkovalmistelussa päädyttiin esittämään alemmalla kynnysarvolla raportoinnille. Tämä mahdollistaa edellä kuvatusti paremmin sekä toimivaltaisen viranomaisen ennakoinnin ja valvonnan, että vaarallisten aineiden vastaanottajien varautumisen mahdolliseen maksuvelvollisuuteen.

Eräät lausunnonantajat pitivät HNS-yleissopimusjärjestelmän heikkoutena sitä, että vaaraominaisuuksiltaan ja käyttömäärältään erilaisia kemikaaleja kohdellaan samalla tavalla HNS-rahaston yleistilillä. HNS-yleissopimus ei kuitenkaan puutu yleistilin aineiden luokitukseen, vaan yksittäisten aineiden vaarallisuus ja haitallisuus määräytyvät muiden IMO:n yleissopimusten ja

säännöstöjen mukaan. Aineiden kuljetusvaatimukset perustuvat puolestaan aineen luokitukseen ja sen ominaisuuksiin. Mitä vaarallisemmaksi ja haitallisemmaksi aine luokituu, sitä vaativammat kuljetusvaatimukset sitä koskevat, mikä heijastuu myös kuljetuskustannuksiin. Se, että vaarallisimpiin ja haitallisimpiin aineisiin sovelletaan tiukempia määräyksiä kuin vähemmän vaarallisiin tai haitallisiin, vähentää puolestaan onnettomuusriskiä vaarallisempien aineiden osalta. Toisaalta aluksen onnettomuusriskiin ja onnettomuuden vaikutuksiin vaikuttavat myös monet vaarallisen aineen ominaisuuksista tai määrästä riippumattomat tekijät, kuten se, missä onnettomuus sattuu. HNS-yleissopimuksella pyritään varmistamaan kaikissa tapauksissa tehokas ja nopea korvaus henkilöille, joille aiheutuu vahinkoa vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksista.

Suomen ympäristökeskus kiinnitti lausunnossaan huomiota raportoinnista vastaavaan viranomaiseen ja esitti, että tehtävä olisi perusteltua osoittaa sisäministeriön alaiselle organisaatiolle tai Liikenne- ja viestintävirastolle. Asian jatkovalmistelussa päädyttiin siihen, että tehtävä soveltuu luontevimmin Suomen ympäristökeskukselle. Suomen ympäristökeskus vastaa jo tällä hetkellä useista EU-lainsäädännön ja kansainvälisten sopimusten edellyttämistä raportoinneista sekä huolehtii myös eräistä ympäristövalvonnan tehtävistä ja muista viranomaistehtävistä. Kyseessä oleva raportointitehtävä ei liity öljyntorjuntaan, joka kuuluu sisäministeriön vastuulle. Liikenne- ja viestintävirastolle puolestaan ehdotetaan vastuuta aluksia koskevista yleissopimuksen mukaisista tehtävistä kuten yleissopimuksessa edellytettyjen vakuutustodistusten myöntämisestä.

Lausunnonantajien muiden huomioiden johdosta esityksen yksityiskohtia on tarkistettu useasta kohtaa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Pöytäkirjan sekä konsolidoidun yleissopimuksen sisältö ja niiden suhde Suomen lainsäädäntöön

HNS-pöytäkirja hyväksyttiin 30 päivänä huhtikuuta 2010 IMOssa järjestetyssä diplomaattikonferenssissa. Pöytäkirja on diplomaattikonferenssin hyväksymä virallinen asiakirja. IOPC-rahaston sihteeristö on kuitenkin laatinut vuoden 1996 HNS-yleissopimuksesta ja HNS-pöytäkirjasta konsolidoidun yleissopimuksen, jonka IMO:n oikeudellinen komitea hyväksyi huhtikuussa 2011. Konsolidoidun yleissopimuksen tarkoituksena on auttaa valtioita HNS-pöytäkirjan hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa. Konsolidoitu yleissopimus perustuu pöytäkirjan 18 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan vuoden 1996 HNS-yleissopimusta ja HNS-pöytäkirjaa luetaan ja tulkitaan yhtenä asiakirjana.

Alla perustellaan HNS-pöytäkirja sekä konsolidoitu yleissopimus siltä osin kuin artiklaa tai artiklan määräyksiä ei ole perusteltu pöytäkirjan kohdalla. Konsolidoidun yleissopimuksen perusteleminen on tarpeen, jotta HNS-yleissopimusjärjestelmästä muodostuu johdonmukainen ja kattava kuva. Eduskunnan hyväksyntää pyydetään kuitenkin ainoastaan pöytäkirjalle.

1.1 Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirja

Määritelmät

1 artikla. Artiklassa määritellään pöytäkirjassa käytetyt käsitteet. Sopimuksella tarkoitetaan pöytäkirjassa vuoden 1996 HNS-yleissopimusta ja järjestöllä Kansainvälistä merenkulkujärjestö IMOa. Pääsihteerillä tarkoitetaan järjestön pääsihteerää.

Yleiset velvollisuudet

2 artikla. Artiklan mukaan pöytäkirjan osapuolet soveltavat pöytäkirjan ja vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen määräyksiä, sellaisina kuin niitä on muutettu pöytäkirjalla. Näin ollen hyväksymällä pöytäkirjan osapuolen sovellettavaksi tulee koko HNS-yleissopimusjärjestelmä. Vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen määräyksiä perustellaan konsolidoidun vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen yhteydessä.

3 artikla. Artiklalla muutetaan vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen vaarallisen ja haitallisen aineen sekä maksuvelvollisuuden alaisen lastin määritelmää.

Vaaralliset ja haitalliset aineet määritellään HNS-yleissopimusjärjestelmässä pääosin viittamalla vaarallisia ja haitallisia aineita koskeviin IMOssa laadittuihin yleissopimuksiin ja säännöstöihin. Pöytäkirjan 3 artiklalla päivitetään vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 1 artiklan 5 kohdan mukaista vaarallisen ja haitallisen aineen määritelmää vastaamaan paremmin alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983, jäljempänä *MARPOL 73/78* –

yleissopimus) sekä MARPOL 73/78 -yleissopimukseen ja IMO:n säännöstöihin tehtyjä muutoksia.

Vaarallisen ja haitallisen aineen määritelmän kattamat aineet ovat hyvin moninaisia ja HNS-yleissopimusjärjestelmää sovelletaan noin 6 500 eri aineeseen. Vaarallisilla ja haitallisilla aineilla tarkoitetaan pöytäkirjan mukaan aluksen lastina kuljetettuja seuraavia aineita, tarvikkeita ja tavaroita:

i) MARPOL 73/78-yleissopimuksen I liitteen 1 säännössä määritellyjä irtolastina kuljetettavia öljyjä;

ii) MARPOL 73/78-yleissopimuksen II liitteen 1.10 säännössä määritellyjä irtolastina kuljetettavia haitallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia aineita, jotka väliaikaisesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z kyseisen II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;

iii) irtolastina kuljetettavia vaarallisia nestemäisiä aineita, joita tarkoitetaan IBC-säännösten (vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskeva IMO:n kansainvälinen säännöstö) 17 luvussa sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaiset ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot kyseisen säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

iv) vaarallisia ja haitallisia pakattuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, joihin sovelletaan IMDG-säännöstöä (vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskeva IMO:n kansainvälinen säännöstö);

v) nesteytettyjä kaasuja, joita tarkoitetaan IGC-säännösten (nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskeva IMO:n kansainvälinen säännöstö) 19 luvussa sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaiset ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot kyseisen säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

vi) irtolastina kuljetettavia nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 °C (mitattuna suljetun kupin menetelmällä) ja

vii) irtolastina kuljetettavia kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia kemiallisia ominaisuuksia, joista määrätään IMSBC-säännöstössä (kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskeva IMO:n kansainvälinen säännöstö) siinä määrin kuin vuoden 1996 IMDG-säännösten määräykset koskevat myös näitä aineita, kun ne kuljetetaan pakattuna.

Edellä luetellut kohdat menevät joidenkin aineiden kohdalla päällekkäin ja sama aine voi näin ollen luokitua vaaralliseksi tai haitalliseksi useamman kohdan nojalla.

Lisäksi vaarallisella ja haitallisella aineella tarkoitetaan 5 kohdan b alakohdan mukaan edellä lueteltujen irtolastina kuljetettujen aineiden lastijäämiä. Edellä mainituista säännöstöistä ja MARPOL 73/78-yleissopimuksesta sovelletaan aina viimeisintä versiota, jolloin kemianteollisuudessa tapahtuneet muutokset tulevat huomioon otetuiksi myös HNS-yleissopimuksessa. Poikkeuksen tästä muodostaa irtolastina kuljetettuja kiinteitä aineita koskeva a alakohdan vii alakohhta, jonka osalta ratkaisevaa on IMDG-säännösten vuonna 1996 voimassa ollut versio.

Lisäksi pöytäkirjan 3 artiklalla lisätään määritelmiin uudet irtolastina kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden sekä pakattujen vaarallisten ja haitallisten aineiden määritelmät. Tämä erottelu on tarpeen, koska pöytäkirjalla vuoden 1996 HNS-yleissopimusta muutettiin siten, että maksuvelvollisuus HNS-rahastoon sekä maksuvelvollisuuden alaisen lastin raportointivelvollisuus eivät koske enää pakattuja vaarallisia ja haitallisia aineita. Uuden 5bis kohdan mukaan irtolastina kuljetettavilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla tarkoitetaan edellä kuvattuja 5 kohdan mukaisia aineita lukuun ottamatta iv alakohtaa, joka koskee IMDG-säännöstöön sisältyviä vaarallisia ja haitallisia pakattuja aineita. Pakatuilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla tarkoitetaan pöytäkirjassa puolestaan niitä vaarallisia ja haitallisia aineita, joita tarkoitetaan iv alakohdassa.

Pöytäkirjan 3 artiklalla muutetaan myös 10 kohdan maksuvelvollisuuden alaisen lastin määritelmää siten, että pakatut vaaralliset ja haitalliset aineet eivät ole enää maksuvelvollisuuden alaista lastia. Pöytäkirjan 3 artiklan mukaan maksuvelvollisuuden alaisella lastilla tarkoitetaan irtolastina kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita, jotka kuljetetaan meritse lastina sopimusvaltion alueella olevaan satamaan tai terminaaliin ja jotka puretaan kyseisessä valtiossa. Kauttakulussa olevaa lastia, joka siirretään aluksesta suoraan tai sataman tai terminaalin kautta toiseen alukseen, joko kokonaan tai osittain, kuljetuksen aikana alkuperäisestä lastaussatamasta tai terminaalista päätesatamaan tai terminaaliin, pidetään maksuvelvollisuuden alaisena lastina ainoastaan, kun se vastaanotetaan lopullisessa päätesatamassa. HNS-yleissopimuksen tultua voimaan yleissopimuksen yleiskokous selventäne kauttakulun määritelmää eri sopimusvaltioiden yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi vastaavasti kun IOPC-rahaston kohdalla on tehty.

4 artikla. Artiklalla täsmennetään vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 3 artiklan 4 kohtaa, jonka mukaan yleissopimusta sovelletaan vahingon torjuntatoimenpiteisiin, riippumatta siitä, missä näihin toimenpiteisiin ryhdytään. Täsmennyksen mukaan yleissopimus koskee ainoastaan sellaisia torjuntatoimenpiteitä, joilla yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa vahinkoa estetään tai rajoitetaan.

5 ja 6 artikla. Artikloilla tehdään teknisiä muutoksia vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 4 ja 5 artiklaan.

7 artikla. Artiklalla muutetaan aluksen omistajan vastuunrajoitusoikeutta koskevan 9 artiklan 1 kohtaa vastuurajojen osalta.

Kohdan mukaan aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa vastuunsa yksittäisen vahinkotapahtuman osalta tiettyyn kokonaissummaan. Pöytäkirjalla kohtaa muutetaan siten, että kokonaissumman suuruus riippuu aluksen bruttovetoisuuden lisäksi siitä, onko vahinko aiheutunut irtolastina vai pakattuina kuljetettavista vaarallisista aineista. Pakattuina kuljettavien vaarallisten aineiden osalta vastuun enimmäismäärät ovat 15 prosenttia suuremmat kuin irtolastina kuljetettavien vaarallisten aineiden osalta. Tämä johtuu siitä, että pakatut vaaralliset aineet jäivät pöytäkirjalla HNS-yleissopimukseen tehtyjen muutosten myötä HNS-rahaston maksuvelvollisuuden ulkopuolelle. Näin ollen omistajan vastuurajoja pakattuina kuljetettavien vaarallisten aineiden osalta vastaavasti nostettiin pöytäkirjalla. HNS-yleissopimuksen mukaista vastuun enimmäismäärää voidaan käyttää ainoastaan yleissopimukseen perustuvien vahingonkorvausvaatimusten korvaamiseen.

Jos vahinko on aiheutunut irtolastina kuljetettavista vaarallisista aineista, kokonaissumma on pöytäkirjalla muutetun 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan 10 miljoonaa laskentayksikköä eli noin 12,4 miljoonaa euroa (kurssi 23.8.2019) aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on korkeintaan 2 000. Aluksesta, jonka bruttovetoisuus on tätä suurempi, kokonaissumman on edellä mainitun summan lisäksi 1 500 laskentayksikköä (1 860 euroa) jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin ylittävä osuus on 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön ja 360 laskentayksikköä (noin 446 euroa) jokaista vetoisuuden yksikköä kohden jokaisen 50 000 vetoisuuden yksikköä ylittävän yksikön osalta. Kokonaismäärä ei kuitenkaan missään tapauksessa saa ylittää 100 miljoonaa laskentayksikköä (124 miljoonaa euroa).

Jos vahinko on aiheutunut pakattuina kuljetettavista vaarallisista aineista, vastaava kokonaissumma ovat artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan 11,5 miljoonaa laskentayksikköä (noin 14,3 miljoonaa euroa) aluksesta, jonka bruttovetoisuus on enintään 2 000. Jos aluksen bruttovetoisuus on tätä suurempi, tähän kokonaissummaan lisätään 1 725 laskentayksikköä (2 139 euroa) jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin ylittävä osuus on 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön ja 414 laskentayksikköä (noin 513 euroa) jokaista vetoisuuden yksikköä kohden jokaisen 50 000 vetoisuuden yksikköä ylittävän yksikön osalta. Pakattujen vaarallisten aineiden aiheuttaman vahingon osalta kokonaismäärä ei kuitenkaan missään tapauksessa saa ylittää 115 miljoonaa laskentayksikköä (noin 143 miljoonaa euroa). Pakattuja vaarallisia aineita koskevia kokonaissummaa sovelletaan myös silloin, kun vahinko on aiheutunut sekä pakattuina että irtolastina kuljetettavista vaarallisista aineista sekä silloin, kun ei ole mahdollista määrittää, onko vahinko aiheutunut irtolastina vai pakattuina kuljetettavista vaarallisista aineista.

8-10 artikla. Artikloilla tehdään teknisiä muutoksia vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 16–18 artiklaan.

11 artikla. Artiklalla vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 19 artiklaan lisätään uusi 1bis kohta, jossa määrätään siitä, kuka on velvollinen maksamaan vuosimaksuja LNG-tilille.

Kohdan mukaan LNG-tilille maksuvelvollisia ovat pääsääntöisesti jokaisen sopimusvaltion osalta kaikki henkilöt, jotka ovat edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ottaneet vastaan kyseisessä sopimusvaltiossa nesteytettyä maakaasua (LNG). Tietyissä tapauksissa maksuvelvollinen ei ole kuitenkaan vastaanottaja vaan henkilö, jolla on ollut omistusoikeus sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavaan LNG-lastiin välittömästi ennen sen purkamista (*omistaja*). Jos LNG:n vastaanottaja on nimittäin sopinut omistajan kanssa siitä, että omistaja suorittaa vuosimaksut ja vastaanottaja on ilmoittanut sopimusvaltiolle kyseisestä sopimuksesta, omistaja on velvollinen suorittamaan vuosimaksut. Kuitenkin tässäkin tapauksessa, jos omistaja ei suorita maksuja tai niiden osia, vastaanottaja on viime kädessä velvollinen suorittamaan jäljelle jääneet maksut.

Lisäksi pöytäkirjalla tehdään 19 artiklaan teknisiä muutoksia.

12 ja 13 artikla. Artikloilla tehdään teknisiä muutoksia vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 20 ja 21 artiklaan.

14 artikla. Artiklalla lisätään vuoden 1996 HNS-yleissopimukseen uusi 21bis artikla, jossa määrätään seuraamuksista siinä tapauksessa, että sopimusvaltio ei ilmoita HNS-rahaston johtajalle

maksuvelvollisuuden alaista lastia koskevia tietoja. Artiklan lisääminen yleissopimukseen katsottiin tarpeelliseksi muun muassa sen vuoksi, että kaikki vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen sopimuspuolet eivät toimittaneet yleissopimuksessa vaadittuja tietoja.

Artiklan 1 kohdan mukaan jos sopimusvaltio ei toimita HNS-rahaston johtajalle maksuvelvollisten nimiä ja osoitteita sekä tietoja maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä ja tästä aiheutuu taloudellisia menetyksiä HNS-rahastolle, sopimusvaltio on velvollinen korvaamaan menetykset HNS-rahastolle. Yleiskokous päättää sopimusvaltion korvausvelvollisuudesta rahaston johtajan suosituksesta. HNS-rahasto ei myöskään maksa korvausta vahingosta kyseisen sopimusvaltion alueella tai kyseisessä sopimusvaltiossa rekisteröidyn aluksen aiheuttamasta vahingosta 3 artiklan c kohdan mukaisesti, eikä torjuntatoimenpiteistä ennen kuin kyseinen sopimusvaltio on täyttänyt raportointivelvoitteet vuosilta, jotka edeltävät vahinkotapahtumaa, josta haetaan korvausta. Yleiskokouksen tulee määrittää HNS-rahaston ohjesäännöissä olosuhteet, joissa sopimusvaltion katsotaan jättäneen täyttämättä nämä velvoitteet.

Jos korvaus on väliaikaisesti evätty edellä kuvatun mukaisesti, korvaus evätään pysyvästi, jos raportointivelvoitteita ei ole täytetty vuoden kuluessa siitä, kun rahaston johtaja on ilmoittanut sopimusvaltiolle näiden velvoitteiden täyttämättä jättämisestä. Korvauksen epäämistä väliaikaisesti tai pysyvästi ei kuitenkaan sovelleta kuolemantapauksia ja henkilövahinkoja koskeviin vaatimuksiin.

15-16 artikla. Artikloilla tehdään vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen 23, 43 ja 44 artiklaan teknisiä muutoksia.

17 artikla. Artiklalla korvataan vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen liitteenä I oleva todistusmalli pöytäkirjan liitteenä olevalla mallilla. Liite I sisältää mallin HNS-yleissopimuksen 12 artiklan nojalla annettavasta todistuksesta vakuutuksesta tai muusta rahavakuudesta.

Tulkinta ja soveltaminen

18 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan vuoden 1996 HNS-yleissopimusta ja HNS-pöytäkirjaa luetaan ja tulkitaan sopimuspuolten välillä yhtenä asiakirjana. Artiklan 2 kohdan mukaan vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen ja 1-44 artiklat ja I ja II liite, sellaisina kuin niitä muutettu pöytäkirjalla ja sen liitteellä, sekä pöytäkirjan 20-29 artiklaan sisältyvät loppumääräykset muodostavat vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen.

19 artikla. Artiklalla lisätään vuoden 1996 HNS-yleissopimukseen uusi 44bis artikla, jonka mukaan pöytäkirjan loppumääräykset ovat vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen loppumääräykset.

Loppumääräykset

Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

20 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset määräykset pöytäkirjan allekirjoittamisesta, ratifioimisesta, hyväksymisestä ja siihen liittymisestä. Lisäksi artiklan 4 kohdassa edellytetään, että pääsihteerille toimitetun ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan liitteenä ovat tiedot yleistilin ja kunkin erillistilin osalta maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä, joka on vastaanotettu

sopimusvaltiossa edeltävän kalenterivuoden aikana. Jos ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjaan ei ole liitetty näitä tietoja, pääsihteeri ei 5 kohdan mukaan hyväksy sitä. Sopimusvaltion on myös suostumuksen ilmaisemisen jälkeen toimitettava aina vuosittain viimeistään 31 päivänä toukokuuta pääsihteerille kyseiset tiedot siihen asti kunnes pöytäkirja tulee sopimusvaltion osalta voimaan. Sopimusvaltion, joka on ilmaissut suostumuksensa noudattaa pöytäkirjaa, mutta ei ole toimittanut edellä mainittuja tietoja vuosittain, osapuoliasema lakkaa väliaikaisesti ennen kuin pöytäkirja tulee voimaan kyseisen valtion osalta siihen saakka, kunnes se on toimitanut edellytetyt tiedot. Edellä kuvatut määräykset maksuvelvollisuuden alaista lastia koskevien tietojen toimittamatta jättämisen seurauksista lisättiin pöytäkirjalla yleissopimukseen, koska vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen osalta ongelmalliseksi osoittautui, että kaikki yleissopimuksen sopimusvaltiot eivät toimittaneet tarvittavia tietoja. Tällöin on esimerkiksi hyvin vaikea arvioida sitä, milloin yleissopimuksen maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrää koskevat voimaantuloehdot täyttyvät.

Voimaantulo

21 artikla. Artikla sisältää pöytäkirjan voimaantulomääräykset. Pöytäkirja tulee voimaan 18 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona pöytäkirjan voimaantuloehdot täyttyvät. Ehtona voimaantulolle on, että vähintään 12 sopimusvaltiota, joista neljän valtion alusten bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 2 miljoonaa, ovat ilmaisseet suostumuksena tulla pöytäkirjan sitomiksi. Lisäksi edellytetään, että pääsihteeri on saanut tiedot siitä, että edellä tarkoitetuissa valtioissa olevat henkilöt, jotka ovat yleissopimuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti velvollisia suorittamaan maksuja rahastolle, ovat vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana yhteismäärältään vähintään 40 miljoonaa tonnia yleistilin maksuvelvollisuuden alaista lastia. Voimaantuloehdot vastaavat vuoden 1996 HNS-yleissopimuksessa olleita voimaantuloehtoja. Sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ilmaisee suostumuksensa tulla pöytäkirjan sitomaksi sen jälkeen kun sen voimaantulon ehdot ovat täyttyneet, suostumus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua suostumuksen ilmaisemispäivästä tai sinä päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee voimaan 1 kohdan mukaisesti, riippuen siitä, kumpi päivistä on myöhempi.

Tarkistaminen ja muuttaminen

22 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset määräykset HNS-yleissopimuksen tarkistamisesta ja muuttamisesta.

Vastuunrajojen muuttaminen

23 artikla. Artikla sisältää erityismääräykset siitä, kuinka HNS-yleissopimuksen mukaisia aluksen omistajan ja HNS-rahaston vastuurajoja muutetaan. Artiklan 2 kohdan mukaan IMO:n pääsihteeri antaa tiedoksi vastuunrajojen muuttamista koskevan ehdotuksen kaikille IMO:n jäsenille ja sopimusvaltioille, jos puolet sopimusvaltioista, kuitenkin vähintään kuusi valtiota on sitä pyytänyt. Kaikki tällaiset muutokset saatetaan IMO:n oikeudellisen komitean käsiteltäväksi vähintään kuuden kuukauden kuluttua niiden tiedoksiantopäivästä. Kaikilla sopimusvaltioilla, riippumatta siitä, ovatko ne IMO:n jäseniä, on oikeus osallistua muutosten käsittelyyn ja hyväksymiseen oikeudellisessa komiteassa.

Muutokset vastuurajoihin hyväksytään oikeudellisessa komiteassa läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden kahden kolmasosan äänten enemmistöllä, edellyttäen kuitenkin, että vähintään puolet sopimusvaltioista on läsnä äänestyksen aikana. Käsitellessään vastuunrajojen muutosehdotusta oikeudellinen komitea ottaa huomioon kokemukset vahinkotapahtumista, erityisesti niistä aiheutuneiden vahinkojen laajuudesta, valuuttojen arvon muutokset sekä vaikutukset, joita esitetyllä muutoksella olisi vakuutusmaksuun. Se ottaa myös huomioon yleissopimuksen mukaisen aluksen omistajan ja HNS-rahaston vastuun rajojen välisen suhteen. Artiklan 7 kohta sisältää määräykset siitä, kuinka suuri vastuunrajojen korotus voi korkeintaan olla.

IMO ilmoittaa kaikille sopimusvaltioille hyväksytystä muutoksesta. Muutos katsotaan hyväksytyksi 18 kuukauden kuluttua ilmoituksen päivämäärästä, jollei tämän ajanjakson kuluessa vähintään yksi neljäsosa valtioista, jotka olivat sopimusvaltioita muutoksen hyväksymisen aikaan, ole toimittanut pääsihteerille tiedonantoa, jonka mukaan ne eivät hyväksy muutosta, jolloin muutos hylätään eikä sillä ole vaikutusta. Muutos, joka katsotaan näin hyväksytyksi, tulee voimaan 18 kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.

Irtisanominen

24 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset määräykset pöytäkirjan irtisanomisesta. Kuitenkin siitä huolimatta, että sopimusvaltio on irtisanonut pöytäkirjan, se on edelleen sovellettava niitä pöytäkirjan määräyksiä, jotka koskevat HNS-yleissopimuksen 18 artiklan, 19 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaista maksuvelvollisuutta HNS-rahastoon sellaisten ennen irtisanomisen voimaantuloa ilmenneiden vahinkotapahtumien aiheuttaminen vahingonkorvausten osalta, joista yleiskokous päättää.

Yleiskokouksen ylimääräiset istunnot

25 artikla. Artikla sisältää määräykset yleiskokouksen ylimääräisten istuntojen koolle kutumisesta.

Voimassaolon päätyminen

26 artikla. Artikla sisältää määräykset pöytäkirjan voimassaolon päättymisestä. Pöytäkirjan voimassaolo päättyy sinä päivänä, jona sopimusvaltioiden lukumäärä laskee alle kuuden. Pöytäkirjan voimassaolo päättyy myös 12 kuukauden kuluttua päivästä, jona edeltävää kalenterivuotta koskevat tiedot on tullut toimittaa johtajalle yleissopimuksen 21 artiklan mukaisesti, jos nämä tiedot osoittavat, että yleistilin kattaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärä, joka on vastaanotettu sopimusvaltioissa edeltävän kalenterivuoden aikana yleissopimuksen pöytäkirjan 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti, on ollut alle 30 miljoonaa tonnia. Jälkimmäisessä tapauksessa yleiskokous voi kuitenkin eräin edellytyksin päättää ennen yllämainitun kahdentoista kuukauden määräajan päättymistä, että pöytäkirja on edelleen voimassa, jos vastaanotetun lastin kokonaismäärä on kuitenkin ollut yli 25 miljoonaa tonnia.

HNS-rahaston toiminnan lopettaminen

27 artikla. Artikla sisältää määräykset HNS-rahaston toiminnan lopettamisesta pöytäkirjan voimassaolon päättyessä.

Tallettaja

28 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset määräykset pöytäkirjan ja sen muutosten tallettamisesta sekä tallettajan tehtävistä.

Kielet

29 artikla. Artikla sisältää määräykset pöytäkirjan todistusvoimaisista kielistä.

1.2 Konsolidoitu vuoden 2010 kansainvälinen yleissopimus vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä

I luku

Yleiset määräykset

Määritelmät

1 artikla. Artikla sisältää yleissopimuksessa käytetyt keskeiset määritelmät.

Aluksella tarkoitetaan artiklan 1 kohdan mukaan mitä tahansa mertakulkevaa alusta tyypistä riippumatta.

Artiklan 2 kohdan mukaan henkilöllä tarkoitetaan yksilöä, yhteisöä tai julkista tai yksityistä laitosta, yhteisön muodosta riippumatta, sekä valtiota tai sen osaa.

Artiklan 3 kohdan mukaan omistajalla tarkoitetaan aluksen omistajaksi rekisteröityä henkilöä tai henkilöitä taikka, rekisteröinnin puuttuessa, aluksen omistavaa henkilöä tai henkilöitä. Jos aluksen kuitenkin omistaa valtio ja sitä käyttää yhtiö, joka kyseisessä valtiossa on rekisteröity aluksen käyttäjäksi, omistaja tarkoittaa tällaista yhtiötä.

Artiklan 4 kohta sisältää keskeisen vastaanottajan määritelmän. Artiklassa annetaan määritelmälle kaksi vaihtoehtoa, joista sopimusvaltion on valittava toinen. Ensimmäisen vaihtoehdon eli a) alakohdan mukaan vastaanottajalla tarkoitetaan henkilöä, joka tosiasiallisesti ottaa vastaan sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin. Mikäli kuitenkin lastin vastaanottamisen aikaan sen tosiasiallisesti vastaanottava henkilö toimii jonkin sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, toimeksiantaja katsotaan lastin vastaanottajaksi, jos edustaja ilmoittaa toimeksiantajan HNS-rahastolle. Toisen vaihtoehdon mukaan vastaanottajalla tarkoitetaan sopimusvaltiossa olevaa henkilöä, jota kyseisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan pidetään sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin vastaanottajana. Tämän vaihtoehdon soveltaminen edellyttää kuitenkin, että vastaanotetun maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärä on kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön perusteella oleellisesti sama kuin se lastin määrä, joka olisi vastaanotettu ensimmäisen vaihtoehdon mukaisesti.

Sopimusvaltiolla on vapaus valita kumpi tahansa määritelmä. Ensimmäinen vaihtoehto on jo itsessään riittävä määritelmä. Sen sijaan toinen vaihtoehto edellyttää, että sopimusvaltio määrittelee vastaanottajan omassa lainsäädännössään. Artiklassa edellytetään, että valitseepa sopimusvaltio kumman tahansa määritelmän, vastaanotetun vaikuttavan lastin kokonaismäärän tulee olla oleellisesti sama. Yleissopimuksen ja määritelmän kannalta selkeämpi vaihtoehto on soveltaa ensin mainittua määritelmää. Ensimmäisen vaihtoehdon valitsemisesta on olemassa myös kansainvälisesti laaja poliittinen yhteisymmärrys. Sen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että Suomi valitsee a alakohdan mukaisen määritelmän.

Artiklan 5 kohta sisältää keskeisen vaarallisten ja haitallisten aineiden määritelmän, joka on perusteltu edellä pöytäkirjan 3 artiklan yhteydessä.

Artiklan 6 kohdassa määritellään HNS-yleissopimuksen mukainen vahinko. Vahingolla tarkoitetaan ensinnäkin vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavalla aluksella tai sen ulkopuolella ilmennyttä ihmishengen menetystä tai henkilövahinkoa. Vahingolla tarkoitetaan myös tällaisen aluksen ulkopuolella ilmennyttä omaisuuden menetystä tai omaisuusvahinkoa, jonka vaaralliset ja haitalliset aineet ovat aiheuttaneet. HNS-yleissopimuksen mukaisesti korvataan näin ollen ainoastaan aluksen ulkopuolella syntyneet omaisuusvahingot. Vahingolla tarkoitetaan myös ympäristön pilaantumisesta johtuvaa menetystä tai vahinkoa, jonka vaaralliset tai haitalliset aineet ovat aiheuttaneet. Ympäristövahinkojen osalta edellytetään kuitenkin, että muu ympäristön pilaantumisesta suoritettava korvaus kuin ympäristön pilaantumisen aiheuttama ansion menetys rajoitetaan kohtuullisten ja todellisuudessa tehtyjen tai tehtävien ennallistamistoimien kustannuksiin. Vahingolla tarkoitetaan lisäksi torjuntatoimenpiteiden kustannuksia ja torjuntatoimenpiteiden aiheuttamia lisämenetyksiä tai -vahinkoja. Vahingon määritelmä on näin ollen HNS-yleissopimuksessa paljon laajempi kuin vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimuksessa, joka kattaa ainoastaan pilaantumisvahingot.

Kohdan 2 alakohdan mukaan jollei vaarallisten tai haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa ole kohtuudella mahdollista erottaa muiden tekijöiden aiheuttamista vahingoista, kaikkia tällaisia vahinkoja pidetään vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamina. Poikkeuksena tästä ovat kuitenkin yleissopimuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tyyppiä olevat vahingot eli pilaantumisvahingot, jotka perustuvat vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimukseen sekä vahingot, jotka tietyt luokkaan 7 kuuluvat radioaktiiviset aineet ovat aiheuttaneet. Nämä vahingot eivät kuulu HNS-yleissopimuksen soveltamisalaan.

Kyseessä olevassa kohdassa ”jonka nämä aineet ovat aiheuttaneet” tarkoittaa aineiden vaarallisen tai haitallisen ominaisuuden aiheuttamia vahinkoja.

Artiklan 7 kohdassa määritellään yleissopimuksessa tarkoitettut torjuntatoimenpiteet. Torjuntatoimenpiteillä tarkoitetaan sellaisia kohtuullisia toimenpiteitä, joihin kuka tahansa henkilö ryhtyy vahinkotapahtuman ilmenemisen jälkeen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi.

Artiklan 8 kohdan mukaan vahinkotapahtumalla tarkoitetaan sellaista tapahtumaan tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, joka aiheuttaa vahinkoa tai muodostaa vakavan ja välittömän vahingon uhan.

Artiklan 9 kohdassa määritellään merikuljetus. Sillä tarkoitetaan aikaa vaarallisten ja haitallisten aineiden lastaamisen alkamista jollakin aluksen laitteella siihen saakka, kun niiden purkaminen aluksen laitteella päättyy. Ellei aluksen laitteita käytetä, aika alkaa siitä ja päättyy vastaavasti siihen, kun vaaralliset ja haitalliset aineet ylittävät aluksen laidan.

Artiklan 10 kohta sisältää maksuvelvollisuuden alaisen lastin määritelmän, jota on perusteltu pöytäkirjan 3 artiklan yhteydessä.

HNS-rahastolla tarkoitetaan artiklan 11 kohdan mukaan kansainvälistä vaarallisia ja haitallisia aineita koskevaa rahastoa (International Hazardous and Noxious Substances Fund), joka perustetaan HNS-yleissopimuksen 13 artiklan mukaisesti.

Artiklan 12 kohdassa määritellään laskentayksikkö. Sillä tarkoitetaan Kansainvälisen valuuttarahaston määrittämää erityisnosto-oikeutta (SDR).

Artiklan 13 kohdan mukaan aluksen rekisteröintivaltiolla tarkoitetaan rekisteröidyn aluksen osalta aluksen rekisteröintivaltiota ja rekisteröimättömän aluksen osalta valtiota, jonka lipun alla alus purjehtii.

Artiklan 14 kohdan mukaan terminaalilla tarkoitetaan paikkaa, johon varastoidaan merikuljetuksen jälkeen vastaanotettuja vaarallisia ja haitallisia aineita, mukaan luettuna sellaiset avomerilaitokset, jotka on putkilla tai muulla tavalla liitetty sellaiseen paikkaan.

Liitteet

2 artikla. Artiklan mukaan yleissopimuksen liitteet ovat yleissopimuksen erottamaton osa.

Soveltamisala

Yleissopimuksen 3-5 artiklassa määrätään soveltamisalasta.

3 artikla. Artiklan mukaan yleissopimusta sovelletaan vahinkoon, joka on aiheutunut sopimusvaltion alueella, mukaan luettuna sen aluemerin sekä ympäristön pilaantumisesta aiheutuvaan vahinkoon kansainvälisen oikeuden mukaisesti perustetulla sopimusvaltion talousvyöhykkeellä. Jos sopimusvaltio ei ole perustanut talousvyöhykettä sovelletaan yleissopimusta ympäristön pilaantumisesta aiheutuvaan vahinkoon välittömästi asianomaisen sopimusvaltion aluemerin ulkopuolella olevalla ja siihen rajoittuvalla alueella, jonka kyseinen valtio on määrännyt kansainvälisen oikeuden mukaisesti ulottumaan enintään 200 meripeninkulman päähän niistä perusviivoista, joista sen aluemerin leveys mitataan. Yleissopimusta sovelletaan myös muuhun kuin ympäristön pilaantumisesta aiheutuneeseen vahinkoon minkä tahansa valtion ulkopuolella mukaan luettuna sen aluemerin, jos vahinko on aiheutunut aineesta, joka on kuljetettu sopimusvaltiossa rekisteröidyllä aluksella tai, jos alusta ei ole rekisteröity, sopimusvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella. Torjuntatoimenpiteiden osalta asiaa on perusteltu pöytäkirjan 4 artiklan yhteydessä.

Yleissopimuksen soveltamisala on näin ollen maantieteellisesti määritelty ja määräytyy sen mukaan, missä vahinko on aiheutunut, ei sen mukaan, missä vahinko-tapahtuma on sattunut.

4 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan yleissopimusta sovelletaan vaatimuksiin, jotka johtuvat vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamasta vahingosta. Vaatimukset, jotka perustuvat sopimukseen matkustajien ja tavaroiden kuljettamisesta, yleissopimusta ei kuitenkaan sovellettaisi. Artiklan 2 kohdan mukaan yleissopimusta ei sovelleta niiltä osin kuin sen määräykset ovat ristiriidassa sovellettavan työntekijöille maksettavia korvauksia ja sosiaaliturvamääräyksiä koskevan lainsäädännön kanssa.

Yleissopimusta ei 3 kohdan mukaan sovelleta pilaantumisvahinkoon, joka on määritelty vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimuksessa riippumatta siitä, onko vahingosta maksettava korvauksia kyseisen yleissopimuksen mukaisesti. Näin ollen pysyvän öljyn aiheuttamat pilaantumisvahingot jäävät aina HNS-yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Sen sijaan muut öljyn merikuljetuksesta aiheutuvat vahingot kuten tulipalosta tai räjähdyksestä aiheutuvat vahingot kuuluvat HNS-yleissopimuksen soveltamisalaan.

Yleissopimusta ei 3 kohdan b alakohdan mukaan myöskään sovelleta vahinkoon, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva radioaktiivinen aine, joka mainitaan joko IMDG-säännöstössä tai IMSBC-säännöstössä.

Artiklan 4 kohdan mukaan yleissopimusta ei sovelleta sota-aluksiin, laivaston apualuksiin tai muihin aluksiin, joita valtio omistaa tai käyttää, ja joita käytetään kyseisenä ajankohtana yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen. Sopimusvaltio voi kuitenkin päättää soveltaa yleissopimusta tällaisiin aluksiin. Tällöin sen on ilmoitettava siitä IMO:n pääsihteerille ja täsmennettävä samalla soveltamista koskevat ehdot.

Artiklan 6 kohdan mukaan sopimusvaltion omistamien, kaupalliseen tarkoitukseen käytettävien alusten osalta kutakin valtiota vastaan voidaan esittää vahingonkorvausvaatimus yleissopimuksen 38 artiklan mukaisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa eikä valtio voi puolustuksenaan vedota suvereniteettiinsä.

5 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan valtio voi ratifioidessaan tai hyväksyessään yleissopimuksen tai siihen liittyessään, taikka milloin tahansa sen jälkeen antaa selityksen, jonka mukaan yleissopimusta ei sovelleta kyseisen valtion satamien tai avomerilaitosten välisiin matkoihin käytettäviin aluksiin, joiden bruttovetoisuus on korkeintaan 200 ja jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ainoastaan pakattuna. Myös kaksi naapurivaltiota voi yhdessä antaa selityksen, jonka mukaan edellä mainittu poikkeus sopimuksen soveltamisesta koskee vastaavia aluksia myös silloin, kun niitä käytetään kyseisten valtioiden satamien tai avomerilaitosten välisiin matkoihin. Valtio, joka on antanut edellä kuvatun selityksen, voi perua sen milloin tahansa. Selitykset sekä niiden peruutukset talletetaan pääsihteerin huostaan, joka välittää ne rahaston johtajalle yleissopimuksen voimaantulon jälkeen.

Sopimuksen soveltamisalasta edellä kuvatulla tavalla poissuljetuilla aluksilla kuljettavat vaaralliset aineet eivät ole maksuvelvollisuuden alaisia lastia. HNS-rahasto ei ole myöskään artiklan 5 kohdan mukaisesti velvollinen maksamaan korvausta vahingoista, jotka ovat aiheutuneet tällaisten alusten kuljettamista aineista niiltä osin kuin vahinko on syntynyt selityksen antaneen valtion tai valtioiden alueella, mukaan luettuna aluemi- tai kyseisen valtion tai valtioiden talousvyöhykkeellä. HNS-rahasto ei ole velvollinen maksamaan korvausta myöskään niiltä osin

kuin tällaiseen vahinkoon liittyä toimenpiteitä, joihin on ryhdytty vahingon torjumiseksi tai minimoimiseksi.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomi antaisi artiklan 1 kohdan mukaisen selityksen tallettaessaan liittymiskirjansa. Tämä mahdollistaisi sen, että muun muassa pienempien kotimaan saaristokuljetusten osalta voidaan poiketa yleissopimuksen soveltamisesta. Yleissopimuksen soveltaminen näihin aluksiin olisi ongelmallista erityisesti vakuuttamisvelvollisuuden aiheuttaman hallinnollisen taakan vuoksi. Toisaalta tämän kokoluokan alukset kuljettavat niin pieniä määriä pakattuja vaarallisia aineita, että niiden aiheuttamia riskejä voidaan pitää suhteellisen vähäisinä. Myös muun muassa Kanada ja Ruotsi ovat käyttäneet artiklan suomaa poikkeusmahdollisuutta.

Sopimusvaltioiden velvollisuudet

6 artikla. Artiklan mukaan jokaisen sopimusvaltio on varmistettava, että yleissopimukseen perustuvat velvoitteet täytetään sekä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin oman lainsäädäntönsä mukaisesti, mukaan lukien sopimusvaltion tarpeelliseksi katsomat seuraamukset, tavoitteenaan näiden velvoitteiden tehokas täytäntöönpano. Suomessa aluksen omistajan vastuuta ja vakuuttamisvelvollisuutta koskevat säännökset mukaan lukien seuraamukset vakuuttamisvelvollisuuden ja vakuutustodistuksen mukana pitovelvollisuuden laiminlyönnistä ehdotetaan lisättäväksi merilain 11 ja 20 lukuun. HNS-rahaston osalta tarpeelliset määräykset annettaisiin sekamuotoisella voimaansaattamislailla. Lisäksi maksuvelvollisten vastaanottajien velvollisuudesta antaa tietoa vastaanotetuista maksuvelvollisuuden alaisen lastin määräistä säädettäisiin erillisellä lailla.

II luku

Vastuu

Omistajan vastuu

7 artikla. Artiklassa määrätään aluksen omistajan ankarasta vastuusta HNS-yleissopimuksen mukaisesta vahingosta. Artiklan 1 kohdan mukaan vahinkotapahtuman aikainen omistaja on vastuussa aluksella kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta. Jos vahinkotapahtuma muodostuu samaa alkuperää olevasta tapahtumasarjasta, ensimmäisen tapahtuman aikainen omistaja on vastuussa vahingosta.

Artiklan 2 kohdassa määrätään tapauksista, joissa aluksen omistaja ei kuitenkaan pääsäännöstä poiketen ole vastuussa vahingosta. Omistaja ei ole vastuussa vahingosta, jos hän osoittaa, että vahinko on aiheutunut sotaan, vihollisuuksiin, sisällissotaan tai kapinaan liittyneestä teosta tai poikkeuksellisesta, väistämättömästä ja ylivoimaisesta luonnonilmiöstä tai että vahinko on kokonaan aiheutunut kolmannen osapuolen vahingontekotarkoituksessa suorittamasta teosta tai laiminlyönnistä taikka merkkivalojen tai muiden merenkulun opasteiden hoidosta vastaavan valtion tai muun viranomaisen tämän tehtävänsä suorittamisessa tekemästä laiminlyönnistä tai muusta virheestä. Omistaja ei myöskään ole vastuussa, jos hän osoittaa, että laivaajan tai muun henkilön laiminlyönti sellaisten tietojen toimittamisessa, jotka koskevat laivattujen aineiden vaarallista tai haitallista ominaisuutta, on joko kokonaan tai osittain aiheuttanut vahingon tai

johtanut siihen, että omistaja ei ole ottanut vakuutusta. Viimeksi mainitussa tapauksessa vastuusta vapautuminen edellyttää kuitenkin, että omistaja ja hänen palveluksessaan oleva tai asiamiehensä eivät tienneet eikä heidän voinut kohtuudella edellyttää tietävän laivattujen aineiden vaarallisesta ja haitallisesta ominaisuudesta.

Artiklan 3 kohdan mukaan omistajan osoittaessa, että vahinko on kokonaan tai osittain aiheutunut vahinkoa kärsineen henkilön vahinkotarkoituksessa suorittamasta teosta tai laiminlyönnistä tai hänen huolimattomuudestaan, omistaja voidaan kokonaan tai osittain vapautua vastuusta kyseistä henkilöä kohtaan. Hänen vastuuseensa muista vahingonkärsijöitä kohtaan tämä ei vaikuta.

Artiklan 4 kohdan mukaan omistajaa vastaan saa esittää korvausvaatimuksen vahingon vuoksi ainoastaan HNS-yleissopimuksen mukaisesti. Artiklan 5 kohdassa määrätään vastuun kanavoitumisesta aluksen omistajaan. Artikla sisältää nimenomaisen luettelon henkilöistä, joihin ei saa kohdistaa korvausvaatimuksia, elleivät he ole aiheuttaneet vahinkoa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta. Korvausta vaarallisen tai haitallisen aineen aiheuttamasta vahingosta ei siten voida vaatia omistajan palveluskunnan jäseniltä tai asiamiehiltä tai miehistön jäseniltä, eikä luotsilta tai muulta henkilöltä, joka kuulumatta aluksen miehistöön työskentelee aluksen lukuun. Korvausta ei myöskään voida vaatia rahdinantajalta, aluksen laivanisännältä tai henkilöltä, joka laivanisännän sijasta huolehtii aluksen käytöstä, henkilöltä, joka aluksen omistajan suostumuksella tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen käskystä suorittaa pelastustoimia, torjuntatoimiin ryhtyneeltä henkilöltä eikä näiden tahojen palveluskunnan jäseniltä tai asiamiehiltä. Jos vahinko kuitenkin johtuu kyseisen henkilön teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai hänen piittaamattomuudestaan, ja kyseinen henkilö oli tietoinen vahingon todennäköisyydestä, edellä mainittua kieltoa vaatia korvausta ei sovelleta.

Artiklan 6 kohdan mukaan yleissopimuksen määräykset eivät heikennä omistajan olemassa olevaa takautumisoikeutta kolmatta osapuolta kohtaan, mukaan luettuna, mutta ei kuitenkaan yksinomaan vahingon aiheuttaneiden aineiden laivaja tai vastaanottaja sekä 5 kohdassa mainitut henkilöt.

Vahinkotapahtumat, joissa on osallisena kaksi tai useampia aluksia

8 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan, jos vahinko on aiheutunut vahinkotapahtumasta, jossa on osallisina kaksi tai useampia aluksia, joista kukin kuljettaa vaarallisia ja haitallisia aineita, kunkin aluksen omistaja on vastuussa vahingosta, jollei häntä ole vapautettu vastuusta 7 artiklan nojalla. Omistajat ovat yhteisesti vastuussa kaikista sellaisista vahingoista, joita ei voida kohtuudella erottaa toisistaan. Jokaisella omistajalla on kuitenkin 2 kohdan mukaan oikeus rajoittaa vastuutaan yleissopimuksen 9 artiklan mukaisesti. Kyseessä olevan artiklan määräykset eivät myöskään vaikuta omistajan takautumisoikeuteen toista omistajaa kohtaan.

Vastuun rajoittaminen

Yleissopimuksen 9 ja 10 artiklassa määrätään aluksen omistajan oikeudesta rajoittaa yleissopimuksen mukainen vastuunsa tiettyyn enimmäismäärään.

9 artikla. Artiklan 1 kohtaa, joka sisältää aluksen omistajan vastuun enimmäismäärät, on perusteltu HNS-pöytäkirjan 7 artiklan yhteydessä.

Artiklan 2 kohdan mukaan omistajalla ei ole oikeutta rajoittaa yleissopimukseen perustuvaa vastuutaan, jos näytetään toteen, että vahinko on aiheutunut omistajan teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai omistajan piittaamattomuudesta, ja omistaja oli tietoinen vahingon todennäköisyydestä.

Jotta aluksen omistaja voi hyötyä artiklan mukaisesta vastuun rajoituksesta, sen on 3 kohdan mukaan perustettava rahasto, joka vastaa hänen vastuunsa rajan koko määrää. Rahasto on perustettava tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen huostaan sellaisessa sopimusvaltiossa, jossa vahingonkorvausvaatimus on esitetty yleissopimuksen 38 artiklan mukaisesti tai jos vahingonkorvausvaatimusta ei ole esitetty, tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen huostaan sellaisessa sopimusvaltiossa, jossa se voidaan esittää. Rahasto voidaan perustaa joko tallettamalla mainittu rahamäärä tai esittämällä pankki- tai muu vakuus, joka on asianomaisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan hyväksyttävissä ja jonka tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen katsoo riittäväksi.

Rahasto jaetaan 4 kohdan mukaan kantajien kesken pääsääntöisesti heidän vahvistettujen vaatimustensa mukaisessa suhteessa. Tästä poiketen 11 artiklan nojalla kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset ovat kuitenkin tietyin edellytyksin ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden.

Artiklan 5 kohdan mukaan omistaja tai omistajan palvelusväkeen kuuluva henkilö tai asiamies taikka omistajan vakuutuksen tai muun rahavakuuden antaja, joka on ennen rahaston jakamista maksanut vahingonkorvausta kyseisen vahinkotapahtuman seurauksena, saa maksamansa määrän mukaisesti korvauksen saaneen henkilön sijaan ne oikeudet, jotka tällä olisi ollut yleissopimuksen perusteella.

Artiklan 6 kohdan mukaan sijaantulo-oikeus voi kuulua myös muille kuin 5 kohdassa tarkoitetuille henkilöille sellaisen vahingonkorvauksen osalta, jonka tällainen henkilö on maksanut, mutta vain siltä osin kuin sijaantulo on sallittu sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Artiklan 7 kohdan mukaan omistajan tai muut henkilön osoittaessa, että heidät voidaan myöhemmin velvoittaa maksamaan kokonaan tai osittain sellainen korvaus, jonka osalta sijaantulo-oikeutta olisi käytetty 5 tai 6 kohdan mukaisesti siinä tapauksessa, että korvaus olisi maksettu ennen rahaston jakamista, rahaston perustamisvaltion tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen voi määrätä, että riittävä summa siirretään väliaikaisesti syrjään sen varmistamiseksi, että kyseinen henkilö voi myöhemmin periä saatavansa rahastolta.

Artiklan 8 kohdan nojalla omistajalle vahingon estämiseksi tai minimoimiseksi aiheutuneita kuluja ja hänen tekemiään kohtuullisia uhrauksia koskevat korvausvaatimukset ovat samanarvoisia muiden rahastolle esitettyjen vaatimusten kanssa.

Artiklan 9 kohta sisältää määräykset siitä, kuinka artiklan mukaiset määrät muunnetaan kansalliseksi valuutaksi.

Vakuutuksenantajalla tai muulla vakuuden antavalla henkilöllä on oikeus perustaa rahasto artiklan 11 kohdan mukaan samoin ehdoin ja vaikutuksin kuin sellaisessa tapauksessa, että omistaja perustaisi sen. Rahasto voidaan perustaa, vaikka omistajalla ei olisi oikeutta rajoittaa vastuutaan 2 kohdan määräyksistä johtuen, mutta tällaisessa tapauksessa rahaston perustaminen ei vaikuta kantajien oikeuksiin omistajaa kohtaan.

10 artikla. Jos omistaja, jolla on oikeus rajoittaa vastuutaan, on perustanut 9 artiklan mukaisesti rahaston, henkilöllä, jolla on esitettävänään vahingonkorvausvaatimus, ei ole oikeutta esittää vaatimusta omistajan muuhun varallisuuteen. Lisäksi sopimusvaltion tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen on määrättävä vapautettavaksi alus tai muu omistajalle kuuluva omaisuus, joka on takavarikoitu kyseisestä vahinkotapahtumasta aiheutuvan vahingonkorvausvaatimuksen johdosta, ja vapautettava tällaisen takavarikon välttämiseksi annettu pantti tai muu vakuus. Artiklan 2 kohdan mukaan näitä määräyksiä sovelletaan kuitenkin vain, jos kantajalla on pääsy rahastoa hoitavaan tuomioistuimeen tai rahasto on käytettävissä vaatimusta varten.

Kuolemantapaus ja henkilövahinko

11 artikla. Artiklan mukaan kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset ovat ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden. Ensisijaisuus koskee vaatimuksia kuitenkin ainoastaan siltä osin kuin vaatimusten kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa aluksen omistajan vastuun kokonaismäärästä.

Omistajan pakollinen vakuutus

12 artikla. Artiklassa määrätään aluksen omistajan velvollisuudesta ottaa vakuutus tai muu vakuus HNS-yleissopimuksen mukaisten vastuidensa kattamiseksi. Sopimusvaltiossa rekisteröidyn, vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavan aluksen omistajalla on oltava vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa yleissopimukseen perustuvan vahingonkorvausvastuun enimmäismäärään saakka. Muu rahavakuus voi olla esimerkiksi pankin tai vastaavan rahoituslaitoksen takaus.

Artiklan 2 kohdan mukaan jokaiselle alukselle myönnetään pakollinen vakuutustodistus, jolla osoitetaan, että vakuutus tai muu rahavakuus on voimassa yleissopimuksen määräysten mukaisesti, sen jälkeen, kun sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen on todennut, että 1 kohdan vaatimuksia on noudatettu. Sopimusvaltiossa rekisteröidylle alukselle tällaisen pakollisen vakuutustodistuksen myöntää tai vahvistaa rekisterivaltion toimivaltainen viranomainen. Alukselle, jota ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa, vakuutustodistuksen voi myöntää tai vahvistaa minkä tahansa sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen. Yleissopimuksen I liite sisältää vakuutustodistuksen mallin. Pakollisen vakuutustodistuksen on oltava kyseisen mallin mukainen. Todistusta on artiklan 4 kohdan mukaan säilytettävä aluksella ja jäljennös talletetaan viranomaisen huostaan. Merilain 10 luvun mukaisessa öljyvastuujärjestelmässä, 10 a luvun mukaisessa aluksen polttoaineen aiheuttamia pilaantumishätköjä koskevassa järjestelmässä sekä 11 a luvun hylkyjen poistamista koskevassa järjestelmässä Liikenne- ja viestintävirasto antaa vastaavat todistukset. Tämän vuoksi merilain 11 lukuun ehdotetaan sisällytettäväksi vastaava säännös, jonka mukaan myös HNS-yleissopimuksen mukaiset vakuutustodistukset myöntää Liikenne- ja viestintävirasto.

Artiklan 5 kohdan mukaan vakuutus tai vakuus voi lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona se päätymisestä ilmoitetaan artiklan 4 kohdassa tarkoitettulle viranomaiselle, ellei todistusta ole toimitettu kyseiselle viranomaiselle tai ellei uutta todistusta ole myönnetty kyseisen ajanjakson kuluessa.

Artiklan 7 kohta sisältää määräykset vakuutustodistusten vastavuoroisesta hyväksymisestä sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken.

Artiklan 8 kohdan nojalla vahingonkorvausvaatimukset voidaan esittää suoraan vakuutusentantajalle tai muulle henkilölle, joka on antanut rahavakuuden omistajan vahingonkorvausvastuusta. Tällaisessa tapauksessa vastaajalla on oikeus vedota niihin seikkoihin, joihin myös aluksen omistaja olisi voinut vedota. Lisäksi hänellä on oikeus rajoittaa vastuutaan 1 kohdan mukaisesti, vaikka omistajalla ei olisi oikeutta vastuun rajoitukseen. Vastaaja voi myös vedota siihen, että aluksen omistaja on aiheuttanut vahingon tahallisesti. Vastaavaa suoraa kanneoikeutta koskeva säännös on myös öljyvastuujärjestelmässä, bunkkerivahinkoja koskevassa järjestelmässä sekä Nairobin hylkyjen poistamista koskevassa yleissopimuksessa.

Artiklan 9 kohdan mukaisesti vakuutukset tai muun rahavakuuden takaamat summat ovat käytettävissä yksinomaan HNS-yleissopimukseen perustuvien korvausvaatimusten täyttämiseen. Vastaavaa periaatetta sovelletaan myös kansainvälisessä öljyvastuuyleissopimusjärjestelmässä.

Sopimusvaltio ei saa sallia artiklan 10 kohdan mukaan sen lipun alla purjehtivan aluksen liikennöintiä, jollei sillä ole artiklan mukaista todistusta. Sopimusvaltion on myös varmistettava, että 1 kohdan mukainen vakuutus tai muu vakuus on voimassa sellaisilla aluksilla, jotka tulevat sen alueella olevaan satamaan tai lähtevät sieltä, riippumatta siitä missä alukset on rekisteröity. Merilain 11 luvun 11 §:ään on tarkoitus ottaa asiaa koskeva säännös.

Kyseessä olevan artiklan määräyksiä ei sovelleta sopimusvaltion omistamaan alukseen, jonka osalta ei ole voimassa vakuutusta tai rahavakuutta. Tällaisellakin aluksella on kuitenkin oltava pakollinen vakuutustodistus, jonka aluksen rekisterivaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat myöntäneet ja jonka mukaan aluksen omistaa kyseinen valtio ja aluksen vastuu on katettu enimmäismäärään saakka.

III luku

Kansainvälisen vaarallisia ja haitallisia aineita koskevan rahaston (HNS-rahasto) maksamat korvaukset

HNS-rahaston perustaminen

13 artikla. Yleissopimuksella perustetaan HNS-rahasto, jonka tavoitteena on korvata vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksista aiheutuneet vahingot niiltä osin kuin aluksen omistajan vastuu ei ole riittävä tai käytettävissä. Rahasto tunnustetaan jokaisessa sopimusvaltiossa oikeushenkilöksi. HNS-rahaston on tarkoitus toimia pitkälti samalla tavalla kuin IOPC-rahaston. Sen ylin päättävä elin on yleiskokous, jossa kullakin sopimusvaltiolla on edustaja. Yleis-

kokous perustaa korvausvaatimuskomitean käsittelemään rahastolle esitettyjä korvausvaatimuksia. Merkittävä ero suhteessa IOPC-rahastoon on kuitenkin se, että IOPC-rahasto käsittelee ainoastaan pilaantumisvahinkoja, kun taas HNS-rahaston käsiteltäväksi tulevat kaikki HNS-yleissopimuksen mukaiset vahingot mukaan lukien kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset.

Korvaukset

14 artikla. Artikla sisältää määräykset siitä, milloin HNS-rahasto on velvollinen maksamaan korvausta. Rahaston on maksettava korvausta vahinkoa kärsineille henkilöille, jos he eivät ole saaneet täyttä ja riittävää korvausta vahingosta aluksen omistajalta tai hänen vakuutusenantajaltaan, koska omistajalle ei ole syntynyt vahingonkorvausvastuuta tai koska omistaja ei taloudellisesti pysty täyttämään HNS-yleissopimuksen mukaisia velvoitteitaan kokonaan eikä rahavakuus kata vahingonkorvausvaatimuksia tai on riittämätön. Rahaston on maksettava korvauksia myös silloin, kun vahingon suuruus ylittää omistajan HNS-yleissopimuksen mukaisen vastuun. Artiklan tarkoittamana vahinkona pidetään myös omistajan kohtuullisia kuluja ja vapaaehtoisia uhrauksia vahingon torjumiseksi tai minimoimiseksi.

Artiklan 3 kohdassa määrätään poikkeuksista HNS-rahaston korvausvastuuseen. Poikkeukset HNS-rahaston korvausvastuuseen ovat rajoitetumpia kuin aluksen omistajan korvausvastuun tapauksessa. HNS-rahastolle ei synny korvausvelvollisuutta, jos se osoittaa, että vahinko johtuu sotatoimesta, vihollisuuksista, sisällissodasta tai kapinasta. Korvausvelvollisuutta ei synny myöskään, jos vahinko johtuu sellaisista vaarallisista tai haitallisista aineista, jotka ovat päässeet tai on päästetty sota-aluksesta tai muusta valtion omistamasta tai käyttämästä aluksesta, jota vahinkotapahtuman ajankohtana on käytetty yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen. Näin ollen toisin kuin aluksen omistaja HNS-rahasto on vastuussa esimerkiksi silloin kun vahinko on aiheutunut ylivoimaisesta luonnonilmiöstä tai kolmannen osapuolen teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen.

HNS-rahasto ei ole tämän lisäksi vastuussa myöskään niissä tapauksissa, joissa korvausvaatimuksen esittäjä ei pysty osoittamaan, että vahinko on kohtuullisella todennäköisyydellä aiheutunut vahinkotapahtumasta, johon on osallisena yksi tai useampia aluksia. Lisäksi jos HNS-rahasto osoittaa, että vahinko on aiheutunut kokonaan tai osittain vahinkoa kärsineen henkilön teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai hänen huolimattomuudestaan, HNS-rahasto voidaan vapauttaa kokonaan tai osittain velvollisuudesta maksaa korvausta tällaiselle henkilölle. Toisin kuin aluksen omistaja HNS-rahasto ei kuitenkaan voi tässä tapauksessa vapautua velvoitteistaan torjuntatoimenpiteiden osalta.

Artiklan 5 kohdassa määrätään HNS-rahaston korvausvelvollisuuden maksimimäärästä. Rahaston maksaman korvauksen enimmäismäärä on 250 miljoonaa laskentayksikköä eli noin 310 miljoonaa euroa (kurssi 23.8.2019). Kyseinen summa on koko HNS-yleissopimusjärjestelmän perusteella maksettava enimmäismäärä. Näin ollen jos korvausta on saatu myös omistajan vastuun perusteella, rahastosta maksettavan korvauksen kokonaismäärä on yksittäisen vahinkotapahtuman osalta rajoitettu siten, että vahingosta maksettava kokonaiskorvaus ei saa ylittää 250 miljoonaa laskentayksikköä. Korkoa, joka on mahdollisesti kertynyt omistajan vastuunsa kattamiseksi perustamalle rahastolle, ei oteta huomioon laskettaessa korvauksen enimmäismäärää.

Jos HNS-rahastolle esitettyjen vahvistettujen vaatimusten määrä ylittää korvauksen kokonaismäärän, käytettävissä oleva summa jaetaan 6 kohdan nojalla siten, että jokaisen vahvistetun vaatimuksen ja vaatimuksen esittäjän saaman summan välinen suhde on sama kaikkien vaatimuksen esittäjien osalta. Vastaavasti kuin omistajan vastuun osalta myös rahastoa koskevien korvausvaatimusta tapauksessa kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset ovat kuitenkin ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden niiltä osin kuin niiden kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa rahaston enimmäisvastuumäärästä.

Korvausten maksamiseen liittyvät HNS-rahaston tehtävät

15 artikla. Artikla sisältää määräykset HNS-rahaston tehtävistä. HNS-rahasto käsittelee muun muassa sille esitettyjä korvausvaatimuksia, laatii talousarvion menoista ja tuloista jokaisena kalenterivuonna sekä antaa tarvittaessa sopimusvaltion pyynnöstä palveluitaan, jotta valtio voi ryhtyä toimenpiteisiin torjuakseen tai lieventääkseen vahinkotapahtumasta aiheutuvaa vahinkoa.

Maksuja koskevat yleiset määräykset

16 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan HNS-rahastolla on yleistili, joka on jaettu sektoreihin. Tiettyjen jäljempänä tarkemmin selostettavien maksuvelvollisuuden alaisen lastin kynnyksarvojen ylityksessä HNS-rahastolla on myös seuraavat erillistilit: a) öljytili, b) nesteytettyä maakaasua koskeva tili (LNG-tili) ja c) nestekaasua koskeva tili (LPG-tili).

Artiklan 3 kohdan mukaan HNS-rahastolle suoritetaan kahdenlaisia maksuja: perusmaksuja ja vuosimaksuja. Perusmaksun maksuvelvolliset maksavat ainoastaan kerran HNS-yleissopimuksen tultua voimaan kyseisen valtion osalta. Vuosimaksuja suoritetaan rahaston yleiskokouksen niin päättyessä.

Artiklan 4 kohdan mukaan yleistiliä käytetään sen kattamien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen, ja erillistiliä käytetään sen kattamien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. Kukin tili vastaa näin ollen pääsääntöisesti vain sen alle kuuluvien aineiden aiheuttamista vahingoista, eikä tilien välillä ole ristiin-subventointia.

Artiklan 5-6 kohta sisältää määräykset maksuvelvollisen henkilön liitännäishenkilön vastaanottaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin huomioon ottamisesta maksuvelvollisuutta määritettäessä. Maksuvelvollisuuden alaista lastia vastaanottanut henkilö on velvollinen suorittamaan maksun tosiasiallisesti vastaanottamansa määrän perusteella, vaikka tämä määrä ei olisi ylittänyt maksuvelvollisuuden kynnyksarvoja, jos kyseisen henkilön sopimusvaltion alueella kalenterivuoden aikana vastaanottama tietyn tyyppisen maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä sekä yhden tai useamman liitännäishenkilön samassa sopimusvaltiossa kyseisen vuoden aikana vastaanottaman samantyyppisen lastin määrä yhteenlaskettuna ylittävät kynnyksarvon. Liitännäishenkilö tarkoittaa HNS-yleissopimuksen 6 kohdan mukaan mitä tahansa tytäryhtiötä tai yhteisomistuksessa olevaa yhteisöä. Säännöksen tarkoituksena on estää se, että maksuvelvollisuutta voitaisiin kiertää jakamalla yritys pienempiin yksiköihin. HNS-yleissopimuksen mukaan se,

kuuluko yksittäinen henkilö liitännäishenkilön määritelmän piiriin, määräytyy kansallisen lain-säädännön perusteella. Esityksessä ehdotetaan, että Suomessa liitännäishenkilöinä pidettäisiin vastaanottajan kanssa samaan konserniin kuuluvia yhtiöitä.

Vuosimaksuja koskevat yleiset määräykset

17 artikla. HNS-rahaston rahoitus perustuu vasta vahingon sattumisen jälkeen kerättäviin maksuihin vastaavasti kuin IOPC-rahaston rahoitus. Näin ollen artiklan 1 kohdan mukaan vuosimaksut yleistilille ja kullekin erillistilille peritään vain tarvittaessa maksujen suorittamiseksi tililtä. Yleiskokous määrittelee sekä yleistilille että erillistileille maksettavat vuosimaksut. Vuosimaksut lasketaan sellaisen maksuvelvollisuuden alaisten lastin yksikköjen perusteella, joka on vastaanotettu edellisen kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana. On hyvin todennäköistä, että suuren vahingon sattuessa, vuosimaksut tulaisiin jakamaan usean vuoden ajalle vastaavasti kun IOPC-rahastossa on menetelty.

Artiklan 3 kohdan mukaan yleiskokous päättää yleistilille ja erillistileille perittävien maksujen kokonaismäärän ja rahaston johtaja laskee yleiskokouksen päätöksen mukaisesti jokaisen maksuvelvollisen tilikohtaiset vuosimaksut. Yleiskokous voi periä vuosimaksuja myös hallinnollisia kuluja varten ja päättää sellaisten kulujen jakamisesta yleistilin sektorien ja erillistilien kesken.

Yleistilille suoritettavat vuosimaksut

18 artikla. Artikla sisältää säännökset yleistilille vuosimaksuja suorittavista henkilöistä. Vuosimaksuja yleistilille suorittavat jokaisen sopimusvaltion osalta kaikki henkilöt, jotka ovat vastaanottaneet tässä valtiossa edellisen kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana kokonaismäärältään yli 20 000 tonnia lastia, joka sisältää tiettyjä artiklan 1 kohdassa tarkemmin määriteltyjä aineita. Tällaisia aineita ovat käytännössä kaikki muut HNS-yleissopimuksen mukaiset vaaralliset ja haitalliset aineet kuin öljytilin, LNG-tilin ja LPG-tilin alaiset aineet, kuten muun muassa HNS-yleissopimuksessa tarkoitetut kiinteät irtolastit.

Erillistileille suoritettavat vuosimaksut

19 artikla. Artikla sisältää säännökset erillistileille vuosimaksuja suorittavista henkilöistä. Öljytilille suorittavat vuosimaksuja kaikki sellaiset henkilöt, jotka ovat kyseisessä valtiossa vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana yhteensä yli 150 000 tonnia maksuvelvollista öljyä, joka määritellään vuoden 1992 öljyrahastoyleissopimuksen 1 artiklan 3 kohdassa. Lisäksi maksuvelvollisuus edellyttää, että he ovat tai olisivat velvollisia suorittamaan maksuja IOPC-rahastolle kyseisen yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti. Maksuvelvollisia öljyjä ovat öljyrahastoyleissopimuksen mukaan raakaöljy ja polttoöljy. Yleissopimuksen 10 artiklan mukaan maksuvelvollisia ovat kunkin sopimusvaltion osalta henkilöt, jotka ovat kalenterivuoden aikana vastaanottaneet yhteensä yli 150 000 tonnia maksuvelvollista öljyä meritse kyseisen sopimusvaltion satamiin tai terminaaleihin ja sopimusvaltion alueella sijaitseviin laitoksiin, mikäli öljy on purettu ei-sopimusvaltion satamaan tai terminaaliin. Jälkimmäisessä tapauksessa, jossa öljy on vastaanotettu sopimusvaltion alueella sijaitsevassa laitoksessa, maksuvelvollinen öljy otetaan huomioon kuitenkin ainoastaan siinä vaiheessa, kun se puheena olevassa ei-sopimusvaltiossa tapahtuneen purkamisensa jälkeen

otetaan ensimmäisen kerran vastaan jossakin sopimusvaltiossa. Pysyvien öljyjen osalta maksuvelvollisuus määräytyy siten vastaavasti kuin maksuvelvollisuus öljyrahastoyleissopimuksen mukaan.

Lisäksi HNS-yleissopimuksen 19 artiklan mukaan öljytilille suorittavat vuosimaksuja myös kaikki sellaiset henkilöt, jotka ovat kyseisessä valtiossa vastaanottaneet edellä mainittuna vuonna yhteensä yli 20 000 tonnia muita irtolastina kuljetettuja öljyjä, jotka on lueteltu MAR-POL 73/78- yleissopimuksen liitteen I lisäyksessä I.

LPG-tilille vuosimaksuja suorittavat puolestaan kaikki sellaiset henkilöt, jotka ovat edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ottaneet vastaan kyseisessä sopimusvaltiossa yhteensä yli 20 000 tonnia nestekaasua (LPG).

Maksuvelvollisuutta LNG-tilin osalta on perusteltu HNS-pöytäkirjan 11 artiklan yhteydessä.

Artiklan 2-5 kohta sisältää määräykset erillistilien voimaantulosta ja niiden käyttöönoton lykkäämisestä ja käytön keskeyttämisestä.

Erillistilit tulevat pääsääntöisesti voimaan samaan aikaan kuin yleistili. Erillistilin käyttöönottoa kuitenkin lykätään, jos tilin maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ei ylitä tiettyjä rajoja. Tämä raja on öljytilin osalta 350 miljoonaa tonnia, LNG-tilin osalta 20 miljoonaa tonnia ja LPG-tilin osalta 15 miljoonaa tonnia maksuvelvollisuuden alaista lastia. Määräysten tarkoituksena on varmistaa, että erillistilit eivät tule voimaan ennen kuin ne ovat tosiasiasa toimintakykyisiä. Vastaavasti yleiskokous voi keskeyttää jo käyttöönotetun erillistilin käytön, jos maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä kyseisen erillistilin osalta edellisen kalenterin vuoden aikana putoaa alle edellä mainittujen rajojen. Erillistilin käyttö voidaan keskeyttää myös, jos tilille maksamatta jätettyjen maksujen kokonaismäärä on kuuden kuukauden kuluttua maksujen eräpäivästä enemmän kuin 10 prosenttia viimeisimmästä kyseiselle tilille peritystä maksusta. Yleiskokous voi ottaa uudestaan käyttöön tilin, jonka käyttö on keskeytetty.

Artiklan 6 kohdan mukaan henkilö, joka olisi velvollinen suorittamaan maksuja sellaiselle erillistilille, jonka käyttöä on lykätty tai jonka käyttö on keskeytetty, suorittaa yleistilille ne maksut, jotka hän olisi ollut velvollinen maksamaan kyseiselle erillistilille. Tulevien maksujen laske-
miseksi lykätty tai keskeytetty erillistili muodostaa yleistilin erillisen sektorin. On oletettavaa, että HNS-yleissopimuksen tullessa voimaan kaikki erillistilit eivät tule heti voimaan, vaan niille kuuluvat maksut suoritetaan aluksi yleistilille.

Perusmaksut

20 artikla. Artikla sisältää määräykset perusmaksuista, jotka suoritetaan sopimusvaltiossa vastaanotetun maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrään perusteella sen kalenterivuoden aikana, joka edeltää vuotta, jolloin HNS-yleissopimus on tullut kyseisen valtion osalta voimaan.

Raportit

21 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan kukin sopimusvaltio on velvollinen varmistamaan, että henkilö, joka on HNS-yleissopimuksen mukaisesti velvollinen maksamaan vuosimaksuja, on mukana rahaston johtajan kyseessä olevan artiklan määräysten mukaisesti laatimalla ja päivittämällä listalla. Varmistaakseen tämän, kukin sopimusvaltio toimittaa johtajalle HNS-rahaston ohjesäännössä määrätynä aikana ja siinä määrättyllä tavalla sellaisten henkilöiden nimet ja osoitteet, jotka ovat kyseisen valtion osalta velvollisia suorittamaan vuosimaksuja sekä tiedot maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä edelliseltä kalenterivuodelta. Jos sopimusvaltiossa kukaan ei ole maksuvelvollinen, myös tästä on ilmoitettava johtajalle artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Artiklan 5 kohdan mukaan sopimusvaltiolla on mahdollisuus toimittaa HNS-rahastolle koontiraportti sellaisen maksuvelvollisuuden alaisen lastin osalta, joka kuljetetaan sopimusvaltion satamasta tai terminaalista saman valtion toiseen satamaan tai terminaaliin ja puretaan siellä. Koontiraportti sisältäisi vuosittaisen kaikkien vastaanotettujen maksuvelvollisuuden alaisten lastien kokonaismäärän kullekin tilille. Koontiraportin jättämisen yhteydessä valtio joko ilmoittaa HNS-rahastolle, että se maksaa kokonaismäärän kullekin tilille asianomaisen vuoden osalta kertamaksuna HNS-rahastolle tai pyytää HNS-rahastoa perimään kokonaismäärän kullekin tilille laskuttamalla yksittäisiä vastaanottajia tai nesteytetyn maakaasun osalta tietyin edellytyksin omistajaa. Esityksessä ehdotetaan, että Suomi ei käyttäisi artiklan mahdollisuutta koontiraportin käyttöön kotimaanliikenteen osalta.

Ilmoittamatta jättäminen

21 bis artikla. Kyseinen artikla on perusteltu pöytäkirjan yhteydessä.

Maksujen laiminlyönti

22 artikla. Artikla sisältää maksujen laiminlyöntitapauksia koskevat määräykset. Ensinnäkin jokainen rahastoon maksettavaksi erääntynyt maksu kasvaa korkoa. Korosta tullaan määräämään tarkemmin HNS-rahaston ohjesäännöissä HNS-yleissopimuksen tultua voimaan. Lisäksi jos maksuvelvollinen henkilö ei täytä velvoitteitaan tiettyjen maksujen tai niiden osien suhteen ja maksut ovat viivästyneet, johtajan tulee ryhtyä HNS-rahaston puolesta kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sellaista henkilöä vastaan, mukaan luettuna oikeustoimet, tarkoituksenaan periä erääntyneet maksut. Yleiskokous voi kuitenkin johtajan suosituksesta päättää, että toimenpiteisiin ei ryhdytä tai niitä ei jatketa maksuvelvollista vastaan, jos maksuvelvollisuuden laiminlyönyt henkilö on selvästi maksukyvytön tai jos se on olosuhteista johtuen muutoin perusteltua.

Sopimusvaltioiden vapaaehtoinen maksuvelvollisuus

23 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan sopimusvaltio voi tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa sen jälkeen antaa selityksen, jonka mukaan se ottaa vastuun yksittäisen henkilön HNS-yleissopimukseen perustuvista velvoitteista suorittaa maksuja tämän valtion alueella vastaanotettujen vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta. Tällainen se-

litys on annettava kirjallisesti ja siinä on yksilöitävä ne velvoitteet, joihin valtio sitoutuu. Artiklan 4 kohdan mukaan sopimusvaltio voi peruuttaa selityksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti rahaston johtajalle. Esityksessä ei ehdoteta, että Suomi antaisi artiklan mukaisen selityksen.

Toimielimet ja hallinto

24 artikla. HNS-rahastolla on artiklan mukaan yleiskokous ja johtajan alainen sihteeristö.

Yleiskokous

25-28 artikla. Artiklat sisältävät yleiskokousta koskevat määräykset. Yleiskokouksen muodostavat kaikki HNS-yleissopimuksen sopimusvaltiot. Yleiskokouksen tehtävänä on muun muassa päättää omista menettelytapasäännöistään, nimittää rahaston johtaja ja antaa ohjeet muiden tarvittavien toimihenkilöiden nimittämisestä, hyväksyä vuosittainen talousarvio, perustaa korvausvaatimuskomitea ja valvoa yleissopimuksen ja omien päätöstensä asianmukaista täytäntöönpanoa. Johtaja kutsuu yleiskokouksen sääntömääräisen istunnon koolle kerran vuodessa.

Sihteeristö

29-31 artikla. Artiklat sisältää sihteeristöä koskevat määräykset. HNS-rahastolla ja IOPC-rahastolla tulee todennäköisesti olemaan yhteinen sihteeristö. Tästä on jo kansainvälisesti olemassa poliittinen yhteisymmärrys, mutta lopullisesti asiasta päättää HNS-yleissopimuksen yleiskokous yleissopimuksen tultua voimaan. Yhteisellä sihteeristöllä olisi toteutuessaan monia käytännön etuja. Tällaisia etuja olisivat muun muassa se, että IOPC-rahaston sihteeristöllä on jo vuosien kokemus korvausvaatimusten käsittelystä ja se, että rahastot voisivat tarvittaessa käyttää samoja asiantuntijoita vaateiden arvioinnissa. Yhteisen sihteeristön arvioidaan myös tuovan mukanaan kustannussäästöjä.

Sihteeristö muodostuu 29 artiklan mukaan johtajasta ja HNS-rahaston hallintoa varten tarvittavasta henkilökunnasta. Johtaja on HNS-rahaston laillinen edustaja. Yleissopimuksen 30 artikla sisältää määräykset johtajan tehtävistä. Johtaja muun muassa kerää yleissopimukseen perustuvat maksettavaksi erääntyneen maksut, ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin HNS-rahastolle esitettyjen vaatimusten käsittelemiseksi sekä valmistelee ja antaa yleiskokoukselle kunkin kalenterivuoden osalta tilinpäätöksen ja talousarvion.

Johtaja ja hänen nimeämänsä toimihenkilöt ja asiantuntijat eivät saa tehtäviään suorittaessaan pyytää eivätkä vastaanottaa ohjeita hallituksilta tai rahaston ulkopuolisilta viranomaisilta. Heidän on pidättäydyttävä toimenpiteistä, jotka saattaisivat vaikuttaa heidän asemaansa kansainvälisinä virkamiehinä.

Varainhoito

32 artikla. Artiklan mukaan jokainen sopimusvaltio vastaa yleiskokouksen valtuuskunnan jäsentensä sekä apuelimissä olevien edustajiensa palkka-, matka- ja muista kuluista. Muista HNS-rahaston toiminnasta aiheutuvista kuluista vastaa HNS-rahasto.

Äänestys

33 ja 34 artikla. Artiklat sisältävät yleiskokouksessa toimitettavia äänestyksiä koskevia määräyksiä sekä määräykset siitä, mitkä päätökset edellyttävät kahden kolmasosan määräenemmistöä.

Verovapaudet ja valuuttamääräykset

35 artikla. Artiklan 1 kohdan mukaan HNS-rahasto, sen varat ja tulot, jäsenten suorittamat maksut mukaan luettuna, sekä sen muu omaisuus, joka on tarpeen rahaston tavoitteen saavuttamiseksi, on vapautettu kaikissa sopimusvaltioissa välittömistä veroista.

Artiklan 2 kohdan mukaisesti kun HNS-rahasto hankkii merkittäviä määriä irtainta tai kiinteää omaisuutta tai palveluja, jotka ovat tarpeen sen virallisten tehtävien hoitamiseksi ja joiden hintaan sisältyy välillisiä veroja tai liikevaihtoveroja, sopimusvaltioiden hallitukset ryhtyvät mahdollisuuksien mukaan tarvittaviin toimenpiteisiin mainittujen verojen poistamiseksi tai niiden palauttamiseksi. Näin hankittuja hyödykkeitä ei saa myydä eikä lahjoittaa muutoin kuin sen sopimusvaltion hallituksen hyväksymien ehtojen mukaisesti, joka on myöntänyt verojen poistamisen tai palauttamisen tai tukenut sitä. Verovapautta ei kuitenkaan 3 kohdan mukaan myönnetä sellaisten tullimaksujen, verojen tai erääntyneiden maksujen osalta, jotka ovat pelkästään julkisia palvelumaksuja.

Artiklan 4 kohdan mukaan HNS-rahasto on vapautettu kaikista tullimaksuista ja -veroista sekä muista vastaavista veroista sellaisten tavaroiden osalta, jotka sen toimesta tai puolesta tuodaan tai viedään sen viralliseen käyttöön. Näin tuotuja hyödykkeitä ei saa kohdevaltion alueella korvauksesta eikä korvauksetta siirtää toiselle muutoin kuin kyseisen valtion hallituksen hyväksymien ehtojen mukaisesti.

Artiklan 5 kohdan mukaan HNS-rahastoon maksuja suorittavat henkilöt sekä rahastosta korvauksia saavat, vahinkoa kärsineet henkilöt tai alusten omistajat ovat sen valtion verolainsäädännön alaisia, jossa he ovat verovelvollisia, eikä heille myönnetä tässä suhteessa mitään erityistä vapautusta tai muuta etuutta.

Tietojen salassapito

36 artikla. Yksittäisiin maksuvelvollisiin liittyviä tietoja, jotka on annettu HNS-yleissopimuksen soveltamistarkoituksessa, ei saa luovuttaa HNS-rahaston ulkopuolisille tahoille. Tästä poiketen tietoja saa luovuttaa, jos se on ehdottomasti tarpeen HNS-rahaston tehtävien hoitamiseksi, mukaan luettuna oikeudenkäynnin vireille paneminen ja oikeudenkäynnin kohteena olevassa asiassa vastaaminen.

IV luku

Vahingonkorvausvaatimukset

Vahingonkorvausvaatimuksen esittämiseen liittyvät rajoitukset

37 artikla. Oikeus aluksen omistajan maksamiin korvauksiin lakkaa, ellei vahingonkorvausvaatimusta esitetä kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt henkilö tiesi tai hänen olisi kohtuudella pitänyt tietää vahingosta ja aluksen omistajan henkilöllisyydestä. Oikeus HNS-rahaston maksamiin korvauksiin puolestaan lakkaa, ellei vahingonkorvausvaatimusta tai 39 artiklan 7 kohdan mukaista ilmoitusta esitetä kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt henkilö tiesi tai hänen olisi kohtuudella pitänyt tietää vahingosta. Missään tapauksessa vahingonkorvausvaatimusta ei kuitenkaan saa enää esittää sen jälkeen kuin kymmenen vuotta on kulunut vahingon aiheuttaneen vahinkotapahtuman ajankohdasta. Jos vahinkotapahtuma muodostuu tapahtumasarjasta, kymmenen vuoden aika lasketaan viimeisen tapahtumasarjaan liittyvän tapahtuman päivästä.

Tuomioistuinten toimivalta omistajaa vastaan esitetyissä vahingonkorvausvaatimuksissa

38 artikla. Artiklassa määrätään tuomioistuimen kansainvälisestä toimivallasta yleissopimuksen mukaisessa vahingonkorvausasiassa silloin, kun vaatimus esitetään aluksen omistajaa tai omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan.

Artiklassa määrätään niistä perusteista, joiden mukaan sopimusvaltion tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta määräytyy HNS-yleissopimuksen mukaisissa vahingonkorvausasioissa, silloin kuin vahingonkorvausvaatimus on esitetty aluksen omistajaa tai omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan. Artiklan 1 kohdassa määrätään toimivaltaisesta tuomioistuimesta tapauksissa, joissa vahinkotapahtuma on aiheuttanut vahinkoa yhden tai useamman sopimusvaltion alueella tai talousvyöhykkeellä tai on ryhdytty torjuntatoimenpiteeseen tällaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi. Tällöin vahingonkorvausvaatimus omistajaa tai omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan voidaan esittää kyseisten sopimusvaltioiden tuomioistuimissa.

Artiklan 2 kohdassa määrätään sopimusvaltion tuomioistuimen kansainvälisestä toimivallasta tapauksissa, jossa vahinkotapahtuma on aiheuttanut vahinkoa yksinomaan minkä tahansa valtion alueen ulkopuolella. Tällöin yleissopimusta sovelletaan muuhun vahinkoon kuin ympäristövahinkoon, joka on aiheutunut aineesta, jota on kuljetettu sopimusvaltiossa rekisteröidyillä aluksella tai sopimusvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella tai torjuntatoimenpiteistä, joihin on ryhdytty tällaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi. Kohta sisältää luettelon niistä perusteista, joiden mukaan sopimusvaltion tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta määräytyy näissä tapauksissa. Toimivaltaisia tuomioistuimia ovat seuraavat: sen sopimusvaltion tuomioistuin, jossa alus on rekisteröity, tai rekisteröimättömän aluksen osalta sen sopimusvaltion tuomioistuin, jonka lipun alla alus purjehtii; sen valtion tuomioistuin, jossa omistajalla on kotipaikka tai päätoimipaikka; taikka sen valtion tuomioistuin, jossa rahasto on perustettu 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Sen jälkeen kun 9 artiklan mukainen rahasto on perustettu, rahaston perustamisvaltion tuomioistuimella on kuitenkin yksinomainen toimivalta kaikissa rahaston jakamiseen liittyvissä asioissa.

Yleissopimuksen 38 artiklan 1 ja 2 kohdan sovellettavaksi tuleminen edellyttää, että tuomioistuin sijaitsee yleissopimuksen sopimusvaltiossa.

Artiklassa ei määrätä siitä, miten sopimusvaltion tuomioistuimen alueellinen toimivalta määräytyy tilanteessa, jossa sopimusvaltiossa on useita toimivaltaisia tuomioistuimia. Tämä on jätetty kansallisen lainsäädännön varaan.

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla säädetään Bryssel I asetuksessa. Asetusta sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisissä suhteissa.

Myös Luganossa vuonna 2007 tehty yleissopimus tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (jäljempänä *Luganon vuoden 2007 yleissopimus*) sisältää määräyksiä tuomioistuimen kansainvälisestä toimivallasta. Luganon vuoden 2007 yleissopimusta sovelletaan suhteessa Islantiin, Norjaan ja Sveitsiin (jäljempänä *Luganovaltiot*).

HNS-yleissopimuksen mukaiset vahingonkorvausasiat aluksen omistajaa tai hänen vastuunsa takaavaa henkilöä vastaan kuuluvat Bryssel I asetuksen ja Luganon vuoden 2007 yleissopimuksen soveltamisalaan. Bryssel I asetuksen 71 artiklan 1 kohdan mukaan asetus ei vaikuta tuomioistuinten toimivaltaa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin sopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat. Vastaavan sisältöinen määräys on otettu Luganon vuoden 2007 yleissopimuksen 67 artiklan 1 kohtaan. Tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta HNS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa määräytyy siten sanotun yleissopimuksen määräysten mukaan. Tuomioistuimen toimivallan määräytymisen osalta HNS-yleissopimus menee Bryssel I asetuksen ja Luganon vuoden 2007 yleissopimuksen edelle.

Tuomioistuinten toimivalta HNS-rahastoa vastaan esitetyissä tai HNS-rahaston esittämissä vahingonkorvausvaatimuksissa

39 artikla. Artiklassa määrätään toimivaltaisesta tuomioistuimesta yleissopimuksen mukaisessa vahingonkorvausasiassa, silloin kuin vahingonkorvausvaatimus on esitetty HNS-rahastoa vastaan tai rahasto on esittänyt vahingonkorvausvaatimuksen. Lähtökohtaisesti toimivaltainen on se tuomioistuin, joka 38 artiklan nojalla toimivaltainen käsittelemään aluksen omistajaa vastaan esitettyjä vahingonkorvausvaatimuksia.

HNS-pöytäkirjan voimaansaattamislakiin ehdotetaan otettavaksi asiaa koskeva määräys.

Tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano

40 artikla. Artiklassa määrätään yleissopimuksen määräysten nojalla annettujen tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta muissa sopimusvaltioissa. Artiklan 1 kohdan mukaan yleissopimuksen 38 artiklan perusteella toimivaltaisen tuomioistuimen antama tuomio, joka on

täytäntöönpanokelpoinen alkuperävaltiossa ja johon ei enää voi hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin, on tunnustettava HNS-yleissopimuksen sopimusvaltioissa. Tuomiota ei kuitenkaan tunnusteta, jos se on saatu petollisin keinoin tai vastaajalle ei ole annettu kohtuullista aikaa ja oikeudenmukaista mahdollisuutta valmistautua vastaamaan asiassa.

Tuomio, joka tunnustetaan artiklan 1 kohdan mukaan, on saman artiklan 2 kohdan mukaan täytäntöönpanokelpoinen jokaisessa sopimusvaltiossa heti, kun sopimusvaltion vaatimat muodollisuudet on täytetty. Muodollisuuksiin ei kuulu asian aineellisen ratkaisun uusi tutkiminen.

Artiklan 3 kohdan mukaan vastaavasti HNS-rahastoa vastaan annettu tuomio, joka on 39 artiklan mukaisesti toimivaltaisen tuomioistuimen antama ja täytäntöönpanokelpoinen alkuperämaassa, jossa siihen ei enää voida hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin, on tunnustettava ja täytäntöönpanokelpoinen jokaisessa sopimusvaltiossa, jollei mahdollisesta 14 artiklan 6 kohdassa tarkoitettusta korvauksen jakamista koskevasta päätöksestä muuta johdu.

Tehdessään päätöksen jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan unionin puolesta vuoden 2010 HNS-pöytäkirja neuvosto edellytti, että jäsenvaltiot ratifioinnin yhteydessä antaisivat lausuman, jonka mukaan HNS-yleissopimuksen alaan kuuluvia asioita koskevat tuomiot, jotka on annettu unionin jäsenvaltion tuomioistuimessa, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön asiaa koskevien unionin sisäisten säännösten mukaisesti. Unionin sisällä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta määrätään Bryssel I asetuksessa. Neuvoston päätöksessä edellytetään myös, että jäsenvaltiot antavat lausuman, jonka mukaan tuomiot, jotka on antanut jokin sellaisen kolmannen maan tuomioistuin, joka on Luganon vuoden 2007 yleissopimuksen sopimusvaltio, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön kyseisen yleissopimuksen mukaisesti.

Edellä todetusta seuraa, että Euroopan unionin jäsenvaltion tuomioistuimessa annetun tuomion tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon sovellettaisiin Bryssel I –asetusta ja suhteessa Luganovaltioon sovellettaisiin puolestaan Luganon vuoden 2007 yleissopimusta. Bryssel I asetuksen 71 artiklan 1 kohdan mukaan asetus ei kuitenkaan vaikuta tuomioistuimen toimivaltaa sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa erityisillä oikeudenaloilla säänteleviin sopimuksiin, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat. Luganon vuoden 2007 yleissopimus sisältää vastaavan säännöksen (67 artiklan 1 kohta). Bryssel I asetuksesta tai Luganon vuoden 2007 yleissopimuksesta ei siten suoraan seuraa, että niitä on sovellettava, kun on kyse HNS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan tuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta. HNS-yleissopimuksen sopimusvaltioiden välisissä suhteissa yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluva tuomio voidaan siten tunnustaa ja panna täytäntöön HNS-yleissopimuksessa määrätyllä tavalla. HNS-yleissopimus ei kuitenkaan estä tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa Bryssel I asetuksen mukaisessa järjestyksessä. Bryssel I asetuksen 71 artiklan 2 kohdan mukaan asetuksen soveltamisalaan kuuluva tuomio, joka on annettu jäsenvaltiossa, voidaan näet aina tunnustaa ja panna täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa asetuksen mukaisessa järjestyksessä. Vastaava tilanne on Luganon yleissopimuksen osalta yleissopimuksen 67 artiklan 5 kohdan nojalla. Näin ollen asianosaisen päätettäväksi jää, hakeeko hän tuomion täytäntöönpanoa HNS-yleissopimuksen vai tuomioistuinmaasta riippuen asetuksen tai Luganon yleissopimuksen mukaisesti. Suomessa annettu HNS-yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvan tuomion täytäntöönpanoa voitaisiin esimerkiksi Ruotsissa hakea joko yleissopimuksen tai Bryssel I asetuksen mukaista menettelyä noudattaen.

Määräyksiä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta on myös muissa merenkulun vastuyleissopimuksissa. HNS-yleissopimuksen tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan artiklan tavoitteena on helpottaa vahingonkorvauksen saajan mahdollisuuksia saada korvausrahansa myös toisessa sopimusvaltiossa.

Sijaantulo-oikeus ja takautumisoikeus

41 artikla. Artiklan 1 kohdan nojalla HNS-rahasto saa sijaantulijana maksamiensa korvausten osalta ne oikeudet, joita vahingonkorvauksen saaneella henkilöllä on omistajaa tai omistajan takaajaa vastaan ottaen tietenkin samalla huomioon omistajan vastuun enimmäismäärän. Artiklan 2 kohdan mukaan yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta HNS-rahaston takautumisoikeuteen tai sijaantulo-oikeuteen muita kuin omistajaa tai omistajan takaajaa kohtaan, mukaan luettuna 7 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettut henkilöt, mikäli nämä voivat rajoittaa vastuutaan. Missään tapauksessa HNS-rahaston sijaantulo-oikeus sellaisia henkilöitä kohtaan ei saa olla heikompi kuin vahingonkorvauksen saaneen henkilön vakuutuksenantajan oikeus. Sopimusvaltio tai sen edustaja, joka on maksanut vahingonkorvausta kansallisen lainsäädännön määräysten mukaisesti, saa 3 kohdan mukaan sijaantulijana ne oikeudet, jotka vahingonkorvauksen saaneella henkilöllä olisi ollut yleissopimuksen mukaisesti, sanotun kuitenkin vaikuttamatta muihin mahdollisesti olemassa oleviin sijaantulo- tai takautumisoikeuksiin HNS-rahastoa kohtaan.

Korvaamista koskeva lauseke

42 artikla. Artiklan nojalla yleissopimus korvaa voimassa olevat tai allekirjoittamista varten avoinna olevat yleissopimukset sinä päivänä, jona tämä yleissopimus avataan allekirjoittamista varten. Artiklan määräykset eivät kuitenkaan vaikuta sopimusvaltioiden ulkopuolisia valtioita kohtaan oleviin muihin yleissopimuksiin perustuviin velvoitteisiin.

V luku

Siirtymämääräykset

Yleiskokouksen ensimmäinen istunto

43 artikla. Artiklan mukaan pääsihteeri kutsuu koolle yleiskokouksen ensimmäisen istunnon, joka pidetään mahdollisimman pian yleissopimuksen voimaantulon jälkeen, kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluttua voimaantulosta.

VI luku

Loppumääräykset

HNS-pöytäkirjan loppumääräykset on numeroitu pöytäkirjan määräysten mukaisesti HNS-yleissopimuksen 45-54 artiklaksi. Niitä on perusteltu pöytäkirjan yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Liitteet

HNS-yleissopimus sisältää lisäksi kaksi liitettä. Liite I sisältää mallin yleissopimuksen 12 artiklan nojalla annettavasta todistuksesta vakuutuksesta tai muusta rahavakuudesta. Liite II sisältää puolestaan yleistilille maksettavien vuosimaksujen laskemista koskevat säännöt.

2 Lakiehdotusten perustelut

2.1 Laki vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjasta

Suomen perustuslain 95 §:ssä edellytetään, että kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan valtiosisäisesti voimaan erityisellä voimaansaattamislaillla. Kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset tulee saattaa voimaan blanketti- tai sekamuotoisella lailla myös silloin, kun velvoitteen johdosta on tarpeen tarkistaa kansallisen lainsäädännön aineellista sisältöä. Esitys sisältää ehdotuksen sekamuotoiseksi voimaansaattamislainksi. Laki sisältäisi HNS-rahaston osalta tarpeelliset kansallisen säännökset HNS-yleissopimuksen täytäntöön panemiseksi.

1 §. Pykälä sisältää säännöksen, jolla saatettaisiin voimaan pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. HNS-yleissopimuksen 1 artiklan 4 kohta sisältää vaihtoehtoiset vastaanottajan määritelmät. Esityksessä ehdotetaan, että Suomi valitsisi vaihtoehdon a kansainvälisesti hyväksytyyn yhteisymmärryksen mukaisesti. Näin ollen vastaanottajalla tarkoitettaisiin henkilöä, joka tosiasiallisesti ottaa vastaan suomalaisessa satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin. Jos kuitenkin lastin vastaanottamisen aikaan sen tosiasiallisesti vastaanottava henkilö toimii jonkin sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, toimeksiantaja katsotaan lastin vastaanottajaksi, jos edustaja ilmoittaa toimeksiantajan HNS-rahastolle.

3 §. Pykälässä säädettäisiin HNS-rahaston takautumisoikeudesta muita kuin aluksen omistajaa tai tämän vakuutuksenantajaa kohtaan. Pykälä vastaisi sisällöltään ja periaatteiltaan vuoden 1992 öljyrahastoyleissopimuksen voimaansaattamislain (42/1996) 2 § sekä vuoden 2003 lisärahoitustoimeksiantajien (20/2005) voimaansaattamislain 2 §.

HNS-rahaston takautumisoikeus niitä henkilöitä kohtaan, jotka mainitaan esitykseen sisältyvän merilain muutosehdotuksen 11 luvun 4 §:ssä määräytyisi samalla tavalla kuin aluksen omistajan takautumisoikeus mainitun pykälän 3 momentin mukaan. Ehdotettu merilain 11 luvun 4 § koskee 1) aluksen omistajan palveluksessa olevaa tai hänen asiamiestään ja laivaväkeen kuuluvaa, 2) luotsia tai muuta henkilöä, joka kuulumatta laivaväkeen työskentelee aluksen lukuun, 3) laivanvarustajaa, joka ei omista alusta, tai muuta henkilöä, joka aluksen omistajan asemasta käyttää alusta, rahdinantajaa, lastinantajaa, laivaaajaa, lastin vastaanottajaa tai lastin omistajaa, 4) henkilöä, joka aluksen omistajan, laivanvarustajan tai päällikön suostumuksella tai viranomaisen toimeksiannosta suorittaa pelastustyötä, 5) torjuntatoimenpiteiden suorittajalta ja 6) henkilöä, joka on 2-5 kohdassa tarkoitetun henkilön palveluksessa tai asiamies.

Ehdotetun merilain 11 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan aluksen omistajan takautumisoikeus koskee edellä 1, 2 ja 4-6 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä. Takautumisoikeuden syntyminen edellyttäisi näiden henkilöiden osalta, että vahingon aiheuttaja on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

Muutoin rahasto saisi vaatia takaisin maksetun korvauksen muulta kuin aluksen omistajalta tai tämän vakuutusenantajalta ainoastaan vakuutusopimuslain 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Tämä tarkoittaa sitä, että HNS-rahastolla olisi takautumisoikeus vain silloin, kun vahinko on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta. Tämä vastaisi sitä ratkaisua, joka on tehty myös IOPC-rahaston takautumisoikeuden osalta suhteessa näihin henkilöihin. Ratkaisu perustuu siihen periaatteeeseen, että rahastolla ei tulisi olla laajempaa takautumisoikeutta kuin yleensä vakuutusenantajalla tai aluksen omistajalla.

4 §. Pykälässä säädettäisiin HNS-rahastoa vastaan Suomessa nostettavan kanteen oikeuspaikasta. Pykälän mukaan kanne olisi nostettava siinä tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen käsittelemään vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksessa aiheutuneen vahingon koskevan korvauskanteen. Esityksen mukaan siitä säädettäisiin merilain 21 luvun 3 e §:ssä. Mainittu pykälän 3 momentin mukaan toimivaltainen Suomen tuomioistuin olisi Helsingin käräjäoikeus. Merilain 21 luvun 1 §:stä seuraa, että asia olisi käsiteltävä Helsingin merioikeudessa.

5 §. Pykälässä säädettäisiin HNS-rahastolle HNS-yleissopimuksen 39 artiklan 7 kohdan mukaisesti annettavasta ilmoituksesta vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttaman vahingon korvaamista koskevasta oikeudenkäynnistä.

HNS-yleissopimuksen 39 artiklassa määrätään tuomioistuinten toimivallasta tutkia HNS-rahastoa vastaan esitetyt vahingonkorvausvaatimukset. Artiklan 7 kohdan mukaan jokaisella oikeudenkäynnin asianosaisella tulee olla kansallisen lain nojalla oikeus ilmoittaa HNS-rahastolle oikeudenkäynnistä, jossa aluksen omistajaa tai omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan on esitetty vahingonkorvausvaatimus yleissopimuksen mukaisesti. Jos ilmoitus on annettu tiedoksi kyseisen tuomioistuimen lain mukaisesti sekä sellaisessa ajassa ja sellaisella tavalla, että HNS-rahastolla on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esiintyä väliintulijana oikeudenkäynnissä, tuomio sitoo myös HNS-rahastoa. Kohdan mukaan HNS-rahasto ei voi tällöin enää kiistää tuomion sisältämiä tosiseikkoja ja johtopäätöksiä, vaikka se ei olisikaan osallistunut oikeudenkäyntiin väliintulijana.

Pykälässä todettaisiin ensinnäkin asianosaisten oikeus ilmoittaa oikeudenkäynnistä HNS-rahastolle. Säännös on tarpeen, koska ilmoittamisoikeudesta ei muualla laissa säädetä. On kuitenkin otettava huomioon, että kysymys olisi vain oikeudesta ilmoittaa oikeudenkäynnin vireilläolosta. Säännöksestä ei siten seuraisi asianosaisille tai tuomioistuimelle velvollisuutta ilmoittaa oikeudenkäynnin vireilläolosta rahastolle. Ilmoituksen tekeminen ei myöskään olisi prosessin edellytys. Ilmoituksen tekemättä jättämisestä seuraisi vain, ettei tuomiolla olisi yleissopimuksen 39 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia rahastoon nähden.

HNS-yleissopimuksen 39 artiklan 7 kohdan mukaan ilmoitus olisi annettava HNS-rahastolle tiedoksi noudattaen tuomioistuinvaltion lainsäädännön edellyttämiä muodollisuuksia. Ehdotetun säännöksen mukaan asianosaisten olisi annettava ilmoitus tiedoksi todisteellisesti. Todisteel-

linen tiedoksianto varmistaisi tiedoksisaannin, vähentäisi riitauttamisen riskiä ja helpottaisi tiedoksiannon ajankohdan todentamista. Muita muodollisuuksia ei säännöksessä edellytetä, mutta sopimuksen 39 artiklan 7 kohdan tiedoksiannon ajankohtaa ja tapaa koskevia vaatimuksia olisi luonnollisesti noudatettava. Sen selventämiseksi pykälässä viitattaisiin 39 artiklan 7 kohtaan. Säännöksessä ei säädettäisi tiedoksiannon tavoista. Näin ollen asianosaisen, joka haluaa antaa HNS-rahastolle ilmoituksen oikeudenkäynnistä, päätettävissä olisi, millä todisteellisen tiedoksiannon tavalla hän antaa ilmoituksen tiedoksi. Ilmoitus voitaisiin antaa tiedoksi esimerkiksi postitse saantitodistusta tai vastaanottotodistusta vastaan. Jos ilmoitusta ei olisi annettu todisteellisesti tiedoksi, tuomio ei sitoisi HNS-rahastoa. Tuomio ei myöskään sitoisi HNS-rahastoa, jos ilmoitus on annettu tiedoksi todisteellisesti, mutta niin myöhään, ettei rahastolla ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta osallistua oikeudenkäyntiin.

Väliintulosta oikeudenkäynnissä säädetään oikeudenkäymiskaaren 18 luvun 8–10 §:ssä. Säännöksiä sovelletaan yleislainsäädäntönä myös nyt kysymyksessä oleviin tilanteisiin.

6 §. Pykälän mukaan HNS-rahaston vastaan annetun tuomion täytäntöönpanoon sovellettaisiin tähän esitykseen sisältyvää ehdotusta merilain 22 luvun 9 §:ksi.

7 §. Vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

8 §. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti kuin sopimus tulee kansainvälisesti voimaan Suomen osalta.

2.2 Merilaki

7 luku

Yleiset säännökset vastuusta

1 §. *Laivanisännän vastuu.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa on viittaus muutettavaksi ehdotettuun 11 lukuun. Voimassa oleva 5 momentti siirrettäisiin 6 momentiksi. Luvussa säädettäisiin aluksen omistajan vastuusta vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta sekä aluksen omistajan vastuunrajoituksesta.

9 luku

Yleiset säännökset vastuun rajoittamisesta

3 §. *Saamiset, joita vastuunrajoitusoikeus ei koske.* Pykälään lisättäisiin uusi 2a kohta, jonka mukaan yleinen vastuunrajoitusoikeus ei koskisi vastuuta 11 luvuissa tarkoitetuista vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamista vahingoista. Merilain 9 luvun säännökset yleisestä vastuunrajoitusoikeudesta perustuvat vuoden 1996 vastuunrajoitusyleissopimukseen. Kuten edellä on todettu vastuunrajoitusyleissopimuksen 18 artiklan 1 kappaleen b alakohdan mukaan jokainen valtio voi ratifioidessaan vuoden 1996 pöytäkirjan tai milloin tahansa myöhemmin tehdä

varauman, jonka mukaan se jättää yleissopimuksen soveltamisen ulkopuolelle HNS-yleissopimuksessa tarkoitetut vahingonkorvausvaatimukset. Määräys mahdollistaa HNS-yleissopimuksen korkeampien vastuurajojen soveltamisen vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamiin vahinkoihin. Suomi ei ratifioidessaan vuoden 1996 pöytäkirjan tehnyt tällaista varaamaan, vaan silloin katsottiin, että varauman tekeminen on ajankohtaista vasta siinä vaiheessa, kun Suomi harkitsee HNS-yleissopimuksen hyväksymistä. Esityksessä ehdotetaan näin ollen, että Suomi tekisi liittyessään HNS-yleissopimukseen vuoden 1996 vastuunrajoitusyleissopimuksen 18 artiklan mukaisen varauman, jonka mukaan se jättää vastuunrajoitusyleissopimuksen soveltamisen ulkopuolelle HNS-yleissopimuksessa tarkoitetut vahingonkorvausvaatimukset.

10 luku

Vastuu öljyvahingosta

16 §. *Lain soveltaminen eräissä tapauksissa.* Merilain voimassaolevan 10 luvun 16 §:n 2 momentin mukaan 10 lukua sovelletaan myös eräisiin vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviin vahinkoihin, mikäli ne eivät kuulu myöskään bunkkeriyleissopimuksen soveltamisalaan. HNS-yleissopimuksen voimaansaattamisen myötä momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että se koskisi vain sellaisia öljyvahinkoja, joihin ei sovelleta vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimusta, bunkkeriyleissopimusta eikä HNS-yleissopimusta. Siten momentista poistettaisiin myös säännös, jonka mukaan momenttia sovelletaan myös silloin kun öljyvahinko on johtunut muusta kuin pysyvästä öljystä. Nämä öljyvahingot kattaa HNS-yleissopimus sen voimaan tulon jälkeen. Momentissa tarkoitetuissa tapauksissa olisi vastuussa vain aluksen omistaja, eikä yleissopimuksen mukaista vakuuttamisvelvollisuutta tai suoraa kanneoikeutta vakuutuksenantajaan olisi. HNS-yleissopimuksen voimaansaattaminen ja momenttiin sen vuoksi tehtävä muutos kaventaisivat selvästi momentin soveltamisalaan. Lähinnä momenttia sovellettaisiin muutoksen jälkeen pienten alusten (bruttovetoisuus alle 200) kotimaan liikenteessä aiheuttamiin öljyvahinkoihin (11 luvun 2 §:n 3 momentin 3 kohta) sekä sellaisiin öljyvahinkoihin, joissa öljyä on kuljetettu muutoin kuin lastina, eikä kyse ole bunkkeriyleissopimuksen kattamasta vahingosta.

11 luku

Vastuu vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta

1 §. *Määritelmiä.* Pykälässä määriteltäisiin 11 luvussa käytettävät käsitteet. Määritelmät vastaisivat pääosin HNS-yleissopimuksen 1 artiklan määritelmiä. Pykälästä poistettaisiin siinä nyt oleva viittaus ydinvastuulakiin, koska viittaus on luonteeltaan ainoastaan informatiivinen.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan aluksella tarkoitettaisiin mitä tahansa vesikulkuneuvoa tyyppistä riippumatta. Lukua sovellettaisiin aluksiin, joita ei soveltamisalaa koskevan, 2 §:ssä säädetyn rajauksen perusteella ole suljettu soveltamisalan ulkopuolelle.

Pykälän 1 momentin 2 kohta sisältäisi aluksen omistajan määritelmän. Aluksen omistajalla tarkoitettaisiin rekisteriin merkittyä aluksen omistajaa tai, jollei alusta ole rekisteröity, sitä joka omistaa aluksen. Jos valtion omistamalla aluksella varustamatoimintaa harjoittava yhtiö, on merkitty rekisteriin, tätä yhtiötä pidettäisiin kuitenkin aluksen omistajana. Määritelmä vastaisi pääosin öljyvahinkovastuuta koskevaa merilain 10 luvun aluksen omistajan määritelmää.

Momentin 3 kohta sisältäisi puolestaan keskeisen vaarallisten ja haitallisten aineiden määritelmän. Vaaralliset ja haitalliset aineet määriteltäisiin HNS-yleissopimuksen 1 artiklan 5 kohtaa vastaavasti pääosin viittaamalla vaarallisia aineita koskeviin IMOssa laadittuihin yleissopimuksiin ja säännöstöihin. Luvussa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita olisivat muun muassa irtolastina kuljetettavat öljyt ja vaaralliset nestemäiset aineet, nesteytetyt kaasut sekä IMDG-säännöston mukaiset pakatut vaaralliset ja haitalliset aineet. Momentin 4 ja 5 kohdassa määriteltäisiin myös irtolastina kuljetettavat vaaralliset ja haitalliset aineet sekä pakatut vaaralliset ja haitalliset aineet, koska aluksen omistajan vastuurajat pakattujen aineiden osalta ovat korkeammat kuin irtolastina kuljetettavien aineiden osalta.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa määriteltäisiin luvussa tarkoitettu vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttama vahinko. Lukua sovelletaan ainoastaan sellaiseen vahinkoon, jonka on aiheutunut kyseisessä pykälässä määrittelystä vaarallisesta tai haitallisesta aineesta. Sillä, että vahinko on aiheutunut vaarallisesta ja haitallisesta aineesta tarkoitetaan HNS-yleissopimuksen 1 artiklan mukaisesti, että nimenomaan aineen vaarallinen tai haitallinen ominaisuus on aiheuttanut vahingon. Kohdan mukaan vahingolla tarkoitettaisiin ensinnäkin vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta henkilövahinkoa. Vahingolla tarkoitettaisiin myös vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta esinevahinkoa, jos vahinko on ilmennyt vaarallisista ja haitallisista aineista kuljettavan aluksen ulkopuolella. Henkilövahinkojen osalta lukua sovelletaan siten sekä aluksella että sen ulkopuolella ilmenneisiin henkilövahinkoihin. Esinevahinkojen osalta lukua sovelletaan ainoastaan aluksen ulkopuolella ilmenneisiin vahinkoihin. Tämä tarkoittaa sitä, että luvun nojalla ei korvata itse alukselle tai siinä olleelle omaisuudelle aiheutuneita vahinkoja. Vahingolla tarkoitettaisiin myös vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta ympäristön pilaantumisen johtuvaa vahinkoa. Muu ympäristön tilan huononemiseen liittyvä vahinko kuin ansionmenetykset käsittäisi kuitenkin vain ympäristön ennalleen palauttamisesta johtuvista kohtuullisista ja todellisuudessa suoritetuista tai suoritettavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. Vahingolla tarkoitettaisiin lisäksi torjuntatoimenpiteiden kustannuksia ja torjuntatoimenpiteiden aiheuttamia lisämenetyksiä tai -vahinkoja. Vahingon määritelmä on näin ollen paljon laajempi kuin merilain 10 luvun mukainen öljyvahinko, joka kattaa ainoastaan pilaantumishahingot ja torjuntatoimenpiteistä aiheutuneet vahingot ja kustannukset.

Momentin 7 kohdan torjuntatoimenpiteitä koskeva määritelmä ja 8 kohdan vahinkotapahtumaa koskeva määritelmä vastaavat sisällöltään öljyvahinkovastuuta koskevia merilain 10 luvun sekä vastuuta aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumishahingosta koskevia merilain 10 a luvun vastaavia määritelmiä.

Luvun soveltamisalaa koskevan 2 §:n mukaisesti lukua sovelletaan ainoastaan vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksesta aiheutuneeseen vahinkoon. Pykälän 1 momentin 9 kohdassa määriteltäisiin vesikuljetus. Sillä tarkoitettaisiin aikaa vaarallisten ja haitallisten aineiden lastaamisen alkamista jollakin aluksen laitteella siihen saakka, kun niiden purkamisen aluksen

laitteella päättyy. Ellei aluksen laitteita käytetä, aika alkaisi siitä ja päättyisi vastaavasti siihen, kun vaaralliset ja haitalliset aineet ylittävät aluksen laidan.

Jos vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa ei kohtuudella ole mahdollista erottaa muiden tekijöiden aiheuttamista vahingoista, kaikkia tällaisia vahinkoja pidettäisiin pykälän 2 momentin mukaan vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamina. Mainittu ei kuitenkaan koskisi 10 luvun 1 §:n mukaista öljyvahinkoa tai vahinkoa, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva radioaktiivinen aine, johon sovelletaan joko IMDG-säännöstöä tai IMSBC-säännöstöä.

2 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin 11 luvun soveltamisalasta. HNS-yleissopimus koskee ainoastaan meritse tapahtuvia vaarallisten ja haitallisten aineiden kuljetuksia. Merilain 11 lukua ehdotetaan kuitenkin sovellettavaksi 10 lukua vastaavasti sekä meritse että sisävesillä tapahtuviin vaarallisten ja haitallisten aineiden kuljetuksiin. Vastaava soveltamisalan laajennus on tehty myös muissa Pohjoismaissa. Suomessa vaarallisia ja haitallisia aineita kuljetetaan sisävesillä kuitenkin ainoastaan vähäisessä määrin.

Pykälän 1 momentin mukaan luvun säännöksiä sovellettaisiin ensinnäkin Suomessa tai toisessa sopimusvaltiossa lastina kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksista aiheutuneeseen vahinkoon sekä ympäristön pilaantumisesta aiheutuvaan vahinkoon Suomen tai toisen sopimusvaltion talousvyöhykkeellä. Momentin 3 kohdan mukaan säännöksiä sovellettaisiin myös muuhun vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksista aiheutuneeseen vahinkoon kuin 1 §:n 1 momentin 6 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ympäristön pilaantumisesta aiheutuneeseen vahinkoon minkä tahansa valtion ulkopuolella, jos vahinko on aiheutunut lastina kuljetettavasta aineesta, joka on kuljetettu Suomessa tai muussa sopimusvaltiossa rekisteröidyllä aluksella tai, jos alusta ei ole rekisteröity, Suomen tai muun sopimusvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella. Momentin 4 kohdan mukaan 11 luvun säännöksiä sovellettaisiin myös vahingon torjuntatoimenpiteistä aiheutuneisiin vahinkoihin ja kustannuksiin, riippumatta siitä, missä näihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Pykälän 2 momentin nojalla 1 momentin säännöksiä muun sopimusvaltion talousvyöhykkeestä sovellettaisiin myös sopimusvaltion talousvyöhykettä vastaavaan alueeseen. Momentissa selvennettäisiin, mitä tarkoitetaan muun sopimusvaltion talousvyöhykettä vastaavalla alueella. Määrittely vastaisi HNS-yleissopimuksen 3 artiklan b kohdan määräystä. Sillä viitataan vyöhykkeisiin, joita valtiot ovat perustaneet ottaakseen käyttöön rantavaltiolle talousvyöhykkeellä kuuluvia oikeuksia tai lainkäyttövaltaa YK:n merioikeusyleissopimuksen (SopS 49-50/1996) mukaisesti. Tällainen vyöhyke voi talousvyöhykkeen tavoin ulottua enintään 200 meripeninkulman päähän niistä perusviivoista, joista alumeren leveys mitataan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poikkeuksista luvun soveltamisalaan. Momentin 1 kohdan mukaan 11 luvun säännöksiä ei sovellettaisi 10 luvun 2 §:n 1 momentin mukaiseen öljyvahinkoon eikä luokkaan 7 kuuluvien radioaktiivisten aineiden aiheuttamiin vahinkoihin. Jälkimmäisen osalta edellytettäisiin, että radioaktiivinen aine on mainittu joko IMDG-säännöstössä tai IMSBC-säännöstössä. Momentin 3 kohdan mukaan 11 luvun säännöksiä ei sovellettaisi myöskään aluksiin, joiden bruttovetoisuus on korkeintaan 200 ja jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ainoastaan pakattuina, kun tällaisia aluksia käytetään Suomessa sijaitsevien sata-

mien välisiin matkoihin eli kotimaan matkoihin. HNS-yleissopimuksen 5 artikla antaa mahdollisuuden näiden pienten alusten sulkemiselle soveltamisalan ulkopuolelle. Poikkeusta on perusteltu tarkemmin edellä 5 artiklan yhteydessä.

Momentin 4 kohdan mukaan 11 luvun säännöksiä ei sovellettaisi vaatimukseen, jotka perustuvat sopimukseen matkustajien ja tavaroiden kuljettamisesta. Esinevahinkojen osalta poikkeuksella on rajoitettu merkitys, koska HNS-yleissopimusta sovelletaan joka tapauksessa ainoastaan sellaisiin esinevahinkoihin, jotka ilmenevät vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavan aluksen ulkopuolella. Luvun säännöksiä ei sovellettaisi myöskään niiltä osin kuin ne ovat ristiriidassa sovellettavan työntekijöille maksettavia korvauksia ja sosiaaliturvamääräyksiä koskevan lainsäädännön kanssa.

HNS-yleissopimuksen 4 artiklan 5 kohdan mukaan yleissopimuksen määräyksiä ei sovelleta sota-aluksiin, laivaston apualuksiin tai muihin aluksiin, jotka valtio omistaa tai joita sen käyttää ja joita käytetään kyseisenä ajankohtana yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen. Saman artiklan 6 kohdan mukaan sopimusvaltio voi kuitenkin päättää soveltavansa yleissopimusta sota-aluksiin ja muihin edellä lueteltuihin aluksiin. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan otettavaksi nimenomainen maininta siitä, että 11 lukua ei sovelleta edellä mainitun tyyppisiin aluksiin. Kuitenkin merilain 10 ja 10 a luvun mukaisia korvausjärjestelmiä vastaavasti ehdotetaan säädettäväksi, että 11 luvun säännöksiä ankarasta vastuusta, vastuun kanavoinnista aluksen omistajaan sekä vastuun määristä ja vastuunrajoitusoikeudesta sovellettaisiin myös edellä mainittuihin valtion aluksiin. Säännös koskisi sekä Suomen valtion että vieraan valtion aluksia.

Pykälän 5 momentti sisältäisi selventävän säännöksen kansainvälisten sopimusten mahdollisista ristiriitatilanteista. Säännös vastaisi merilain 10 luvun 2 §:n 5 momenttia ja 10 a luvun 2 §:n 7 momenttia.

3 §. *Vastuu vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamasta vahingosta.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin aluksen omistajan ankarasta vastuusta vaarallisen ja haitallisen aineen vesikuljetuksen aiheuttamasta vahingosta. Jos vahinkotapahtuma muodostuu useista samaa alkuperää olevista tapahtumista, olisi vahingosta vastuussa se, joka oli aluksen omistajana ensimmäisen tapahtuman sattuessa.

Pykälän 2 momentin nojalla tilanteissa, joissa useampi kuin yksi aluksen omistaja on vastuussa vahingosta, vastuu olisi solidaarista.

Pykälä 3 momentin mukaan aluksen omistaja ei kuitenkaan olisi vastuussa, jos hän kykenee osoittamaan, että vahinko on aiheutunut 1) sotatoimesta, vihollisuuksista, sisällissodasta tai kapinasta taikka poikkeuksellisesta, väistämättömästä ja ylivoimaisesta luonnonilmiöstä; 2) kokonaan kolmannen henkilön vahingontekotarkoituksin suorittamasta teosta tai laiminlyönnistä; taikka 3) kokonaan majakoiden tai muiden navigoinnin apuvälineiden ylläpitoon velvollisen viranomaisen tätä tehtävää suorittaessaan tekemästä virheestä tai laiminlyönnistä. Momentin 2 ja 3 kohdan tapauksessa aluksen omistajan on vastuusta vapautuakseen osoitettava, että vahinko on kokonaan aiheutunut kohdassa mainitusta teosta tai laiminlyönnistä. Jos vahinko on aiheutunut vain osaksi esimerkiksi kolmannen henkilön vahingontekotarkoituksessa suorittamasta teosta, aluksen omistaja ei vapaudu vastuusta. Aluksen omistaja on vastuusta vapaa näiden perus-

teiden lisäksi myös silloin, kuin laivaajan tai muun henkilön laiminlyönti sellaisten tietojen toimittamisessa, jotka koskevat laivattujen aineiden vaarallista tai haitallista ominaisuutta, on joko aiheuttanut vahingon kokonaan tai osittain tai johtanut siihen, että aluksen omistaja ei ole ottanut vakuutusta. Vastuusta vapautuminen edellyttää tällöin kuitenkin, että aluksen omistaja tai hänen palveluksessaan oleva tai asiamiehensä eivät tienneet eikä heidän voinut kohtuudella edellyttää tietävän laivattujen aineiden vaarallisesta ja haitallisesta ominaisuudesta. Edellä luetelluista perusteista vastuusta vapautumiseen kolme ensimmäistä sisältyvät myös merilain 10 lukuun aluksen aiheuttamien öljyvahinkojen osalta ja 10 a lukuun aluksen polttoaineen aiheuttamien pilaantumisvahinkojen osalta.

Pykälän 4 momentin mukaan korvausta voitaisiin sovittaa, jos vahingonkärsijä on myötävaikuttanut vahinkoon. Ehdotetut säännökset vastaavat HNS-yleissopimuksen 7 artiklan määräyksiä aluksen omistajan ankarasta vastuusta ja sitä koskevista poikkeuksista.

4 §. Vastuun kanavointi ja takautumisoikeus. Pykälässä säädettäisiin vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamasta vahingosta johtuvan vastuun kanavoitumisesta aluksen omistajaan sekä tilanteista, jolloin korvausvaatimus voidaan esittää pykälässä lueteltuja henkilöitä, kuten aluksen omistajan palveluksessa olevaa henkilöä, vastaan. Pykälässä säädettäisiin myös aluksen omistajan takautumisoikeudesta vahingon aiheuttajaa kohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan aluksen omistajaa vastaan voitaisiin ajaa kannetta 2 §:ssä tarkoitettua vahingon korvaamiseksi vain 11 luvun säännösten nojalla.

Pykälän 2 momentin mukaan vastuu kanavoitaisiin aluksen omistajaan, jolla olisi velvollisuus ylläpitää vakuutusta vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttaman vahingon varalta. HNS-yleissopimuksen 7 artiklan 5 kohdassa luetellaan ne henkilöt, jotka ovat niin sanotun vastuun kanavoinnin piirissä. Tällaisia henkilöitä ovat muun muassa aluksen omistajan palveluksessa oleva, aluksen omistajan asiamies, laivaväkeen kuuluva, luotsi sekä muu henkilö, joka kuulumatta laivaväkeen, työskentelee aluksen lukuun. Näihin henkilöihin ei saa kohdistaa vaatimusta vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttaman vahingon johdosta, elleivät he ole aiheuttaneet vahinkoa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi. Pykälän 2 momentti vastaisi sisällöltään pääosin yleissopimuksen 7 artiklaa. Vastuun kanavoinnin piiriin sisällytettäisiin kuitenkin 7 artiklassa mainittujen tahojen lisäksi laivanisäntä, joka ei omista alusta, muu henkilö, joka aluksen omistajan asemasta käyttää alusta, rahdinantaja, lastinantaja, laivaaja, lastin vastaanottaja ja lastin omistaja. Sääntely vastaisi tältä osin öljyvahinkoja koskevan 10 luvun 4 §:n kanavointisäännöksiä. Muut Pohjoismaat ovat myös säätäneet vastaavasta laajemmasta vastuun kanavoinnista.

Kanavointisäännökset eivät kuitenkaan suojaisi edellä lueteltuja henkilöitä korvausvaatimuksia vastaan silloin, kun kyseinen henkilö on aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi. Korvausvaatimuksen esittämiselle asetettu vaatimus tahallisuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta vastaisi sitä sääntelyä, joka koskee aluksen omistajan vastuunrajitusoikeuden menettämistä.

Pykälän 3 momentin mukaan edellä kuvatusta poiketen korvausta saisi kuitenkin vaatia suoraan laivaajalta tai muulta henkilöltä, joka on laiminlyönyt velvollisuutensa ilmoittaa aluksen omistajalle laivattujen aineiden vaarallisesta tai haitallisesta ominaisuudesta ja tämä aiheuttanut sen,

että aluksen omistaja ei ole vastuussa vahingosta 3 §:n 3 momentin 4 kohdan nojalla. Tällaisissa tilanteissa korvausta saisi siten vaatia suoraan laivaajalta ilman erityisiä rajoituksia.

Pykälän 4 momentin mukaan aluksen omistaja saisi kohdistaa takautumisvaatimuksensa 2 momentin 1, 2 ja 4-6 kohdassa mainittuja henkilöä vastaan vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyi. Vastaavasti kuin öljyvahinkoja koskevan 10 luvun 4 §:n vastaavan säännöksen mukaan myös kyseessä olevasta momentista seuraisi, että 2 momentin 3 kohdassa mainittujen henkilöiden kuten lastinantajan osalta sovellettaisiin yleisiä takautumisoikeutta koskevia säännöksiä. On katsottu, että näiden henkilöiden suhteen ei ole tarkoituksenmukaista asettaa samoja edellytyksiä takautumisoikeuden syntymiselle kuin muiden 2 momentissa mainittujen henkilöiden suhteen.

Lisäksi momentissa säädettäisiin, että työntekijän tai virkamiehen maksettavan korvauksen määräämiseen sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa ja työsopimuslaissa säädetään työntekijän ja virkamiehen korvausvelvollisuudesta.

5 §. *Vastuun rajoittaminen ja vastuumäärät.* Pykälässä olisivat säännökset aluksen omistajan oikeudesta rajoittaa vastuunsa. Pykälä vastaisi sisällöltään HNS-yleissopimuksen 9 artiklan vastaavia määräyksiä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin aluksen omistajan vastuumäärät irtolastina kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta ja 2 momentissa vastuumäärät pakattujen vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta. Pienille aluksille, joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on enintään 2 000, säädettäisiin kiinteä vastuuraja, joka olisi irtolastina kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta 10 miljoonaa SDR:ää ja pakattujen vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta 11,5 miljoonaa SDR:ää. Sellaisen alusten osalta, joiden bruttovetoisuus on yli 2 000, vastuumäärä laskettaisiin siten, että edellä mainittuun vastuumäärään lisättäisiin 1 500 SDR:ää irtolastina kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta jokaiselta vetoisuuden yksiköltä 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön. Pakattujen aineiden osalta vastaava lisäys olisi 1 725 SDR:ää. Jos bruttovetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 50 000, vastuurajaan lisättäisiin vielä 360 SDR:ää irtolastina kuljetettavien aineiden osalta (414 SDR:ää pakattujen osalta) jokaiselta 50 000 yksikköä ylittävältä vetoisuuden yksiköltä. Vastuun yläraja olisi kuitenkin 100 miljoonaa SDR:ää irtolastina kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta. Vastaava yläraja pakattujen aineiden osalta olisi 115 miljoonaa SDR:ää. Merilain 23 luvun 2 §:ssä säädetään, mitä SDR:illä eli erityisellä nosto-oikeudella tarkoitetaan.

Pykälän 3 momentin mukaan 2 momentin mukaisia korkeampia vastuurajoja sovellettaisiin myös sellaiseen vahinkoon, jonka on aiheuttanut sekä irtolastina kuljetettavat että pakatut vaaralliset ja haitalliset aineet. Korkeampia vastuurajoja sovellettaisiin lisäksi myös sellaiseen vahinkoon, jonka osalta ei voida määrittää, onko vahingon aiheuttanut pakatut vai irtolastina kuljetettavat vaaralliset ja haitalliset aineet.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa aluksen omistaja menettää oikeutensa rajoittaa vastuunsa. Momentin mukaan, jos aluksen omistaja on aiheuttanut vahingon tahallaan

tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi, aluksen omistajalla ei olisi oikeutta rajoittaa vastuutaan.

6 §. Rajoitusrahaston perustaminen. Pykälä sisältäisi säännökset rajoitusrahaston perustamisesta vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevassa asiassa. Pykälä vastaisi sisällöltään HNS-yleissopimuksen 9 artiklan 3 kohtaa.

Jotta aluksen omistaja voisi rajoittaa vastuunsa 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla, hänen tai hänen vakuutusenantajansa taikka jonkun muun hänen puolestaan olisi perustettava rajoitusrahasto, joka suuruudeltaan vastaa omistajan vastuun määrää. Rajoitusrahasto olisi perustettava merilain 12 luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan rajoitusrahasto perustettaisiin Suomessa siinä tuomioistuimessa, jossa vahingonkorvausta koskeva kanne 21 luvun 3 e §:n mukaan on pantu vireille tai voidaan panna vireille. Mainitussa luvussa on säännökset Suomen tuomioistuimen toimivallasta merioikeusasioissa silloin, kun kanne nostetaan Suomessa. Kun rajoitusrahasto on perustettu, aluksen omistaja tai muu asianosainen voisi nostaa kanteen rajoitusasiassa saadakseen vastuun määrittelyksi ja rahaston jaetuksi. Pykälä vastaa sisällöltään öljyvahinkoja koskevan 10 luvun 6 §.

7 §. Rajoitusrahaston jako. Pykälässä säädettäisiin rajoitusrahaston jaosta. Jos edellä 5 §:ssä kuvattu enimmäisvastuumäärä ei riitä hyvitykseksi niille, jotka ovat oikeutettuja vahingonkorvaukseen, jaettaisiin rajoitusrahaston varat heidän saamistensa suhteessa. Tästä poiketen kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset olisivat kuitenkin ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden siltä osin, kuin niiden kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä vastuumäärästä. Sääntely vastaa HNS-yleissopimuksen 9 ja 11 artiklan määräyksiä.

8 §. Rajoitusrahastosta eräissä tapauksissa suoritettavat korvaukset. Pykälä sisältäisi eräitä HNS-yleissopimuksen 9 artiklan 5-8 kohtaa vastaavia säännöksiä rajoitusrahastosta suoritettavista korvauksista. Pykälän mukaan muun muassa tilanteessa, jossa joku on suorittanut vahingonkorvausta 2 §:ssä tarkoitettusta vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksesta aiheutuneesta vahingosta ennen rajoitusrahaston jakamista, hänellä on sijaantulo-oikeus vahinkoa kärsineen sijaan suorittamansa määrän osalta.

Pykälä vastaisi sisällöltään öljyvahinkoja koskevan 10 luvun 8 §.

9 §. Rajoitusrahaston vaikutukset. Pykälä sisältäisi HNS-yleissopimuksen 10 artiklaa vastaavat säännökset rajoitusrahaston vaikutuksista. Pykälän 1 momentin mukaan silloin, kun rajoitusrahasto on perustettu 6 §:n mukaisesti, ei aluksen omistaja olisi muulla omaisuudellaan vastuussa sellaisesta vahingonkorvauksesta, joka voidaan vaatia maksettavaksi rajoitusrahastosta. Tämä ei kuitenkaan koskisi 5 §:n 5 momentin mukaista tilannetta, jossa aluksen omistajalla ei ole oikeutta rajoittaa vastuutaan. Kyseessä oleva momentti ei myöskään koskisi korkoa eikä oikeudenkäyntikuluja.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos aluksen omistajalle kuuluvaa omaisuutta on pantu takavarikkoon tai siihen on kohdistettu muu toimenpide ulosoton turvaamiseksi saamisesta, joka voidaan

vaatia maksettavaksi ainoastaan rajoitusrahastosta, olisi takavarikko tai muu turvaamistoimi kumottava, kun rajoitusrahasto on perustettu. Vastaavasti jos aluksen omistaja on asettanut vakuuden välttääkseen takavarikon tai muun turvaamistoimen, vakuus olisi palautettava hänelle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin niistä tilanteista, joissa rajoitusrahasto on perustettu muussa sopimusvaltiossa kuin Suomessa. Silloin edellä kuvattua sääntelyä sovellettaisiin, vain jos vahinkoa kärsineellä on oikeus ajaa kannetta siinä tuomioistuimessa tai sen viranomaisen luona, jonka hallussa rahasto on ja hänellä on mahdollisuus saada rahaston varoista hänelle tuleva osuus.

Pykälä vastaisi sisällöltään öljyvahinkoja koskevan 10 luvun 9 §.

10 §. Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin suomalaisen aluksen omistajan velvollisuudesta ottaa vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa 11 luvun tai toisessa HNS-yleissopimuksen sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisen aluksen omistajan vastuun. Vastuu olisi katettava 5 §:n mukaisiin vastuun ylärajoihin saakka. Valtion ja Ahvenanmaan maakunnan omistamat kaupallisessa käytössä olevat alukset olisivat myös vakuutuspakon piirissä, silloin kun ne kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineista lastina. Vastaavaa periaatetta on noudatettu myös 10 a luvussa säädetyn bunkkeriyleissopimuksen mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden tapauksessa. Sen sijaan silloin kuin valtion tai Ahvenanmaan maakunnan aluksia käytetään ei- kaupallisiin tarkoituksiin niiden kuljettaessa vaarallisia tai haitallisia aineita lastina, ne eivät olisi vakuutuspakon piirissä 11 luvun 2 §:n 4 momentin mukaisesti.

11 §. Ulkomaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus. Pykälä sisältäisi ehdotetun 10 §:n säännöksiä vastaavat säännökset ulkomaisen aluksen vakuuttamisvelvollisuudesta. Velvollisuus koskisi sellaista ulkomaista alusta, joka käy suomalaisessa satamassa tai käyttää Suomen vesialueella olevia satamalaitteita. Pykälä perustuu HNS-yleissopimuksen 12 artiklan 1 kohtaan.

Ehdotetun 2 momentin mukaan tällaisella ulkomaisella aluksella olisi oltava mukana todistus, joka osoittaa, että 1 momentissa tarkoitettu vakuutus tai vakuus on voimassa. Jos aluksen omistaa valtio, aluksessa olisi oltava mukana todistus, josta ilmenee, että kyseinen valtio omistaa aluksen ja sen 11 luvun mukainen vastuu on katettu.

12 §. Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus. Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi hakemuksesta todistuksen 10 §:n mukaisen vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkitylle alukselle. Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa myös vastaavan todistuksen 11 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa niille aluksille, joita ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää öljyvahinkoja koskevan 10 luvun ja aluksen polttoaineen aiheuttamia pilaantumisvahinkoja koskevan 10 a luvun mukaiset vakuutustodistukset sekä 11 a luvun mukaiset Nairobien yleissopimuksessa edellytetyt vakuutustodistukset. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää myös Ateena-asetuksen mukaiset todistukset. Näin ollen ehdotetaan, että sama taho myöntäisi myös 11 luvun mukaiset vakuutustodistukset.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vakuutustodistusta koskevaan hakemukseen liitettävistä selvityksistä. Aluksen omistajan tulisi antaa Liikenne- ja viestintävirastolle selvitys siitä, että vakuutus tai vakuus kattaa 11 luvun mukaisen vastuun ja että vakuutus voi todistuksen voimassaolo aikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus on tullut Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintäviraston olisi peruutettava todistus, jos se myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Pykälän 4 momentin mukaan aluksen päällikön velvollisuus olisi huolehtia, että todistus pidetään aluksella ja jäljennös todistuksesta olisi talletettava Liikenne- ja viestintäviraston haltuun. Todistuksen antamisesta perittäisiin maksu valtion maksuperustelain mukaan.

Pykälän 6 momentti sisältäisi valtuutuksen, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä pykälässä tarkoitettusta todistuksesta ja sen hakemisesta. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin muun muassa tiedoista, jotka hakemuksesta on käytävä ilmi.

13 §. Vakuutuksen tai vakuuden antajaan kohdistetut vaatimukset. Pykälän 1 momentin mukaan korvaukseen oikeutettu saisi kohdistaa 11 luvun mukaisen korvausvaatimuksensa suoraan 10 tai 11 §:ssä tarkoitettun vakuutuksen tai vakuuden antajaan.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutuksen tai vakuuden antaja ei kuitenkaan olisi velvollinen korvaamaan vahinkoa 3 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa eli silloin kuin aluksen omistaja ei ole vastuussa vahingosta esimerkiksi sen vuoksi, että vahinko on aiheutunut sotatoimesta. Vakuutuksen tai vakuuden antaja ei olisi velvollinen korvaamaan vahinkoa myöskään silloin, kun aluksen omistaja on itse tahallaan aiheuttanut vahingon. Tällöin vahingon kärsijä voi kuitenkin hakea korvausta aluksen omistajalta. Lisäksi vakuutuksenantajaan sovelletaan aina 5 §:n säännöksiä vastuunrajoitusoikeudesta. Vakuutuksen tai vakuuden antajan vastuu ei siten missään tapauksissa voisi ylittää 5 §:n mukaisia aluksen omistajan vastuun enimmäismääriä. Vakuutuksen tai vakuuden antaja voi näin ollen vedota vastuunrajoitusoikeuteen myös tilanteessa, jossa aluksen omistajalla itsellään ei ole oikeutta rajoittaa vastuutaan 5 §:n 5 momentin mukaisesti, koska hän on aiheuttanut vahingon törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että vahinko todennäköisesti syntyisi. Pykälän 3 momentin mukaan vakuutuksen tai vakuuden antaja ei voisi vedota vapautuakseen vastuusta muita kuin aluksen omistajaa vastaan muihin kuin 2 momentissa tarkoitettuihin seikkoihin. Vakuutuksen tai vakuuden antaja voi siten vedota vapautuakseen vastuusta vahingon kärsijään kohtaan ainoastaan 3 §:n 3 momentissa säädettyihin vastuuvapausperusteisiin tai siihen, että aluksen omistaja on itse tahallaan aiheuttanut vahingon.

Pykälän 4 momentin mukaan vakuutuksen tai vakuuden antajalla olisi aina myös oikeus vaatia, että aluksen omistaja osallistuu oikeudenkäyntiin.

Ehdotetut säännökset vastaavat HNS-yleissopimuksen 12 artiklan 8 kohdan määräyksiä.

14 §. Viittaussäännökset. Pykälä sisältäisi muun muassa saatavan vanhentumista, toimivaltaista tuomioistuinta ja ulkomaisen tuomion täytäntöönpanoa koskevat viittaussäännökset.

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamisesta

1 §. *Nairobin yleissopimuksen soveltaminen Suomessa.* Nairobin yleissopimuksen 11 artiklan 1 kohdan mukaan rekisteröity omistaja ei ole vastuussa hylyn paikantamisesta, merkitsemisestä ja poistamisesta aiheutuvista kustannuksista siinä määrin kuin vahingonkorvausvelvollisuus olisi ristiriidassa öljyvastuuyleissopimuksen, bunkkeriyleissopimuksen tai HNS-yleissopimuksen kanssa. Pykälän 3 momentissa säädetään näin ollen tällä hetkellä, että 11 a luvun säännöksiä ei sovelleta siltä osin kuin hylyn poistamiseen sovelletaan öljyvahinkoja koskevaa 10 lukua tai aluksen polttoaineen aiheuttamia pilaantumisvahinkoja koskevaa 10 a lukua. Momenttiin on tarpeen lisätä myös HNS-yleissopimusta koskeva 11 luku. Merilain 11 a luvun säännöksiä ei siten sovellettaisi siltä osin kuin hylkyjen poistamiseen sovelletaan vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevaa 11 lukua.

12 luku

Rajoitusrahasto ja rajoitusoikeudenkäynti

1 §. *Luvun soveltamisala.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan rajoitusrahastoa ja rajoitusoikeudenkäyntiä koskevan 12 luvun säännöksiä sovellettaisiin myös rajoitusrahastoon, joka perustetaan 11 luvun 6 §:n mukaisesti. Lisäksi momenttiin tehtäisiin kielellisiä tarkistuksia.

2 §. *Rahaston suuruus.* Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jonka mukaan vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevan rajoitusrahaston tulee suuruudeltaan vastata 11 luvun 5 §:ssä säädettyä vastuumäärää.

19 luku

Saatavan vanhentuminen

1 §. *Saatavan vanhentuminen.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 9 kohta ja pykälään uusi 8 momentti, jossa säädettäisiin vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttaman vahingon korvaamista koskevista vanhentumisajoista HNS-yleissopimuksen 37 artiklaa vastaavasti. Pykälän 1 momentin 8 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos.

20 luku

Rangaistussäännökset

9 a §. *Merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti.* Pykälässä säädetään tällä hetkellä muun muassa merilain 7 luvun 2 §:n mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden, öljyä kuljettavaa alusta koskevan vakuuttamisvelvollisuuden sekä Nairobin hylkyjen poistamista koskevan yleissopimuksen mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyöntiä koskevasta rangaistusseuraamuksesta. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi HNS-yleissopimuksen ja merilain 11 luvun mukaisen vakuuttamis- ja vakuudenasettamisvelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva rangaistusseuraamus. Pykälän mukaan aluksen omistaja, joka tahallaan laiminlöisi merilain 11 luvun 10 §:ssä ja 11 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden ottaa vakuutus tai asettaa vakuus, olisi tuomittava merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä sakkoon. Laiminlyöntirikoksen tekijänä olisi näin ollen aluksen omistaja, jolle vakuuttamisvelvollisuus kyseessä olevissa aineellisissa säännöksissä on asetettu.

Rangaistusvastuu ulottuisi myös ulkomaisen aluksen vakuuttamisvelvollisuuteen. Suomen rikoslakia ja muita rangaistussäännöksiä voidaan soveltaa ulkomaisiin aluksiin vain rikoslain 1 luvussa säädettyissä rajoissa. Syytteen nostaminen voi tietyissä tapauksissa edellyttää rikoslain 1 luvun 12 §:n 1 momentin mukaista valtakunnansyyttäjän syytemääräystä. Kyseisen säännöksen mukaan rikosasiaa ei saa tutkia Suomessa ilman valtakunnansyyttäjän syytemääräystä, kun ulkomaalainen on tehnyt rikoksen ulkomaisessa aluksessa sen ollessa Suomen aluevesillä tai ulkomaisessa ilma-aluksessa sen ollessa Suomen ilmatilassa eikä rikos ole kohdistunut Suomeen, Suomen kansalaiseen, Suomessa pysyvästi asuvaan ulkomaalaiseen tai suomalaisen yhteisöön, säätiöön tai muuhun oikeushenkilöön. Pykälän 2 momentin mukaan valtakunnansyyttäjän syytemääräys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos rikoksella on 2 momentissa mainittu yhtymäkohta Suomeen.

Pykälän voimassa olevan 2 momentin mukaan öljyä kuljettavan aluksen vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä tuomitaan myös laivanvarustaja, joka sallii aluksen käytön merenkulkuun, vaikka hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että vakuuttamisvelvollisuutta ei ole täytetty. Sama koskee sitä, joka aluksen omistajan sijasta huolehtii aluksen käytöstä sekä aluksen päällikköä. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi vastaava rangaistusseuraamus myös merilain 11 luvun mukaisen vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavan aluksen osalta ja 11 a luvun Nairobin yleissopimuksen mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden osalta. Näin ollen laivanvarustaja, se, joka huolehtii aluksen käytöstä aluksen omistajan sijasta, sekä aluksen päällikkö voitaisiin myös tuomita 11 tai 11 a luvun mukaisen vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä, jos hän sallii aluksen käyttämisen merenkulkuun, vaikka tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että vakuuttamisvelvollisuutta ei ole täytetty.

9 b §. *Vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyönti.* Pykälään lisättäisiin merilain 11 luvun 11 §:n 2 momentin ja 12 §:n 4 momentin mukaisen vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyöntiä koskeva rangaistusseuraamus. Jollei aluksessa olisi mukana merilain 11 luvun 11 tai 12 §:ssä tarkoitettua todistusta, olisi aluksen päällikkö tuomittava vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyönnistä sakkoon.

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

3 a §. *Toimivaltainen merioikeus öljyvahinkoasiassa.* Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin kielellisiä täsmennyksiä ja päivityksiä, jotta momentti vastaisi paremmin muissa pykälissä käytettyä uudempaa terminologiaa. Momenttiin ei esitetä sisällöllisiä muutoksia. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uudet 2-4 momentit, jotka sisällöllisesti vastaisivat ennen bunkkeriyleissopimuksen voimaantuloa Suomessa voimassa ollutta sääntelyä, joka bunkkeriyleissopimuksen voimaansaattamisen yhteydessä kumoutui laista. Uuden 2 momentin mukaan jos Suomen tuomioistuin on toimivaltainen 1 momentin nojalla tutkimaan 10 luvun mukaisen vahingonkorvausasian, voidaan vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi samasta vahinkotapahtumasta aiheutuneesta muusta öljyvahingosta tutkia samassa tuomioistuimessa. Toimivaltainen tuomioistuin on 3 momentin nojalla Helsingin käräjäoikeus.

3 e §. *Toimivaltainen merioikeus vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevassa asiassa.* Pykälässä säädettäisiin tuomioistuimen toimivallasta 11 luvun mukaisessa vahingonkorvausasiassa. Pykälässä säädettäisiin sekä tuomioistuimen kansallisesta että kansainvälisestä toimivallasta noudattaen mitä vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 38 artiklassa määrätään tuomioistuimen toimivallan perusteista.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Suomen tuomioistuinten kansainvälisestä toimivallasta. Momentin mukaan Suomen tuomioistuin olisi toimivaltainen tutkimaan 11 luvun mukaisen vahingonkorvausasian, jos vahinko on tapahtunut Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos on suoritettu torjuntatoimenpiteitä tällaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi. Suomen tuomioistuin olisi myös toimivaltainen silloin kun vahinko on tapahtunut minkä tahansa valtion ulkopuolella ja kyse on muusta vahingosta kuin ympäristövahingosta seuraavissa tapauksissa: alus on rekisteröity Suomessa tai, jos alus ei ole rekisteröity, se purjehtii Suomen lipun alla; aluksen omistajan kotipaikka tai päätoimipaikka on Suomessa; taikka 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto on perustettu Suomessa. Suomen tuomioistuin olisi toimivaltainen vastaavilla edellytyksillä tutkimaan myös tällaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi suoritettuja torjuntatoimenpiteitä koskevat korvauskanteet. Momentti vastaa sisällöltään HNS-yleissopimuksen 38 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia perusteita siitä, miten tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta määräytyy. Yleissopimuksen 38 artiklan sisältöä ja sen suhdetta muuhun tuomioistuimen kansainvälistä toimivaltaa koskevaan ylikansalliseen sääntelyyn on selostettu tarkemmin edellä artiklan yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Pykälän 2 momentin mukaan jos Suomen tuomioistuin on 1 momentin nojalla toimivaltainen, voidaan vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi samasta vahinkotapahtumasta aiheutuneesta muusta vahingosta tutkia samassa tuomioistuimessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tuomioistuimen kansallisesta toimivallasta. Toimivaltainen merioikeus 11 luvun mukaisia korvauskanteita koskevissa asioissa olisi Helsingin käräjäoikeus. Helsingin käräjäoikeus on toimivaltainen merioikeus myös merilain 10 ja 10 a luvun mukaisten öljy- ja bunkkerivahinkoja koskevien korvauskanteidenkin osalta. Kyseessä olevat asiat on perusteltua keskittää yhteen tuomioistuimeen, koska tapauksia arvioidaan tulevan käsiteltäväksi harvoin.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin perustetun rajoitusrahaston huomioon ottamisesta. Jos rajoitusrahasto on perustettu Suomessa ja aluksen omistajalla tai vakuutusenantajalla, jota vastaan ajetaan kannetta Suomessa tai toisessa sopimusvaltiossa, on oikeus rajoittaa vastuunsa, Helsingin käräjäoikeus käsittelee asiat, jotka liittyvät rajoitusrahaston jakamiseen vahingonkorvaukseen oikeutettujen kesken.

22 luku

Täytäntöönpano

10 §. *Vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamaa vahinkoa koskevan tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano.* Merilain 22 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 §, joka koskisi vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamaa vahinkoa koskevan tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

Pykälän 1 momenttiin sisällytettäisiin HNS-yleissopimuksen 40 artiklan määräykset aluksen omistajaa koskevan tuomion tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta.

HNS-yleissopimuksen sopimusvaltioissa annettu vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttaman vahingon korvaamista koskeva lainvoimainen tuomio, joka on alkuperävaltiossa täytäntöönpanokelpoinen, olisi säännöksen mukaan tunnustettava ja pantava täytäntöön Suomessa, edellyttäen, että alkuperävaltion tuomioistuin on HNS-yleissopimuksen 38 artiklan perusteella ollut asiassa toimivaltainen.

Kun tuomio tunnustetaan ja pannaan täytäntöön, se olisi tunnustettava ja pantava täytäntöön sellaisenaan. Sitä ei saisi asiasisältönsä osalta ottaa tunnustamista tai täytäntöönpanoa koskevan menettelyn puitteissa uudelleen tutkittavaksi.

Tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta voitaisiin kieltäytyä, jos tuomio on niin sanotun prosessipetoksen tulos tai jos vastaajalle ei ole annettu haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa tiedoksi siten, että hänellä olisi ollut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatteiden mukainen mahdollisuus valmistautua vastaamaan asiassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen käsittelemiseen sovellettavasta menettelystä. Tuomion täytäntöönpanoon sovellettaisiin merilain 22 luvun 6 §:n 2 – 4 momentin säännöksiä öljyvahinkoasiassa annetun ulkomaisen tuomion täytäntöönpanosta. Täytäntöönpanoa olisi näin ollen haettava Helsingin hovioikeudelta ja hakemukseen olisi liitettävä tuomio alkuperäisenä tai asianomaisen viranomaisen oikeaksi todistamana jäljennöksenä; sen valtion asianomaisen viranomaisen, jossa tuomio on annettu, antama selitys siitä, että tuomio koskee HNS-yleissopimuksen mukaista korvausta, että se on saanut lainvoiman ja että se voidaan panna täytäntöön sanotussa valtiossa; sekä jos edellä mainitut asiakirjat on laadittu muulla kielellä kuin suomeksi tai ruotsiksi, viran puolesta oikeaksi todistettu suomennos tai ruotsinnos niistä. Lukuun ottamatta asiakirjan suomennosta tai ruotsinnosta, edellä mainituissa asiakirjoissa tulisi olla todistus siitä, että asiakirjan on antanut sellaisten asiakirjojen antamiseen oikeutettu viranomainen. Tällaisen todistuksen antaa Suomen ulkomaan edustusto tai tuomion antaneen valtion ylin oikeushallintoviranomainen. Täytäntöönpanoa koskevaa hakemusta ei

saisi hyväksyä varaamatta vastapuolelle tilaisuutta antaa siitä vastineensa. Jos täytäntöönpanohakemus hyväksytään, pantaisiin tuomio täytäntöön samalla tavoin kuin Suomen tuomioistuimen antama lainvoimainen tuomio, jollei korkein oikeus muutoksenhakemuksen perusteella toisin määrää.

Pykälän 3 momentin mukaan 1 ja 2 momentin säännöksiä sovellettaisiin, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu. Näin mahdollistettaisiin Bryssel I asetuksen ja Luganon vuoden 2007 yleissopimuksen soveltamisen HNS-yleissopimukseen perustuvien säännösten sijaan.

Jos vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskeva tuomio on annettu Euroopan unionin jäsenvaltiossa, hakemus tuomion täytäntöönpanemiseksi voidaan tehdä Bryssel I asetuksen säännöksiä noudattaen. Vastaavasti jos tuomio on annettu Luganovaltiiossa, voidaan se tunnustaa ja panna täytäntöön siten kuin Luganon vuoden 2007 yleissopimuksessa määrätään.

Bryssel I -asetuksen sekä Luganon vuoden 2007 yleissopimuksen ja HNS-yleissopimuksen keskinäisestä suhteesta seuraa, että tuomion tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa voidaan soveltaa eri menettelyjä noudattaen riippuen siitä, missä valtiossa tuomio on annettu. Jos tuomio on annettu esimerkiksi Saksassa, täytäntöönpanoa voidaan hakea joko tässä pykälässä säädettyä menettelyä noudattaen eli HNS-yleissopimuksen mukaisesti, edellyttäen että Saksa on HNS-yleissopimuksen osapuoli, tai Bryssel I asetuksen säännösten mukaan. Täytäntöönpanon hakija voisi valita itselleen paremmaksi katsomansa menettelyn.

2.3 Laki meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta

1 §. Pykälässä säädettäisiin lain soveltamisalasta. Laissa säädettäisiin tiettyjen vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta sekä raportoinnin suhteen toimivaltaisesta viranomaisesta.

2 §. Pykälässä määriteltäisiin laissa käytetyt käsitteet: vaaralliset ja haitalliset aineet, vastaanottaja, maksuvelvollisuuden alainen lasti, HNS-yleissopimus, HNS-rahasto ja terminaali. Määritelmät vastaisivat HNS-yleissopimuksen määritelmiä, joita on perusteltu edellä HNS-yleissopimuksesta koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa. Vaarallisten ja haitallisten aineiden määritelmä sisältäisi ainoastaan irtolastina kuljetettavat vaaralliset ja haitalliset aineet, koska ainoastaan niitä koskee HNS-yleissopimuksen mukainen maksuvelvollisuus ja siten raportointivelvollisuus. Vastaanottaja olisi henkilö, joka ottaa vastaan suomalaisessa satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin, ellei 3 §:stä muuta johdu. Lain 3 §:n 1 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa vastaanottaja toimii lastin vastaanottaessaan jonkin HNS-yleissopimuksen sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana.

3 §. Pykälän 1 momentissa täydennettäisiin vastaanottajan määritelmää HNS-yleissopimuksen 1 artiklan 4 kohdan alakohtaa vastaavasti. Jos lastin vastaanottaja toimii jonkin HNS-yleissopimuksen sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, katsottaisiin toimeksiantaja lastin vastaanottajaksi ja siten raportointivelvolliseksi, jos edustaja on ilmoittanut toimeksiantajan HNS-rahastolle. Ennen kuin HNS-yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan edustajan

tulisi ilmoittaa toimeksiantajasta HNS-rahaston sijaan Suomessa toimivaltaiselle viranomaiselle eli Suomen ympäristökeskukselle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edustajan velvollisuudesta lähettää HNS-rahastolle toimitettu ilmoitus toimeksiantajasta tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle sen jälkeen, kun HNS-yleissopimus on tullut Suomen osalta voimaan. Suomen ympäristökeskuksen tiedonsaanti tällöin on tarpeen, koska keskus vastaa Suomen raportoinnista HNS-rahastolle ja sen on siten raportointivelvollisuuden täyttääkseen tiedettävä kunakin vuonna raportointivelvolliset ja maksuvelvolliset vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajat Suomessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin asetuksenantovaltuuksista. Sen nojalla valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset pykälässä tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta HNS-rahastolle ja Suomen ympäristökeskukselle. HNS-yleissopimuksen tultua voimaan yleissopimuksen yleiskokouksessa tullaan todennäköisesti päättämään tarkemmin, miten edustajan tulee ilmoittaa toimeksiantajasta HNS-rahastolle. Siltä osin, kun asiasta on tarpeen säätää kansallisesti, esimerkiksi tämä voitaisiin momentin nojalla tehdä valtioneuvoston asetuksella.

4 §. Pykälässä säädettäisiin vastaanottajan maksuvelvollisuuden alaista lastia koskevasta raportointivelvollisuudesta. HNS-yleissopimuksen 18 ja 19 artiklan mukaan vuosimaksuja yleistilille ja erillistilille maksavat vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajat, jotka ovat vastaanottaneet tietyn kynnsarvon ylittävät määrät tällaista lastia kalenterivuoden aikana. HNS-rahaston johtaja laskee yleissopimuksen 17 artiklan 3 kohdan nojalla kunkin sopimusvaltion osalta jokaisen maksuvelvollisen vastaanottajan vuosimaksun. Sopimusvaltion on toimitettava rahastolle yleissopimuksen 21 artiklan mukaisesti laskuttamista varten tarvittavat tiedot.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että maksuvelvollisuuden alaisen lastin vastaanottajan Suomessa on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle jokaisen vuoden helmikuun loppuun mennessä tiedot edellisenä kalenterivuotena vastaanottamansa maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä, jos ne ylittävät momentissa säädetyt kynnsarvot.

Kynnsarvot, joiden ylittyessä raportointivelvollisuus syntyy, olisivat kansainvälisten suositusten mukaisesti jonkin verran HNS-yleissopimuksen maksuvelvollisuuskynnystä alhaisemmat, pysyvää öljyä lukuun ottamatta. Tämä helpottaisi toimivaltaista viranomaista eli Suomen ympäristökeskusta maksuvelvollisten vastaanottajien identifioinnissa, koska lähellä maksuvelvollisuusrajaa olevat vastaanottajat saattavat jonakin toisena vuonna olla vuosittaisten vaihtelujen vuoksi maksuvelvollisia. Toisaalta alemmat kynnsarvot helpottaisivat myös yrityksiä vastaanotettujen määrien seurannassa ja mahdollisiin HNS-yleissopimuksen mukaisiin maksuihin varautumisessa. Kynnsarvot olisivat kuitenkin IMOssa hyväksytyissä raportointiohjeissa esitetyjä kynnsarvoja hieman korkeammat hallinnollisen taakan pienentämiseksi. Pykälän mukaiset kynnsarvot olisivat muiden öljytuotteiden kuin pysyvien öljytuotteiden osalta sekä nestekaasun ja yleistilin maksuvelvollisuuden alaisen lastin osalta 17 000 tonnia vuodessa. Pysyvien öljytuotteiden osalta kynnsarvo olisi sama kuin maksuvelvollisuuden osalta eli 150 000 tonnia vuodessa (momentin a kohta). Pysyvien öljyjen kohdalla alhaisempaa raportointikynnystä ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, koska vastaanottajat sopimusvaltiossa ovat samoja kuin vuoden 1992 öljyrahastoyleissopimuksen nojalla maksuvelvolliset ja heillä on jo näin ollen olemassa raportointikäytännöt. Momentin d kohdan mukaan yleistilin osalta raportointivelvollisia olisivat ne vastaanottajat Suomessa, jotka ovat vastaanottaneet kalenterivuoden aikana yli 17 000 tonnia

muuta 2 §:n 1 kohdan mukaisia vaarallisia ja haitallisia aineita kuin nesteytettyjä maakaasua, öljytuotteita (momentin a ja b kohta) tai nestekaasua (momentin c kohta).

IOPC-rahastossa tietojen toimittaminen rahastolle tapahtuu käytännössä siten, että toimivaltaisena viranomaisena toimiva ympäristöministeriö toimittaa rahastolta tulleet ilmoituslomakkeet potentiaalisille maksuvelvollisille vastaanottajille Suomessa ja nämä palauttavat lomakkeet täytettynä ympäristöministeriölle, joka toimittaa ne viranomaisen allekirjoituksella varustettuna rahastolle. Rahasto laskuttaa tämän jälkeen sille toimitettujen tietojen pohjalta suoraan maksuvelvollisia öljyn vastaanottajia. HNS-rahaston osalta on tarkoitus menetellä pääosin vastaavalla tavalla. Raportointivelvolliset täyttäisivät ilmoituslomakkeet kuitenkin oma-aloitteisesti raportointilain nojalla ja toimittaisivat sitten täytetyt lomakkeet toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimivaltaisena viranomaisena toimisi Suomen ympäristökeskus. IOPC-rahastossa on parhaillaan valmisteilla sähköinen raportointijärjestelmä, joka valmistuessaan tulisi mitä todennäköisimmin käyttöön myös HNS-yleissopimuksen mukaiseen raportointiin. IOPC-rahasto ylläpitää myös HNS Finder- palvelua (<https://www.hnsconvention.org/hns-finder/>), josta on helposti tarkastettavissa, kuuluko aine HNS-yleissopimuksen piiriin. Tämä helpottaa raportointia, koska yleissopimuksen kattamia aineita on tuhansia.

Pykälän 2 *momentin* mukaan raportointivelvollisuutta sovellettaisiin myös nesteytetyn maakaasun vastaanottajiin Suomessa. Velvollisuudelle ei nesteytetyn maakaasun osalta asetettaisi kuitenkaan HNS-yleissopimuksen mukaisesti kynnysarvoa, vaan nesteytettyä maakaasua kalenterivuoden aikana vastaanottaneet henkilöt olisivat aina raportointivelvollisia. Jos vastaanottaja on kuitenkin tehnyt sopimuksen henkilön kanssa, jolla on omistusoikeus nesteytettyä maakaasua sisältävään lastiin välittömästi ennen lastin purkamista (*lastin omistaja*), siitä, että lastin omistaja vastaa maksuista HNS-rahastoon ja sopimuksesta on ilmoitettu Suomen ympäristökeskukselle, sovellettaisiin velvollisuutta lastin omistajaan. Tällöinkin kuitenkin HNS-yleissopimusta vastaavasti, jos lastin omistaja ei täyttäisi velvollisuuttaan, lastin vastaanottajalla olisi velvollinen raportoimaan.

Pykälän 3 *momentin* mukaan kauttakulussa oleva maksuvelvollisuuden alainen lasti katsottaisiin vastaanotetuksi vasta päätesatamassa. Säännös vastaisi HNS-yleissopimuksen 1 artiklan 10 kohdan määräystä.

HNS-yleissopimuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaan kunkin sopimusvaltion on toimitettava HNS-rahaston johtajalle maksuvelvollisten vastaanottajien nimet ja osoitteet sekä tiedot maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä edellisenä kalenterivuotena. Pykälän 4 *momentissa* asetettaisiin Suomen ympäristökeskukselle velvollisuus toimittaa nämä tiedot, jotka maksuvelvolliset vastaanottajat ovat sille toimittaneet, HNS-rahaston johtajalle. Ennen HNS-yleissopimusvoimaantuloa tiedot olisi kuitenkin toimitettava HNS-yleissopimuksen 45 artiklan 6 kohdan mukaisesti IMO:n pääsihteerille. Tällöin ei myöskään tarvitsisi toimittaa muita tietoja kuin Suomessa edellisenä kalenterivuotena vastaanotetun maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärät tileittäin.

Suomen ympäristökeskuksella ei luonnollisesti olisi momentissa säädettyä velvollisuutta ennen kuin Suomi on tallettanut HNS-yleissopimusta koskevan liittymiskirjansa IMO:n pääsihteerille ja yleissopimus on tullut voimaan Suomen osalta.

Pykälän 5 momentti sisältäisi valtuutuksen, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten tiedot toimitetaan Suomen ympäristökeskukselle.

5 §. Pykälässä säädettäisiin HNS-yleissopimuksen 15 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun liitännäishenkilön huomioon ottamisesta määritettäessä, ovatko tietojen toimittamisvelvollisuuden kynnyksarvot ylittyneet. Näin ollen jos vastaanottajan vastaanottama maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä yhdessä liitännäishenkilön vastaanottaman määrän kanssa ylittää maksuvelvollisuuden kynnyksarvon, 4 §:n mukaista raportointivelvollisuutta sovellettaisiin vastaanottajaan, vaikka hän ei olisi kalenterivuoden aikana vastaanottanut kynnyksarvon ylittävää määrää. Liitännäishenkilöllä tarkoitettaisiin vastaanottajan kanssa samaan konserniin kuuluvaa yhtiötä. Konsernilla tarkoitettaisiin kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:n mukaista konsernia. Liitännäishenkilön käsite kattaisi näin ollen esimerkiksi vastaanottajan tytär- ja emoyhtiöt.

6 §. Pykälän mukaan tulliviranomainen voisi antaa tullilaisissa olevien salassapitosäännösten estämättä Suomen ympäristökeskukselle puheena olevassa laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömiä maksuvelvollisuuden alaista lastia ja vastaanottajia koskevia tietoja. Säännös on tarpeen erityisesti niissä tapauksissa, joissa maksuvelvollinen vastaanottaja ei ole toimittanut uhkasakosta huolimatta Suomen ympäristökeskukselle tarvittavia tietoja vastaanottamansa maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä ja toimivaltainen viranomainen joutuu arvioimalla määrittelemään kyseisen vastaanottajan edellisenä kalenterivuonna vastaanottaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrän. Säännös mahdollistaisi myös sen, että Suomen ympäristökeskus pystyisi tarvittaessa selvittämään mahdolliset maksuvelvolliset vastaanottajat Suomessa.

7 §. Pykälässä säädettäisiin tilanteesta, jossa vastaanottaja on laiminlyönyt 4 §:n mukaisen velvollisuutensa toimittaa Suomen ympäristökeskukselle tiedot vastaanottamistaan maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä. Tällöin Suomen ympäristökeskus voisi velvoittaa hänet toimittamaan tiedot määräajassa ja asettaa velvoitteen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon asettamiseen ja tuomitsemiseen maksettavaksi sovellettaisiin uhkasakkolakia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa maksuvelvollinen vastaanottaja ei uhkasakosta huolimatta toimita määräajassa vaadittuja tietoja Suomen ympäristökeskukselle. Tällöin Suomen ympäristökeskus voisi kyetäkseen täyttämään velvollisuutensa tietojen toimittamisesta HNS-rahastolle arvioimalla määrittää kyseisen vastaanottajan vastaanottaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrän. Myös Tanska on ottanut vastaavan säännökseen omaan merilakiinsa. Säännöstä esitetään sen vuoksi, että HNS-yleissopimuksen 21 artiklan 2 kohdassa veloitetaan sopimusvaltio toimittamaan HNS-rahaston johtajalle tiedot maksuvelvollisten vastaanottajien maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä. Jos sopimusvaltio ei täytä tätä velvoitettaan ja siitä aiheutuu rahastolle taloudellisia menetyksiä, sopimusvaltio on yleissopimuksen 21bis artiklan 1 kohdan mukaan velvollinen korvaamaan menetykset HNS-rahastolle. Samoin HNS-rahasto ei maksa korvauksia vahingosta Suomen alueella, ennen kuin Suomi on kyseessä olevan velvollisuuden täyttänyt.

8 §. Pykälän mukaan Suomen ympäristökeskuksen kyseessä olevan lain nojalla antamaan päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

2.4 Laki alusturvallisuuden valvonnasta

2 §. Määritelmät. Pykälän kansainvälisen yleissopimuksen määritelmään esitetään lisättäväksi HNS-yleissopimus. Tällä ulotettaisiin valvontalain sallimat valvontatoimenpiteet myös HNS-yleissopimuksen noudattamisen valvontaan. Liikenne- ja viestintävirasto on valvontalaissa tarkoitettu valvontaviranomainen. Ehdotetulla säännöksellä täytäntöön pantaisiin osaltaan HNS-yleissopimuksen 12 artiklan 11 kohdan määräys, jonka mukaan sopimusvaltion on varmistettava, että vakuutus tai muu vakuus on voimassa sellaisilla aluksilla, jotka tulevat sen alueella olevaan satamaan tai lähtevät sieltä, riippumatta siitä missä alukset on rekisteröity. Lisäksi kohtaan tehtäisiin kielellisiä täsmennyksiä ja i-j alakohdissa sopimussarjanumeroita täydennettäisiin nykykirjoitusasun mukaisiksi.

2.5 Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta

1 §. Eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetulla lailla on pantu täytäntöön ympäristövahinkojen ehkäisemistä ja korjaamista koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY (jäljempänä *ympäristövastuudirektiivi*). Laissa säädetään niistä toimenpiteistä, joilla ympäristölle ja luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvat merkittävät vahingot ehkäistään ja korjataan. Ympäristövahingolla tarkoitetaan direktiivissä suojeltaville lajeille ja luontotyypeille sekä vesille ja maaperälle aiheutuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Korjaamistoimenpiteiden tavoitteena on ensisijaisesti palauttaa ympäristö tilaan, jossa se olisi, jollei haittoja aiheuttanutta vahinkotapahtumaa olisi tapahtunut. Lain mukainen vastuu ei ole vahingonkorvausvastuuta.

Lakia ei sovelleta sen 1 §:n mukaisesti tapahtumaan, josta säädetään merilain 10 ja 10 a luvussa. Merilain 10 luvussa ovat aluksista aiheutuvien öljyvahinkojen korvausvastuuta koskevat säännökset, joilla on pantu täytäntöön vuoden 1992 öljyvastuuyleissopimus. Merilain 10 a luvussa säädetään vastuusta aluksen polttoaineen aiheuttamista pilaantumisvahingosta. Säännöksillä on pantu täytäntöön bunkkeriyleissopimus. Näiden yleissopimusten soveltamisalaan kuuluvat ympäristövahingot on suljettu ympäristövastuudirektiivin 4 artiklan 2 kohdan nojalla direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle edellyttäen, että sopimukset ovat voimassa siinä jäsenvaltiossa, jossa ympäristövahinko on tapahtunut sekä kansainvälisesti.

Ympäristövastuudirektiiviä ei direktiivin liitteen IV mukaan sovelleta myöskään vahinkoihin, joiden korvausvastuusta määrätään vuoden 1996 HNS-yleissopimuksessa. Tämän vuoksi eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 1 §:n 2 momentin 4) kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus uuteen merilain 11 lukuun.

3 Voimaantulo

HNS-pöytäkirja tulee voimaan 18 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona vähintään 12 sopimusvaltiota, joista neljän valtion alusten bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 2 miljoonaa, ovat ilmaisseet suostumuksena tulla pöytäkirjan sitomiksi. Lisäksi edellytetään, että pääsihteeri on saanut tiedot siitä, että edellä tarkoitetuissa valtioissa olevat henkilöt, jotka ovat

yleissopimuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti velvollisia suorittamaan maksuja HNS-rahastolle, ovat vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana yhteismäärältään vähintään 40 miljoonaa tonnia yleistilin maksuvelvollisuuden alaista lastia.

Sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ilmaisee suostumuksensa tulla pöytäkirjan sitomaksi sen jälkeen kun sen voimaantulon ehdot ovat täyttyneet, suostumus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua suostumuksen ilmaisemispäivästä tai sinä päivänä, jona pöytäkirja tulee voimaan 1 kohdan mukaisesti, riippuen siitä, kumpi päivistä on myöhempi.

Pöytäkirjan on tähän mennessä ratifioinut viisi valtiota (Etelä-Afrikka, Norja, Kanada, Turkki ja Tanska), joista neljän valtion alusten bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 2 miljoonaa. Siten alusten bruttovetoisuutta koskeva voimaantuloehto on jo täyttynyt. Pöytäkirjan ratifioineisiin valtioihin tuotiin vuoden 2017 aikana yhteensä noin 29,4 miljoonaa tonnia yleistilin maksuvelvollisuuden alaista lastia, joka vastaa noin 74 prosenttia voimaantulokynnyksenä olevasta 40 miljoonasta tonnista. Vuoden 2018 osalta vastaava luku oli 9,8 miljoonaa tonnia, joka vastaa noin 25 prosenttia voimaantulokynnyksestä. Pöytäkirja ei ole siten tullut vielä kansainvälisesti voimaan.

Pöytäkirjaan liittyminen tehdään pitkälti kansainvälisesti koordinoidusti, jotta HNS-yleissopimuksen mukaiset maksut yksittäisen sopimusvaltion maksuvelvollisille vastaanottajille eivät muodostuisi liian suuriksi. Suomen on tarkoitus seurata tiiviisti yleissopimuksen ratifioinnin edistymistä ja tallettaa liittymiskirjansa vasta sen jälkeen kun myös suuria ja Suomen kilpailutilanteen kannalta keskeisiä vaarallisten aineiden vastaanottajia, kuten Hollanti ja Saksa, on liittynyt yleissopimukseen. Tällä varmistettaisiin se, että HNS-yleissopimuksen voimaantulosta aiheutuvat taloudelliset velvoitteet suomalaisille vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottajille eivät muodostuisi liian suuriksi.

Edellä kuvatun vuoksi tässä vaiheessa ei ole mahdollista tarkasti arvioida, milloin Suomi tallettaisi liittymiskirjansa, mutta se tehtäisiin edellä kuvattujen edellytysten täytyttyä. On myös otettava huomioon, että neuvoston päätöksen mukaisesti jäsenvaltioiden tulisi ratifioida pöytäkirja kohtuullisessa ajassa ja mahdollisuuksien mukaan viimeistään 6 päivänä toukokuuta 2021.

Pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista ja pöytäkirjan soveltamista koskeva laki sekä muut esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kun pöytäkirja tulee Suomen osalta kansainvälisesti voimaan. Meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta annettava laki on edellä kuvatusti kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetukselle säädettävänä ajankohtana vähintään vuotta ennen edellä mainittujen lakien voimaantuloa, jotta Suomi voi tallettaessaan liittymiskirjan toimittaa IMO:n pääsihteerille HNS-yleissopimuksessa edellytetyt tiedot edellisessä vuonna vastaanotetun maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä.

Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991) säädetään lainsäädäntövallan jaosta valtakunnan ja Ahvenanmaan välillä. Itsehallintolain 27 §:n 13 kohdan mukaan kauppamerenkulku ja kauppamerenkulun väylät ovat valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia asioita. Yleissopimuksen

määräykset koskevat vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamista. Yleissopimuksen määräykset kuuluvat siten valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

EU-oikeuden näkökulmasta HNS-yleissopimus on niin sanottu jaetun toimivallan sopimus eli se kuuluu osittain unionin toimivaltaan ja osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan. Kysymys siitä, miltä osin yleissopimus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan ja miltä osin unionin toimivaltaan, ei ole täysin yksiselitteinen. Neuvoteltaessa neuvoston päätöksiä jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan HNS-yleissopimus unionin puolesta toimivallasta oli erilaisia käsityksiä jäsenvaltioiden ja komission välillä. Neuvosto teki kaksi päätöstä jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan yleissopimus. Toinen päätös koskee oikeudelliseen yhteistyöhön siviilioikeudellisissa asioissa liittyviä seikkoja, joiden osalta unionin toimivalta on yksinomainen. Toinen päätös koskee muita kuin siviilioikeudellisia asioita. Jälkimmäisessä neuvoston päätöksessä verrataan toimivaltakysymyksen osalta ympäristövastuudirektiivin ja vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen kohdetta ja todetaan johtopäätöksenä, että ympäristövastuudirektiivin kohde ja vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen kohde ovat joiltakin osin mutta eivät kuitenkaan laajalti päällekkäiset. Ympäristövastuudirektiivin tarkoituksena on estää ja korjata ympäristövahinkoja, jotka aiheutuvat eri ammatillisen toiminnan harjoittamisesta, vaarallisten aineiden merikuljetukset mukaan luettuina. Direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta henkilövahinkoihin, yksityisomaisuudelle aiheutuneisiin vahinkoihin eikä taloudellisiin menetyksiin, eikä se vaikuta tällaisia vahinkoja koskeviin oikeuksiin, joista säädetään vuoden 2010 HNS-yleissopimuksessa. Jäsenvaltiot säilyttävät toimivaltansa sellaisten vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen seikkojen osalta, jotka eivät vaikuta yhteisiin sääntöihin.

Valtioneuvoston käsityksen mukaan HNS-yleissopimus ja sitä myötä HNS-pöytäkirja kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan ainakin siltä osin kuin yleissopimuksessa määrätään aluksen omistajan vastuusta ja vakuuttamisvelvollisuudesta yleissopimuksen mukaisista henkilö- ja esinevahingoista sekä hänen oikeudestaan rajoittaa vastuunsa tiettyyn enimmäismäärään sekä maksuvelvollisten vaarallisten aineiden tuojien maksuvelvollisuudesta HNS-rahastoon. Myös HNS-rahastoa koskevat määräykset, siirtymämääräykset sekä pöytäkirjan tavanomaiset loppumääräykset kuuluvat valtioneuvoston käsityksen mukaan jäsenvaltioiden toimivaltaan.

Unionin toimivaltaan kuuluvat erityisesti artiklat 38-40. Nämä artiklat vaikuttavat tuomioistuinten toimivaltaan sekä tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevaan unionin johdettuun oikeuteen, josta on säädetty Bryssel I asetuksessa. Unionilla on näin ollen yksinomainen toimivalta HNS-yleissopimuksen 38-40 artiklaan liittyvissä kysymyksissä siltä osin kuin artiklat vaikuttavat Bryssel I asetuksessa vahvistettuihin sääntöihin. Lisäksi ympäristövastuudirektiivi huomioon ottaen unionin toimivaltaan kuuluvat valtioneuvoston käsityksen mukaan jossain määrin myös aluksen omistajan vastuuta koskeva yleissopimuksen 7 artikla ja aluksen omistajan vastuunrajoitusoikeutta koskeva 9 artikla siltä osin kuin niissä määrätään vastuusta ja vastuunrajoittamisesta ympäristövahingoista.

Yleissopimuksessa tunnustetaan sopimuspuolen asema ainoastaan itsenäisille valtioille. Näin ollen Euroopan unioni ei voi olla sopimuksen osapuolena. Euroopan unionin neuvosto on tämän vuoksi tehnyt vuonna 2017 edellä kuvatut päätökset jäsenvaltioiden valtuuttamisesta ratifioimaan pöytäkirja unionin puolesta siltä osin, kuin se koskee unionin toimivaltaan kuuluvia artikloja.

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainväliset velvoitteet määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, tai 4) jos määräyksessä tarkoitettu asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (ks. esimerkiksi PeVL 11/2000 vp ja PeVL 12/2000 vp).

HNS-pöytäkirjan 2 artiklan mukaan pöytäkirjan osapuolet soveltavat pöytäkirjan ja vuoden 1996 HNS-yleissopimuksen määräyksiä, sellaisina kuin niitä on muutettu pöytäkirjalla. Artiklan nojalla sopimuspuolten sovellettaviksi tulevat muun muassa yleissopimuksen soveltamisalaa ja sen rajoituksia, aluksen omistajan ankaraa vastuuta, pakollista vakuutusta ja rahavakuutta sekä sopimusvaltiossa sijaitsevien maksuvelvollisten vastaanottajien maksuvelvollisuutta, aluksen omistajan ja HNS-rahaston velvollisuutta maksaa korvausta vahinkoa kärsineille ja vahingonkärsijöiden oikeutta korvaukseen koskevat määräykset, jotka vaikuttavat suoraan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteisiin. Lisäksi sovellettavaksi tulevat määräykset muun muassa HNS-rahaston ja sen johtajan oikeudellisesta asemasta sopimusvaltiossa. Näin ollen 2 artiklan on katsottava kuuluvan lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 3-5 artiklassa määrätään vaarallisen ja haitallisen aineen sekä maksuvelvollisuuden alaisen lastin määritelmästä sekä sopimuksen soveltamisesta torjuntatoimenpiteisiin ja radioaktiivisten aineiden aiheuttamiin vahinkoihin. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp ja PeVL 24/2001 vp).

Pöytäkirjan 7, 8 ja 10–13 artiklassa määrätään aluksen omistajan vastuun rajoitusoikeudesta sekä maksuvelvollisen vastaanottajan maksuvelvollisuudesta HNS-rahastoon. Määräykset vaikuttavat suoraan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteisiin ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

4.2 Käsittelyjärjestys

HNS-yleissopimuksen 48 artiklan mukaan aluksen omistajan ja HNS-rahaston enimmäiskorvausta koskeva raja voidaan muuttaa yksinkertaistetulla menettelyllä IMO:n oikeudellisen komitean päätöksellä. Käsitellessään korvausrajan muutosehdotusta oikeudellinen komitea ottaa

huomioon kokemukset vahinkotapahtumista, erityisesti niistä aiheutuneiden vahinkojen laajuudesta, valuuttojen arvon muutokset sekä vaikutukset, joita esitetyillä muutoksilla olisi vakuutusmaksuun. Korvausrajan muutokset on sidottu tiettyihin määräaikoihin ja enimmäiskorotusta koskeviin prosentteihin.

IMOn pääsihteeri antaa rajojen muuttamista koskevan ehdotuksen tiedoksi kaikille järjestön jäsenille ja sopimusvaltioille, jos vähintään puolet sopimusvaltioista, kuitenkin vähintään kuusi valtiota on sitä pyytänyt. Muutokset hyväksytään läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden kahden kolmasosan äänen enemmistöllä oikeudellisessa komiteassa edellyttäen kuitenkin, että vähintään puolet sopimusvaltioista on läsnä äänestyksen aikana. IMO ilmoittaa kaikille oikeudellisessa komiteassa hyväksytystä muutoksesta ja muutos katsotaan hyväksytyksi 18 kuukauden kuluttua ilmoituksen päivämäärästä, jollei yksi neljäsosa sopimusvaltioista vastusta muutosta. Muutos tulee voimaan 18 kuukauden kuluttua hyväksymisestä. Suomi voi näin ollen tulla sidotuksi sellaiseenkin muutokseen, jota se on itse vastustanut, jollei se irtisano pöytäkirjaa. Pöytäkirjaa on täten näiltä osin arvioitava valtion täysivaltaisuutta ja kansainvälisten velvoitteiden hyväksymistä koskevien perustuslain säännösten kannalta.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 45/2000 vp.) käsitellyt perussääntöä, jonka mukaan muutetut sopimusmääräykset näyttävät voivan tulla Suomea sitoviksi, vaikka Suomi ei ole niitä hyväksynyt. Perustuslakivaliokunta katsoi, että jos sopimusvaltiolla on käytännössä mahdollisuus irtisanoa perussääntö ennen kuin sen vastustuksesta huolimatta tehdyt muutokset tulevat voimaan, muutosmenettely ei vaikuta voimaansaattamislakiehdotuksen käsittelyjärjestykseen. HNS-pöytäkirjan sopimuspuolet voivat irtisanoa pöytäkirjan siten, että irtisanominen tulee voimaan samanaikaisesti kuin muutos. Tällainen irtisanominen on tehtävä viimeistään kuusi kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

Vuoden 2012 perustuslain muutoksella (HE 60/2010 vp, s. 45/II) perustuslakiin tehtiin ero perustuslain 94 §:n kannalta merkittävän ja ei-merkittävän toimivallan siirrosta kansainväliselle järjestölle. Perustuslain tarkistamisella pyrittiin muutokseen etenkin siltä osin, kun kysymys on eduskunnan toimivallan, kuten lainsäädäntövallan, siirtämisestä. Perustuslakivaliokunnan käytännössä (PeVL 8/2015 vp.) on katsottu, että muutoksella oli tarkoitus mahdollistaa vähäisessä määrin säädösvallan siirtämistä kansainvälisille toimielimille varsin teknisluontoisessa sääntelyssä tai hyvin rajatulla alalla (ks. HE 60/2010 vp, s. 28). Perustuslain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä merenkulku mainittiin esimerkkinä alasta, jolla toimivaltaa voitaisiin siirtää tavallisella äänten enemmistöllä. Perustuslain 94 §:n ja sen esitöiden mukaan eduskunnan toimivallan siirtäminen tapahtuu siten merkittävän ja muun toimivallan erottelun mukaisesti. Muusta kuin merkittävästä eduskunnan toimivallan siirrosta voidaan päättää tavallisella äänten enemmistöllä.

Pöytäkirjan enimmäiskorvausten muuttamista koskevien määräysten tarkoittamaa toimivallan siirtoa ei voida pitää merkittävänä. Lisäksi sopimuspuolilla on mahdollisuus irtisanoa pöytäkirja siten, että irtisanominen tulee voimaan samanaikaisesti kuin muutos. Näin ollen sopimuksen hyväksymisestä voidaan päättää äänten enemmistöllä perustuslain 94 §:n mukaisesti. Määräykset eivät siten vaikuta pöytäkirjan sopimuksen hyväksynnän ja voimaansaattamisen käsittelyjärjestykseen.

HNS-pöytäkirja ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Pöytäkirja voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänen enemmistöllä ja ehdotus laiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja pöytäkirjan soveltamisesta voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

eduskunta hyväksyisi vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen Lontoossa 30 päivänä huhtikuuta 2010 tehdyn vuoden 2010 pöytäkirjan siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan,

ja että eduskunta hyväksyisi annettavaksi vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä 5 artiklan mukaisen selityksen, jonka mukaan yleissopimusta ei sovelleta Suomessa 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin aluksiin,

ja että eduskunta hyväksyisi tehtäväksi merioikeudellisia vaateita koskevan vastuun rajoittamisesta tehdyn vuoden 1976 kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 82/1986), sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1996 pöytäkirjalla (SopS 32/2004), 18 artiklan 1 kappaleen b alakohdan mukaisen varauman, jonka mukaan Suomi pidättää itselleen oikeuden jättää yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle vuoden 2010 kansainvälisessä yleissopimuksessa vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä tarkoitetut vahingonkorvausvaatimukset.

Edellä olevan perusteella ja koska pöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen Lontoossa 30 päivänä huhtikuuta 2010 tehdyn vuoden 2010 pöytäkirjan, jäljempänä *vuoden 2010 HNS-yleissopimus*, lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 1 artiklan 4 kohdan mukaisella vastaanottajalla tarkoitetaan henkilöä, joka tosiasiallisesti ottaa vastaan suomalaisessa satamassa tai terminaalissa purettavan mainitun artiklan 10 kohdassa tarkoitettua lastin. Jos lastin vastaanottamisen aikaan sen tosiasiallisesti vastaanottava henkilö toimii kuitenkin jonkin sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, toimeksiantaja katsotaan lastin vastaanottajaksi, jos edustaja ilmoittaa toimeksiantajan vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettulle kansainväliselle vaarallisia ja haitallisia aineita koskevalle rahastolle (*HNS-rahasto*).

3 §

HNS-rahasto saa vaatia takaisin merilain (674/1994) 11 luvun 4 §:ssä mainituilta henkilöiltä määrän, jonka se on maksanut korvauksena vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 14 artiklan nojalla, vain mainitussa pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä. Muutoin rahasto saa vaatia takaisin maksetun korvauksen muulta kuin aluksen omistajalta tai tämän vakuutuksenantajalta tai vakuuden antajalta ainoastaan vakuutussopimuslain (543/1994) 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

4 §

Vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksessa aiheutuneen vahingon korvaamista koskeva kanne, joka vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 39 artiklan 1, 2 tai 4 kohdan nojalla voidaan nostaa Suomen tuomioistuimessa, on nostettava siinä tuomioistuimessa, joka on toimivaltainen käsittelemään vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevan korvauskanteen merilain 21 luvun 3 e §:n mukaan.

5 §

Oikeudenkäynnin asianosaisilla on oikeus ilmoittaa vireillä olevasta oikeudenkäynnistä HNS-rahastolle. Ilmoitus on annettava tiedoksi todisteellisesti noudattaen muutoin vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 39 artiklan 7 kohtaa.

HE 50/2019 vp

6 §

Vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen aiheuttaman vahingon korvaamista koskevan vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan mukaisen tuomion täytäntöönpanoon sovelletaan merilain 22 luvun 9 §.

7 §

Vuoden 2010 HNS-yleissopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

2.

Laki

merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merilain (674/1994) 10 luvun 16 §:n 2 momentti, 11 luku, 11 a luvun 1 §:n 3 momentti, 12 luvun 1 §:n 1 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohta, 20 luvun 9 a ja 9 b § ja 21 luvun 3 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 luvun 16 §:n 2 momentti ja 21 luvun 3 a § laissa 686/2008, 11 a luvun 1 §:n 3 momentti ja 19 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 860/2016, 12 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 421/1995, 20 luvun 9 a § laeissa 860/2016 ja 249/2017 ja 20 luvun 9 b § laissa 249/2017, sekä

lisätään 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 421/1996, 860/2016 ja 249/2017, uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, 9 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 421/1996 ja 1363/2006, uusi 2 a kohta, 12 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 421/1995, uusi 3 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 860/2016 ja 249/2017, uusi 9 kohta ja pykälään, sellaisena kuin se on mainittu edellä mainituissa laeissa, uusi 8 momentti, 21 lukuun uusi 3 e § ja 22 lukuun uusi 10 § seuraavasti:

7 luku

Yleiset säännökset vastuusta

1 §

Laivanisännän vastuu

Aluksen omistajan vastuusta vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta sekä aluksen omistajan vastuunrajoituksesta säädetään 11 luvussa.

9 luku

Yleiset säännökset vastuun rajoittamisesta

3 §

Saamiset, joita vastuunrajoitusoikeus ei koske

Oikeus vastuunrajoitukseen ei koske:

2 a) vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta johtuvaa saamista, johon sovelletaan 11 luvun 2 §:n 1 momenttia;

10 luku

Vastuu öljyvahingosta

16 §

Lain soveltaminen eräissä tapauksissa

Jos muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus, johon ei sovelleta tämän luvun 2 §:n 1 momenttia eikä 10 a tai 11 lukua, on aiheuttanut öljyvahingon Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos on ryhdytty torjuntatoimenpiteisiin, sovelletaan tämän luvun 1 §, 2 §:n 4 momenttia, 3 § ja 8 §:n 3 momenttia, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohtaa ja 4 momenttia sekä 21 luvun 3 a §:n 3 ja 4 momenttia. Aluksen omistajan oikeuteen rajoittaa vastuunsa näissä tapauksissa sovelletaan 9 lukua. Vastuumäärä määräytyy 9 luvun 5 §:n mukaan.

11 luku

Vastuu vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta

1 §

Määritelmiä

Tässä luvussa tarkoitetaan:

- 1) *aluksella* mitä tahansa vesikulkuneuvoa tyypistä riippumatta;
- 2) *aluksen omistajalla* rekisteriin merkittyä aluksen omistajaa tai, jollei alusta ole rekisteröity, sitä joka omistaa aluksen; jos valtion omistamalla aluksella varustamatoimintaa harjoittava yritys on merkitty rekisteriin, tätä yhtiötä pidetään aluksen omistajana;
- 3) *vaarallisilla ja haitallisilla aineilla*
 - a) irtolastina kuljetettavia alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983), jäljempänä *MARPOL 73/78-yleissopimus*, I liitteen 1 säännössä tarkoitettuja öljyjä;
 - b) irtolastina kuljetettavia MARPOL 73/78-yleissopimuksen II liitteen 1.10 säännössä tarkoitettuja haitallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia aineita ja seoksia, jotka väliaikaisesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z mainitun II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;
 - c) irtolastina kuljetettavia vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön, jäljempänä *IMO*, kansainvälisen säännöstön (IBC-säännöstö) 17 luvussa tarkoitettuja vaarallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaiset ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännöstön 1.1.6 kohdan mukaisesti;

d) vaarallisia ja haitallisia pakattuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, joihin sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevaa IMO:n kansainvälistä säännöstöä (IMDG-säännöstö), jäljempänä *IMDG-säännöstö*;

e) nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan IMO:n kansainvälisen säännöstön (IGC-säännöstö) 19 luvussa tarkoitettuja nesteytettyjä kaasuja sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännöstön 1.1.6 kohdan mukaisesti;

f) irtolastina kuljettavia nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 celsiusastetta mitattuna suljetun kupin menetelmällä;

g) irtolastina kuljettavia kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia kemiallisia ominaisuuksia, joista määrätään kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa IMO:n kansainvälisessä säännöstössä (IMSBC-säännöstö), jäljempänä *IMSBC-säännöstö*, sen mukaan kuin vuoden 1996 IMDG-säännöstön määräykset koskevat myös näitä aineita; ja

h) a—c ja e—g alakohdassa tarkoitettujen irtolastina kuljettujen aineiden lastijäämiä;

4) *irtolastina kuljettavilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla* 3 kohdan a—c ja e—h alakohdassa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita;

5) *pakatuilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla* 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita;

6) *vahingolla*:

a) vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta henkilövahinkoa;

b) vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta esinevahinkoa, joka on tapahtunut näitä aineita kuljettavan aluksen ulkopuolella;

c) vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta ympäristön pilaantumisesta johtuvaa menetystä tai vahinkoa; muu ympäristön tilan huononemiseen liittyvä vahinko kuin ansionmenetyks käsittää kuitenkin vain ympäristön ennalleen palauttamisesta johtuvista kohtuullisista ja todellisuudessa suoritetuista tai suoritettavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset; ja

d) torjuntatoimenpiteiden kustannuksia ja torjuntatoimenpiteiden aiheuttamia lisämenetyksiä tai -vahinkoja;

7) *torjuntatoimenpiteillä* kaikkia tarkoituksenmukaisia toimia, joihin vahinkotapahtuman ilmenemisen jälkeen on ryhdytty vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi;

8) *vahinkotapahtumalla* sellaista tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, joka aiheuttaa vahingon tai muodostaa vakavan ja välittömän vahingon vaaran;

9) *vesikuljetuksella* aikaa vaarallisten ja haitallisten aineiden lastaamisen alkamisesta jollakin aluksen laitteella siihen saakka, kun niiden purkaminen aluksen laitteella päättyy. Ellei aluksen laitteita käytetä, aika alkaa siitä ja päättyy vastaavasti siihen, kun vaaralliset ja haitalliset aineet ylittävät aluksen laidan;

10) *HNS-yleissopimuksella* vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjaa (/);

11) *sopimusvaltiolla* valtiota, joka on liittynyt HNS-yleissopimukseen;

12) *Suomen talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa tarkoitettua aluetta;

13) *aluksen vetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä 1 olevien määräysten mukaan laskettua bruttovetoisuutta.

Jos vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa ei kohtuudella ole mahdollista erottaa muiden tekijöiden aiheuttamista vahingoista, kaikkia tällaisia vahinkoja pidetään vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamina.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta siltä osin kuin kyse on 10 luvun 1 §:n mukaisesta öljyvahingosta tai vahingosta, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva IMDG-säännöstössä, tai IMSBC-säännöstössä tarkoitettu radioaktiivinen aine.

2 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan:

1) Suomessa tai toisessa sopimusvaltiossa lastina kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksista aiheutuneeseen vahinkoon;

2) 1 §:n 1 momentin 6 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ympäristön pilaantumisesta aiheutuvaan vahinkoon, joka on aiheutunut lastina kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksessa Suomen tai toisen sopimusvaltion talousvyöhykkeellä;

3) muuhun vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksessa aiheutuneeseen vahinkoon kuin 1 §:n 1 momentin 6 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ympäristön pilaantumisesta aiheutuneeseen vahinkoon minkä tahansa valtion ulkopuolella, jos vahinko on aiheutunut aineesta, joka on kuljetettu lastina Suomessa tai muussa sopimusvaltiossa rekisteröidyllä aluksella tai, jos alusta ei ole rekisteröity, Suomen tai muun sopimusvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella; sekä

4) 1-3 kohdassa tarkoitetun vahingon torjuntatoimenpiteistä aiheutuneisiin vahinkoihin ja kustannuksiin, riippumatta siitä, missä näihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Mitä 1 momentissa säädetään toisen sopimusvaltion talousvyöhykkeestä, koskee myös sellaista välittömästi toisen sopimusvaltion aluemerien ulkopuolella olevaa ja siihen rajoittuvaa aluetta, jonka valtio, jos se ei ole perustanut talousvyöhykettä, on kansainvälisen oikeuden mukaan määrittänyt ulottumaan enintään 200 meripeninkulman päähän niistä perusviivoista, joista sen aluemerien leveys mitataan.

Tämän luvun säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta:

1) 10 luvun mukaiseen öljyvahinkoon mainitun luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;

2) vahinkoon, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva IMDG-säännöstössä tai IMSBC-säännöstössä tarkoitettu radioaktiivinen aine;

3) aluksiin, joiden bruttovetoisuus on korkeintaan 200 ja jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ainoastaan pakattuna, kun tällaisia aluksia käytetään Suomessa sijaitsevien satamien välisiin matkoihin;

4) vaatimuksiin, jotka perustuvat sopimukseen matkustajien ja tavaroiden kuljettamisesta; eikä

5) niiltä osin kuin ne ovat ristiriidassa sovellettavan työntekijöille maksettavia korvauksia ja sosiaaliturvamääräyksiä koskevan lainsäädännön kanssa.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta sota-aluksiin, laivaston apualuksiin tai muihin aluksiin, jotka valtio omistaa tai joita se käyttää ja joita käytetään kyseisenä ajankohtana yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen. Jos tällainen alus on aiheuttanut tässä luvussa tarkoitettua vahingon Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos on ryhdytty torjuntatoimenpiteisiin, sovelletaan kuitenkin tämän luvun 1 ja 3—5 §, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohtaa ja 5 momenttia sekä 21 luvun 3 e §:n 3 ja 4 momenttia.

Tätä lukua ei sovelleta, jos soveltaminen on ristiriidassa kansainvälisistä sopimuksista johtuvien Suomen velvoitteiden kanssa.

3 §

Vastuu vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamasta vahingosta

Aluksen omistaja on velvollinen korvaamaan 2 §:ssä tarkoitetun vahingon silloinkin, kun hän itse tai kukaan hänen vastuullaan toimiva ei ole aiheuttanut vahinkoa. Jos vahinkotapahtuma muodostuu useista samaa alkuperää olevista tapahtumista, vahingosta on vastuussa se, joka oli aluksen omistajana ensimmäisen tapahtuman sattuessa.

Jos useampi kuin yksi aluksen omistaja on 1 momentin nojalla vastuussa vahingosta, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti.

Aluksen omistaja on kuitenkin vastuusta vapaa, jos hän osoittaa, että:

1) vahinko on aiheutunut sotatoimesta, vihollisuuksista, sisällissodasta tai kapinasta taikka poikkeuksellisesta, väistämättömästä ja ylivoimaisesta luonnonilmiöstä;

2) vahinko on kokonaan aiheutunut kolmannen henkilön vahingontekotarkoituksin suorittamasta teosta tai laiminlyönnistä;

3) vahinko on kokonaan aiheutunut majakoiden tai muiden navigoinnin apuvälineiden ylläpitoon velvollisen viranomaisen tätä tehtävää suorittaessaan tekemästä virheestä tai laiminlyönnistä; taikka

4) laivaaja tai muun henkilö on laiminlyönyt ilmoittaa laivattujen aineiden vaarallisesta tai haitallisesta ominaisuudesta ja laiminlyönti on joko aiheuttanut vahingon kokonaan tai osittain tai johtanut siihen, että aluksen omistaja ei ole ottanut vakuutusta 10 tai 11 §:n mukaisesti; aluksen omistaja on kuitenkin tällöin vapaa vastuusta vain, jos hän tai hänen palveluksessaan oleva tai asiamiehensä eivät tienneet eikä heidän voinut kohtuudella edellyttää tietävän laivattujen aineiden vaarallisesta ja haitallisesta ominaisuudesta.

Jos vahinkoa kärsineen puolelta on tahallisesti tai tuottamuksesta myötävaikutettu vahinkoon, vahingonkorvausta voidaan sovittelaa.

4 §

Vastuun kanavointi ja takautumisoikeus

Aluksen omistajaa vastaan saa ajaa kannetta 2 §:ssä tarkoitetun vahingon korvaamiseksi vain tämän luvun nojalla.

Korvausta 2 §:ssä tarkoitetusta vahingosta ei voida vaatia:

1) aluksen omistajan palveluksessa olevalta tai aluksen omistajan asiamieheltä taikka laivaväkeen kuuluvalta;

2) luotsilta tai muulta henkilöltä, joka kuulumatta laivaväkeen työskentelee aluksen lukuun;

3) laivanvarustajalta, joka ei omista alusta, tai muulta henkilöltä, joka aluksen omistajan asemasta käyttää alusta, rahdinantajalta, lastinantajalta, laivaajalta, lastin vastaanottajalta tai lastin omistajalta;

4) henkilöltä, joka aluksen omistajan, laivanvarustajan tai päällikön suostumuksella tai viranomaisen toimeksiannosta suorittaa pelastustyötä;

5) torjuntatoimenpiteiden suorittajalta; eikä

6) henkilöltä, joka on 2—5 kohdassa tarkoitetun henkilön palveluksessa tai asiamies, ellei kyseinen henkilö ole aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, korvausta voidaan kuitenkin vaatia laivaajalta tai muulta henkilöltä, joka on laiminlyönyt laivattujen aineiden vaarallisesta tai haitallisesta ominaisuudesta ilmoittamisen, ja tämä on aiheuttanut sen, että aluksen omistaja on 3 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisesti vapaa vastuusta.

Edellä 2 momentin 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitetun henkilön aiheuttamasta vahingosta tämän luvun nojalla suoritettu korvaus voidaan vaatia vahingon aiheuttajalta vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi. Työntekijän tai virkamiehen maksettavan korvauksen määräämiseen sovelletaan tällöin kuitenkin, mitä vahingonkorvauslaissa ja työsopimuslaissa säädetään työntekijän ja virkamiehen korvausvelvollisuudesta.

5 §

Vastuun rajoittaminen ja vastuumäärät

Aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa tämän luvun mukainen vastuunsa irtolastina kuljetettävien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta jokaista vahinkotapahtumaa kohti määrään, joka vastaa 10 000 000 SDR:ää sellaisesta aluksesta, jonka vetoisuutta osoittava luku on enintään 2 000. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 2 000, vastuurajaa korotetaan 1 500 SDR:llä jokaiselta vetoisuuden yksiköltä 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 50 000, vastuurajaa korotetaan vielä 360 SDR:ää jokaiselta 50 000 yksikköä ylittävältä vetoisuuden yksiköltä. Vastuun enimmäismäärä on kuitenkin 100 000 000 SDR:ää.

Aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa tämän luvun mukainen vastuunsa pakattujen vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta jokaista vahinkotapahtumaa kohti määrään, joka vastaa 11 500 000 SDR:ää sellaisesta aluksesta, jonka vetoisuutta osoittava luku on enintään 2 000. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 2 000, vastuurajaa korotetaan 1 725 SDR:llä jokaiselta vetoisuuden yksiköltä 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 50 000, vastuurajaa korotetaan vielä 414 SDR:ää jokaiselta 50 000 yksikköä ylittävän vetoisuuden yksiköltä. Vastuun enimmäismäärä on kuitenkin 115 000 000 SDR:ää.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös vahinkoon, joka on aiheutunut sekä pakattuina että irtolastina kuljetettavista vaarallisista ja haitallisista aineista sekä vahinkoon, jonka osalta ei ole mahdollista määrittää, onko vahinko aiheutunut pakattuina vai irtolastina kuljetettavista vaarallisista ja haitallisista aineista.

Oikeus vastuun rajoittamiseen ei koske korkoa eikä oikeudenkäyntikuluja.

Aluksen omistajalla ei ole oikeutta rajoittaa vastuutaan, jos hän on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

6 §

Rajoitusrahaston perustaminen

Aluksen omistaja voi rajoittaa vastuunsa 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla vain, jos hän tai hänen vakuutusnantajansa taikka joku muu hänen puolestaan perustaa 12 luvun tai

toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisesti rajoitusrahaston, joka suuruudeltaan vastaa omistajan vastuun määrää.

Suomessa rajoitusrahasto perustetaan siinä tuomioistuimessa, jossa vahingonkorvausta koskeva kanne 21 luvun 3 e §:n mukaan on pantu vireille tai voidaan panna vireille. Kun rajoitusrahasto on perustettu, aluksen omistaja tai muu asianosainen voi nostaa kanteen rajoitusasiassa saadakseen vastuun määritetyksi ja rahaston jaetuksi.

7 §

Rajoitusrahaston jako

Jos 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty vastuumäärä ei riitä hyvitykseksi niille, jotka ovat oikeutettuja vahingonkorvaukseen, jaetaan rajoitusrahaston varat heidän saamistensa määrän mukaisessa suhteessa. Kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset ovat kuitenkin ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden siltä osin, kuin niiden kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetystä vastuumäärästä.

8 §

Rajoitusrahastosta eräissä tapauksissa suoritettavat korvaukset

Jos joku on suorittanut vahingonkorvausta 2 §:ssä tarkoitettua vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksista aiheutuneesta vahingosta ennen rajoitusrahaston jakamista, hän tulee vahinkoa kärsineen sijaan tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaan suorittamansa määrän osalta.

Jos aluksen omistaja tai joku muu osoittaa, että hän joutuu vastaisuudessa suorittamaan sellaisen korvauksen, jonka hän olisi voinut 1 momentin mukaan vaatia suoritettavaksi rajoitusrahastosta, jos tämä korvaus olisi maksettu ennen rajoitusrahaston jakamista, tuomioistuin voi määrätä tätä varten riittävän määrän asetettavaksi erilleen, jotta hän voi esittää vaatimuksensa myöhemmin rajoitusrahastoa vastaan.

Jos aluksen omistaja on suorittanut kustannuksia vapaaehtoisesti tai kärsinyt vahinkoa torjuntatoimenpiteistä, hänellä on sama oikeus korvaukseen rajoitusrahastosta kuin muullakin vahinkoa kärsineellä.

9 §

Rajoitusrahaston vaikutukset

Jos rajoitusrahasto on perustettu 6 §:n mukaisesti eikä kysymyksessä ole 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu tapaus, aluksen omistaja ei ole muulla omaisuudellaan vastuussa sellaisesta vahingonkorvauksesta, joka voidaan vaatia maksettavaksi rajoitusrahastosta. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske korkoa eikä oikeudenkäyntikuluja.

Jos aluksen omistajalle kuuluvaa omaisuutta on pantu takavarikkoon tai siihen on kohdistettu muu toimenpide ulosoton turvaamiseksi saamisesta, joka voidaan vaatia maksettavaksi ainoastaan rajoitusrahastosta, takavarikko tai muu turvaamistoimi on kumottava, kun rajoitusrahasto on perustettu. Jos aluksen omistaja on asettanut vakuuden välttääkseen takavarikon tai muun turvaamistoimen, vakuus on palautettava hänelle.

Jos rajoitusrahasto on perustettu toisessa sopimusvaltiossa, 1 ja 2 momenttia sovelletaan vain jos vahinkoa kärsineellä on oikeus ajaa kannetta siinä tuomioistuimessa tai sen viranomaisen luona, jonka hallussa rahasto on ja hänellä on mahdollisuus saada rahaston varoista hänelle tuleva osuus.

10 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Vaarallisia ja haitallisia aineita lastina kuljettavan suomalaisen aluksen omistajan on otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisen aluksen omistajan vastuun 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun määrään saakka.

11 §

Ulkomaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Vaarallisia ja haitallisia aineita lastina kuljettavalla ulkomaisella aluksella, joka käy suomalaisessa satamassa tai käyttää Suomen vesialueella olevia satamalaitteita, tulee olla vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun mukaisen aluksen omistajan vastuun 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun määrään saakka.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa aluksessa on oltava mukana todistus, joka osoittaa, että 1 momentissa tarkoitettu vakuutus tai vakuus on voimassa. Jos aluksen omistaa valtio, aluksessa on oltava mukana todistus, josta ilmenee, että kyseinen valtio omistaa aluksen ja että sen tämän luvun mukainen vastuu on katettu 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun määrään saakka.

12 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen omistajalle todistuksen 10 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämistä 11 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Hakemukseen on liitettävä selvitys, josta ilmenee, että vakuutus tai vakuus:

- 1) kattaa tässä luvussa tarkoitetun vastuun; ja
- 2) voi todistuksen voimassaoloaikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus voimassaolon lakkaamisesta on tullut Liikenne- ja viestintävirastolle, paitsi jos todistus on toimitettu Liikenne- ja viestintävirastolle tai alukselle on annettu uusi todistus.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Aluksen päällikön velvollisuus on huolehtia, että todistus pidetään mukana aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava Liikenne- ja viestintäviraston haltuun. Alusta ei saa käyttää vesiliikenteeseen ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitettujen todistuksen antamisesta peritään maksu. Maksusta säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuihin todistuksesta ja sen hakemisesta.

13 §

Vakuutuksen tai vakuuden antajaan kohdistetut vaatimukset

Korvaukseen oikeutettu saa kohdistaa tämän luvun mukaiseen vahinkoon perustuvan korvausvaatimuksensa suoraan 10 tai 11 §:ssä tarkoitettujen vakuutuksen tai vakuuden antajaan.

Vakuutuksen tai vakuuden antaja ei kuitenkaan ole velvollinen korvaamaan vahinkoa 3 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tai jos aluksen omistaja on itse tahallaan aiheuttanut vahingon. Vakuutuksen tai vakuuden antajan vastuu ei missään tapauksessa ole 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määrää suurempi.

Vakuutuksen tai vakuuden antaja voi vapautuakseen vastuusta muita kuin aluksen omistajaa kohtaan vedota ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuihin seikkoihin.

Vakuutuksen tai vakuuden antajalla on kaikissa tapauksissa oikeus vaatia aluksen omistajan osallistumista oikeudenkäyntiin.

14 §

Viittaussäännökset

Tämän luvun mukaisen saatavan vanhentumisesta säädetään 19 luvun 1 §:n 1 momentissa.

Toimivaltaisesta tuomioistuimesta tämän luvun mukaisessa asiassa säädetään 21 luvun 3 e §:ssä.

Ulkomaisen tuomion täytäntöönpanosta tämän luvun mukaisessa asiassa sekä ulkomailla perustettujen rajoitusrahaston vaikutuksesta Suomessa annetun tuomion täytäntöönpanoon tämän luvun mukaisessa asiassa säädetään 22 luvun 9 ja 10 §:ssä.

Oikeudesta korvaukseen saamiseen HNS-yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettua kansainvälisestä vaarallisia ja haitallisia aineita koskevasta rahastosta säädetään vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjasta annetussa laissa (/).

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamisesta

1 §

Nairobien yleissopimuksen soveltaminen Suomessa

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta siltä osin, kuin merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamiseen sovelletaan 10, 10 a tai 11 luvun säännöksiä.

12 luku

Rajoitusrahasto ja rajoitusoikeudenkäynti

1 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat rajoitusrahastoa, joka perustetaan 9 luvun 7 §:n mukaisesti (*rajoitusrahasto*), ja sellaista rajoitusrahastoa, joka perustetaan 10 luvun 6 §:n tai 11 luvun 6 §:n mukaisesti.

2 §

Rahaston suuruus

Vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevan rajoitusrahaston tulee suuruudeltaan vastata 11 luvun 5 §:ssä säädettyä vastuumäärää.

19 luku

Saatavan vanhentuminen

1 §

Saatavan vanhentuminen

Kanne maksun saamiseksi seuraavista saatavista on, riippumatta siitä, onko vastuu rajoitettu tai rajoittamaton, pantava vireille:

8) Nairobin yleissopimuksen mukaisten hyllyn paikantamisesta, merkitsemisestä ja poistamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona hyllyn on 11 a luvun 4 §:n mukaisesti katsottu aiheuttavan vaaran;

9) 11 luvussa tarkoitetun vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttaman vahingon korvaamisesta kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt tiesi tai hänen olisi kohtuudella pitänyt tietää vahingosta ja aluksen omistajan henkilöllisyydestä.

Edellä 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kannetta ei kuitenkaan saa nostaa enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut päivästä, jona vahinkotapahtuma sattui, tai jos vahinko aiheutui tapahtumasarjasta, päivästä, jona viimeinen tapahtuma sattui.

20 luku

Rangaistussäännökset

9 a §

Merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti

Laivanisäntä, aluksen omistaja, rekisteröity omistaja tai rahdinkuljettaja, joka tahallaan laiminlyö 7 luvun 2 §:ssä, 10 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa, 11 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa, 11 a luvun 6 §:ssä, 15 luvun 23 a §:ssä tai Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa säädetyn taikka tämän lain 15 luvun 1 §:n 2 momenttiin perustuvan velvollisuuden ottaa vakuutus tai asettaa vakuus, on tuomittava *merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

Merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä tuomitaan myös laivanvarustaja, joka sallii aluksen käytön merenkulkuun, vaikka hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että 10 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa, 11 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa tai 11 a luvun 6 §:ssä säädettyä vakuuttamis- tai vakuudenasettamisvelvollisuutta ei ole täytetty. Sama koskee sitä, joka aluksen omistajan sijasta huolehtii aluksen käytöstä sekä aluksen päällikköä.

9 b §

Vakuutustodistuksen mukanaapitovelvollisuuden laiminlyönti

Aluksen päällikkö, joka tahallaan laiminlyö 7 luvun 3 §:n 3 momentissa, 10 luvun 10 §:n 3 momentissa tai 11 §:n 2 momentissa, 11 luvun 11 §:n 2 momentissa tai 12 §:n 4 momentissa, 11 a luvun 7 §:n 3 momentissa taikka 15 luvun 24 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden huolehtia, että aluksessa pidetään mukana vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus, on tuomittava *vakuutustodistuksen mukanaapitovelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

21 luku

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

3 a §

Toimivaltainen merioikeus öljyvahinkoasiassa

Suomen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan 10 luvun mukaisen vahingonkorvausasian, jos öljyvahinko on tapahtunut Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos torjuntatoimenpiteet on suoritettu sellaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä.

Jos Suomen tuomioistuin on 1 momentin nojalla toimivaltainen, voidaan vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi samasta vahinkotapahtumasta aiheutuneesta muusta öljyvahingosta tutkia samassa tuomioistuimessa.

Suomen toimivaltainen tuomioistuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa asiassa on Helsingin käräjäoikeus.

Jos vahinkotapahtuman jälkeen on perustettu 10 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto Suomessa ja aluksen omistajalla tai vakuutuksenantajalla, jota vastaan kanne on nostettu Suomen tai toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa, on oikeus rajoittaa vastuunsa, Helsingin käräjäoikeus tutkii vaatimukset, jotka liittyvät rajoitusrahaston jakamiseen vahingonkorvaukseen oikeutettujen kesken.

3 e §

Toimivaltainen merioikeus vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevassa asiassa

Suomen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan 11 luvun mukaisen vahingonkorvausasian, jos vahinko on tapahtunut Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos torjuntatoimenpiteet sellaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi on suoritettu Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä. Suomen tuomioistuin on myös toimivaltainen tutkimaan 11 luvun mukaisen vahingonkorvausasian mainitun luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa silloin kun vahinko on tapahtunut minkä tahansa valtion ulkopuolella, jos:

- 1) alus on rekisteröity Suomessa tai, jos alus ei ole rekisteröity, se purjehtii Suomen lipun alla;
- 2) aluksen omistajan kotipaikka tai päätoimipaikka on Suomessa; tai
- 3) mainitun luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto on perustettu Suomessa.

Jos Suomen tuomioistuin on 1 momentin nojalla toimivaltainen, voidaan vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi samasta vahinkotapahtumasta aiheutuneesta muusta vahingosta tutkia samassa tuomioistuimessa.

Asia, joka 1 ja 2 momentin nojalla voidaan tutkia Suomen tuomioistuimessa, tutkitaan Helsingin käräjäoikeudessa.

Jos vahinkotapahtuman jälkeen on perustettu 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto Suomessa ja aluksen omistajalla tai vakuutuksenantajalla, jota vastaan kanne on nostettu Suomen tai toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa, on oikeus rajoittaa vastuunsa, Helsingin käräjäoikeus tutkii vaatimukset, jotka liittyvät rajoitusrahaston jakamiseen vahingonkorvaukseen oikeutettujen kesken.

22 luku

Täytäntöönpano

10 §

Vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamaa vahinkoa koskevan tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

HNS-yleissopimuksen sopimusvaltiossa annettu 11 luvussa tarkoitettun vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttaman vahingon korvaamista koskeva lainvoimainen tuomio, joka on siellä täytäntöönpanokelpoinen, on pantava täytäntöön Suomessa, jos asianomaisen sopimusvaltion tuomioistuin on mainitun yleissopimuksen mukaan ollut asiassa toimivaltainen. Tuomion asiaratkaisua ei saa ottaa uudelleen tutkittavaksi. Tuomiota ei kuitenkaan tunnusteta eikä panna täytäntöön, jos se on saatu petollisin keinoin tai vastaajalle ei ole annettu kohtuullista aikaa ja oikeudenmukaista mahdollisuutta valmistautua vastaamaan asiassa.

HE 50/2019 vp

Tuomion täytäntöönpanoon sovelletaan 6 §:n 2-4 momenttia.
Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3.

Laki

meritse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tässä laissa säädetään meritse kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita sisältävän lastin vastaanottamista koskevasta raportointivelvollisuudesta sekä toimivaltaisesta viranomaisesta.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vaarallisilla ja haitallisilla aineilla*:

a) irtolastina kuljetettavia alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983), jäljempänä *MARPOL 73/78-yleissopimus*, I liitteen 1 säännössä tarkoitettuja öljyjä;

b) irtolastina kuljetettavia *MARPOL 73/78-yleissopimuksen* II liitteen 1.10 säännössä tarkoitettuja haitallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia aineita ja seoksia, jotka väliaikaisesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z kyseisen II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;

c) irtolastina kuljetettavia vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön, jäljempänä *IMO*, kansainvälisen säännöstön (IBC-säännöstö) 17 luvussa tarkoitettuja vaarallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännöstön 1.1.6 kohdan mukaisesti;

d) nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan IMO:n kansainvälisen säännöstön (IGC-säännöstö) 19 luvussa tarkoitettuja nesteytettyjä kaasuja sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännöstön 1.1.6 kohdan mukaisesti;

e) irtolastina kuljetettavia nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 celsiusastetta mitattuna suljetun kupin menetelmällä;

f) irtolastina kuljetettavia kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia kemiallisia ominaisuuksia, joista määrätään kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa IMO:n kansainvälisessä säännöstössä (IMSBC-säännöstö), sen mukaan kuin vuoden 1996 vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevan IMO:n kansainvälisen säännöstön (IMDG-säännöstö) määräykset koskevat myös näitä aineita; ja

g) a—c ja e—g alakohdassa tarkoitettujen irtolastina kuljetettujen aineiden lastijäämiä;

2) *vastaanottajalla* henkilöä, joka tosiasiallisesti ottaa vastaan suomalaisessa satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin, jollei 3 §:stä muuta johdu;

3) *maksuvelvollisuuden alaisella lastilla* irtolastina kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita, jotka kuljetetaan meritse lastina Suomen alueella olevaan satamaan tai terminaaliin ja jotka puretaan Suomessa;

4) *HNS-yleissopimuksella* yleissopimusta vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjaa (/);

5) *HNS-rahastolla* HNS-yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettua kansainvälistä vaarallisten ja haitallisten aineiden rahastoa;

6) *terminaalilla* paikkaa, johon varastoidaan merikuljetuksen jälkeen vastaanotettuja vaarallisia ja haitallisia aineita, mukaan luettuna putkilla tai muulla tavalla sellaiseen paikkaan liitetyt avomerilaitokset.

3 §

Jos vastaanottaja toimii lastin vastaanottaessaan jonkin HNS-yleissopimuksen sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, toimeksiantaja katsotaan lastin vastaanottajaksi. Toimeksiantaja katsotaan vastaanottajaksi kuitenkin vain, jos edustaja on ilmoittanut toimeksiantajan HNS-rahastolle tai ennen HNS-yleissopimuksen voimaantuloa Suomessa Suomen ympäristökeskukselle.

Edustajan on lähetettävä 1 momentissa tarkoitettu HNS-rahastolle tehty ilmoitus tiedoksi Suomen ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun ilmoituksen toimittamisesta HNS-rahastolle ja Suomen ympäristökeskukselle.

4 §

Maksuvelvollisuuden alaisen lastin vastaanottajan Suomessa on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle jokaisen vuoden helmikuun loppuun mennessä tiedot edellisenä kalenterivuotena vastaanottamistaan maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä, jos hän kyseisen kalenterivuoden aikana on ottanut vastaan yli:

a) 150 000 tonnia öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamista koskevan vuoden 1971 yleissopimuksen, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna vuoden 1992 pöytäkirjalla (SopS 41 ja 42/1996), 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua öljyä, jonka osalta hän on maksuvelvollinen öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainväliseen korvausrahastoon mainitun yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti;

b) 17 000 tonnia muita kuin a kohdassa tarkoitettuja MARPOL 73/78 –yleissopimuksen I liitteen I lisäyksessä tarkoitettuja irtolastina kuljetettavia öljyjä;

c) 17 000 tonnia nestekaasua (LPG); taikka

d) 17 000 tonnia 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita, lukuun ottamatta nesteytettyä maakaasua (LNG) ja tämän momentin a-c kohdassa tarkoitettuja aineita.

Edellä 1 momentissa säädetty raportointivelvollisuus koskee myös vastaanottajaa, joka on ottanut vastaan nesteytettyä maakaasua (LNG) sisältävää maksuvelvollisuuden alaista lastia. Jos vastaanottaja on kuitenkin tehnyt sopimuksen henkilön kanssa, jolla on omistusoikeus tällaiseen lastiin välittömästi ennen lastin purkamista siitä, että lastin omistaja vastaa maksuista HNS-rahastoon ja sopimuksesta on ilmoitettu Suomen ympäristökeskukselle, raportointivelvollisuus on lastin omistajalla. Vastaanottajalla on kuitenkin tällöinkin raportointivelvollisuus, jos lastin omistaja jättää raportoimatta.

Maksuvelvollisuuden alainen lasti, joka alkuperäisestä lastausatamasta- tai terminaalista päätesatamaan tai terminaaliiin tapahtuvan kuljetuksen aikana siirretään aluksesta suoraan tai sataman tai terminaaliiin kautta toiseen alukseen, katsotaan vastaanotetun Suomessa ainoastaan, jos lopullinen päätesatama tai –terminaali on Suomessa.

HE 50/2019 vp

Suomen ympäristökeskuksen on toimitettava tässä pykälässä tarkoitettut tiedot HNS-rahaston johtajalle HNS-yleissopimuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille 45 artiklan mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, miten tässä pykälässä tarkoitettut tiedot on toimitettava Suomen ympäristökeskukselle.

5 §

Edellä 4 §:ssä säädettyä velvollisuutta sovelletaan myös vastaanottajaan, jonka kalenterivuoden aikana vastaanottama maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä ei ylitä 4 §:ssä säädettyjä määriä, jos kyseisen henkilön vastaanottaman lastin määrä kuitenkin yhteenlaskettuna samaan konserniin kuuluvan yhtiön samana kalenterivuonna vastaanottaman määrän kanssa ylittää mainitun määrän.

6 §

Sen estämättä, mitä tullilaissa (304/2016) säädetään salassapitovelvollisuudesta, tulliviranomainen voi antaa Suomen ympäristökeskukselle tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämättömiä maksuvelvollisuuden alaista lastia ja vastaanottajia koskevia tietoja.

7 §

Jos vastaanottaja laiminlyö 4 §:ssä säädetyn raportointivelvollisuutensa, Suomen ympäristökeskus voi velvoittaa hänet toimittamaan tiedot määräajassa ja asettaa veloitteen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos vastaanottaja ei tuomitusta uhkasakosta huolimatta määräajassa täytä raportointivelvollisuuttaan, Suomen ympäristökeskus on oikeutettu arvioimalla määrittämään kyseisen vastaanottajan vastaanottaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrän voidakseen täyttää 4 §:n 4 kohdan mukaisen velvollisuutensa.

8 §

Suomen ympäristökeskuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (/) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:n 5 kohta, sellaisena kuin se on laeissa 861/2016 ja 170/2019, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa tarkoitetaan:

5) *kansainvälisillä yleissopimuksilla*:

a) ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981), jäljempänä *SOLAS-yleissopimus*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

b) alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983, *MARPOL 73/78 -yleissopimus*);

c) kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984), jäljempänä *STCW-yleissopimus*;

d) kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 30/1977, *COLREG-yleissopimus*);

e) vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

f) yleissopimusta (n:o 147), joka koskee kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa (SopS 54/1979);

g) öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta vuonna 1969 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen muuttamisesta tehtyä vuoden 1992 pöytäkirjaa (SopS 43/1996);

h) vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968);

i) merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 51 ja 52/2013);

j) vuoden 2001 yleissopimusta alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta (SopS 92 ja 93/2010);

k) vuoden 2001 kansainvälistä yleissopimusta aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta (SopS 3 ja 4/2009);

l) vuoden 2007 hylkyjen poistamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta (Nairobin yleissopimus) (SopS 13 ja 14/2017);

m) vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjaa (/);

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

5.

Laki

eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain (383/2009) 1 §:n 2 momentin 4 kohta seuraavasti:

1 §

Tätä lakia ei sovelleta, jos vahinko on aiheutunut:

4) tapahtumasta, johon sovelletaan merilain (674/1994) 10, 10 a ja 11 lukua;

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 2019.

Pääministeri

Antti Rinne

Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin

Liite
Sopimusteksti

(suomennos)

VASTUUSTA JA VAHINGONKORVAUKSESTA VAARALLISTEN JA HAITALLISTEN AINEIDEN MERIKULJETUSTEN YHTEYDESSÄ VUONNA 1996 TEHDYN KANSAINVÄLISEN YLEISSOPIMUKSEN VUODEN 2010 PÖYTÄKIRJA

PROTOCOL OF 2010 TO THE INTERNATIONAL CONVENTION ON LIABILITY AND COMPENSATION FOR DAMAGE IN CONNECTION WITH THE CARRIAGE OF HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES BY SEA, 1996

TÄMÄN PÖYTÄKIRJAN SOPIMUSVALTIOT,

THE STATES PARTIES TO THIS PROTOCOL,

TUNNUSTAVAT kuinka merkittävästi vuoden 1996 kansainvälinen yleissopimus vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä (jäljempänä "yleissopimus") voi vaikuttaa vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksiin liittyvien vahinkotapahtumien johdosta vahinkoa kärsineiden henkilöiden riittävään, nopeaan ja tehokkaaseen vahingonkorvaukseen sekä meriympäristön suojeluun,

RECOGNIZING the significant contribution that can be made by the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996 (the Convention), to the prompt, adequate and effective compensation of persons who suffer damage caused by incidents in connection with the carriage of hazardous and noxious substances by sea, as well as to the preservation of the marine environment,

TUNNUSTAVAT MYÖS, että useiden vuosien ajan monet sopimusvaltiot ovat johdonmukaisesti ilmaisseet aikomuksensa perustaa vakaa ja tehokas, jaettuun vastuuseen perustuva vahingonkorvausjärjestelmä vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksille, ja ovat pyrkineet yleissopimuksen yhtenäiseen soveltamiseen,

RECOGNIZING ALSO that, over many years, a large number of States have consistently expressed their determination to establish a robust and effective compensation regime for the maritime carriage of hazardous and noxious substances based on a system of shared liability and have worked towards a uniform implementation of the Convention,

TIEDOSTAVAT KUITENKIN, että tiettyjen asioiden on havaittu estävän yleissopimuksen voimaantuloa ja tämän seurauksena siihen sisältyvän kansainvälisen järjestelmän soveltamista,

ACKNOWLEDGING, HOWEVER, that certain issues have been identified as inhibiting the entry into force of the Convention and, consequently, the implementation of the international regime contained therein,

OVAT PÄÄTTÄNEET ratkaista nämä asiat ryhtymättä yleissopimuksen perusteelliseen tarkistamiseen,

DETERMINED to resolve these issues without embarking on a comprehensive revision of the Convention,

OVAT TIETOISIA tarpeesta ottaa huomioon mahdolliset vaikutukset kehitysmaihin

AWARE OF the need to take into account the possible impact on developing countries,

sekä jo sopimuksen ratifioineiden tai ratifiointimenettelyn lähes päättäneiden valtioiden etu,

PALAUTTAVAT MIELIIN periaatteet IMO:n 29. marraskuuta 2007 hyväksymässä päätöslauselmassa A.998(25) "Need for capacity-building for the development and implementation of new, and amendments to existing, instruments".

OTTAVAT HUOMIOON, että nämä tavoitteet saavutetaan parhaiten yleissopimuksen pöytäkirjalla,

OVAT SOPINEET seuraavasta:

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa:

1 '*Yleissopimuksella*' tarkoitetaan vuoden 1996 kansainvälistä yleissopimusta vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä.

2 '*Järjestöllä*' tarkoitetaan Kansainvälistä merenkulkujärjestöä.

3 '*Pääsihteerillä*' tarkoitetaan järjestön pääsihteerää.

2 artikla

Yleiset velvollisuudet

Tämän pöytäkirjan sopimuspuolet soveltavat tämän pöytäkirjan ja tämän yleissopimuksen määräyksiä, sellaisena kuin niitä on tällä pöytäkirjalla muutettu.

3 artikla

as well as the interests of those States which have already ratified the Convention or have almost completed the ratification process,

RECALLING the principles enshrined in IMO resolution A.998(25) "Need for capacity-building for the development and implementation of new, and amendments to existing, instruments", adopted on 29 November 2007,

CONSIDERING that these objectives may best be achieved by the conclusion of a Protocol to the Convention,

HAVE AGREED as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Protocol:

1 "*Convention*" means the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996.

2 "*Organization*" means the International Maritime Organization.

3 "*Secretary-General*" means the Secretary-General of the Organization.

Article 2

General obligations

The Parties to this Protocol shall give effect to the provisions of this Protocol and the provisions of the Convention, as amended by this Protocol.

Article 3

1 Korvataan yleissopimuksen 1 artiklan 5 kohta seuraavasti:

5 'Vaarallisilla ja haitallisilla aineilla' (hazardous and noxious substances – HNS) tarkoitetaan

a) aluksen lastina kuljetettuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, joita tarkoitetaan i—vii alakohdassa:

(i) irtolastina kuljetettuja öljyjä kuten ne määritellään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen I liitteen 1 säännössä, sellaisena kuin sitä on muutettu yleissopimukseen liittyvällä vuoden 1978 pöytäkirjalla ja sen myöhemmillä muutoksilla;

(ii) irtolastina kuljetettuja haitallisia nestemäisiä aineita kuten ne määritellään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen II liitteen 1.10 säännössä, sellaisena kuin sitä on muutettu yleissopimukseen liittyvällä vuoden 1978 pöytäkirjalla ja sen myöhemmillä muutoksilla, sekä sellaisia aineita ja seoksia, jotka väliaikaisesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z kyseisen II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;

(iii) irtolastina kuljetettuja vaarallisia nestemäisiä aineita, jotka luetellaan vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan kansainvälisen säännöstön (IBC Code) 17 luvussa, sellaisena kuin sitä on muutettu, sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot kyseisen säännöstön 1.1.6 kohdan mukaisesti;

(iv) vaarallisia, haitallisia ja vahingollisia pakattuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, jotka sisältyvät vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevaan kansainväliseen säännöstöön (IMDG Code), sellaisena kuin sitä on muutettu;

(v) nesteytettyjä kaasuja, jotka luetellaan nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan

1 Article 1, paragraph 5 of the Convention is replaced by the following text:

5 "Hazardous and noxious substances (HNS)" means:

(a) any substances, materials and articles carried on board a ship as cargo, referred to in (i) to (vii) below:

(i) oils, carried in bulk, as defined in regulation 1 of Annex I to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, as amended;

(ii) noxious liquid substances, carried in bulk, as defined in regulation 1.10 of Annex II to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, as amended, and those substances and mixtures provisionally categorized as falling in pollution category X, Y or Z in accordance with regulation 6.3 of the said Annex II;

(iii) dangerous liquid substances carried in bulk listed in chapter 17 of the International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk, as amended, and the dangerous products for which the preliminary suitable conditions for the carriage have been prescribed by the Administration and port administrations involved in accordance with paragraph 1.1.6 of the Code;

(iv) dangerous, hazardous and harmful substances, materials and articles in packaged form covered by the International Maritime Dangerous Goods Code, as amended;

(v) liquefied gases as listed in chapter 19 of the International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Liquefied Gases in Bulk, as amended, and the products

kansainvälisen säännösten (IGC Code) 19 luvussa, sellaisena kuin sitä on muutettu, sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot kyseisen säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

(vi) irtolastina kuljetettuja nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 °C (mitattuna suljetun kupin menetelmällä);

(vii) irtolastina kuljetettuja kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia vaikutuksia, jotka mainitaan kiinteiden irtolastien aluskuljetusta koskevassa kansainvälisen säännöstyössä (IMSBC Code), sellaisena kuin sitä on muutettu, siinä määrin kuin vuoden 1996 vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevan kansainvälisen säännösten määräykset koskevat myös näitä aineita, kun ne kuljetetaan pakattuna; ja

b) a kohdan i–iii alakohdassa ja v–vii alakohdassa tarkoitettujen irtolastina kuljetettujen aineiden lastijäämiä.

2 Seuraava teksti lisätään yleissopimuksen 1 artiklan *5bis* ja *5ter* kohdaksi:

5bis 'Irtolastina kuljetetuilla vaarallisilla-, ja haitallisilla aineilla' vaarallisia ja haitallisia aineita, joita tarkoitetaan 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan i–iii alakohdassa ja v–vii alakohdassa ja 5 kohdan b alakohdassa.

5ter 'Pakatuilla vaarallisilla ja-, haitallisilla ja aineilla' vaarallisia ja haitallisia aineita, joita tarkoitetaan 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan iv alakohdassa.

3 Korvataan yleissopimuksen 1 artiklan 10 kohta seuraavasti:

10 '*Maksuvelvollisella lastilla*' tarkoitetaan irtolastina kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita, jotka kuljetetaan meritse lastina sopimusvaltion alueella olevaan satamaan tai terminaaliin ja jotka puretaan kyseisessä valtiossa. Kauttakulussa olevaa lastia, joka siirretään aluksesta suoraan tai sataman tai terminaalin kautta toiseen alukseen, joko kokonaan tai osittain, kuljetuksen aikana alkuperäisestä lastausatamasta tai terminaalista päätesata-

for which preliminary suitable conditions for the carriage have been prescribed by the Administration and port administrations involved in accordance with paragraph 1.1.6 of the Code;

(vi) liquid substances carried in bulk with a flashpoint not exceeding 60 °C (measured by a closed-cup test);

(vii) solid bulk materials possessing chemical hazards covered by the International Maritime Solid Bulk Cargoes Code, as amended, to the extent that these substances are also subject to the provisions of the International Maritime Dangerous Goods Code in effect in 1996, when carried in packaged form; and

(b) residues from the previous carriage in bulk of substances referred to in (a)(i) to (iii) and (v) to (vii) above.

2 The following text is added as article 1, paragraphs *5bis* and *5ter* of the Convention:

5bis "Bulk HNS" means any hazardous and noxious substances referred to in article 1, paragraph 5(a)(i) to (iii) and (v) to (vii) and paragraph 5(b).

5ter "Packaged HNS" means any hazardous and noxious substances referred to in article 1, paragraph 5(a) (iv).

3 Article 1, paragraph 10 of the Convention is replaced by the following text:

10 "*Contributing cargo*" means any bulk HNS which is carried by sea as cargo to a port or terminal in the territory of a State Party and discharged in that State. Cargo in transit which is transferred directly, or through a port or terminal, from one ship to another, either wholly or in part, in the course of carriage from the port or terminal of original loading to the port or terminal of final destination shall be considered as contributing cargo only in respect of receipt at the final destination.

maan tai terminaaliin, pidetään maksuvelvollisuuden alaisena lastina ainoastaan, kun se vastaanotetaan lopullisessa päätesatamassa.

4 artikla

Yleissopimuksen 3 artiklan d kohta korvataan seuraavasti:

d) torjuntatoimenpiteisiin, riippumatta siitä, missä näihin toimenpiteisiin ryhdytään, edellä a, b ja c alakohdassa tarkoitetun vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi.

5 artikla

Yleissopimuksen 4 artiklan 3 kohdan (b) alakohta korvataan seuraavasti:

3 (b) vahinkoon, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva radioaktiivinen aine, joka mainitaan joko vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevassa kansainvälisessä säännöstössä, sellaisena kuin sitä on muutettu, tai kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa kansainvälisessä säännöstössä, sellaisena kuin sitä on muutettu.

6 artikla

Yleissopimuksen 5 artiklan 5 kohta poistetaan ja 6 kohdasta tulee 5 kohta.

7 artikla

Korvataan yleissopimuksen 9 artiklan 1 kohta seuraavasti:

1 Aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa tähän yleissopimukseen perustuva vastuunsa yksittäisen vahinkotapahtuman osalta seuraavasti laskettuun kokonaissummaan:

a) Jos vahinko on aiheutunut irtolastina kuljetetuista vaarallisista, ja haitallisista aineista:

Article 4

Article 3(d) of the Convention is replaced by the following text:

(d) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimize such damage as referred to in (a), (b) and (c) above.

Article 5

Article 4, paragraph 3(b) of the Convention is replaced by the following text:

3 (b) to damage caused by a radioactive material of class 7 either in the International Maritime Dangerous Goods Code, as amended, or in the International Maritime Solid Bulk Cargoes Code, as amended.

Article 6

Article 5, paragraph 5 of the Convention is deleted, and paragraph 6 becomes paragraph 5.

Article 7

Article 9, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1 The owner of a ship shall be entitled to limit liability under this Convention in respect of any one incident to an aggregate amount calculated as follows:

(a) Where the damage has been caused by bulk HNS:

(i) 10 miljoonaa laskentayksikköä aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on korkeintaan 2 000; ja

(ii) aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku ylittää edellä mainitun, i alakohdassa mainitun määrän lisäksi:

1 500 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin ylittävä osuus on 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön;

360 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin osuus ylittää 50 000 vetoisuuden yksikköä

edellyttäen kuitenkin, ettei kokonaisuudessa missään tapauksessa ylitä 100 miljoonaa laskentayksikköä.

b) Jos vahinko on aiheutunut pakattuina kuljetetuista vaarallisista, ja haitallisista aineista tai jos vahinko on aiheutunut sekä pakattuina että irtolastina kuljetetuista vaarallisista, ja haitallisista aineista tai jos ei ole mahdollista määrittää onko aluksesta peräisin oleva vahinko aiheutunut irtolastina kuljetetuista vai pakattuina kuljetetuista vaarallisista, ja haitallisista aineista:

(i) 11,5 miljoonaa laskentayksikköä aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on korkeintaan 2 000; ja

(ii) aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku ylittää edellä mainitun, i alakohdassa mainitun määrän lisäksi:

1 725 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin ylittävä osuus on 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön;

414 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin osuus ylittää 50 000 vetoisuuden yksikköä

edellyttäen kuitenkin, ettei kokonaisuudessa missään tapauksessa ylitä 115 miljoonaa laskentayksikköä.

(i) 10 million units of account for a ship not exceeding 2,000 units of tonnage; and

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each unit of tonnage from 2,001 to 50,000 units of tonnage, 1,500 units of account;

for each unit of tonnage in excess of 50,000 units of tonnage, 360 units of account;

provided, however, that this aggregate amount shall not in any event exceed 100 million units of account.

(b) Where the damage has been caused by packaged HNS, or where the damage has been caused by both bulk HNS and packaged HNS, or where it is not possible to determine whether the damage originating from that ship has been caused by bulk HNS or by packaged HNS:

(i) 11.5 million units of account for a ship not exceeding 2,000 units of tonnage; and

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each unit of tonnage from 2,001 to 50,000 units of tonnage, 1,725 units of account;

for each unit of tonnage in excess of 50,000 units of tonnage, 414 units of account;

provided, however, that this aggregate amount shall not in any event exceed 115 million units of account.

8 artikla

Yleissopimuksen 16 artiklan 5 kohdan viittaus 1 kohdan (c) alakohtaan korvataan viittauksella 1 kohdan (b) alakohtaan.

Article 8

In article 16, paragraph 5 of the Convention, the reference to "paragraph 1(c)" is replaced by a reference to "paragraph 1(b)".

9 artikla

1 Korvataan yleissopimuksen 17 artiklan 2 kohta seuraavasti:

2 Yleiskokous määrittelee vuosimaksut, jotka on suoritettava 18 artiklan, 19 artiklan ja 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti, ja ne lasketaan näiden artiklojen mukaisesti sellaisten maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikköjen perusteella, jotka on vastaanotettu edellisen kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana.

2 Yleissopimuksen 17 artiklan 3 kohdan viittaus "ja kohta *1bis* kohta," lisätään välittömästi sanojen "19 artiklan 1 kohta" jälkeen.

10 artikla

Yleissopimuksen 18 artiklan 1 ja 2 kohtien viittaus "ja kohta *1bis*" lisätään välittömästi sanojen "19 artiklan 1 kohta" jälkeen molemmissa kohdissa.

11 artikla

1 Yleissopimuksen 19 artiklan 1 kohdan (b) alakohta poistetaan ja 1 kohdan c alakohdasta tulee 1 kohdan (b) alakohta.

2 Yleissopimuksen 19 artiklaan lisätään 1 kohdan jälkeen uusi kohta seuraavasti:

1bis (a) LNG-tilille, jollei 16 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu, vuosimaksuja suorittavat jokaisen sopimusvaltion osalta kaikki henkilöt, jotka ovat edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ottaneet vastaan kyseisessä sopimusvaltiossa nesteytettyä maakaasua.

(b) Vuosimaksuja suorittavat kuitenkin henkilöt, joilla on ollut omistusoikeus kyseisen

Article 9

1 Article 17, paragraph 2 of the Convention is replaced by the following text:

2 Annual contributions payable pursuant to articles 18, 19 and article 21, paragraph 5 shall be determined by the Assembly and shall be calculated in accordance with those articles on the basis of the units of contributing cargo received during the preceding calendar year or such other year as the Assembly may decide.

2 In article 17, paragraph 3 of the Convention, a reference to "and paragraph *1bis*," is inserted immediately after the words "article 19, paragraph 1".

Article 10

In article 18, paragraphs 1 and 2 of the Convention, a reference to "and paragraph *1bis*," is inserted immediately after the words "article 19, paragraph 1" in both paragraphs.

Article 11

1 In article 19, paragraph 1(b) of the Convention is deleted and paragraph 1(c) becomes paragraph 1(b).

2 In article 19 of the Convention, after paragraph 1, a new paragraph is inserted as follows:

1bis (a) In the case of the LNG account, subject to article 16, paragraph 5, annual contributions to the LNG account shall be made in respect of each State Party by any person who in the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, was the receiver in that State of any quantity of LNG.

(b) However, any contributions shall be made by the person who, immediately prior to its discharge, held title to an LNG cargo

sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavaan nesteytettyä maakaasua sisältävään lastiin välittömästi ennen sen purkamista (omistaja), jos:

(i) omistaja on solminut sopimuksen vastaanottajan kanssa, että omistaja suorittaa tällaisia maksuja; ja

(ii) vastaanottaja on ilmoittanut sopimusvaltiolle kyseisestä sopimuksesta.

(c) Jos edellä b alakohdassa tarkoitettu omistaja ei suorita maksuja tai niiden osia, vastaanottaja suorittaa jäljelle jääneet maksut. Yleiskokous määrittelee ohjesäännössään tapaukset, joissa omistajan ei katsota suorittaneen maksuja, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti vastaanottaja suorittaa jäljelle jääneet maksut.

(d) Tämän alakohdan määräykset eivät heikennä vastaanottajan takautumisoikeutta tai takaisinmaksuoikeutta, jotka voivat syntyä vastaanottajan ja omistajan välillä sovellettavan lain mukaisesti.

3 Yleissopimuksen 19 artiklan 2 kohdassa viittaus "ja *1bis* kohta" lisätään välittömästi sanojen "1 kohta" jälkeen.

12 artikla

Yleissopimuksen 20 artiklan 1 kohta korvataan seuraavasti:

1 Kunkin sopimusvaltion osalta perusmaksut suoritetaan määrästä, joka lasketaan kullekin henkilölle, joka on 16 artiklan 5 kohdan, 18 artiklan, 19 artiklan ja 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti velvollinen suorittamaan maksuja, kiinteän kertoimen perusteella, joka on sama yleistilin ja kunkin erillistilin osalta, kutakin maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikköä kohden, joka on vastaanotettu siinä valtiossa sen kalenterivuoden aikana, joka edeltää vuotta, jolloin tämä yleissopimus on tullut kyseisen valtion osalta voimaan.

discharged in a port or terminal of that State (the titleholder)

where:

(i) the titleholder has entered into an agreement with the receiver that the titleholder shall make such contributions; and

(ii) the receiver has informed the State Party that such an agreement exists.

(c) If the titleholder referred to in subparagraph (b) above does not make the contributions or any part thereof, the receiver shall make the remaining contributions. The Assembly shall determine in the internal regulations the circumstances under which the titleholder shall be considered as not having made the contributions and the arrangements in accordance with which the receiver shall make any remaining contributions.

(d) Nothing in this paragraph shall prejudice any rights of recourse or reimbursement of the receiver that may arise between the receiver and the titleholder under the applicable law.

3 In article 19, paragraph 2 of the Convention, a reference to "and paragraph *1bis*" is inserted immediately after the words "paragraph 1".

Article 12

Article 20, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1 In respect of each State Party, initial contributions shall be made of an amount which shall, for each person liable to pay contributions in accordance with article 16, paragraph 5, articles 18, 19 and article 21, paragraph 5, be calculated on the basis of a fixed sum, equal for the general account and each separate account, for each unit of contributing cargo received in that State during the calendar year preceding that in which this Convention enters into force for that State.

13 artikla

1 Yleissopimuksen 21 artiklan 4 kohta korvataan seuraavasti:

4 Jos sopimusvaltiossa kukaan ei ole velvollinen suorittamaan maksuja 18 ja 19 artiklan tai tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti, sopimusvaltio ilmoittaa siitä HNS-rahaston johtajalle tämän yleissopimuksen soveltamistarcoituksessa.

2 Yleissopimuksen 21 artiklan 5 kohdan (b) alakohta korvataan seuraavasti:

5(b) pyytää HNS-rahastoa perimään kokonaismäärän kullekin tilille laskuttamalla yksittäisiä lastin vastaanottajia tai nesteytetyn maakaasun osalta omistajaa, jos 19 artiklan 1bis(b) kohta on sovellettavissa, siitä määrästä, joka kunkin heistä on maksettava. Jos omistaja ei suorita maksuja tai niiden osia, HNS-rahasto perii jäljelle jääneet maksut laskuttamalla nesteytettyä maakaasua sisältävän lastin vastaanottajaa. Nämä henkilöt määräytyvät kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti.

14 artikla

Seuraava teksti lisätään yleissopimuksen artiklaksi 21bis:

21bis artikla

Ilmoittamatta jättäminen

1 Jos sopimusvaltio ei täytä 21 artiklan 2 kohdan velvoitteitaan, ja tästä aiheutuu taloudellisia menetyksiä HNS-rahastolle, sopimusvaltio on velvollinen korvaamaan menetykset HNS-rahastolle. Yleiskokous päättää sopimusvaltion korvausvelvollisuudesta johtajan suosituksesta.

2 HNS-rahasto ei maksa korvausta vahingosta alueella, mukaan lukien sopimusvaltion aluevedet 3 artiklan a kohdan mukaisesti ja sopimusvaltion talousvyöhykkeet tai muut

Article 13

1 Article 21, paragraph 4 of the Convention is replaced by the following text:

4 If in a State Party there is no person liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19 or paragraph 5 of this article, that State Party shall, for the purposes of this Convention, inform the Director of the HNS Fund thereof.

2 Article 21, paragraph 5(b) of the Convention is replaced by the following text:

5 (b) instruct the HNS Fund to levy the aggregate amount for each account by invoicing individual receivers or, in the case of LNG, the titleholder if article 19, paragraph 1bis(b) is applicable, for the amount payable by each of them. If the titleholder does not make the contributions or any part thereof, the HNS Fund shall levy the remaining contributions by invoicing the receiver of the LNG cargo. These persons shall be identified in accordance with the national law of the State concerned.

Article 14

The following text is added as article 21bis of the Convention:

Article 21bis

Non-reporting

1 Where a State Party does not fulfil its obligations under article 21, paragraph 2, and this results in a financial loss for the HNS Fund, that State Party shall be liable to compensate the HNS Fund for such loss. The Assembly shall, upon recommendation of the Director, decide whether such compensation shall be payable by a State.

2 No compensation for any incident shall be paid by the HNS Fund for damage in the territory, including the territorial sea, of a State Party in accordance with article 3(a), the exclusive economic zone or other area of a State

alueet 3 artiklan b kohdan mukaisesti, tai tietyn vahinkotapahtuman vahingosta 3 artiklan c kohdan mukaisesti tai torjuntatoimenpiteistä riippumatta siitä, missä niihin on ryhdytty, 3 artiklan d kohdan mukaisesti, ennen kuin kyseinen sopimusvaltio on täyttänyt 21 artiklan 2 ja 4 kohtien velvoitteet vuosilta, jotka edeltävät vahinkotapahtumaa, josta haetaan korvausta. Yleiskokous määrittää HNS-rahaston ohjesäännöissä olosuhteet, joissa sopimusvaltion katsotaan jättäneen täyttämättä nämä velvoitteet.

3 Jos korvaus on väliaikaisesti evätty 2 kohdan mukaisesti, korvaus evätään pysyvästi, jos 21 artiklan 2 ja 4 kohtien velvoitteita ei ole täytetty vuoden kuluessa siitä, kun johtaja on ilmoittanut sopimusvaltiolle näiden velvoitteiden täyttämättä jättämisestä.

4 Maksujen suoritus HNS-rahastolle kuitataan korvauksella velkojalle tai velkojan edustajalle.

5 Kohtia 2–4 ei sovelleta kuolemantapauksia tai henkilövahinkoa koskeviin vaatimuksiin.

15 artikla

Yleissopimuksen 23 artiklan 1 kohta korvataan seuraavasti:

1 Sopimusvaltio voi allekirjoittaessaan ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraamaa tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa sen jälkeen antaa selityksen, jonka mukaan se ottaa vastuun yksittäisen henkilön tähän yleissopimukseen perustuvista velvoitteista suorittaa maksuja 18, 19 tai 20 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti, tämän valtion alueella vastaanotettujen vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta 21 artiklan 5 kohdan määräysten soveltamiseen. Tällainen selitys on annettava kirjallisesti ja siinä on yksilöitävä ne velvoitteet, joihin valtio sitoutuu.

Party in accordance with article 3(b), or damage in accordance with article 3(c) in respect of a given incident or for preventive measures, wherever taken, in accordance with article 3(d), until the obligations under article 21, paragraphs 2 and 4 have been complied with in respect of that State Party for all years prior to the occurrence of an incident for which compensation is sought. The Assembly shall determine in the internal regulations of the HNS Fund the circumstances under which a State Party shall be considered as not having fulfilled these obligations.

3 Where compensation has been denied temporarily in accordance with paragraph 2, compensation shall be denied permanently if the obligations under article 21, paragraphs 2 and 4 have not been fulfilled within one year after the Director has notified the State Party of its failure to fulfil these obligations.

4 Any payments of contributions due to the HNS Fund shall be set off against compensation due to the debtor or the debtor's agents.

5 Paragraphs 2 to 4 shall not apply to claims in respect of death or personal injury.

Article 15

Article 23, paragraph 1 of the Convention is replaced by the following text:

1 Without prejudice to article 21, paragraph 5 a State Party may, at the time when it signs without reservation as to ratification, acceptance or approval, or deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, declare that it assumes responsibility for obligations imposed by this Convention on any person liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19, 20 or article 21, paragraph 5, in respect of hazardous and noxious substances received in the territory of that State. Such a declaration shall be made in writing and shall specify which obligations are assumed.

16 artikla

Yleissopimuksen 43 artikla poistetaan, ja 44 artikla numeroidaan uudelleen 43 artiklaksi.

Article 16

Article 43 of the Convention is deleted, and article 44 is renumbered as article 43.

17 artikla

Yleissopimuksen liitteessä I oleva todistusmalli korvataan tämän pöytäkirjan liitteenä olevalla mallilla

Article 17

The model certificate set out in Annex I of the Convention is replaced by the model annexed to this Protocol.

18 artikla

Tulkinta ja soveltaminen

1 Yleissopimusta ja tätä pöytäkirjaa luetaan ja tulkitaan osapuolten välillä yhtenä asiakirjana.

2 Yleissopimuksen 1–44 artikla ja I ja II liite, sellaisena kuin niitä on tällä pöytäkirjalla ja sen liitteellä muutettu, ja tämän pöytäkirjan 20–29 artikla (loppumääräykset) muodostavat *mutatis mutandis* vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä (2010 HNS-yleissopimus). Tämän pöytäkirjan 20–29 artikla numeroidaan uudelleen yleissopimuksen edeltävien artiklojen mukaan. Loppumääräysten sisällä olevat viittaukset muihin loppumääräysten artikloihin numeroidaan vastavasti uudelleen.

Article 18

Interpretation and application

1 The Convention and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2 Articles 1 to 44 and Annexes I and II of the Convention, as amended by this Protocol and the annex thereto, together with articles 20 to 29 of this Protocol (the final clauses), shall *mutatis mutandis* constitute and be called the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010 (2010 HNS Convention). Articles 20 to 29 of this Protocol shall be renumbered sequentially with the preceding articles of the Convention. References within the final clauses to other articles of the final clauses shall be renumbered accordingly.

19 artikla

Luvussa VI seuraava teksti lisätään yleissopimuksen artiklaksi *44bis*:

Vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä loppumääräykset

Article 19

In chapter VI, the following text is inserted as article *44bis* of the Convention:

Final clauses of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010

Vuoden 1996 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä muuttamisesta tehdyn vuoden 2010 pöytäkirjan loppumääräykset ovat vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä loppumääräykset.

The final clauses of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010 shall be the final clauses of the Protocol of 2010 to the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996.

LOPPUMÄÄRÄYKSET

20 artikla

Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

1 Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten järjestön päämajassa 1 päivästä marraskuuta 2010 lähtien 31 päivään loka-kuuta 2011 saakka ja on sen jälkeen avoinna liittymistä varten.

2 Jollei 4 ja 5 kohdissa toisin määrätä, valtiot voivat ilmaista suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomiksi:

a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumaa; tai

b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvarauksella, mitä seuraa ratifioiminen tai hyväksyminen; tai

c) liittymällä siihen.

3 Ratifioiminen, hyväksyminen tai liittymisen tapahtuu tallettamalla sitä tarkoittava asiakirja pääsihteerin huostaan.

4 Pääsihteerille toimitettuun suostumuksen ilmaisuun tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi tulee olla liitetty tiedot yleistilin ja kunkin erillistilin osalta maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä, jotka on vastaanotettu tässä sopimusvaltiossa edeltävän kalenterivuoden aikana.

FINAL CLAUSES

Article 20

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1 This Protocol shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 1 November 2010 to 31 October 2011 and shall thereafter remain open for accession.

2 Subject to the provisions in paragraphs 4 and 5, States may express their consent to be bound by this Protocol by:

(a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) accession.

3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4 An expression of consent to be bound by this Protocol shall be accompanied by the submission to the Secretary-General of data on the total quantities of contributing cargo liable for contributions received in that State during the preceding calendar year in respect of the general account and each separate account.

5 Jos suostumuksen ilmaisuun ei ole liitetty 4 kohdassa tarkoitettua tietoa, pääsihteeri ei hyväksy sitä.

6 Valtion, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi, tulee toimittaa vuosittain 31 päivänä toukokuuta tai ennen sitä, kunnes tämä pöytäkirja tulee sopimusvaltion osalta voimaan, pääsihteerille yleistilin ja kunkin erillistilin osalta tiedot maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä, jotka on vastaanotettu tässä sopimusvaltiossa edeltävän kalenterivuoden aikana.

7 Valtion, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi, ja joka ei ole toimittanut tietoja maksuvelvollisuuden alaisesta lastista kyseessä olevilta vuosilta 6 kohdan mukaisesti, lakkaa väliaikaisesti olemasta pöytäkirjan osapuoli ennen kuin pöytäkirja tulee voimaan sen osalta siihen saakka, kunnes se on toimittanut edellytetyt tiedot.

8 Valtion, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla vuoden 1996 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä sitomaksi, katsotaan peruneen suostumuksensa sinä päivänä, jona se on allekirjoittanut tämän pöytäkirjan tai tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan 2 kohdan mukaisesti.

5 An expression of consent which is not accompanied by the data referred to in paragraph 4 shall not be accepted by the Secretary-General.

6 Each State which has expressed its consent to be bound by this Protocol shall annually thereafter on or before 31 May until this Protocol enters into force for that State, submit to the Secretary-General data on the total quantities of contributing cargo liable for contributions received in that State during the preceding calendar year in respect of the general account and each separate account.

7 A State which has expressed its consent to be bound by this Protocol and which has not submitted the data on contributing cargo required under paragraph 6 for any relevant years shall, before the entry into force of the Protocol for that State, be temporarily suspended from being a Contracting State until it has submitted the required data.

8 A State which has expressed its consent to be bound by the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996 shall be deemed to have withdrawn this consent on the date on which it has signed this Protocol or deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with paragraph 2.

21 artikla

Voimaantulo

1 Tämä pöytäkirja tulee voimaan kahdeksantoista kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona seuraavat ehdot täyttyvät:

a) vähintään kaksitoista valtiota, joista neljän valtion alusten bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 2 miljoonaa, ovat ilmaisseet suostumuksensa tulla sen sitomiksi, ja

b) pääsihteeri on 20 artiklan 4 ja 6 kohdan mukaisesti saanut tiedot siitä, että edellä tarkoitetuissa valtioissa olevat henkilöt, jotka

Article 21

Entry into force

1 This Protocol shall enter into force eighteen months after the date on which the following conditions are fulfilled:

(a) at least twelve States, including four States each with not less than 2 million units of gross tonnage, have expressed their consent to be bound by it; and

(b) the Secretary-General has received information in accordance with article 20, paragraphs 4 and 6 that those persons in such

ovat yleissopimuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan, sellaisena kuin niitä on muutettu tällä pöytäkirjalla, mukaisesti velvollisia suorittamaan maksuja rahastolle, ovat vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana yhteismäärältään vähintään 40 miljoonaa tonnia yleistilin maksuvelvollisuuden alaista lastia.

2 Sellaisen valtion osalta, joka ilmaisee suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi sen jälkeen kun sen voimaantulon ehdot ovat täyttyneet, suostumus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua suostumuksen ilmaisemispäivästä tai sinä päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee voimaan 1 kohdan mukaisesti, riippuen siitä, kumpi päivistä on myöhempi.

States who would be liable to contribute pursuant to article 18, paragraphs 1(a) and (c) of the Convention, as amended by this Protocol, have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 40 million tonnes of cargo contributing to the general account.

2 For a State which expresses its consent to be bound by this Protocol after the conditions for entry into force have been met, such consent shall take effect three months after the date of expression of such consent, or on the date on which this Protocol enters into force in accordance with paragraph 1, whichever is the later.

22 artikla

Tarkistaminen ja muuttaminen

1 Järjestö voi kutsua konferenssin koolle tämän yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, tarkistamista tai muuttamista varten.

2 Pääsihteeri kutsuu tämän pöytäkirjan sopimusvaltioiden konferenssin koolle yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, tarkistamista ja muuttamista varten, kun kuusi sopimusvaltiota tai yksi kolmasosa sopimusvaltioista sitä pyytää, riippuen siitä, kumpi luvuista on suurempi.

3 Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja, joka on talletettu yleissopimukseen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, tehdyn muutoksen voimaantulopäivän jälkeen, katsotaan koskevan yleissopimusta muutoksineen.

23 artikla

Vastuunrajojen muuttaminen

1 Tämän artiklan mukaista erityismenettelyä sovelletaan ainoastaan yleissopimuksen,

Article 22

Revision and amendment

1 A conference for the purpose of revising or amending the Convention, as amended by this Protocol, may be convened by the Organization.

2 The Secretary-General shall convene a conference of the States Parties to this Protocol, for revising or amending the Convention, as amended by this Protocol, at the request of six States Parties or one-third of the States Parties, whichever is the higher figure.

3 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date of entry into force of an amendment to the Convention, as amended by this Protocol, shall be deemed to apply to the Convention as amended.

Article 23

Amendment of limits

1 Without prejudice to the provisions of article 22, the special procedure in this article

sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 9 artiklan 1 kohdassa ja 14 artiklan 5 kohdassa määriteltyjen vastuunrajojen muuttamiseen, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta 22 artiklan määräysten soveltamiseen.

2 Pääsihteeri antaa yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 9 artiklan 1 kohdassa ja 14 artiklan 5 kohdassa määriteltyjen rajojen muuttamista koskevan ehdotuksen tiedoksi kaikille järjestön jäsenille ja kaikille sopimusvaltioille, jos vähintään puolet sopimusvaltioista, kuitenkin vähintään kuusi valtiota on sitä pyytänyt.

3 Kaikki 2 kohdan mukaisesti esitetyt ja tiedoksi annetut muutokset saatetaan järjestön oikeudellisen komitean käsiteltäväksi vähintään kuuden kuukauden kuluttua niiden tiedoksiantopäivästä.

4 Kaikilla sopimusvaltioilla, riippumatta siitä ovatko ne järjestön jäseniä, on oikeus osallistua muutosten käsittelyyn ja hyväksymiseen oikeudellisessa komiteassa.

5 Muutokset hyväksytään läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden kahden kolmasosan äänen enemmistöllä oikeudellisessa komiteassa, jonka kokoonpanoa on laajennettu 4 kohdan mukaisesti, edellyttäen kuitenkin, että vähintään puolet sopimusvaltioista on läsnä äänestyksen aikana.

6 Käsitellessään vastuunrajojen muutosehdotusta oikeudellinen komitea ottaa huomioon kokemukset vahinkotapahtumista, erityisesti niistä aiheutuneiden vahinkojen laajuudesta, valuuttojen arvon muutokset sekä vaikutukset, joita esitetyllä muutoksella olisi vakuutusmaksuun. Se ottaa myös huomioon yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 9 artiklan 1 kohdassa ja 14 artiklan 5 kohdassa mainittujen vastuun rajojen välisen suhteen.

7 (a) Tämän artiklan mukaisia vastuunrajojen muutoksia ei voida käsitellä ennen kuin viisi vuotta on kulunut siitä päivästä, jona tämä pöytäkirja avattiin allekirjoittamista varten, eikä ennen kuin viisi vuotta on kulunut

shall apply solely for the purposes of amending the limits set out in article 9, paragraph 1 and article 14, paragraph 5 of the Convention, as amended by this Protocol.

2 Upon the request of at least one half, but in no case less than six, of the States Parties, any proposal to amend the limits specified in article 9, paragraph 1 and article 14, paragraph 5 of the Convention, as amended by this Protocol, shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and to all Contracting States.

3 Any amendment proposed and circulated in accordance with paragraph 2 shall be submitted to the Legal Committee of the Organization (the Legal Committee) for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

4 All Contracting States, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

5 Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided in paragraph 4, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

6 When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents, in particular the amount of damage resulting therefrom, changes in the monetary values, and the effect of the proposed amendment on the cost of insurance. It shall also take into account the relationship between the limits established in article 9, paragraph 1 and those in article 14, paragraph 5 of the Convention, as amended by this Protocol.

7 (a) No amendment of the limits under this article may be considered less than five years from the date this Protocol was opened for signature nor less than five years from the date of

aiemman tämän artiklan mukaisesti tehdyn muutoksen voimaantulopäivästä.

(b) Vastuunrajaa ei saa korottaa siten, että se ylittäisi tässä pöytäkirjassa määrätyn rajan korotettuna 6 prosentilla vuosittain ja sisältäen edeltävän vuoden prosentuaalisen korotuksen siitä päivästä lukien, jona tämä pöytäkirja avattiin allekirjoittamista varten.

(c) Vastuunrajaa ei saa korottaa siten, että se ylittäisi tässä pöytäkirjassa määrätyn rajan kolmella kerrottuna.

8 Järjestö ilmoittaa kaikille sopimusvaltioille 5 kohdan mukaisesti hyväksytystä muutoksesta. Muutos katsotaan hyväksytyksi kahdeksantoista kuukauden kuluttua ilmoituksen päivämäärästä, jollei tämän ajanjakson kuluessa vähintään yksi neljäsosa valtioista, jotka olivat sopimusvaltioita muutoksen hyväksymisen aikaan, ole toimittanut pääsihteerille tiedonantoa, jonka mukaan ne eivät hyväksy muutosta, jolloin muutos hylätään eikä sillä ole vaikutusta.

9 Muutos, joka katsotaan hyväksytyksi 8 kohdan mukaisesti, tulee voimaan kahdeksantoista kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.

10 Muutos sitoo kaikkia sopimusvaltioita, elleivät ne irtisano tätä pöytäkirjaa 24 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti viimeistään kuusi kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa. Irtisanominen tulee voimaan samanaikaisesti kuin kyseinen muutos.

11 Kun muutos on hyväksytty, mutta sen hyväksymisen edellytyksenä oleva kahdeksantoista kuukauden ajanjakso ei ole vielä päättynyt, muutos sitoo sanotun ajanjakson aikana sopimusvaltioksi tulevaa valtiota, jos se tulee voimaan. Tämän ajanjakson jälkeen sopimusvaltioksi tullutta valtiota sitovat 8 kohdan mukaisesti hyväksytyt muutokset. Valtio tulee muutoksen sitomaksi tässä kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, kun muutos tulee voimaan tai kun tämä pöytäkirja tulee voimaan

entry into force of a previous amendment under this article.

(b) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to a limit laid down in this Protocol increased by six per cent per year calculated on a compound basis from the date on which this Protocol was opened for signature.

(c) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to a limit laid down in this Protocol multiplied by three.

8 Any amendment adopted in accordance with paragraph 5 shall be notified by the Organization to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of eighteen months after the date of notification, unless within that period no less than one-fourth of the States which were Contracting States at the time of the adoption of the amendment have communicated to the Secretary-General that they do not accept the amendment, in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

9 An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 8 shall enter into force eighteen months after its acceptance.

10 All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with article 24, paragraphs 1 and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

11 When an amendment has been adopted but the eighteen-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 8. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes

kyseisen valtion osalta, mikäli pöytäkirjan voimaantuloajankohta on myöhempi.

bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

24 artikla

Irtisanominen

1 Sopimusvaltio voi irtisanoa tämän pöytäkirjan milloin tahansa vuosi sen jälkeen kun se on tullut voimaan kyseisen sopimusvaltion osalta.

2 Irtisanominen tapahtuu tallettamalla sitä koskeva asiakirja järjestön pääsihteerin huostaan.

3 Irtisanominen tulee voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun pääsihteeri on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen tai irtisanomisilmoituksessa mainitun pidemmän ajanjakson kuluttua.

4 Siitä huolimatta, että sopimusvaltio on irtisanonut pöytäkirjan tämän artiklan mukaisesti, sen on edelleen sovellettava niitä tämän pöytäkirjan määräyksiä, jotka koskevat yleis-sopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 18 artiklan, 19 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaista maksuvelvollisuutta sellaisten ennen irtisanomisen voimaantuloa ilmenneiden vahingontapahtumien aiheuttamien vahingonkorvausten osalta, joista yleiskokous päättää.

25 artikla

Yleiskokouksen ylimääräiset istunnot

1 Sopimusvaltio voi pyytää johtajaa kutsumaan koolle yleiskokouksen ylimääräisen istunnon, yhdeksänkymmenen päivän kuluessa sellaisen irtisanomiskirjan tallettamispäivästä, jonka seurauksena se katsoo jäljelle jäävien sopimusvaltioiden maksutason merkittävästi kohoavan. Johtaja kutsuu yleiskokouksen ylimääräisen istunnon koolle kuudenkymmenen

Article 24

Denunciation

1 This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the expiry of one year following the date on which this Protocol enters into force for that State.

2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

3 A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, following its receipt by the Secretary-General.

4 Notwithstanding a denunciation by a State Party pursuant to this article, any provisions of this Protocol relating to obligations to make contributions under articles 18, 19 or article 21, paragraph 5 of the Convention, as amended by this Protocol, in respect of such payments of compensation as the Assembly may decide relating to an incident which occurs before the denunciation takes effect shall continue to apply.

Article 25

Extraordinary sessions of the Assembly

1 Any State Party may, within ninety days after the deposit of an instrument of denunciation the result of which it considers will significantly increase the level of contributions from the remaining States Parties, request the Director to convene an extraordinary session of the Assembly. The Director shall convene the Assembly to meet not less than sixty days after receipt of the request.

vuorokauden kuluessa pyynnön vastaanottamispäivästä.

2 Johtaja voi kutsua koolle yleiskokouksen ylimääräisen istunnon omasta aloitteestaan kuudenkymmenen päivän kuluessa irtisanomiskirjan tallettamisesta, jos hän katsoo jäljelle jäävien sopimusvaltioiden maksutason irtisanomisen seurauksena merkittävästi kohoavan.

3 Jos yleiskokous päättää 1 tai 2 kohdan mukaisesti koolle kutsutussa ylimääräisessä istunnossa, että irtisanomisen seurauksena jäljelle jäävien sopimusvaltioiden maksutaso merkittävästi kohoaa, mikä tahansa näistä valtioista voi viimeistään satakaksikymmentä vuorokautta ennen kyseisen irtisanomisen voimaantulopäivää irtisanoa tämän pöytäkirjan samasta päivästä alkaen.

2 The Director may take the initiative to convene an extraordinary session of the Assembly to meet within sixty days after the deposit of any instrument of denunciation, if the Director considers that such denunciation will result in a significant increase in the level of contributions from the remaining States Parties.

3 If the Assembly, at an extraordinary session convened in accordance with paragraph 1 or 2, decides that the denunciation will result in a significant increase in the level of contributions from the remaining States Parties, any such State may, not later than one hundred and twenty days before the date on which the denunciation takes effect, denounce this Protocol with effect from the same date.

26 artikla

Voimassaolon päätyminen

1 Tämän pöytäkirjan voimassaolo päättyy:

a) sinä päivänä, jona sopimusvaltioiden lukumäärä laskee alle kuuden; tai

b) kahdentoista kuukauden kuluttua päivästä, jona edeltävää kalenterivuotta koskevat tiedot on tullut toimittaa johtajalle yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 21 artiklan mukaisesti, jos nämä tiedot osoittavat, että yleistilin kattaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärä, joka on vastaanotettu sopimusvaltioissa edeltävän kalenterivuoden aikana yleissopimuksen pöytäkirjan 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti, on ollut alle 30 miljoonaa tonnia.

Tämän kohdan b alakohdan määräyksistä huolimatta, vaikka yleistilin kattaman lastin kokonaismäärä, joka on vastaanotettu sopimusvaltioissa edeltävän kalenterivuoden aikana yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti, on ollut alle

Article 26

Cessation

1 This Protocol shall cease to be in force:

(a) on the date when the number of States Parties falls below six; or

(b) twelve months after the date on which data concerning a previous calendar year were to be communicated to the Director in accordance with article 21 of the Convention, as amended by this Protocol, if the data show that the total quantity of contributing cargo to the general account in accordance with article 18, paragraphs 1(a) and (c) of the Convention, as amended by this Protocol, received in the States Parties in that preceding calendar year was less than 30 million tonnes.

Notwithstanding subparagraph (b), if the total quantity of contributing cargo to the general account in accordance with article 18, paragraphs 1(a) and (c) of the Convention, as amended by this Protocol, received in the States Parties in the preceding calendar year was less than 30 million tonnes but more than 25 million tonnes, the Assembly may, if it

30 miljoonaa tonnia, yleiskokous voi, katsoessaan, että tämä johtui poikkeuksellisista olosuhteista eikä todennäköisesti tule toistumaan, päättää ennen yllämainitun kahdentoista kuukauden määräajan päättymistä, että pöytäkirja on edelleen voimassa, jos vastaanotetun lastin kokonaismäärä on kuitenkin ollut yli 25 miljoonaa tonnia. Yleiskokous ei voi kuitenkaan tehdä tällaista päätöstä useampana kuin kahdena peräkkäisenä vuotena.

2 Valtiot, joita tämä pöytäkirja sitoo sen voimassaolon päättymispäivää edeltävänä päivänä, antavat HNS-rahastolle mahdollisuuden hoitaa sen 27 artiklan mukaiset tehtävät, ja tämä pöytäkirja sitoo niitä edelleen ainoastaan kyseistä tarkoitusta varten.

27 artikla

HNS-rahaston toiminnan lopettaminen

1 Jos tämän pöytäkirjan voimassaolo päättyy, HNS-rahasto kuitenkin:

a) hoitaa velvoitteensa ennen tämän yleissopimuksen voimassaolon päättymistä ilmenneiden vahinkotapahtumien osalta; ja

b) sillä on oikeus käyttää oikeuksiaan maksuihin siinä määrin kuin nämä maksut ovat tarpeen a alakohdan mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi, mukaan luettuna tähän tarkoitukseen liittyvät tarpeelliset HNS-rahaston hallintomenot.

2 Yleiskokous ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin HNS-rahaston toiminnan lopettamiseksi, mukaan luettuna jäljelle jäävien varojen tasapuolinen jakaminen niiden henkilöiden kesken, jotka ovat suorittaneet maksuja HNS-rahastolle.

3 Tämän artiklan soveltamistarkoituksessa HNS-rahasto on edelleen oikeushenkilö.

considers that this was due to exceptional circumstances and is not likely to be repeated, decide before the expiry of the above-mentioned twelve-month period that the Protocol shall continue to be in force. The Assembly may not, however, take such a decision in more than two subsequent years.

2 States which are bound by this Protocol on the day before the date it ceases to be in force shall enable the HNS Fund to exercise its functions as described under article 27 and shall, for that purpose only, remain bound by this Protocol.

Article 27

Winding up of the HNS Fund

1 If this Protocol ceases to be in force, the HNS Fund shall nevertheless:

(a) meet its obligations in respect of any incident occurring before this Protocol ceased to be in force; and

(b) be entitled to exercise its rights to contributions to the extent that these contributions are necessary to meet the obligations under (a), including expenses for the administration of the HNS Fund necessary for this purpose.

2 The Assembly shall take all appropriate measures to complete the winding up of the HNS Fund including the distribution in an equitable manner of any remaining assets among those persons who have contributed to the HNS Fund.

3 For the purposes of this article the HNS Fund shall remain a legal person.

28 artikla

Tallettaja

1 Tämä pöytäkirja ja 23 artiklan mukaisesti hyväksytyt muutokset talletetaan pääsihteerin huostaan.

2 Pääsihteeri:

a) ilmoittaa kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille sekä kaikille järjestön jäsenille:

(i) jokaisesta uudesta allekirjoittamisesta tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta päivämäärineen ja tiedot maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä 20 artiklan 4 kohdan mukaisesti;

(ii) tiedot sen jälkeen vuosittain maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä 20 artiklan 6 kohdan mukaisesti tämän pöytäkirjan voimaantulopäivään saakka;

(iii) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä;

(iv) vastuun rajoittamista koskevista muutosehdotuksista, jotka on tehty 23 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

(v) muutoksista, jotka on hyväksytty 23 artiklan 5 kohdan mukaisesti;

(vi) muutoksista, jotka katsotaan hyväksytyksi 23 artiklan 8 kohdan mukaisesti, sekä muutosten 23 artiklan 9 kohdan mukaisista voimaantulopäivistä;

(vii) jokaisesta tämän yleissopimuksen irtisanomisilmoituksen tallettamisesta ja päivämäärästä, jona se on vastaanotettu, sekä päivämäärästä, jona irtisanominen tulee voimaan; ja

(viii) kaikista muista tämän pöytäkirjan määräyksiin perustuvista tiedonannoista; ja

b) toimittaa tämän pöytäkirjan oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille valtioille, jotka ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan tai liittyneet siihen.

3 Tämän pöytäkirjan tultua voimaan tallettaja toimittaa sen oikeaksi todistetun jäljen-

Article 28

Depositary

1 This Protocol and any amendment adopted under article 23 shall be deposited with the Secretary-General.

2 The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed this Protocol or acceded thereto, and all Members of the Organization, of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, together with the date thereof and the data on contributing cargo submitted in accordance with article 20, paragraph 4;

(ii) the data on contributing cargo submitted annually thereafter, in accordance with article 20, paragraph 6, until the date of entry into force of this Protocol;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) any proposal to amend the limits on the amounts of compensation which has been made in accordance with article 23, paragraph 2;

(v) any amendment which has been adopted in accordance with article 23, paragraph 5;

(vi) any amendment deemed to have been accepted under article 23, paragraph 8, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with article 23, paragraph 9;

(vii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it is received and the date on which the denunciation takes effect;

(viii) any communication called for by any article in this Protocol; and

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all States that have signed or acceded to it.

3 As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy of the text shall be trans-

nöksen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröintiä ja julkaisemista varten Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

mitted by the Secretary-General to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

29 artikla

Article 29

Kielet

Languages

Tämä pöytäkirja on tehty yhtenä arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan-, ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena, jonka jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

TEHTY Lontoossa kolmantenakymmenentenä päivänä huhtikuuta 2010.

DONE AT London this thirtieth day of April two thousand and ten.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

LIITE I

TODISTUS VAKUUTUKSESTA TAI MUUSTA RAHAVAKUUDESTA, JOKA KOSKEE VAARALLISTEN JA HAITALLISTEN AINEIDEN (HNS) AIHEUTTAMASTA VAHINGOSTA JOHTUVAA VASTUUTA

Annettu vastuuta ja vahingonkorvausta vaarallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä koskevan vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen 12 artiklan määräysten mukaisesti.

Aluksen nimi	Numero- tai kirjaintunnus	Aluksen IMO-tunnistenumero	Rekisteröintisatama	Omistajan nimi ja päätoimipaikan täydellinen osoite

Täten todistetaan, että edellä mainitun aluksen osalta on voimassa vastuuta ja vahingonkorvausta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä tehdyn vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen 12 artiklan vaatimukset täyttävä vakuutus tai muu rahavakuus.

Vakuuden tyyppi

Vakuuden kesto

Vakuutuksenantajan (-antajien) ja/tai takaajan (takaajien) nimi ja osoite

Nimi

Osoite

Tämän todistuksen voimassaolo päättyy

Todistuksen myöntänyt/vahvistanut :n hallitus
(Valtion täydellinen nimi)

.....

(Paikka)

.....

(Aika)

.....
(Todistuksen myöntävän tai vahvistavan virkamiehen allekirjoitus ja virka-asema)

Selityksiä:

1. Valtion nimeen voidaan halutessa liittää maininta sen maan toimivaltaisesta viranomaisesta, jossa todistus on myönnetty.
2. Jos vakuuden kokonaismäärä on peräisin useammasta kuin yhdestä lähteestä, kunkin osuus on mainittava erikseen.
3. Jos vakuus annetaan useammassa kuin yhdessä muodossa, nämä on eriteltävä.
4. Kohdassa "vakuuden kesto" on mainittava myös vakuuden voimassaolon alkamispäivä.
5. Kohdassa vakuutuksenantajan (-antajien) ja/tai (takaajien) "osoite" on mainittava vakuutuksenantajan (-antajien) ja/tai takaajan (takaajien) päätoimipaikka. Myös toimipaikka, jossa vakuutus tai muu vakuus annetaan, on tarvittaessa mainittava.

ANNEX I

**CERTIFICATE OF INSURANCE OR OTHER FINANCIAL SECURITY IN
RESPECT OF LIABILITY FOR DAMAGE CAUSED BY
HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES (HNS)**

Issued in accordance with the provisions of Article 12 of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010

Name of Ship	Distinctive Number or letters	IMO Ship Identification Number	Port of Registry	Name and full address of the principal place of business of the owner

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of Article 12 of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010.

Type of security

Duration of security

Name and address of the insurer(s) and/or guarantor(s)

Name

Address

This certificate is valid until

Issued or certified by the Government of

(Full designation of the State)

At

(Place)

On

(Date)

.....
(Signature and Title of issuing or certifying official)

Explanatory Notes:

1. If desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the certificate is issued.
2. If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.
3. If security is furnished in several forms, these should be enumerated.
4. The entry "Duration of the Security" must stipulate the date on which such security takes effect.
5. The entry "Address" of the insurer(s) and/or guarantor(s) must indicate the principal place of business of the insurer(s) and/or guarantor(s). If appropriate, the place of business where the insurance or other security is established shall be indicated.

(SUOMENNOS)

VUODEN 2010 KANSAINVÄLINEN YLEISSOPIMUS VASTUUSTA JA VAHINGONKORVAUKSESTA VAARALLISTEN JA HAITALLISTEN AINEIDEN MERIKULJETUSTEN YHTEYDESSÄ (VUODEN 2010 HNS-YLEISSOPIMUS)^{1,2}

INTERNATIONAL CONVENTION ON LIABILITY AND COMPENSATION FOR DAMAGE IN CONNECTION WITH THE CARRIAGE OF HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES BY SEA, 2010 (2010 HNS CONVENTION)^{1,2}

Määritelmät (Konsolidoitu vuoden 1996 kansainvälinen yleissopimus vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä, ja yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirja)

Definitions (Consolidated text of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996, and the Protocol of 2010 to the Convention)

1 LUKU

Chapter I

YLEISET MÄÄRÄYKSET

GENERAL PROVISIONS

Määritelmät³

Definitions³

1 artikla

Article 1

Tässä yleissopimuksessa:

For the purposes of this Convention:

1 *'Aluksella'* tarkoitetaan mitä tahansa merentakulkevaa alusta tyypistä riippumatta.

1 *"Ship"* means any seagoing vessel and sea-borne craft, of any type whatsoever.

2 *'Henkilöllä'* tarkoitetaan yksilöä, yhteisöä tai julkista tai yksityistä laitosta, yhteisön muodosta riippumatta, sekä valtiota tai sen osaa.

2 *"Person"* means any individual or partnership or any public or private body, whether corporate or not, including a State or any of its constituent subdivisions.

3 *'Omistajalla'* tarkoitetaan aluksen omistajaksi rekisteröityä henkilöä tai henkilöitä taikka, rekisteröinnin puuttuessa, aluksen omistavaa henkilöä tai henkilöitä. Jos aluksen kuitenkin omistaa valtio ja sitä käyttää yhtiö, joka kyseisessä valtiossa on rekisteröity aluksen käyttäjäksi, 'omistaja' tarkoittaa tällaista yhtiötä.

3 *"Owner"* means the person or persons registered as the owner of the ship or, in the absence of registration, the person or persons owning the ship. However, in the case of a ship owned by a State and operated by a company which in that State is registered as the ship's operator, "owner" shall mean such company.

¹Vuoden 2010 pöytäkirjan 18 artiklassa (Tulkinta ja sovelta-

minen) määrätään:
"1 Yleissopimusta ja tätä pöytäkirjaa luetaan ja tulkitaan sopimuspuolten välillä yhtenä asiakirjana.

2 Yleissopimuksen 1–44 artikla ja I ja II liite, sellaisena kuin niitä on tällä pöytäkirjalla ja sen liitteellä muutettu, ja tämän pöytäkirjan 20–29 artikla (loppumääräykset) muodostavat tarvittavin muutoksin vuoden 2010 kansainväli-sen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä (2010 HNS-yleissopimus). Tämän pöytäkirjan 20–29 artikla numeroidaan uudelleen yleissopimuksen edeltävien artiklojen mukaan. Loppumääräysten sisällä olevat viittaukset muihin loppumääräysten artikloihin numeroidaan vastaavasti uudelleen."

²Vuoden 2010 pöytäkirjan 2 artiklassa määrätään: "Tämän pöytäkirjan sopimuspuolet soveltavat tämän pöytäkirjan ja tämän yleissopimuksen määräyksiä, sellaisena kuin niitä on tällä pöytäkirjalla muutettu."

³Vuoden 2010 pöytäkirjan 1 artiklassa on määritelmiä, joita sovelletaan vain pöytäkirjaan eivätkä ne ole vuoden 1996 yleissopimuksen muutoksia.

4 '*Vastaanottajalla*' tarkoitetaan joko:

a) henkilöä, joka fyysisesti ottaa vastaan sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin. Mikäli kuitenkin lastin vastaanottamisen aikaan sen fyysisesti vastaanottava henkilö toimii jonkin sopimusvaltion toimivaltaan kuuluvan henkilön edustajana, toimeksiantaja katsotaan lastin vastaanottajaksi, jos edustaja ilmoittaa toimeksiantajan HNS-rahastolle; tai
b) sopimusvaltiossa olevaa henkilöä, jota kyseisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan pidetään sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin vastaanottajana, edellyttäen kuitenkin, että vastaanotetun maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärä on kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön perusteella oleellisesti sama kuin se lastin

¹ Article 18 (Interpretation and application) of the Protocol of 2010 provides as follows:

"1 The Convention and this Protocol shall, as between the Parties to this Protocol, be read and interpreted together as one single instrument.

2 Articles 1 to 44 and Annexes I and II of the Convention, as amended by this Protocol and the annex thereto, together with articles 20 to 29 of this Protocol (the final clauses), shall *mutatis mutandis* constitute and be called the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010 (2010 HNS Convention). Articles 20 to 29 of this Protocol shall be renumbered sequentially with the preceding articles of the Convention. References within the final clauses to other articles of the final clauses shall be renumbered accordingly."

² Article 2 of the Protocol of 2010 provides as follows: "The Parties to this Protocol shall give effect to the provisions of this Protocol and the provisions of the Convention, as amended by this Protocol."

³ Article 1 of the Protocol of 2010 contains definitions which apply only to the Protocol and are not amendments to the 1996 Convention.

4 "*Receiver*" means either:

(a) the person who physically receives contributing cargo discharged in the ports and terminals of a State Party; provided that if at the time of receipt the person who physically receives the cargo acts as an agent for another who is subject to the jurisdiction of any State Party, then the principal shall be deemed to be the receiver, if the agent discloses the principal to the HNS Fund; or

(b) the person in the State Party who in accordance with the national law of that State Party is deemed to be the receiver of contributing cargo discharged in the ports and terminals of a State Party, provided that the total contributing cargo received according to such national law is substantially the same as that which would have been received under (a).

määrä, joka olisi vastaanotettu a alakohdan mukaisesti.

5 'Vaarallisilla ja haitallisilla aineilla' (hazardous and noxious substances — HNS) tarkoitetaan

a) aluksen lastina kuljetettuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, joita tarkoitetaan i—vii alakohdassa:

(i) irtolastina kuljetettuja öljyjä kuten ne määritellään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen I liitteen 1 säännössä, sellaisena kuin sitä on muutettu yleissopimukseen liittyvällä vuoden 1978 pöytäkirjalla ja sen myöhemmillä muutoksilla;

(ii) irtolastina kuljetettuja haitallisia nestemäisiä aineita kuten ne määritellään alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen II liitteen 1.10 säännössä, sellaisena kuin sitä on muutettu yleissopimukseen liittyvällä vuoden 1978 pöytäkirjalla ja sen myöhemmillä muutoksilla, sekä sellaisia aineita ja seoksia, jotka väliaikaisesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z kyseisen II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;

(iii) irtolastina kuljetettuja vaarallisia nestemäisiä aineita, jotka luetellaan vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan kansainvälisen säännösten (IBC Code) 17 luvussa, sellaisena kuin sitä on muutettu, sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaisen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot kyseisen säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

(iv) vaarallisia, haitallisia ja vahingollisia pakattuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, jotka sisältyvät vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevaan kansainväliseen säännöstöön (IMDG Code), sellaisena kuin sitä on muutettu;

(v) nesteytettyjä kaasuja, jotka luetellaan nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan

5 "Hazardous and noxious substances" (HNS) means:

(a) any substances, materials and articles carried on board a ship as cargo, referred to in (i) to (vii) below:

(i) oils, carried in bulk, as defined in regulation 1 of annex I to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, as amended;

(ii) noxious liquid substances, carried in bulk, as defined in regulation 1.10 of Annex II to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, as amended, and those substances and mixtures provisionally categorized as falling in pollution category X, Y or Z in accordance with regulation 6.3 of the said Annex II;

(iii) dangerous liquid substances carried in bulk listed in chapter 17 of the International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Dangerous Chemicals in Bulk, as amended, and the dangerous products for which the preliminary suitable conditions for the carriage have been prescribed by the Administration and port administrations involved in accordance with paragraph 1.1.6 of the Code;

(iv) dangerous, hazardous and harmful substances, materials and articles in packaged form covered by the International Maritime Dangerous Goods Code, as amended;

(v) liquefied gases as listed in chapter 19 of the International Code for the Construction and Equipment of Ships Carrying Liquefied Gases in Bulk, as amended, and the products

kansainvälisen säännösten (IGC Code) 19 luvussa, sellaisena kuin sitä on muutettu, sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomaiset ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot kyseisen säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

(vi) irtolastina kuljetettuja nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 °C (mitattuna suljetun kupin menetelmällä);

(vii) irtolastina kuljetettuja kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia kemiallisia ominaisuuksia, jotka mainitaan kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa kansainvälisessä säännöstössä, sellaisena kuin sitä on muutettu, siinä määrin kuin vuoden 1996 vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevan kansainvälisen säännösten määräykset koskevat myös näitä aineita, kun ne kuljetetaan pakattuna; ja

b) a kohdan i—iii alakohdassa ja v—vii alakohdassa tarkoitettujen irtolastina kuljetettujen aineiden lastijäämiä.

5bis 'Irtolastina kuljetetuilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla' vaarallisia ja haitallisia aineita, joita tarkoitetaan 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan i—iii alakohdassa ja v—vii alakohdassa ja 5 kohdan b alakohdassa.

Ster 'Pakatuilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla' vaarallisia ja haitallisia aineita, joita tarkoitetaan 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan iv alakohdassa.

6 'Vahingolla' tarkoitetaan:

a) vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavalla aluksella tai sen ulkopuolella ilmennyttä ihmishengen menetystä tai henkilövahinkoa, jonka nämä aineet ovat aiheuttaneet;

b) vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavan aluksen ulkopuolella ilmennyttä omaisuuden menetystä tai omaisuusvahinkoa, jonka nämä aineet ovat aiheuttaneet;

c) ympäristön pilaantumisesta johtuvaa menetystä tai vahinkoa, jonka vaaralliset tai haitalliset aineet ovat aiheuttaneet, edellyttäen kuitenkin, että muu ympäristön pilaantumisesta suoritettava korvaus kuin ympäristön pilaantumisen aiheuttama ansion menetys rajoi-

for which preliminary suitable conditions for the carriage have been prescribed by the Administration and port administrations involved in accordance with paragraph 1.1.6 of the Code;

(vi) liquid substances carried in bulk with a flashpoint not exceeding 60°C (measured by a closed-cup test);

(vii) solid bulk materials possessing chemical hazards covered by the International Maritime Solid Bulk Cargoes Code, as amended, to the extent that these substances are also subject to the provisions of the International Maritime Dangerous Goods Code in effect in 1996, when carried in packaged form; and

(b) residues from the previous carriage in bulk of substances referred to in (a)(i) to (iii) and (v) to (vii) above.

5bis "Bulk HNS" means any hazardous and noxious substances referred to in article 1, paragraph 5(a)(i) to (iii) and (v) to (vii) and paragraph 5(b).

Ster "Packaged HNS" means any hazardous and noxious substances referred to in article 1, paragraph 5(a)(iv).

6 "Damage" means:

(a) loss of life or personal injury on board or outside the ship carrying the hazardous and noxious substances caused by those substances;

(b) loss of or damage to property outside the ship carrying the hazardous and noxious substances caused by those substances;

(c) loss or damage by contamination of the environment caused by the hazardous and noxious substances, provided that compensation for impairment of the environment other than loss of profit from such impairment shall be limited to costs of reasonable measures of

tetaan kohtuullisten ja todellisuudessa tehtyjen tai tehtävien ennallistamistoimien kustannuksiin; ja

d) torjuntatoimenpiteiden kustannuksia ja torjuntatoimenpiteiden aiheuttamia lisämene-tyksiä tai -vahinkoja.

Jollei vaarallisten tai haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa ole kohtuudella mahdollista erottaa muiden tekijöiden aiheuttamista vahingoista, kaikkia tällaisia vahinkoja pidetään vaarallisten tai haitallisten aineiden aiheuttamina, paitsi siinä tapauksessa, että ja siltä osin kuin muiden tekijöiden aiheuttama vahinko on 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tyyppiä.

Tässä kohdassa 'jonka nämä aineet ovat aiheuttaneet' tarkoittaa aineiden vaarallisen tai haitallisen ominaisuuden aiheuttamia vahinkoja.

7 'Torjuntatoimenpiteillä' tarkoitetaan sellaisia kohtuullisia toimenpiteitä, joihin kuka tahansa henkilö ryhtyy vahinkotapahtuman ilmenemisen jälkeen vahingon estämiseksi tai minimoimiseksi.

8 'Vahinkotapahtumalla' tarkoitetaan sellaista tapahtumaa tai samaa alkuperää olevaa tapahtumasarjaa, joka aiheuttaa vahinkoa tai muodostaa vakavan ja välittömän vahingon vaaran.

9 'Merikuljetuksella' tarkoitetaan aikaa vaarallisten ja haitallisten aineiden lastaamisen alkamisesta jollakin aluksen laitteella siihen saakka, kun niiden purkaminen aluksen laitteella päättyy. Ellei aluksen laitteita käytetä, aika alkaa siitä ja päättyy vastaavasti siihen, kun vaaralliset ja haitalliset aineet ylittävät aluksen laidan.

10 'Maksuvelvollisuuden alaisella lastilla' tarkoitetaan irtolastina kuljetettavia vaarallisia ja haitallisia aineita, jotka kuljetetaan meritse lastina sopimusvaltion alueella olevaan satamaan tai terminaaliin ja jotka puretaan kyseisessä valtiossa. Kauttakulussa olevaa lastia, joka siirretään aluksesta suoraan tai sataman tai terminaalin kautta toiseen alukseen, joko

reinstatement actually undertaken or to be undertaken; and

(d) the costs of preventive measures and further loss or damage caused by preventive measures.

Where it is not reasonably possible to separate damage caused by the hazardous and noxious substances from that caused by other factors, all such damage shall be deemed to be caused by the hazardous and noxious substances except if, and to the extent that, the damage caused by other factors is damage of a type referred to in article 4, paragraph 3.

In this paragraph, "caused by those substances" means caused by the hazardous or noxious nature of the substances.

7 "Preventive measures" means any reasonable measures taken by any person after an incident has occurred to prevent or minimize damage.

8 "Incident" means any occurrence or series of occurrences having the same origin, which causes damage or creates a grave and imminent threat of causing damage.

9 "Carriage by sea" means the period from the time when the hazardous and noxious substances enter any part of the ship's equipment, on loading, to the time they cease to be present in any part of the ship's equipment, on discharge. If no ship's equipment is used, the period begins and ends respectively when the hazardous and noxious substances cross the ship's rail.

10 "Contributing cargo" means any bulk HNS which is carried by sea as cargo to a port or terminal in the territory of a State Party and discharged in that State. Cargo in transit which is transferred directly, or through a port or terminal, from one ship to another, either wholly or in part, in the course of carriage from the port or terminal of original loading to the port or terminal of final destination shall

kokonaan tai osittain, kuljetuksen aikana alku- peräisestä lastausatamasta tai terminaalista päätesatamaan tai terminaaliiin, pidetään mak- suvelvollisuuden alaisena lastina ainoastaan, kun se vastaanotetaan lopullisessa päätesata- massa.

11 '*HNS-rahastolla*' tarkoitetaan kansain- välistä vaarallisten ja haitallisten aineiden ra- hastoa, joka perustetaan 13 artiklan mukai- sesti.

12 '*Laskentayksiköllä*' tarkoitetaan Kan- sainvälisen valuuttarahaston määrittämää eri- tyisnosto-oikeutta.

13 '*Aluksen rekisteröintivalttiolla*' tarkoite- taan rekisteröidyn aluksen osalta aluksen re- kisteröintivalttiota ja rekisteröimättömän aluk- sen osalta valtiota, jonka lipun alla alus pur- jehtii.

14 '*Terminaalilla*' tarkoitetaan paikkaa, johon varastoidaan merikuljetuksen jälkeen vas- taanotettuja vaarallisia ja haitallisia aineita, mukaan luettuna putkilla tai muulla tavalla sellaiseen paikkaan liitetyt avomerilaitokset.

15 '*Johtajalla*' tarkoitetaan HNS-rahaston johtajaa.

16 '*Järjestöllä*' tarkoitetaan Kansainvälistä merenkulkujärjestöä.

17 '*Pääsihteerillä*' tarkoitetaan järjestön pääsihteerää.

be considered as contributing cargo only in re- spect of receipt at the final destination.

11 The "*HNS Fund*" means the International Hazardous and Noxious Substances Fund es- tablished under article 13.

12 "*Unit of account*" means the Special Drawing Right as defined by the International Monetary Fund.

13 "*State of the ship's registry*" means in re- lation to a registered ship the State of registra- tion of the ship, and in relation to an unregis- tered ship the State whose flag the ship is en- titled to fly.

14 "*Terminal*" means any site for the storage of hazardous and noxious substances received from waterborne transportation, including any facility situated off-shore and linked by pipe- line or otherwise to such site.

15 "*Director*" means the Director of the HNS Fund.

16 "*Organization*" means the International Maritime Organization.

17 "*Secretary-General*" means the Secre- tary-General of the Organization.

Liitteet

2 artikla

Tämän yleissopimuksen liitteet ovat tämän yleissopimuksen erottamaton osa.

Soveltamisala

3 artikla

Tätä yleissopimusta sovelletaan yksin- omaan:

a) vahinkoon, joka on aiheutunut sopimus- valtion alueella, mukaan luettuna sen alue- meri;

Annexes

Article 2

The Annexes to this Convention shall con- stitute an integral part of this Convention.

Scope of application

Article 3

This Convention shall apply exclusively:

(a) to any damage caused in the territory, in- cluding the territorial sea, of a State Party;

b) ympäristön pilaantumisesta aiheutuvaan vahinkoon kansainvälisen oikeuden mukaisesti perustetulla sopimusvaltion talousvyöhykkeellä tai, jos sopimusvaltio ei ole perustanut talousvyöhykettä, välittömästi asianomaisen sopimusvaltion aluemerен ulkopuolella olevalla ja siihen rajoittuvalla alueella, jonka kyseinen valtio on määrännyt kansainvälisen oikeuden mukaisesti ulottumaan enintään 200 meripeninkulman päähän niistä perusviivoista, joista sen aluemerен leveys mitataan;

c) muuhun kuin ympäristön pilaantumisesta aiheutuneeseen vahinkoon minkä tahansa valtion alueen ulkopuolella, mukaan luettuna sen aluemeri, jos vahinko on aiheutunut aineesta, joka on kuljetettu sopimusvaltiossa rekisteröidyllä aluksella tai, jos alusta ei ole rekisteröity, sopimusvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella; ja

d) torjuntatoimenpiteisiin, riippumatta siitä, missä näihin toimenpiteisiin ryhdytään, edellä a, b ja c alakohdassa tarkoitettun vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi.

4 artikla

1 Tätä yleissopimusta sovelletaan vaatimuksiin, jotka johtuvat vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten aiheuttamasta vahingosta, lukuun ottamatta vaatimuksia, jotka perustuvat sopimukseen matkustajien ja tavaroiden kuljettamisesta.

2 Tätä yleissopimusta ei sovelleta niiltä osin kuin sen määräykset ovat ristiriidassa sovellettavan työntekijöille maksettavia korvauksia ja sosiaaliturvamääräyksiä koskevan lainsäädännön kanssa.

3 Tätä yleissopimusta ei sovelleta:

a) pilaantumisvahinkoon, joka on määritelty vuonna 1969 tehdyssä öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvaa siviilioikeudellista vastuuta koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa, sellaisena kuin sitä on muutettu, riippumatta siitä, onko vahingosta maksettava korvauksia kyseisen yleissopimuksen mukaisesti; ja

(b) to damage by contamination of the environment caused in the exclusive economic zone of a State Party, established in accordance with international law, or, if a State Party has not established such a zone, in an area beyond and adjacent to the territorial sea of that State determined by that State in accordance with international law and extending not more than 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of its territorial sea is measured;

(c) to damage, other than damage by contamination of the environment, caused outside the territory, including the territorial sea, of any State, if this damage has been caused by a substance carried on board a ship registered in a State Party or, in the case of an unregistered ship, on board a ship entitled to fly the flag of a State Party; and

(d) to preventive measures, wherever taken, to prevent or minimize such damage as referred to in (a), (b) and (c) above.

Article 4

1 This Convention shall apply to claims, other than claims arising out of any contract for the carriage of goods and passengers, for damage arising from the carriage of hazardous and noxious substances by sea.

2 This Convention shall not apply to the extent that its provisions are incompatible with those of the applicable law relating to workers' compensation or social security schemes.

3 This Convention shall not apply:

(a) to pollution damage as defined in the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage, 1969, as amended, whether or not compensation is payable in respect of it under that Convention; and

b) vahinkoon, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva radioaktiivinen aine, joka mainitaan joko vaarallisten aineiden kuljetuksia kappaletavarana aluksessa koskevassa kansainvälisessä säännöstössä, sellaisena kuin sitä on muutettu, tai kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa kansainvälisessä säännöstössä, sellaisena kuin sitä on muutettu.

4 Lukuun ottamatta 5 kohdassa tarkoitettua tapausta, tämän yleissopimuksen määräyksiä ei sovelleta sota-aluksiin, laivaston apualuksiin tai muihin aluksiin, joita valtio omistaa tai käyttää, ja joita käytetään kyseisenä ajankohdana yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen.

5 Sopimusvaltio voi päättää soveltaa tätä yleissopimusta sota-aluksiinsa tai muihin 4 kohdassa tarkoitettuihin aluksiin, jolloin se ilmoittaa siitä pääsihteerille ja täsmentää samalla soveltamista koskevat ehdot.

6 Sopimusvaltion omistamien, kaupalliseen tarkoitukseen käytettävien alusten osalta kutakin valtiota vastaan voidaan esittää vahingonkorvausvaatimus 38 artiklan mukaisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa eikä valtio voi puolustuksenaan vedota suvereniteettiinsä.

5 artikla

1 Valtio voi ratifioidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai siihen liittyessään, taikka milloin tahansa sen jälkeen antaa selityksen, jonka mukaan tätä yleissopimusta ei sovelleta aluksiin:

a) joiden bruttovetoisuutta osoittava luku on korkeintaan 200; ja

b) jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ainoastaan pakattuna; ja

c) kun niitä käytetään kyseisen valtion satamien tai avomerilaitosten välisiin matkoihin.

2 Kun kaksi naapurivaltiota sopivat, että tätä yleissopimusta ei sovelleta myöskään aluksiin, joita tarkoitetaan 1 kohdan a ja b alakohdassa, kun niitä käytetään näiden valtioiden

(b) to damage caused by a radioactive material of class 7 either in the International Maritime Dangerous Goods Code, as amended, or in the International Maritime Solid Bulk Cargoes Code, as amended.

4 Except as provided in paragraph 5, the provisions of this Convention shall not apply to warships, naval auxiliary or other ships owned or operated by a State and used, for the time being, only on Government non-commercial service.

5 A State Party may decide to apply this Convention to its warships or other vessels described in paragraph 4, in which case it shall notify the Secretary-General thereof specifying the terms and conditions of such application.

6 With respect to ships owned by a State Party and used for commercial purposes, each State shall be subject to suit in the jurisdictions set forth in article 38 and shall waive all defences based on its status as a sovereign State.

Article 5

1 A State may, at the time of ratification, acceptance, approval of, or accession to, this Convention, or any time thereafter, declare that this Convention does not apply to ships:

(a) which do not exceed 200 gross tonnage; and

(b) which carry hazardous and noxious substances only in packaged form; and

(c) while they are engaged on voyages between ports or facilities of that State.

2 Where two neighbouring States agree that this Convention does not apply also to ships which are covered by paragraph 1(a) and (b) while engaged on voyages between ports or facilities of those States, the States concerned

satamien tai avomerilaitosten välisiin matkoihin, kyseiset valtiot voivat antaa selityksen, jonka mukaan 1 kohdan poikkeus tämän yleissopimuksen soveltamisesta koskee myös tässä kohdassa tarkoitettuja aluksia.

3 Valtio, joka on antanut 1 tai 2 kohdan mukaisen selityksen, voi perua selityksen milloin tahansa.

4 Tämän artiklan 1 tai 2 kohdan mukainen selitys ja 3 kohdan mukainen selityksen peruutus talletetaan pääsihteerin huostaan, joka välittää sen johtajalle tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen.

5 HNS-rahasto ei ole velvollinen maksamaan korvausta vahingoista, jotka ovat aiheutuneet sellaisen aluksen kuljettamista aineista, johon tätä yleissopimusta ei sovelleta 1 tai 2 kohdan mukaisen selityksen perusteella, niiltä osin kuin:

a) tämän yleissopimuksen 1 artiklan 6 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettu vahinko on syntynyt:

(i) selityksen antaneen valtion alueella, mukaan luettuna aluemerä, tai kun vahinko on syntynyt jommankumman, 2 kohdan mukaisen selityksen antaneen naapurivaltion alueella; tai

(ii) tämän kohdan i alakohdassa tarkoitettua valtion tai valtioiden talousvyöhykkeellä tai tällaisen valtion 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettua alueella;

b) vahinkoon liittyy toimenpiteitä, joihin on ryhdytty vahingon torjumiseksi tai minimoimiseksi.

may declare that the exclusion from the application of this Convention declared under paragraph 1 covers also ships referred to in this paragraph.

3 Any State which has made the declaration under paragraph 1 or 2 may withdraw such declaration at any time.

4 A declaration made under paragraph 1 or 2, and the withdrawal of the declaration made under paragraph 3, shall be deposited with the Secretary-General who shall, after the entry into force of this Convention, communicate it to the Director.

5 The HNS Fund is not liable to pay compensation for damage caused by substances carried by a ship to which the Convention does not apply pursuant to a declaration made under paragraph 1 or 2, to the extent that:

(a) the damage as defined in article 1, paragraph 6(a), (b) or (c) was caused in:

(i) the territory, including the territorial sea, of the State which has made the declaration, or in the case of neighbouring States which have made a declaration under paragraph 2, of either of them; or

(ii) the exclusive economic zone, or area mentioned in article 3(b), of the State or States referred to in (i);

(b) the damage includes measures taken to prevent or minimize such damage.

Sopimusvaltioiden velvollisuudet

6 artikla

Jokainen sopimusvaltio varmistaa, että tämän yleissopimukseen perustuvat velvoitteet täytetään ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin oman lainsäädäntönsä mukaisesti, mukaan lukien sopimusvaltion tarpeelliseksi katsomat pakotteet, tavoitteenaan näiden velvoitteiden tehokas täytäntöönpano.

Duties of State Parties

Article 6

Each State Party shall ensure that any obligation arising under this Convention is fulfilled and shall take appropriate measures under its law including the imposing of sanctions as it may deem necessary, with a view to the effective execution of any such obligation.

II LUKU

VASTUU

Omistajan vastuu

7 artikla

1 Jollei 2 ja 3 kohdan määräyksistä muuta johdu, vahinkotapahtuman aikainen omistaja on vastuussa aluksella kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta, kuitenkin niin, että jos vahinkotapahtuma muodostuu samaa alkuperää olevasta tapahtumasarjasta, ensimmäisen tapahtuman aikainen omistaja on vastuussa vahingosta.

2 Omistaja ei ole vastuussa vahingosta, jos hän osoittaa, että:

a) vahinko on aiheutunut sotaan, vihollisuuksiin, sisällissotaan tai kapinaan liittyneestä teosta tai poikkeuksellisesta, väistämättömästä ja ylivoimaisesta luonnonilmiöstä; tai

b) vahinko on kokonaan aiheutunut kolmannen osapuolen vahingontekotarkoituksessa suorittamasta teosta tai laiminlyönnistä; tai

c) vahinko on kokonaan aiheutunut merkkivalojen tai muiden merenkulun opasteiden hoidosta vastaavan valtion tai muun viranomaisen tämän tehtävänsä suorittamisessa tekemästä laiminlyönnistä tai muusta virheestä; tai

d) laivaajan tai muun henkilön laiminlyönti sellaisten tietojen toimittamisessa, jotka koskevat laivattujen aineiden vaarallista tai haitallista ominaisuutta, on joko

(i) aiheuttanut vahingon kokonaan tai osittain; tai

(ii) on johtanut siihen, että omistaja ei ole ottanut vakuutusta 12 artiklan mukaisesti,

edellyttäen kuitenkin, että omistaja ja hänen palveluksessaan oleva tai asiamiehensä eivät tienneet eikä heidän voinut kohtuudella edellyttää tietävän laivattujen aineiden vaarallisuudesta ja haitallisesta ominaisuudesta.

Chapter II

LIABILITY

Liability of the owner

Article 7

1 Except as provided in paragraphs 2 and 3, the owner at the time of an incident shall be liable for damage caused by any hazardous and noxious substances in connection with their carriage by sea on board the ship, provided that if an incident consists of a series of occurrences having the same origin the liability shall attach to the owner at the time of the first of such occurrences.

2 No liability shall attach to the owner if the owner proves that:

(a) the damage resulted from an act of war, hostilities, civil war, insurrection or a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character; or

(b) the damage was wholly caused by an act or omission done with the intent to cause damage by a third party; or

(c) the damage was wholly caused by the negligence or other wrongful act of any Government or other authority responsible for the maintenance of lights or other navigational aids in the exercise of that function; or

(d) the failure of the shipper or any other person to furnish information concerning the hazardous and noxious nature of the substances shipped either:

(i) has caused the damage, wholly or partly; or

(ii) has led the owner not to obtain insurance in accordance with article 12;

provided that neither the owner nor its servants or agents knew or ought reasonably to have known of the hazardous and noxious nature of the substances shipped.

3 Jos omistaja osoittaa, että vahinko on kokonaan tai osittain aiheutunut vahinkoa kärsineen henkilön teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai hänen huolimattomuudestaan, omistaja voidaan kokonaan tai osittain vapauttaa vastuusta kyseistä henkilöä kohtaan.

4 Omistajaa vastaan saa esittää korvausvaatimuksen vahingon johdosta ainoastaan tämän yleissopimuksen mukaisesti.

5 Jollei 6 kohdan määräyksistä muuta johdu, korvausvaatimusta vahingosta ei saa esittää tämän yleissopimuksen nojalla eikä muutoin:

a) omistajan palveluskuntaa tai asiamiehiä tai miehistön jäseniä vastaan;

b) luotsia tai muuta henkilöä vastaan, joka työskentelee aluksen lukuun kuulumatta sen miehistöön;

c) rahdinantajaa (riippumatta luonteesta ja mukaan luettuna ”bareboat” rahdinantaja), aluksen laivanisäntää (operator) tai sellaista henkilöä vastaan, joka laivanisännän sijasta huolehtii aluksen käytöstä (manager);

d) henkilöä vastaan, joka aluksen omistajan suostumuksella tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen käskystä suorittaa pelastustoimia;

e) torjuntatoimenpiteisiin ryhtynyttä henkilöä vastaan; ja

f) tämän kohdan c, d ja e alakohdassa tarkoitettuja palveluskunnan jäseniä tai asiamiehiä vastaan;

ellei vahinko johdu kyseisen henkilön teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai hänen piittaamattomuudestaan, ja kyseinen henkilö oli tietoinen vahingon todennäköisyydestä.

6 Tämän yleissopimuksen määräykset eivät heikennä omistajan olemassa olevaa takautumisoikeutta kolmatta osapuolta kohtaan, mukaan luettuna, mutta ei kuitenkaan yksinomaan vahingon aiheuttaneiden aineiden laivaaja tai vastaanottaja sekä 5 kohdassa mainitut henkilöt.

3 If the owner proves that the damage resulted wholly or partly either from an act or omission done with intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the owner may be exonerated wholly or partially from liability to such person.

4 No claim for compensation for damage shall be made against the owner otherwise than in accordance with this Convention.

5 Subject to paragraph 6, no claim for compensation for damage under this Convention or otherwise may be made against:

(a) the servants or agents of the owner or the members of the crew;

(b) the pilot or any other person who, without being a member of the crew, performs services for the ship;⁸

(c) any charterer (howsoever described, including a bareboat charterer), manager or operator of the ship;

(d) any person performing salvage operations with the consent of the owner or on the instructions of a competent public authority;

(e) any person taking preventive measures; and

(f) the servants or agents of persons mentioned in (c), (d) and (e);

unless the damage resulted from their personal act or omission, committed with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

6 Nothing in this Convention shall prejudice any existing right of recourse of the owner against any third party, including, but not limited to, the shipper or the receiver of the substance causing the damage, or the persons indicated in paragraph 5.

**Vahinkotapahtumat, joissa on osallisina
kaksi tai useampia aluksia**

8 artikla

1 Jos vahinko on aiheutunut vahinkotapahtumasta, jossa on osallisina kaksi tai useampia aluksia, joista kukin kuljettaa vaarallisia ja haitallisia aineita, kunkin aluksen omistaja on vastuussa vahingosta, jollei häntä ole vapautettu vastuusta 7 artiklan nojalla. Omistajat ovat yhteisesti vastuussa kaikista sellaisista vahingoista, joita ei voida kohtuudella erottaa toisistaan.

2 Jokaisella omistajalla on kuitenkin oikeus rajoittaa vastuutaan 9 artiklan mukaisesti.

3 Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta omistajan takautumisoikeuteen toista omistajaa kohtaan.

Vastuun rajoittaminen

9 artikla

1 Aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa tähän yleissopimukseen perustuva vastuunsa yksittäisen vahinkotapahtuman osalta seuraavasti laskettuun kokonaissummaan:

a) Jos vahinko on aiheutunut irtolastina kuljetetuista vaarallisista ja haitallisista aineista:

(i) 10 miljoonaa laskentayksikköä aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on korkeintaan 2 000; ja

(ii) aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku ylittää edellä mainitun, i alakohdassa mainitun määrän lisäksi:

– 1 500 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin ylittävä osuus on 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön;

– 360 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden jokaisen 50 000 vetoisuuden yksikköä ylittävän yksikön osalta;

edellyttäen kuitenkin, ettei kokonaismäärä missään tapauksessa ylitä 100 miljoonaa laskentayksikköä.

Incidents involving two or more ships

Article 8

1 Whenever damage has resulted from an incident involving two or more ships each of which is carrying hazardous and noxious substances, each owner, unless exonerated under article 7, shall be liable for the damage. The owners shall be jointly and severally liable for all such damage which is not reasonably separable.

2 However, owners shall be entitled to the limits of liability applicable to each of them under article 9.

3 Nothing in this article shall prejudice any right of recourse of an owner against any other owner.

Limitation of liability

Article 9

1 The owner of a ship shall be entitled to limit liability under this Convention in respect of any one incident to an aggregate amount calculated as follows:

(a) Where the damage has been caused by bulk HNS:

(i) 10 million units of account for a ship not exceeding 2,000 units of tonnage; and

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each unit of tonnage from 2,001 to 50,000 units of tonnage, 1,500 units of account;

for each unit of tonnage in excess of 50,000 units of tonnage, 360 units of account;

provided, however, that this aggregate amount shall not in any event exceed 100 million units of account.

b) Jos vahinko on aiheutunut pakattuina kuljetetuista vaarallisista ja haitallisista aineista tai jos vahinko on aiheutunut sekä pakattuina että irtolastina kuljetetuista vaarallisista ja haitallisista aineista tai jos ei ole mahdollista määrittää onko aluksesta peräisin oleva vahinko aiheutunut irtolastina kuljetetuista vai pakattuina kuljetetuista vaarallisista ja haitallisista aineista:

(i) 11,5 miljoonaa laskentayksikköä aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku on korkeintaan 2 000; ja

(ii) aluksesta, jonka bruttovetoisuutta osoittava luku ylittää edellä mainitun, i alakohdassa mainitun määrän lisäksi:

– 1 725 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden niiltä osin kuin ylittävä osuus on 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön;

– 414 laskentayksikköä jokaista vetoisuuden yksikköä kohden jokaisen 50 000 vetoisuuden yksikköä ylittävän yksikön osalta;

edellyttäen kuitenkin, ettei kokonaisuudessaan tapauksessa ylitä 115 miljoonaa laskentayksikköä.

2 Omistajalla ei ole oikeutta rajoittaa tähän yleissopimukseen perustuvaa vastuutaan, jos näytetään toteen, että vahinko on aiheutunut omistajan teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai omistajan piittaamattomuudesta, ja omistaja oli tietoinen vahingon todennäköisyydestä.

3 Voidakseen hyötyä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesta rajoituksesta, omistajan on perustettava rahasto, joka vastaa hänen 1 kohdan mukaisesti määritetyn vastuunsa rajan koko määrää, tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen huostaan sellaisessa sopimusvaltiossa, jossa vahingonkorvausvaatimus on esitetty 38 artiklan mukaisesti, tai jos vahingonkorvausvaatimusta ei ole esitetty, tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen huostaan sellaisessa sopimusvaltiossa, jossa vahingonkorvausvaatimus voidaan esittää 38 artiklan mukaisesti. Rahasto voidaan perustaa joko tallettamalla mainittu rahamäärä tai esittämällä pankki- tai muu vakuus,

(b) Where the damage has been caused by packaged HNS, or where the damage has been caused by both bulk HNS and packaged HNS, or where it is not possible to determine whether the damage originating from that ship has been caused by bulk HNS or by packaged HNS:

(i) 11.5 million units of account for a ship not exceeding 2,000 units of tonnage; and

(ii) for a ship with a tonnage in excess thereof, the following amount in addition to that mentioned in (i):

for each unit of tonnage from 2,001 to 50,000 units of tonnage, 1,725 units of account;

for each unit of tonnage in excess of 50,000 units of tonnage, 414 units of account;

provided, however, that this aggregate amount shall not in any event exceed 115 million units of account.

2 The owner shall not be entitled to limit liability under this Convention if it is proved that the damage resulted from the personal act or omission of the owner, committed with the intent to cause such damage, or recklessly and with knowledge that such damage would probably result.

3 The owner shall, for the purpose of benefiting from the limitation provided for in paragraph 1, constitute a fund for the total sum representing the limit of liability established in accordance with paragraph 1 with the court or other competent authority of any one of the States Parties in which action is brought under article 38 or, if no action is brought, with any court or other competent authority in any one of the States Parties in which an action can be brought under article 38. The fund can be constituted either by depositing the sum or by producing a bank guarantee or other guarantee, acceptable under the law of the State Party where the fund is constituted, and considered

joka on asianomaisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan hyväksyttävissä ja jonka tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen katsoo riittäväksi.

4 Jollei 11 artiklan määräyksistä muuta johdu, rahasto jaetaan kantajien kesken heidän vahvistettujen vaatimustensa mukaisessa suhteessa.

5 Jos ennen rahaston jakamista omistaja tai omistajan palvelusväkeen kuuluva henkilö tai asiamies taikka omistajan vakuutuksen tai muun rahavakuuden antaja on kyseisen vahingonkorvauksen seurauksena maksanut vahingonkorvausta, hän saa maksamansa määrän mukaisesti korvauksen saaneen henkilön sijaan ne oikeudet, jotka tällä olisi ollut tämän yleissopimuksen perusteella.

6 Tämän artiklan 5 kohdan mukainen sijaantulo-oikeus voi kuulua myös muille kuin 5 kohdassa tarkoitetuille henkilöille sellaisen vahingonkorvauksen osalta, jonka tällainen henkilö on maksanut, mutta vain siltä osin kuin sijaantulo on sallittu sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

7 Jos omistajat tai muut henkilöt osoittavat, että heidät voidaan myöhemmin velvoittaa maksamaan kokonaan tai osittain sellainen korvaus, jonka osalta sijaantulo-oikeutta olisi käytetty 5 tai 6 kohdan mukaisesti siinä tapauksessa, että korvaus olisi maksettu ennen rahaston jakamista, rahaston perustamisvaltion tuomioistuin tai muu toimivaltainen viranomainen voi määrätä, että riittävä summa siirretään väliaikaisesti syrjään sen varmistamiseksi, että kyseinen henkilö voi myöhemmin periä saatavansa rahastolta.

8 Vahingon estämisestä tai minimoimisesta omistajalle aiheutuneita kohtuullisia kuluja ja hänen tekemiään kohtuullisia uhrauksia koskevat korvausvaatimukset ovat samanarvoisia muiden rahastolle esitettyjen vaatimusten kanssa.

9 (a) Tämän artiklan 1 kohdassa mainitut määrät muunnetaan kansalliseksi valuutaksi sen arvon mukaan, joka tällä valuutalla on suhteessa erityisnosto-oikeuteen 3 kohdassa

to be adequate by the court or other competent authority.

4 Subject to the provisions of article 11, the fund shall be distributed among the claimants in proportion to the amounts of their established claims.

5 If before the fund is distributed the owner or any of the servants or agents of the owner or any person providing to the owner insurance or other financial security has as a result of the incident in question, paid compensation for damage, such person shall, up to the amount that person has paid, acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Convention.

6 The right of subrogation provided for in paragraph 5 may also be exercised by a person other than those mentioned therein in respect of any amount of compensation for damage which such person may have paid but only to the extent that such subrogation is permitted under the applicable national law.

7 Where owners or other persons establish that they may be compelled to pay at a later date in whole or in part any such amount of compensation, with regard to which the right of subrogation would have been enjoyed under paragraphs 5 or 6 had the compensation been paid before the fund was distributed, the court or other competent authority of the State where the fund has been constituted may order that a sufficient sum shall be provisionally set aside to enable such person at such later date to enforce the claim against the fund.

8 Claims in respect of expenses reasonably incurred or sacrifices reasonably made by the owner voluntarily to prevent or minimize damage shall rank equally with other claims against the fund.

9 (a) The amounts mentioned in paragraph 1 shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency by reference to the Special Drawing Right on the

tarkoitettuna rahaston perustamispäivänä. Sellaisen sopimusvaltion osalta, joka on Kansainvälisen valuuttarahaston jäsen, kansallisen valuutan arvo suhteessa erityisnosto-oikeuteen lasketaan sillä menetelmällä, jota Kansainvälinen valuuttarahasto soveltaa kyseisenä ajankohtana maksutapahtumissaan ja -liikenteessään. Sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ei ole Kansainvälisen valuuttarahaston jäsen, kansallisen valuutan arvo suhteessa erityisnosto-oikeuteen lasketaan kyseisen valtion määrittelemällä tavalla.

(b) Sopimusvaltio, joka ei ole Kansainvälisen valuuttarahaston jäsen ja jonka lainsäädäntö ei salli tämän kohdan a alakohdan määräysten soveltamista voi kuitenkin ratifiooidessaan tai hyväksyessään tämän yleissopimuksen tai siihen liittyessään taikka milloin tahansa sen jälkeen antaa selityksen, jonka mukaan tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettu laskentayksikkö vastaa 15:tä kultafrangia. Tässä kohdassa tarkoitettu kultafrangi vastaa 65,5:tä milligrammaa kultaa, jonka hienous on yhdeksänsataa tuhannesosaa. Kultafrangi muunnetaan kansalliseksi valuutaksi asianomaisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaisesti.

(c) Tämän kohdan a alakohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitettu laskutoimitus sekä b alakohdassa tarkoitettu muuntaminen suoritetaan siten, että 1 kohdassa mainittujen määrien reaaliarvo sopimusvaltion kansallisessa valuutassa ilmaistuna on mahdollisimman lähellä sitä arvoa, joka saataisiin a alakohdan kahta ensimmäistä virkettä sovellettaessa. Tallettaessaan tätä yleissopimusta koskevan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sopimusvaltiot tiedottavat pääsihteerille, mitä a alakohdan mukaista laskentatapaa ne soveltavat tai, vastaavasti, mikä on b alakohdassa tarkoitettuna muuntamisen tulos, sekä ilmoittavat laskentatavan tai muuntamisen tuloksen muutoksista.

10 Tässä artiklassa aluksen vetoisuudella tarkoitetaan vuoden 1969 kansainvälisen

date of the constitution of the fund referred to in paragraph 3. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a State Party which is a member of the International Monetary Fund, shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund in effect on the date in question for its operations and transactions. The value of the national currency, in terms of the Special Drawing Right, of a State Party which is not a member of the International Monetary Fund, shall be calculated in a manner determined by that State.

(b) Nevertheless, a State Party which is not a member of the International Monetary Fund and whose law does not permit the application of the provisions of paragraph 9(a) may, at the time of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention or at any time thereafter, declare that the unit of account referred to in paragraph 9(a) shall be equal to 15 gold francs. The gold franc referred to in this paragraph corresponds to sixty-five-and-a-half milligrammes of gold of millesimal fineness nine hundred. The conversion of the gold franc into the national currency shall be made according to the law of the State concerned.

(c) The calculation mentioned in the last sentence of paragraph 9(a) and the conversion mentioned in paragraph 9(b) shall be made in such manner as to express in the national currency of the State Party as far as possible the same real value for the amounts in paragraph 1 as would result from the application of the first two sentences of paragraph 9(a). States Parties shall communicate to the Secretary-General the manner of calculation pursuant to paragraph 9(a), or the result of the conversion in paragraph 9(b) as the case may be, when depositing an instrument of ratification, acceptance, approval of or accession to this Convention and whenever there is a change in either.

10 For the purpose of this article the ship's tonnage shall be the gross tonnage calculated

aluksenmittausyleissopimuksen I liitteen määräysten mukaisesti laskettua bruttovetoisuutta.

11 Vakuutuksenantajalla tai muulla vakuuden antavalla henkilöllä on oikeus perustaa rahasto tämän artiklan mukaisesti samoin ehdoin ja vaikutuksin kuin sellaisessa tapauksessa, että omistaja perustaisi sen. Rahasto voidaan perustaa, vaikka omistajalla ei olisi oikeutta rajoittaa vastuutaan 2 kohdan määräyksistä johtuen, mutta tällaisessa tapauksessa rahaston perustaminen ei vaikuta kantajien oikeuksiin omistajaa kohtaan.

10 artikla

1 Jos omistaja on vahinkotapahtuman jälkeen perustanut rahaston 9 artiklan mukaisesti ja hänellä on oikeus rajoittaa vastuutaan:

a) sellaisella henkilöllä, jolla on esitettävään vahingonkorvausvaatimus kyseisen vahinkotapahtuman seurauksena, ei ole oikeutta esittää tällaista vaatimusta omistajan muuhun varallisuuteen; ja

b) sopimusvaltion tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen on määrättävä vapautettavaksi alus tai muu omistajalle kuuluva omaisuus, joka on takavarikoitu kyseisestä vahinkotapahtumasta aiheutuvan vahingonkorvausvaatimuksen johdosta, ja on vastaavasti vapautettava tällaisen takavarikon välttämiseksi annettu pantti tai muu vakuus.

2 Edellä olevia määräyksiä sovelletaan kuitenkin vain, jos kantajalla on pääsy rahastoa hoitavaan tuomioistuimeen ja rahasto on käytettävissä vaatimusta varten.

Kuolemantapaus ja henkilövahinko

11 artikla

Kuolemantapausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset ovat ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden, edellyttäen kuitenkin,

in accordance with the tonnage measurement regulations contained in Annex I of the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969.

11 The insurer or other person providing financial security shall be entitled to constitute a fund in accordance with this article on the same conditions and having the same effect as if it were constituted by the owner. Such a fund may be constituted even if, under the provisions of paragraph 2, the owner is not entitled to limitation of liability, but its constitution shall in that case not prejudice the rights of any claimant against the owner.

Article 10

1 Where the owner, after an incident, has constituted a fund in accordance with article 9 and is entitled to limit liability:

(a) no person having a claim for damage arising out of that incident shall be entitled to exercise any right against any other assets of the owner in respect of such claim; and

(b) the court or other competent authority of any State Party shall order the release of any ship or other property belonging to the owner which has been arrested in respect of a claim for damage arising out of that incident, and shall similarly release any bail or other security furnished to avoid such arrest.

2 The foregoing shall, however, only apply if the claimant has access to the court administering the fund and the fund is actually available in respect of the claim.

Death and injury

Article 11

Claims in respect of death or personal injury have priority over other claims save to the extent that the aggregate of such claims exceeds

että ensin mainittujen vaatimusten kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritetystä kokonaismäärästä.

two-thirds of the total amount established in accordance with article 9, paragraph 1.

Omistajan pakollinen vakuutus

Compulsory insurance of the owner

12 artikla

Article 12

1 Sopimusvaltiossa rekisteröidyn, vaarallisia ja haitallisia aineita kuljettavan aluksen omistajalla on oltava vakuutus tai muu rahavakuus, esimerkiksi pankin tai vastaavan rahoituslaitoksen takaus, joka kattaa tähän yleissopimukseen perustuvan vahingonkorvausvastuun sellaiseen määrään saakka, joka vastaa 9 artiklan 1 kohdassa määrättyjä vastuun rajoja.

1 The owner of a ship registered in a State Party and actually carrying hazardous and noxious substances shall be required to maintain insurance or other financial security, such as the guarantee of a bank or similar financial institution, in the sums fixed by applying the limits of liability prescribed in article 9, paragraph 1, to cover liability for damage under this Convention.

2 Jokaiselle alukselle myönnetään pakollinen vakuutustodistus, jolla osoitetaan, että vakuutus tai muu rahavakuus on voimassa tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti, sen jälkeen, kun sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen on todennut, että 1 kohdan vaatimuksia on noudatettu. Sopimusvaltiossa rekisteröidylle alukselle tällaisen pakollisen vakuutustodistuksen myöntää tai vahvistaa rekisterivaltion toimivaltainen viranomainen. Alukselle, jota ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa, vakuutustodistuksen voi myöntää tai vahvistaa minkä tahansa sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen. Pakollisen vakuutustodistuksen on oltava liitteessä I olevan mallin mukainen ja siinä on oltava seuraavat tiedot:

2 A compulsory insurance certificate attesting that insurance or other financial security is in force in accordance with the provisions of this Convention shall be issued to each ship after the appropriate authority of a State Party has determined that the requirements of paragraph 1 have been complied with. With respect to a ship registered in a State Party such compulsory insurance certificate shall be issued or certified by the appropriate authority of the State of the ship's registry; with respect to a ship not registered in a State Party it may be issued or certified by the appropriate authority of any State Party. This compulsory insurance certificate shall be in the form of the model set out in Annex I and shall contain the following particulars:

a) aluksen nimi, numero- tai kirjaintunnus ja rekisteröintisatama;

(a) name of the ship, distinctive number or letters and port of registry;

b) omistajan nimi ja päätoimipaikka;

(b) name and principal place of business of the owner;

c) aluksen IMO-tunnistenumero;

(c) IMO ship identification number;

d) vakuuden tyyppi ja kesto;

(d) type and duration of security;

e) vakuutuksenantajan tai muun vakuuden antajan nimi ja päätoimipaikka sekä tarvittaessa se toimipaikka, jossa vakuutus tai vakuus annetaan; ja

(e) name and principal place of business of insurer or other person giving security and, where appropriate, place of business where the insurance or security is established; and

f) todistuksen voimassaoloaika, joka ei saa ylittää vakuutuksen tai muun vakuuden voimassaoloaikaa.

3 Pakollinen vakuutustodistus on kirjoitettava sen myöntävän valtion virallisella kielellä tai kielillä. Jos käytettävä kieli ei ole englanti, ranska tai espanja, tekstiin on liitettävä käännös jollekin näistä kielistä.

4 Pakollista todistusta on säilytettävä aluksella, ja sen jäljennös talletetaan aluksen rekisteröineen viranomaisen huostaan tai, jos alusta ei ole rekisteröity sopimusvaltiossa, sen valtion viranomaisen huostaan, joka myöntää tai vahvistaa todistuksen.

5 Vakuutus tai muu rahavakuus ei täytä tämän artiklan vaatimuksia, jos sen voimassaolo voi muista syistä kuin vakuutuksen tai 2 kohdan mukaisessa todistuksessa määritetyn muun vakuuden voimassaoloajan päättymisen vuoksi päättyä ennen kuin kolme kuukautta on kulunut siitä päivästä, jona sen päättymisestä ilmoitetaan 4 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille, ellei pakollista vakuutustodistusta ole toimitettu kyseisille viranomaisille tai ellei uutta todistusta ole myönnetty kyseisen ajanjakson kuluessa. Edellä olevia määräyksiä sovelletaan myös sellaiseen vakuutuksen tai vakuuden muutokseen, jonka seurauksena tämän artiklan vaatimukset eivät enää täyty.

6 Aluksen rekisterivaltio päättää pakollisen vakuutustodistuksen myöntämisehdoista ja voimassaolosta tämän artiklan määräysten mukaisesti.

7 Sopimusvaltiot hyväksyvät toisen sopimusvaltion viranomaisten 2 kohdan mukaisesti myöntämät tai vahvistamat vakuutustodistukset tämän yleissopimuksen soveltamistarkoituksessa ja katsovat ne yhtä päteviksi kuin niiden itsensä myöntämät tai vahvistamat todistukset, vaikka ne olisi myönnetty tai vahvistettu aluksille, joita ei ole rekisteröity sopimusvaltiossa. Sopimusvaltio voi milloin tahansa pyytää neuvotteluja todistuksen myöntäneen tai vahvistaneen valtion kanssa, jos se

(f) period of validity of certificate, which shall not be longer than the period of validity of the insurance or other security.

3 The compulsory insurance certificate shall be in the official language or languages of the issuing State. If the language used is neither English, nor French nor Spanish, the text shall include a translation into one of these languages.

4 The compulsory insurance certificate shall be carried on board the ship and a copy shall be deposited with the authorities who keep the record of the ship's registry or, if the ship is not registered in a State Party, with the authority of the State issuing or certifying the certificate.

5 An insurance or other financial security shall not satisfy the requirements of this article if it can cease, for reasons other than the expiry of the period of validity of the insurance or security specified in the certificate under paragraph 2, before three months have elapsed from the date on which notice of its termination is given to the authorities referred to in paragraph 4, unless the compulsory insurance certificate has been surrendered to these authorities or a new certificate has been issued within the said period. The foregoing provisions shall similarly apply to any modification which results in the insurance or security no longer satisfying the requirements of this article.

6 The State of the ship's registry shall, subject to the provisions of this article, determine the conditions of issue and validity of the compulsory insurance certificate.

7 Compulsory insurance certificates issued or certified under the authority of a State Party in accordance with paragraph 2 shall be accepted by other States Parties for the purposes of this Convention and shall be regarded by other States Parties as having the same force as compulsory insurance certificates issued or certified by them even if issued or certified in respect of a ship not registered in a State Party. A State Party may at any time request consultation with the issuing or certifying State

uskoo, että pakollisessa vakuutustodistuksessa mainittu vakuutuksenantaja tai takuunantaja ei pysty taloudellisesti täyttämään tämän yleissopimuksen velvoitteita.

8 Vahingonkorvausvaatimukset voidaan esittää suoraan vakuutuksenantajalle tai muulle henkilölle, joka on antanut rahavakuuden omistajan vahingonkorvausvastuusta. Tällaisessa tapauksessa vastaaja voi vedota 1 kohdan perusteella määräytyvään vastuunrajoitusoikeuteen, vaikka omistajalla ei olisi oikeutta vastuun rajoitukseen. Vastaaja voi myös vedota niihin seikkoihin, joihin myös omistaja olisi voinut vedota (ei kuitenkaan omistajan vararikkoon tai toiminnan lopettamiseen). Lisäksi vastaaja voi vedota siihen, että vahinko on johtunut omistajan tahallisesta teosta, mutta hän ei voi vedota muihin sellaisiin seikkoihin, joihin hän olisi voinut vedota omistajan häntä vastaan aloittamassa oikeudenkäynnissä. Vastaajalla on kaikissa tapauksissa oikeus vaatia omistajan osallistumista oikeudenkäyntiin.

9 Kaikki 1 kohdan mukaisen vakuutuksen tai muun rahavakuuden takaamat summat ovat käytettävissä yksinomaan tähän yleissopimukseen perustuvien korvausvaatimusten täyttämiseen.

10 Sopimusvaltio ei saa sallia sen lipun alla purjehtivan aluksen liikennöintiä, jollei sille ole myönnetty 2 tai 12 kohdan mukaista todistusta.

11 Jollei tämän artiklan määräyksistä muuta johdu, kukin sopimusvaltio varmistaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että 1 kohdan vaatimusten mukainen vakuutus tai muu vakuus on voimassa sellaisilla aluksilla, jotka tulevat sen alueella olevaan satamaan tai sen aluemerellä sijaitsevaan avomerilaitokseen tai lähtevät sieltä, riippumatta siitä missä alukset on rekisteröity.

12 Tämän artiklan määräyksiä ei sovelleta sopimusvaltion omistamaan alukseen, jonka osalta ei ole voimassa vakuutusta tai rahavakuutta, mutta aluksella on oltava pakollinen

should it believe that the insurer or guarantor named in the compulsory insurance certificate is not financially capable of meeting the obligations imposed by this Convention.

8 Any claim for compensation for damage may be brought directly against the insurer or other person providing financial security for the owner's liability for damage. In such case the defendant may, even if the owner is not entitled to limitation of liability, benefit from the limit of liability prescribed in accordance with paragraph 1. The defendant may further invoke the defences (other than the bankruptcy or winding up of the owner) which the owner would have been entitled to invoke. Furthermore, the defendant may invoke the defence that the damage resulted from the wilful misconduct of the owner, but the defendant shall not invoke any other defence which the defendant might have been entitled to invoke in proceedings brought by the owner against the defendant. The defendant shall in any event have the right to require the owner to be joined in the proceedings.

9 Any sums provided by insurance or by other financial security maintained in accordance with paragraph 1 shall be available exclusively for the satisfaction of claims under this Convention.

10 A State Party shall not permit a ship under its flag to which this article applies to trade unless a certificate has been issued under paragraph 2 or 12.

11 Subject to the provisions of this article, each State Party shall ensure, under its national law, that insurance or other security in the sums specified in paragraph 1 is in force in respect of any ship, wherever registered, entering or leaving a port in its territory, or arriving at or leaving an offshore facility in its territorial sea.

12 If insurance or other financial security is not maintained in respect of a ship owned by a State Party, the provisions of this article relating thereto shall not be applicable to such

vakuutustodistus, jonka aluksen rekisterivaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat myöntäneet ja jonka mukaan aluksen omistaa kyseinen valtio ja aluksen vastuu on katettu 1 kohdan mukaisesti määrättyyn rajaan saakka. Pakollisen vakuutustodistuksen on oltava mahdollisimman suuressa määrin 2 kohdassa määrätyn mallin mukainen.

ship, but the ship shall carry a compulsory insurance certificate issued by the appropriate authorities of the State of the ship's registry stating that the ship is owned by that State and that the ship's liability is covered within the limit prescribed in accordance with paragraph 1. Such a compulsory insurance certificate shall follow as closely as possible the model prescribed by paragraph 2.

III LUKU

Chapter III

KANSAINVÄLISEN VAARALLISTEN JA HAITALLISTEN AINEIDEN RAHASTON (HNS-RAHASTO) MAKSAMAT KORVAUKSET

COMPENSATION BY THE INTERNATIONAL HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES FUND (HNS FUND)

HNS-rahaston perustaminen

Establishment of the HNS Fund

13 artikla

Article 13

1 Tällä yleissopimuksella perustetaan kansainvälinen vaarallisten ja haitallisten aineiden rahasto (HNS-rahasto), jonka tavoitteina on:

1 The International Hazardous and Noxious Substances Fund (HNS Fund) is hereby established with the following aims:

a) korvata vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksista aiheutuneet vahingot niiltä osin kuin II luvun mukainen suoja ei ole riittävä tai käytettävissä; ja

(a) to provide compensation for damage in connection with the carriage of hazardous and noxious substances by sea, to the extent that the protection afforded by chapter II is inadequate or not available; and

b) hoitaa edellä mainittuun tavoitteeseen liittyvät 15 artiklassa mainitut tehtävät

(b) to give effect to the related tasks set out in article 15.

2 Rahasto tunnustetaan jokaisessa sopimusvaltiossa oikeushenkilöksi, jolla on kyseisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaiset oikeudet ja velvollisuudet ja joka voi olla oikeudenkäynnin osapuolena kyseisen valtion tuomioistuimissa. Jokainen sopimusvaltio tunnustaa johtajan HNS-rahaston lailliseksi edustajaksi.

2 The HNS Fund shall in each State Party be recognized as a legal person capable under the laws of that State of assuming rights and obligations and of being a party in legal proceedings before the courts of that State. Each State Party shall recognize the Director as the legal representative of the HNS Fund.

Korvaukset

14 artikla

1 HNS-rahaston on 13 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisen tavoitteensa saavuttamiseksi maksettava korvausta vahinkoa kärsineille henkilöille, jos he eivät ole voineet saada täyttä ja riittävää korvausta vahingosta II luvun määräysten mukaisesti siitä syystä, että:

a) vahingonkorvausvastuuta ei synny II luvun mukaisesti;

b) vahingosta vastuussa II luvun mukaisesti oleva omistaja ei taloudellisesti pysty täyttämään tähän yleissopimukseen perustuvia velvoitteitaan kokonaan eikä II luvun mukainen rahavakuus kata vahingonkorvausvaatimuksia tai on riittämätön. Omistaja katsotaan taloudellisesti kykenemättömäksi täyttämään nämä velvoitteet ja rahavakuus katsotaan riittämättömäksi, jos vahinkoa kärsinyt henkilö ei ole saanut täyttä II luvun mukaista korvausta sen jälkeen, kun hän on ryhtynyt kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin käytettävissä olevien oikeussuojakeinojen hyödyntämiseksi;

c) vahingon suuruus ylittää omistajan II luvun mukaisen vastuunrajan.

2 Omistajan kohtuullisia kuluja ja vapaaehtoisia uhrauksia vahingon torjumiseksi tai minimoimiseksi pidetään tässä artiklassa tarkoitettuna vahinkona.

3 HNS-rahastolle ei synny edellisiin kohtiin perustuvia velvoitteita, jos:

a) se osoittaa, että vahinko johtuu sotatoimesta, vihollisuuksista, sisällissodasta, kapinasta tai sellaisista vaarallisista tai haitallisista aineista, jotka ovat päässeet tai on päästetty sota-aluksesta tai muusta valtion omistamasta tai käyttämästä aluksesta, jota vahinkotapahuman ajankohtana on käytetty yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen;

b) korvausvaatimuksen esittäjä ei pysty osoittamaan, että vahinko on kohtuullisella to-

Compensation

Article 14

1 For the purpose of fulfilling its function under article 13, paragraph 1(a), the HNS Fund shall pay compensation to any person suffering damage if such person has been unable to obtain full and adequate compensation for the damage under the terms of chapter II:

(a) because no liability for the damage arises under chapter II;

(b) because the owner liable for the damage under chapter II is financially incapable of meeting the obligations under this Convention in full and any financial security that may be provided under chapter II does not cover or is insufficient to satisfy the claims for compensation for damage; an owner being treated as financially incapable of meeting these obligations and a financial security being treated as insufficient if the person suffering the damage has been unable to obtain full satisfaction of the amount of compensation due under chapter II after having taken all reasonable steps to pursue the available legal remedies;

(c) because the damage exceeds the owner's liability under the terms of chapter II.

2 Expenses reasonably incurred or sacrifices reasonably made by the owner voluntarily to prevent or minimize damage shall be treated as damage for the purposes of this article.

3 The HNS Fund shall incur no obligation under the preceding paragraphs if:

(a) it proves that the damage resulted from an act of war, hostilities, civil war or insurrection or was caused by hazardous and noxious substances which had escaped or been discharged from a warship or other ship owned or operated by a State and used, at the time of the incident, only on Government non-commercial service; or

(b) the claimant cannot prove that there is a reasonable probability that the damage resulted from an incident involving one or more ships.

dennäköisyydellä aiheutunut vahinkotapahtumasta, johon on osallisena yksi tai useampia aluksia.

4 Jos HNS-rahasto osoittaa, että vahinko on aiheutunut kokonaan tai osittain vahinkoa kärsineen henkilön teosta tai laiminlyönnistä, jonka tarkoituksena on ollut vahingon aiheuttaminen, tai hänen huolimattomuudestaan, HNS-rahasto voidaan vapauttaa kokonaan tai osittain velvollisuudesta maksaa korvausta sellaiselle henkilölle. Rahasto vapautetaan joka tapauksessa vastuusta siltä osin kuin omistaja on vapautettu vastuusta 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti. HNS-rahasto ei kuitenkaan voi vapautua velvoitteistaan torjuntatoimenpiteiden osalta.

5 (a) Jollei b alakohdan määräyksistä muuta johdu, HNS-rahaston tämän artiklan nojalla maksettavan korvauksen kokonaismäärä on yksittäisen vahinkotapahtuman osalta rajoitettu siten, että mainittu määrä yhdessä sellaisen korvaussumman kanssa, joka on II luvun nojalla tosiasiallisesti suoritettu tämän yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta 3 artiklassa tarkoitettusta vahingosta, ei saa ylittää 250 miljoonaa laskentayksikköä.

(b) Korvauksen kokonaismäärä, joka HNS-rahaston on tämän artiklan nojalla maksettava, ja joka aiheutuu poikkeuksellisesta, väistämättömästä ja ylivoimaisesta luonnonilmiöstä, ei saa ylittää 250 miljoonaa laskentayksikköä.

(c) Korkoa, joka mahdollisesti on kertynyt 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti perustetulle rahastolle, ei oteta huomioon laskettaessa korvauksen enimmäismäärää, joka HNS-rahaston on maksettava tämän artiklan nojalla.

(d) Tässä artiklassa tarkoitettut määrät muunnetaan kansalliseen valuuttaan sen arvon mukaisesti, joka kyseisellä valuutalla on suhteessa erityisnosto-oikeuteen sinä päivänä, jona HNS-rahaston yleiskokous tekee päätöksen ensimmäisestä korvauksen maksupäivästä.

6 Jos HNS-rahastolle esitettyjen vahvistettujen vaatimusten määrä ylittää 5 kohdan mu-

4 If the HNS Fund proves that the damage resulted wholly or partly either from an act or omission done with intent to cause damage by the person who suffered the damage or from the negligence of that person, the HNS Fund may be exonerated wholly or partially from its obligation to pay compensation to such person. The HNS Fund shall in any event be exonerated to the extent that the owner may have been exonerated under article 7, paragraph 3. However, there shall be no such exonerated of the HNS Fund with regard to preventive measures.

5 (a) Except as otherwise provided in subparagraph (b), the aggregate amount of compensation payable by the HNS Fund under this article shall in respect of any one incident be limited, so that the total sum of that amount and any amount of compensation actually paid under chapter II for damage within the scope of application of this Convention as defined in article 3 shall not exceed 250 million units of account.

(b) The aggregate amount of compensation payable by the HNS Fund under this article for damage resulting from a natural phenomenon of an exceptional, inevitable and irresistible character shall not exceed 250 million units of account.

(c) Interest accrued on a fund constituted in accordance with article 9, paragraph 3, if any, shall not be taken into account for the computation of the maximum compensation payable by the HNS Fund under this article.

(d) The amounts mentioned in this article shall be converted into national currency on the basis of the value of that currency with reference to the Special Drawing Right on the date of the decision of the Assembly of the HNS Fund as to the first date of payment of compensation.

6 Where the amount of established claims against the HNS Fund exceeds the aggregate

kaisesti maksettavissa olevan korvauksen kokonaismäärän, käytettävissä oleva summa jaetaan siten, että jokaisen vahvistetun vaatimuksen ja vaatimuksen esittäjän tämän yleissopimuksen mukaisesti saaman summan välinen suhde on sama kaikkien vaatimuksen esittäjien osalta. Kuolemantapausta ja ruumiinvammaa koskevat vaatimukset ovat ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden, edellyttäen kuitenkin, että ensin mainittujen vaatimusten kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa 5 kohdan mukaisesti määritetystä kokonaismäärästä.

7 HNS-rahaston yleiskokous voi päättää, että poikkeustapauksissa tämän yleissopimuksen mukainen korvaus maksetaan, vaikka omistaja ei ole perustanut rahastoa II luvun mukaisesti. Tällaisiin tapauksiin sovelletaan myös 5 kohdan d alakohtaa.

amount of compensation payable under paragraph 5, the amount available shall be distributed in such a manner that the proportion between any established claim and the amount of compensation actually recovered by the claimant under this Convention shall be the same for all claimants. Claims in respect of death or personal injury shall have priority over other claims, however, save to the extent that the aggregate of such claims exceeds two-thirds of the total amount established in accordance with paragraph 5.

7 The Assembly of the HNS Fund may decide that, in exceptional cases, compensation in accordance with this Convention can be paid even if the owner has not constituted a fund in accordance with chapter II. In such cases paragraph 5(d) applies accordingly.

Korvausten maksamiseen liittyvät HNS-rahaston tehtävät

15 artikla

Edellä 13 artiklan 1 kohdan a alakohtaan mukaisen tavoitteensa saavuttamista varten HNS-rahastolla on seuraavat tehtävät:

- a) käsitellä HNS-rahastolle esitettyjä korvausvaatimuksia;
- b) laatia talousarvio jokaisena kalenterivuonna:

Menoista:

- (i) HNS-rahaston hallintokulut ja -menot kyseisenä vuonna, ja edellisten vuosien toiminnasta syntyneet alijäämät; ja

- (ii) maksut, jotka HNS-rahaston tulee suorittaa kyseisenä vuonna;

Tuloista:

- (iii) ylijäämävarat edellisten vuosien toiminnasta, mukaan luettuna korot;

- (iv) vuoden aikana suoritettavat perusmaksut;

- (v) tarpeen vaatiessa vuosimaksut talousarvion tasapainottamiseksi; ja

Related tasks of the HNS Fund

Article 15

For the purpose of fulfilling its function under article 13, paragraph 1(a), the HNS Fund shall have the following tasks:

- (a) to consider claims made against the HNS Fund;

- (b) to prepare an estimate in the form of a budget for each calendar year of:

Expenditure:

- (i) costs and expenses of the administration of the HNS Fund in the relevant year and any deficit from operations in the preceding years; and

- (ii) payments to be made by the HNS Fund in the relevant year;

Income:

- (iii) surplus funds from operations in preceding years, including any interest;

- (iv) initial contributions to be paid in the course of the year;

- (v) annual contributions if required to balance the budget; and

(vi) muut tulot;
c) antaa tarvittaessa sopimusvaltion pyynnöstä hyviä palveluitaan, jotta valtio voi ryhtyä toimenpiteisiin torjuakseen tai lieventääkseen vahinkotapahtumasta aiheutuvaa vahinkoa, joka HNS-rahastoa voidaan pyytää korvaamaan tämän yleissopimuksen mukaisesti; ja

d) tarjota sen ohjesäännössä määritellyin ehdoin luottomahdollisuuksia, tarkoituksenaan ryhtyä toimenpiteisiin sellaisen tietystä vahinkotapahtumasta aiheutuvan vahingon torjumiseksi, joka HNS-rahastoa voidaan pyytää korvaamaan tämän yleissopimuksen mukaisesti.

Maksuja koskevat yleiset määräykset

16 artikla

1 HNS-rahastolla on yleistili, joka on jaettu sektoreihin.

2 Jollei 19 artiklan 3 ja 4 kohdan määräyksistä muuta johdu, HNS-rahastolla on myös erillistilit:

a) 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan i alakohdan määritelmän mukaista öljyä varten (öljytili);

b) kevyistä hiilivedyistä, pääosin metaanista koostuvia nesteytettyä maakaasua varten (liquefied natural gases — LNG) (LNG-tili); ja

c) kevyistä hiilivedyistä, pääosin propanista ja butaanista koostuvia neste kaasuja varten (liquefied petroleum gases — LPG) (LPG-tili).

3 HNS-rahastolle suoritetaan perusmaksuja ja vaadittaessa vuosimaksuja.

4 HNS-rahastolle suoritettavat maksut maksetaan yleistilille 18 artiklan mukaisesti, erillistileille 19 artiklan mukaisesti ja joko yleistilille tai erillistileille 20 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Jollei 19 artiklan 6 kohdan määräyksistä muuta johdu, yleistiliä

(vi) any other income;

(c) to use at the request of a State Party its good offices as necessary to assist that State to secure promptly such personnel, material and services as are necessary to enable the State to take measures to prevent or mitigate damage arising from an incident in respect of which the HNS Fund may be called upon to pay compensation under this Convention; and

(d) to provide, on conditions laid down in the internal regulations, credit facilities with a view to the taking of preventive measures against damage arising from a particular incident in respect of which the HNS Fund may be called upon to pay compensation under this Convention.

General provisions on contributions

Article 16

1 The HNS Fund shall have a general account, which shall be divided into sectors.

2 The HNS Fund shall, subject to article 19, paragraphs 3 and 4, also have separate accounts in respect of:

(a) oil as defined in article 1, paragraph 5(a)(i) (oil account);

(b) liquefied natural gases of light hydrocarbons with methane as the main constituent (LNG) (LNG account); and

(c) liquefied petroleum gases of light hydrocarbons with propane and butane as the main constituents (LPG) (LPG account).

3 There shall be initial contributions and, as required, annual contributions to the HNS Fund.

4 Contributions to the HNS Fund shall be made into the general account in accordance with article 18, to separate accounts in accordance with article 19 and to either the general account or separate accounts in accordance with article 20 or article 21, paragraph 5. Sub-

käytetään sen kattamien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen, ja erillistiliä käytetään sen kattamien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen.

5 Tämän yleissopimuksen 18 artiklan, 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan, 1 kohdan a alakohdan ii alakohdan ja 1 kohdan b alakohdan, 20 artiklan sekä 21 artiklan 5 kohdan soveltamistarkoituksessa, maksuvelvollisuuden alaista lastia vastaanottanut henkilö on velvollinen suorittamaan maksun tosiasiallisesti vastaanottamansa määrän perusteella, vaikka tämä määrä ei olisi ylittänyt edellä mainituissa kohdissa määrättyä rajaa, jos kyseisen henkilön sopimusvaltion alueella kalenterivuoden aikana vastaanottama tietyn tyyppisen maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä sekä yhden tai useamman liitännäishenkilön samassa sopimusvaltiossa kyseisen vuoden aikana vastaanottaman saman tyyppisen lastin määrä yhteenlaskettuna ylittävät kyseisen rajan.

6 *'Liitännäishenkilö'* tarkoittaa mitä tahansa tytäryhtiötä tai yhteisömuotoisessa olevaa yhteisöä. Se, kuuluuko yksittäinen henkilö tämän määritelmän piiriin, määräytyy kyseessä olevan valtion kansallisen lainsäädännön perusteella.

ject to article 19, paragraph 6, the general account shall be available to compensate damage caused by hazardous and noxious substances covered by that account, and a separate account shall be available to compensate damage caused by a hazardous and noxious substance covered by that account.

5 For the purposes of article 18, article 19, paragraph 1(a)(i), paragraph 1(a)(ii) and paragraph 1(b), article 20 and article 21, paragraph 5, where the quantity of a given type of contributing cargo received in the territory of a State Party by any person in a calendar year when aggregated with the quantities of the same type of cargo received in the same State Party in that year by any associated person or persons exceeds the limit specified in the respective subparagraphs, such a person shall pay contributions in respect of the actual quantity received by that person notwithstanding that that quantity did not exceed the respective limit.

6 *"Associated person"* means any subsidiary or commonly controlled entity. The question whether a person comes within this definition shall be determined by the national law of the State concerned.

Vuosimaksuja koskevat yleiset määräykset

17 artikla

1 Vuosimaksut yleistilille ja kullekin erillistilille peritään vain tarvittaessa maksujen suorittamiseksi kyseiseltä tililtä.

2 Yleiskokous määrittelee vuosimaksut, jotka on suoritettava 18 artiklan, 19 artiklan ja 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti, ja ne lasketaan näiden artiklojen mukaisesti sellaisten

General provisions on annual contributions

Article 17

1 Annual contributions to the general account and to each separate account shall be levied only as required to make payments by the account in question.

2 Annual contributions payable pursuant to articles 18, 19 and article 21, paragraph 5, shall be determined by the Assembly and shall be calculated in accordance with those articles on the basis of the units of contributing cargo

maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikköjen perusteella, jotka on vastaanotettu edellisen kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana.

3 Yleiskokous päättää yleistilille ja erillistilille perittävien vuosimaksujen kokonaismäärästä. Yleiskokouksen päätöksen mukaisesti johtaja laskee kunkin sopimusvaltion osalta jokaisen henkilön, joka on velvollinen 18 artiklan, 19 artiklan 1 kohdan ja 1*bis* kohdan ja 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti suoritamaan maksun rahastolle, tilikohtaiset vuosimaksut kiinteän summan perusteella sen mukaisesti montako maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikköä kyseinen henkilö on ilmoittanut edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana. Yleistilin osalta kullekin maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikölle määritely kiinteä sektorikohtainen kerroin lasketaan tämän yleissopimuksen liitteen II määräysten mukaisesti. Kunkin erillistilin osalta kiinteä kerroin lasketaan jakamalla kyseiselle tilille perittävän vuosimaksun kokonaismäärä kyseisen tilin maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärällä.

4 Yleiskokous voi myös periä vuosimaksuja hallinnollisia kuluja varten ja päättää sellaisten kulujen jakamisesta yleistilin sektorien ja erillistilien kesken.

5 Yleiskokous päättää myös korvaussummien jakamisesta asiaan liittyvien tilien ja sektoreiden kesken silloin, kun nämä määrät maksetaan korvauksina eri tileille tai sektoreille kuuluvan yhden tai useamman aineen aiheuttamista vahingoista, sen perusteella missä määrin kukin aine on arviolta vaikuttanut vahingon syntymiseen.

received during the preceding calendar year or such other year as the Assembly may decide.

3 The Assembly shall decide the total amount of annual contributions to be levied to the general account and to each separate account. Following that decision the Director shall, in respect of each State Party, calculate for each person liable to pay contributions in accordance with article 18, article 19, paragraph 1 and paragraph 1*bis*, and article 21, paragraph 5, the amount of that person's annual contribution to each account, on the basis of a fixed sum for each unit of contributing cargo reported in respect of the person during the preceding calendar year or such other year as the Assembly may decide. For the general account, the above-mentioned fixed sum per unit of contributing cargo for each sector shall be calculated pursuant to the regulations contained in Annex II to this Convention. For each separate account, the fixed sum per unit of contributing cargo referred to above shall be calculated by dividing the total annual contribution to be levied to that account by the total quantity of cargo contributing to that account.

4 The Assembly may also levy annual contributions for administrative costs and decide on the distribution of such costs between the sectors of the general account and the separate accounts.

5 The Assembly shall also decide on the distribution between the relevant accounts and sectors of amounts paid in compensation for damage caused by two or more substances which fall within different accounts or sectors, on the basis of an estimate of the extent to which each of the substances involved contributed to the damage.

Yleistilille suoritettavat vuosimaksut

18 artikla

1 Jollei 16 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu, vuosimaksuja yleistilille suoritettavat jokaisen sopimusvaltion osalta kaikki henkilöt, jotka ovat vastaanottaneet tässä valtiossa edellisen kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana kokonaismäärältään yli 20 000 tonnia lastia, joka sisältää seuraavasti luokiteltavia muita kuin 19 artiklan 1 kohdassa ja *1bis* kohdassa tarkoitettuja aineita:

a) 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan vii alakohdassa tarkoitettut kiinteät irtolastit;
b) 2 kohdassa tarkoitettut aineet; ja

c) muut aineet.

2 Vuosimaksuja yleistilille suorittavat myös sellaiset henkilöt, jotka olisivat olleet velvollisia suorittamaan vuosimaksuja erillistilille 19 artiklan 1 kohdan ja *1bis* kohdan mukaisesti, ellei sen käyttöä olisi lykätty tai ellei sen käyttö olisi keskeytetty 19 artiklan mukaisesti. Kukin erillistili, jonka käyttöä on lykätty tai jonka käyttö on keskeytetty 19 artiklan mukaisesti, muodostaa yleistilin erillisen sektorin.

Erillistileille suoritettavat vuosimaksut

19 artikla

1 Jollei 16 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu, erillistilien vuosimaksuja suoritettavat kunkin sopimusvaltion osalta:

a) öljytilille

(i) kaikki sellaiset henkilöt, jotka ovat kyseisessä valtiossa vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana yhteensä yli 150 000 tonnia maksuvelvollista öljyä, joka

Annual contributions to the general account

Article 18

1 Subject to article 16, paragraph 5, annual contributions to the general account shall be made in respect of each State Party by any person who was the receiver in that State in the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, of aggregate quantities exceeding 20,000 tonnes of contributing cargo, other than substances referred to in article 19, paragraph 1 and paragraph *1bis*, which fall within the following sectors:

(a) solid bulk materials referred to in article 1, paragraph 5(a)(vii);

(b) substances referred to in paragraph 2; and

(c) other substances.

2 Annual contributions shall also be payable to the general account by persons who would have been liable to pay contributions to a separate account in accordance with article 19, paragraph 1 and paragraph *1bis*, had its operation not been postponed or suspended in accordance with article 19. Each separate account the operation of which has been postponed or suspended under article 19 shall form a separate sector within the general account.

Annual contributions to separate accounts

Article 19

1 Subject to article 16, paragraph 5, annual contributions to separate accounts shall be made in respect of each State Party:

(a) in the case of the oil account,

(i) by any person who has received in that State in the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, total quantities exceeding 150,000 tonnes of contributing oil as defined in article 1, paragraph

määritellään vuonna 1971 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen öljyn aiheuttamien pilaantumsvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta 1 artiklan 3 kohdassa, sellaisena kuin sitä on muutettu, ja jotka ovat tai olisivat velvollisia suorittamaan maksuja öljyn aiheuttamien pilaantumsvahinkojen kansainväliselle korvausrahastolle kyseisen yleissopimuksen 10 artiklan mukaisesti; ja

(ii) kaikki sellaiset henkilöt, jotka ovat kyseisessä valtiossa vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana yhteensä yli 20 000 tonnia muita irtolastina kuljetettuja öljyjä, jotka on lueteltu vuonna 1973 tehdyn alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen I lisäyksessä I, sellaisena kuin sitä on muutettu yleissopimukseen liittyvällä vuoden 1978 pöytäkirjalla ja sen myöhemmillä muutoksilla;

b) LPG-tilille kaikki sellaiset henkilöt, jotka ovat edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ottaneet vastaan kyseisessä sopimusvaltiossa yhteensä yli 20 000 tonnia nestekaasua.

bis (a) LNG-tilille, jollei 16 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu, vuosimaksuja suorittavat jokaisen sopimusvaltion osalta kaikki henkilöt, jotka ovat edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ottaneet vastaan kyseisessä sopimusvaltiossa nesteytettyä maakaasua.

(b) Vuosimaksuja suorittavat kuitenkin henkilöt, joilla on ollut omistusoikeus kyseisen sopimusvaltion satamassa tai terminaalissa purettavaan nesteytettyä maakaasua sisältävään lastiin välittömästi ennen sen purkamista (omistaja), jos:

(i) omistaja on solminut sopimuksen vastaanottajan kanssa, että omistaja suorittaa tällaisia maksuja; ja

(ii) vastaanottaja on ilmoittanut sopimusvaltiolle kyseisestä sopimuksesta.

3 of the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage, 1971, as amended, and who is or would be liable to pay contributions to the International Oil Pollution Compensation Fund in accordance with article 10 of that Convention; and

(ii) by any person who was the receiver in that State in the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, of total quantities exceeding 20,000 tonnes of other oils carried in bulk listed in appendix I of Annex I to the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating thereto, as amended;

(b) in the case of the LPG account, by any person who in the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, was the receiver in that State of total quantities exceeding 20,000 tonnes of LPG.

bis (a) In the case of the LNG account, subject to article 16, paragraph 5, annual contributions to the LNG account shall be made in respect of each State Party by any person who in the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, was the receiver in that State of any quantity of LNG.

(b) However, any contributions shall be made by the person who, immediately prior to its discharge, held title to an LNG cargo discharged in a port or terminal of that State (the titleholder) where:

(i) the titleholder has entered into an agreement with the receiver that the titleholder shall make such contributions; and

(ii) the receiver has informed the State Party that such an agreement exists.

(c) Jos edellä b alakohdassa tarkoitettu omistaja ei suorita maksuja tai niiden osia, vastaanottaja suorittaa jäljelle jääneet maksut. Yleiskokous määrittelee ohjesäännössään tapaukset, joissa omistajan ei katsota suorittaneen maksuja, sekä järjestelyt, joiden mukaisesti vastaanottaja suorittaa jäljelle jääneet maksut.

(d) Tämän alakohdan määräykset eivät heikennä vastaanottajan takautumisoikeutta tai takaisinmaksuoikeutta, jotka voivat syntyä vastaanottajan ja omistajan välillä sovellettavan lain mukaisesti.

2 Jollei 3 kohdan määräyksistä muuta johdu, 1 kohdassa ja 1*bis* kohdassa tarkoitettujen erillistilien tulevat voimaan samaan aikaan kuin yleis-tili.

3 Tämän yleissopimuksen 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erillistilien käyttöönottoa lykätään, kunnes kyseisen tilin maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä edeltävän kalenterivuoden aikana tai muun yleiskokouksen määräämän vuoden aikana ylittää seuraavat rajat:

- a) öljytilin osalta 350 miljoonaa tonnia maksuvelvollisuuden alaista lastia;
- b) LNG-tilin osalta 20 miljoonaa tonnia maksuvelvollisuuden alaista lastia; ja
- c) LPG-tilin osalta 15 miljoonaa tonnia maksuvelvollisuuden alaista lastia.

4 Yleiskokous voi keskeyttää erillistilien käytön, jos:

a) maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrä kyseisen tilin osalta edellisen kalenterivuoden aikana putoaa alle 3 kohdassa määritellyn rajan; tai

b) tilille maksamatta jätettyjen maksujen kokonaismäärä on kuuden kuukauden kuluessa maksujen eräpäivästä enemmän kuin 10 prosenttia viimeisimmästä kyseiselle tilille peritystä maksusta, joka olisi suoritettava 1 kohdan mukaisesti.

5 Yleiskokous voi ottaa uudelleen käyttöön erillistilin, jonka käyttö on keskeytetty 4 kohdan mukaisesti.

(c) If the titleholder referred to in subparagraph (b) above does not make the contributions or any part thereof, the receiver shall make the remaining contributions. The Assembly shall determine in the internal regulations the circumstances under which the titleholder shall be considered as not having made the contributions and the arrangements in accordance with which the receiver shall make any remaining contributions.

(d) Nothing in this paragraph shall prejudice any rights of recourse or reimbursement of the receiver that may arise between the receiver and the titleholder under the applicable law.

2 Subject to paragraph 3, the separate accounts referred to in paragraph 1 and paragraph 1*bis* above shall become effective at the same time as the general account.

3 The initial operation of a separate account referred to in article 16, paragraph 2 shall be postponed until such time as the quantities of contributing cargo in respect of that account during the preceding calendar year, or such other year as the Assembly may decide, exceed the following levels:

- (a) 350 million tonnes of contributing cargo in respect of the oil account;
- (b) 20 million tonnes of contributing cargo in respect of the LNG account; and
- (c) 15 million tonnes of contributing cargo in respect of the LPG account.

4 The Assembly may suspend the operation of a separate account if:

(a) the quantities of contributing cargo in respect of that account during the preceding calendar year fall below the respective level specified in paragraph 3; or

(b) when six months have elapsed from the date when the contributions were due, the total unpaid contributions to that account exceed ten per cent of the most recent levy to that account in accordance with paragraph 1.

5 The Assembly may reinstate the operation of a separate account which has been suspended in accordance with paragraph 4.

6 Henkilö, joka olisi velvollinen suorittamaan maksuja sellaiselle erillistilille, jonka käyttöä on lykätty 3 kohdan mukaisesti tai jonka käyttö on keskeytetty 4 kohdan mukaisesti, suorittaa yleistilille ne maksut, jotka hän olisi ollut velvollinen maksamaan kyseiselle erillistilille. Tulevien maksujen laskemiseksi lykätty tai keskeytetty erillistili muodostaa yleistilin erillisen sektorin ja siihen sovelletaan liitteessä II määriteltyä HNS-pisteytysjärjestelmää.

6 Any person who would be liable to pay contributions to a separate account the operation of which has been postponed in accordance with paragraph 3 or suspended in accordance with paragraph 4, shall pay into the general account the contributions due by that person in respect of that separate account. For the purpose of calculating future contributions, the postponed or suspended separate account shall form a new sector in the general account and shall be subject to the HNS points system defined in Annex II.

Perusmaksut

20 artikla

1 Kunkin sopimusvaltion osalta perusmaksut suoritetaan määrästä, joka lasketaan kullekin henkilölle, joka on 16 artiklan 5 kohdan, 18 artiklan, 19 artiklan ja 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti velvollinen suorittamaan maksuja, kiinteän kertoimen perusteella, joka on sama yleistilin ja kunkin erillistilin osalta, kutakin maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikköä kohden, joka on vastaanotettu siinä valtiossa sen kalenterivuoden aikana, joka edeltää vuotta, jolloin tämä yleissopimus on tullut kyseisen valtion osalta voimaan.

2 Yleiskokous määrittelee 1 kohdassa tarkoitettun kiinteän kertoimen ja lastiyksiköt kutakin yleistilin sektoria ja erillistiliä varten.

3 Perusmaksut on suoritettava kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona HNS rahasto lähettää laskun kunkin sopimusvaltion osalta niille henkilöille, jotka ovat velvollisia suorittamaan maksut 1 kohdan mukaisesti.

Initial contributions

Article 20

1 In respect of each State Party, initial contributions shall be made of an amount which shall, for each person liable to pay contributions in accordance with article 16, paragraph 5, articles 18, 19 and article 21, paragraph 5, be calculated on the basis of a fixed sum, equal for the general account and each separate account, for each unit of contributing cargo received in that State during the calendar year preceding that in which this Convention enters into force for that State.

2 The fixed sum and the units for the different sectors within the general account as well as for each separate account referred to in paragraph 1 shall be determined by the Assembly.

3 Initial contributions shall be paid within three months following the date on which the HNS Fund issues invoices in respect of each State Party to persons liable to pay contributions in accordance with paragraph 1.

Raportit

21 artikla

1 Kukin sopimusvaltio varmistaa, että henkilö, joka on velvollinen suorittamaan maksuja 18 artiklan, 19 artiklan tai tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti, on mukana johtajan tämän artiklan määräysten mukaisesti laatimalla ja päivittämällä listalla.

2 Tämän artiklan 1 kohdan soveltamistarcoituksessa kukin sopimusvaltio toimittaa johtajalle HNS-rahaston ohjesäännössä määrättyä aikana ja siinä määrättyllä tavalla sellaisten henkilöiden nimet ja osoitteet, jotka ovat kyseisen valtion osalta velvollisia suorittamaan maksuja 18 artiklan, 19 artiklan tai tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti, sekä tiedot sellaisista asiaankuuluvista maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä, joiden suhteen asianomaiset henkilöt ovat maksuvelvollisia edeltävän kalenterivuoden osalta.

3 Sen varmistamiseksi, ketkä ovat tietynä aikana velvollisia suorittamaan maksuja 18 artiklan, 19 artiklan tai tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti, sekä soveltuvin osin sen lastin määrän määrittämiseksi, joka otetaan huomioon määriteltäessä näille henkilöille tulevan maksun suuruutta, lista on ensisijainen todiste siinä mainituista asioista.

4 Jos sopimusvaltiossa kukaan ei ole velvollinen suorittamaan maksuja 18 ja 19 artiklan tai tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti, sopimusvaltio ilmoittaa siitä HNS-rahaston johtajalle tämän yleissopimuksen soveltamistarcoituksessa.

5 Sellaisen maksuvelvollisuuden alaisen lastin osalta, joka kuljetetaan sopimusvaltion satamasta tai terminaalista saman valtion toiseen satamaan tai terminaaliin ja puretaan siellä, sopimusvaltioilla on mahdollisuus toimittaa HNS-rahastolle raportti, joka sisältää kunkin tilin osalta kaikkien vastaanotettujen maksuvelvollisuuden alaisten lastien vuosittaisen kokonaismäärän, mukaan lukien sellai-

Reports

Article 21

1 Each State Party shall ensure that any person liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19 or paragraph 5 of this article appears on a list to be established and kept up to date by the Director in accordance with the provisions of this article.

2 For the purposes set out in paragraph 1, each State Party shall communicate to the Director, at a time and in the manner to be prescribed in the internal regulations of the HNS Fund, the name and address of any person who in respect of the State is liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19 or paragraph 5 of this article, as well as data on the relevant quantities of contributing cargo for which such a person is liable to contribute in respect of the preceding calendar year.

3 For the purposes of ascertaining who are, at any given time, the persons liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19 or paragraph 5 of this article and of establishing, where applicable, the quantities of cargo to be taken into account for any such person when determining the amount of the contribution, the list shall be *prima facie* evidence of the facts stated therein.

4 If in a State Party there is no person liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19 or paragraph 5 of this article, that State Party shall, for the purposes of this Convention, inform the Director of the HNS Fund thereof.

5 In respect of contributing cargo carried from one port or terminal of a State Party to another port or terminal located in the same State and discharged there, States Parties shall have the option of submitting to the HNS Fund a report with an annual aggregate quantity for each account covering all receipts of contributing cargo, including any quantities in respect of which contributions are payable

set lastimäärät, joiden osalta maksut on suoritettava 16 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Antaessaan raportin, sopimusvaltio joko:

a) ilmoittaa HNS-rahastolle maksavansa kokonaismäärän kullekin tilille kyseessä olevan vuoden osalta kertamaksuna HNS-rahastolle; tai

b) pyytää HNS-rahastoa perimään kokonaismäärän kullekin tilille laskuttamalla yksittäisiä lastin vastaanottajia tai nesteytetyn maakaasun osalta omistajaa, jos 19 artiklan 1bis(b) kohta on sovellettavissa, siitä määrästä, joka kunkin heistä on maksettava. Jos omistaja ei suorita maksuja tai niiden osia, HNS-rahasto perii jäljelle jääneet maksut laskuttamalla nesteytettyä maakaasua sisältävän lastin vastaanottajaa. Nämä henkilöt määräytyvät kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti.

pursuant to article 16, paragraph 5. The State Party shall, at the time of reporting, either:

(a) notify the HNS Fund that that State will pay the aggregate amount for each account in respect of the relevant year in one lump sum to the HNS Fund; or

(b) instruct the HNS Fund to levy the aggregate amount for each account by invoicing individual receivers, or, in the case of LNG, the titleholder if article 19, paragraph 1bis(b) is applicable, for the amount payable by each of them. If the titleholder does not make the contributions or any part thereof, the HNS Fund shall levy the remaining contributions by invoicing the receiver of the LNG cargo. These persons shall be identified in accordance with the national law of the State concerned.

Ilmoittamatta jättäminen

21bis artikla

1 Jos sopimusvaltio ei täytä 21 artiklan 2 kohdan velvoitteitaan, ja tästä aiheutuu taloudellisia menetyksiä HNS-rahastolle, sopimusvaltio on velvollinen korvaamaan menetykset HNS-rahastolle. Yleiskokous päättää sopimusvaltion korvausvelvollisuudesta johtajan suosituksesta.

2 HNS-rahasto ei maksa korvausta vahingosta alueella, mukaan lukien sopimusvaltion aluevedet 3 artiklan a kohdan mukaisesti ja sopimusvaltion talousvyöhykkeet tai muut alueet 3 artiklan b kohdan mukaisesti, tai tietyn vahinkotapahtuman vahingosta 3 artiklan c kohdan mukaisesti tai torjuntatoimenpiteistä riippumatta siitä, missä niihin on ryhdytty, 3 artiklan d kohdan mukaisesti, ennen kuin kyseinen sopimusvaltio on täyttänyt 21 artiklan 2 ja 4 kohtien velvoitteet vuosilta, jotka edeltävät vahinkotapahtumaa, josta haetaan korvausta. Yleiskokous määrittää HNS-rahaston

Non-reporting

Article 21bis

1 Where a State Party does not fulfil its obligations under article 21, paragraph 2, and this results in a financial loss for the HNS Fund, that State Party shall be liable to compensate the HNS Fund for such loss. The Assembly shall, upon recommendation of the Director, decide whether such compensation shall be payable by a State.

2 No compensation for any incident shall be paid by the HNS Fund for damage in the territory, including the territorial sea of a State Party in accordance with article 3(a), the exclusive economic zone or other area of a State Party in accordance with article 3(b), or damage in accordance with article 3(c) in respect of a given incident or for preventive measures, wherever taken, in accordance with article 3(d), until the obligations under article 21, paragraphs 2 and 4, have been complied with in respect of that State Party for all years prior to the occurrence of an incident for which compensation is sought. The Assembly shall determine in the internal regulations of the

ohjesäännöissä olosuhteet, joissa sopimusvaltion katsotaan jättäneen täyttämättä nämä velvoitteet.

3 Jos korvaus on väliaikaisesti evätty 2 kohdan mukaisesti, korvaus evätään pysyvästi, jos 21 artiklan 2 ja 4 kohtien velvoitteita ei ole täytetty vuoden kuluessa siitä, kun johtaja on ilmoittanut sopimusvaltiolle näiden velvoitteiden täyttämättä jättämisestä.

4 Maksujen suoritus HNS-rahastolle kuitataan korvauksella velkojalle tai velkojan edustajalle.

5 Kohtia 2–4 ei sovelleta kuolemantapauksia tai henkilövahinkoa koskeviin vaatimuksiin.

HNS Fund the circumstances under which a State Party shall be considered as not having fulfilled these obligations.

3 Where compensation has been denied temporarily in accordance with paragraph 2, compensation shall be denied permanently if the obligations under article 21, paragraphs 2 and 4, have not been fulfilled within one year after the Director has notified the State Party of its failure to fulfil these obligations.

4 Any payments of contributions due to the HNS Fund shall be set off against compensation due to the debtor, or the debtor's agents.

5 Paragraphs 2 to 4 shall not apply to claims in respect of death or personal injury.

Maksujen laiminlyönti

22 artikla

1 Jokainen 18, 19 tai 20 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti rahastoon maksettavaksi erääntynyt maksu, joka on viivästynyt, kasvaa korkoa, joka määritellään HNS-rahaston ohjesäännön mukaisesti, edellyttäen kuitenkin, että erilaisissa tapauksissa voidaan määrätä erilainen korko.

2 Jos 18, 19 tai 20 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti maksuvelvollinen henkilö ei täytä velvoitteitaan tiettyjen maksujen tai niiden osien suhteen ja maksut ovat viivästyneet, johtajan tulee ryhtyä HNS-rahaston puolesta kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sellaista henkilöä vastaan, mukaan luettuna oikeustoimet, tarkoituksenaan periä erääntyneet maksut. Yleiskokous voi kuitenkin johtajan suosituksesta päättää, että toimenpiteisiin ei ryhdytä tai niitä ei jatketa maksuvelvollista vastaan, jos maksuvelvollisuuden laiminlyönyt henkilö on selvästi maksukyvytön tai jos se on olosuhteista johtuen muutoin perusteltua.

Non-payment of contributions

Article 22

1 The amount of any contribution due under articles 18, 19, 20 or article 21, paragraph 5 and which is in arrears shall bear interest at a rate which shall be determined in accordance with the internal regulations of the HNS Fund, provided that different rates may be fixed for different circumstances.

2 Where a person who is liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19, 20 or article 21, paragraph 5, does not fulfil the obligations in respect of any such contribution or any part thereof and is in arrears, the Director shall take all appropriate action, including court action, against such a person on behalf of the HNS Fund with a view to the recovery of the amount due. However, where the defaulting contributor is manifestly insolvent or the circumstances otherwise so warrant, the Assembly may, upon recommendation of the Director, decide that no action shall be taken or continued against the contributor.

**Sopimusvaltioiden vapaaehtoinen maksu-
velvollisuus**

23 artikla

1 Sopimusvaltio voi allekirjoittaessaan ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraamaa tai tallettaessaan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tai milloin tahansa sen jälkeen antaa selityksen, jonka mukaan se ottaa vastuun yksittäisen henkilön tähän yleissopimukseen perustuvista velvoitteista suorittaa maksuja 18, 19 tai 20 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti, tämän valtion alueella vastaanotettujen vaarallisten ja haitallisten aineiden osalta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta 21 artiklan 5 kohdan määräysten soveltamiseen. Tällainen selitys on annettava kirjallisesti ja siinä on yksilöitävä ne velvoitteet, joihin valtio sitoutuu.

2 Jos 1 kohdan mukainen selitys annetaan ennen kuin tämä yleissopimus tulee voimaan 46 artiklan mukaisesti, selitys talletetaan pääsihteerin huostaan, joka toimittaa sen johtajalle tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen.

3 Tämän artiklan 1 kohdan mukainen selitys, joka annetaan tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen, talletetaan johtajan huostaan.

4 Sopimusvaltio voi peruuttaa tämän artiklan mukaisesti annetun selityksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtajalle. Ilmoitus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun johtaja on vastaanottanut sen.

5 Valtio, jota tämän artiklan mukainen selitys sitoo, luopuu selityksessä yksilöityjen velvoitteiden osalta kaikista erivapauksista, joihin sillä olisi muuten oikeus vedota sitä vastaan nostetussa oikeudenkäynnissä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

**Optional liability of States Parties for the
payment of contributions**

Article 23

1 Without prejudice to article 21, paragraph 5, a State Party may, at the time when it signs without reservation as to ratification, acceptance or approval, or deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession or at any time thereafter, declare that it assumes responsibility for obligations imposed by this Convention on any person liable to pay contributions in accordance with articles 18, 19, 20 or article 21, paragraph 5, in respect of hazardous and noxious substances received in the territory of that State. Such a declaration shall be made in writing and shall specify which obligations are assumed.

2 Where a declaration under paragraph 1 is made prior to the entry into force of this Convention in accordance with article 46, it shall be deposited with the Secretary-General who shall after the entry into force of this Convention communicate the declaration to the Director.

3 A declaration under paragraph 1 which is made after the entry into force of this Convention shall be deposited with the Director.

4 A declaration made in accordance with this article may be withdrawn by the relevant State giving notice thereof in writing to the Director. Such a notification shall take effect three months after the Director's receipt thereof.

5 Any State which is bound by a declaration made under this article shall, in any proceedings brought against it before a competent court in respect of any obligation specified in the declaration, waive any immunity that it would otherwise be entitled to invoke.

Toimielimet ja hallinto

24 artikla

HNS-rahastolla on yleiskokous ja johtajan alainen sihteeristö.

Yleiskokous

25 artikla

Yleiskokouksen muodostavat kaikki tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot.

26 artikla

- Yleiskokouksen tehtävänä on:
- a) valita jokaisessa sääntömääräisessä istunnossaan itselleen puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa, joiden toimikausi kestää seuraavaan sääntömääräiseen istuntoon saakka;
 - b) päättää omista menettelytapasäännöistään, jollei tämän yleissopimuksen määräyksistä muuta johdu;
 - c) kehittää, soveltaa ja tarkastella säännöllisesti ohjesääntöä ja rahoitussääntöä 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainitun HNS-rahaston tavoitteen mukaisesti, sekä hoitaa tähän liittyvät 15 artiklassa luetellut HNS-rahaston tehtävät;
 - d) nimittää johtaja ja antaa ohjeet muiden tarvittavien toimihenkilöiden nimittämisestä sekä päättää johtajan ja muiden toimihenkilöiden palvelussuhteen ehdoista;
 - e) hyväksyä vuosittainen talousarvio, joka on laadittu 15 artiklan b alakohdan mukaisesti;
 - f) käsitellä ja hyväksyä tarvittaessa johtajan antamia suosituksia siitä mitä maksuvelvollisuuden alaisen lastin määritelmä kattaa;
 - g) nimetä tilintarkastajat ja hyväksyä rahaston tilit;
 - h) hyväksyä HNS-rahastolle esitettyjä korvausvaatimuksia koskevat ratkaisut, päättää

Organization and administration

Article 24

The HNS Fund shall have an Assembly and a Secretariat headed by the Director.

Assembly

Article 25

The Assembly shall consist of all States Parties to this Convention.

Article 26

- The functions of the Assembly shall be:
- (a) to elect at each regular session its President and two Vice-Presidents who shall hold office until the next regular session;
 - (b) to determine its own rules of procedure, subject to the provisions of this Convention;
 - (c) to develop, apply and keep under review internal and financial regulations relating to the aim of the HNS Fund as described in article 13, paragraph 1(a), and the related tasks of the HNS Fund listed in article 15;
 - (d) to appoint the Director and make provisions for the appointment of such other personnel as may be necessary and determine the terms and conditions of service of the Director and other personnel;
 - (e) to adopt the annual budget prepared in accordance with article 15(b);
 - (f) to consider and approve as necessary any recommendation of the Director regarding the scope of definition of contributing cargo;
 - (g) to appoint auditors and approve the accounts of the HNS Fund;
 - (h) to approve settlements of claims against the HNS Fund, to take decisions in respect of

käytettävissä olevan korvaussumman jakamisesta korvausvaatimusten esittäjien kesken 14 artiklan mukaisesti, sekä määrätä ehdot, joiden mukaisesti korvauksena suoritetaan väliaikaisia maksuja mahdollisimman nopean korvauksen takaamiseksi vahinkoa kärsineille;

i) perustaa korvausvaatimuskomitea, jossa on vähintään 7 ja enintään 15 jäsentä, sekä mahdollinen tarpeelliseksi katsomansa väliaikainen tai pysyvä apuelin, päättää komitean toimialasta ja antaa sille sen tehtävien hoitamiseen tarvittavat valtuudet. Nimetessään apuelimen jäseniä, yleiskokous varmistaa jäsenten tasapuolisen maantieteellisen jakauman ja varmistaa, että sopimusvaltiot ovat asianmukaisesti edustettuina. Yleiskokouksen menettelytapasääntöjä sovelletaan tarvittavin muutoksin komitean apuelinten toimintaan.

j) päättää mitkä tämän yleissopimuksen ulkopuoliset valtiot, järjestön liitännäisjäsenet ja hallitustenväliset järjestöt ja kansainväliset kansalaisjärjestöt voivat osallistua yleiskokouksen ja apuelinten kokouksiin ilman äänestys-oikeutta;

k) antaa johtajalle ja apuelimille HNS-rahaston hallintoa koskevia ohjeita;

l) valvoa tämän yleissopimuksen ja omien päätöstensä asianmukaista täytäntöönpanoa;

m) tarkastella viiden vuoden välein tämän yleissopimuksen soveltamista, erityisesti maksuosuuksien laskentajärjestelmän ja kotimaanliikenteen maksujärjestelmän toimivuutta; ja

n) hoitaa muut sellaiset tehtävät, jotka sille kuuluvat tämän yleissopimuksen mukaisesti tai jotka ovat muuten tarpeen HNS-rahaston asianmukaisen toiminnan kannalta.

the distribution among claimants of the available amount of compensation in accordance with article 14 and to determine the terms and conditions according to which provisional payments in respect of claims shall be made with a view to ensuring that victims of damage are compensated as promptly as possible;

(i) to establish a Committee on Claims for Compensation with at least 7 and not more than 15 members and any temporary or permanent subsidiary body it may consider to be necessary, to define its terms of reference and to give it the authority needed to perform the functions entrusted to it; when appointing the members of such body, the Assembly shall endeavour to secure an equitable geographical distribution of members and to ensure that the States Parties are appropriately represented; the Rules of Procedure of the Assembly may be applied, *mutatis mutandis*, for the work of such subsidiary body;

(j) to determine which States not party to this Convention, which Associate Members of the Organization and which intergovernmental and international non-governmental organizations shall be admitted to take part, without voting rights, in meetings of the Assembly and subsidiary bodies;

(k) to give instructions concerning the administration of the HNS Fund to the Director and subsidiary bodies;

(l) to supervise the proper execution of this Convention and of its own decisions;

(m) to review every five years the implementation of this Convention with particular reference to the performance of the system for the calculation of levies and the contribution mechanism for domestic trade; and

(n) to perform such other functions as are allocated to it under this Convention or are otherwise necessary for the proper operation of the HNS Fund.

27 artikla

1 Johtaja kutsuu yleiskokouksen sääntömääräisen istunnon koolle kerran vuodessa.

2 Johtaja kutsuu koolle yleiskokouksen ylimääräisen istunnon, jos vähintään yksi kolmasosa yleiskokouksen jäsenistä sitä pyytää, tai omasta aloitteestaan neuvoteltuaan yleiskokouksen puheenjohtajan kanssa. Johtajan tulee ilmoittaa istunnosta jäsenille viimeistään 30 päivää ennen istuntoa.

Article 27

1 Regular sessions of the Assembly shall take place once every calendar year upon convocation by the Director.

2 Extraordinary sessions of the Assembly shall be convened by the Director at the request of at least one-third of the members of the Assembly and may be convened on the Director's own initiative after consultation with the President of the Assembly. The Director shall give members at least thirty days' notice of such sessions.

28 artikla

Yleiskokouksen kokous on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on läsnä.

Article 28

A majority of the members of the Assembly shall constitute a quorum for its meetings.

Sihteeristö

29 artikla

1 Sihteeristö muodostuu johtajasta ja HNS-rahaston hallintoa varten tarvittavasta henkilökunnasta.

2 Johtaja on HNS-rahaston laillinen edustaja.

Secretariat

Article 29

1 The Secretariat shall comprise the Director and such staff as the administration of the HNS Fund may require.

2 The Director shall be the legal representative of the HNS Fund.

30 artikla

1 Johtaja on HNS-rahaston ylin hallinnollinen toimihenkilö. Jollei yleiskokouksen antamista ohjeista muuta johdu, johtaja hoitaa tämän yleissopimuksen, HNS-rahaston ohjesäännön ja yleiskokouksen sille osoittamat tehtävät.

2 Erityisesti johtaja:

a) nimittää HNS-rahaston hallinnon edellyttämän henkilökunnan;

b) ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaa HNS-rahaston asianmukaisen varainhoidon;

Article 30

1 The Director shall be the chief administrative officer of the HNS Fund. Subject to the instructions given by the Assembly, the Director shall perform those functions which are assigned to the Director by this Convention, the internal regulations of the HNS Fund and the Assembly.

2 The Director shall in particular:

(a) appoint the personnel required for the administration of the HNS Fund;

(b) take all appropriate measures with a view to the proper administration of the assets of the HNS Fund;

c) kerää yleissopimukseen perustuvat maksettavaksi erääntyneet maksut, kiinnittäen samalla huomiota erityisesti 22 artiklan 2 kohdan määräyksiin;

d) käsittelee tarvittaessa HNS-rahastolle esitetyt vaatimukset ja hoitaa muut HNS-rahaston tehtävät, sekä palkkaa oikeudellisten asioiden, varainhoidon ja muiden alojen asiantuntijoita;

e) ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin HNS-rahastolle esitettyjen vaatimusten käsittelemiseksi, HNS-rahaston ohjesäännössä määrättävien rajojen ja ehtojen mukaisesti, mukaan luettuna vaatimusten lopullinen hyväksyminen ilman yleiskokouksen ennalta antamaa hyväksyntää, jos ohjesäännössä näin määrätään;

f) valmistelee ja antaa yleiskokoukselle kunkin kalenterivuoden osalta tilinpäätöksen ja talousarvion;

g) valmistelee yhteistyössä yleiskokouksen puheenjohtajan kanssa edeltävää kalenterivuotta koskevan HNS-rahaston toimintakertomuksen ja julkaisee sen; ja

h) valmistelee, kokoaa ja jakaa sellaisia asiakirjoja ja tietoja, joita yleiskokouksen ja apuelinten toiminta edellyttää.

(c) collect the contributions due under this Convention while observing in particular the provisions of article 22, paragraph 2;

(d) to the extent necessary to deal with claims against the HNS Fund and to carry out the other functions of the HNS Fund, employ the services of legal, financial and other experts;

(e) take all appropriate measures for dealing with claims against the HNS Fund, within the limits and on conditions to be laid down in the internal regulations of the HNS Fund, including the final settlement of claims without the prior approval of the Assembly where these regulations so provide;

(f) prepare and submit to the Assembly the financial statements and budget estimates for each calendar year;

(g) prepare, in consultation with the President of the Assembly, and publish a report on the activities of the HNS Fund during the previous calendar year; and

(h) prepare, collect and circulate the documents and information which may be required for the work of the Assembly and subsidiary bodies.

31 artikla

Johtaja ja hänen nimeämensä toimihenkilöt ja asiantuntijat eivät saa tehtäviään suorittaessaan pyytää eivätkä vastaanottaa ohjeita hallituksilta tai rahaston ulkopuolisilta viranomaisilta. Heidän on pidättäydyttävä toimenpiteistä, jotka saattaisivat vaikuttaa heidän asemaansa kansainvälisinä virkamiehinä. Jokainen sopimusvaltio sitoutuu omalta osaltaan kunnioittamaan johtajan ja hänen nimittämiensä toimihenkilöiden ja asiantuntijoiden tehtävien puhtaasti kansainvälistä luonnetta sekä pidättäytymään vaikuttamasta heidän tehtäviensä hoitoon.

Article 31

In the performance of their duties the Director and the staff and experts appointed by the Director shall not seek or receive instructions from any Government or from any authority external to the HNS Fund. They shall refrain from any action which might adversely reflect on their position as international officials. Each State Party on its part undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Director and the staff and experts appointed by the Director, and not to seek to influence them in the discharge of their duties.

Varainhoito

32 artikla

1 Jokainen sopimusvaltio vastaa yleiskokouksen valtuuskunnan jäsentensä sekä apuelimissä olevien edustajiensa palkka-, matka- ja muista kuluista.

2 HNS-rahasto vastaa muista HNS-rahaston toiminnasta aiheutuvista kuluista.

Äänestys

33 artikla

Yleiskokouksessa toimitettaviin äänestyksiin sovelletaan seuraavia määräyksiä:

- a) jokaisella jäsenellä on yksi ääni;
- b) jollei 34 artiklan määräyksistä muuta johdu, yleiskokouksen päätökset tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten äänen enemmistöllä;
- c) päätökset, joihin vaaditaan kahden kolmasosan määräenemmistö, tehdään läsnä olevien jäsenten kahden kolmasosan äänen enemmistöllä; ja
- d) tässä artiklassa ”läsnä olevat jäsenet” tarkoittavat äänestyksen aikana kokouksessa läsnä olevia jäseniä, ja ”läsnä olevat ja äänestävät jäsenet” tarkoittavat läsnä olevia ja myönteisen tai kielteisen äänen antavia jäseniä. Äänestyksestä pidättäytyviä jäseniä ei katsota äänestäviksi jäseniksi.

34 artikla

Seuraavat yleiskokouksen päätökset edellyttävät kahden kolmasosan määräenemmistön:

- a) päätös erillistilin käytön keskeyttämisestä tai uudelleen käyttönotosta 19 artiklan 4 tai 5 kohdan mukaisesti;

Finances

Article 32

1 Each State Party shall bear the salary, travel and other expenses of its own delegation to the Assembly and of its representatives on subsidiary bodies.

2 Any other expenses incurred in the operation of the HNS Fund shall be borne by the HNS Fund.

Voting

Article 33

The following provisions shall apply to voting in the Assembly:

- (a) each member shall have one vote;
- (b) except as otherwise provided in article 34, decisions of the Assembly shall be made by a majority vote of the members present and voting;
- (c) decisions where a two-thirds majority is required shall be a two-thirds majority vote of members present; and
- (d) for the purpose of this article the phrase "members present" means "members present at the meeting at the time of the vote", and the phrase "members present and voting" means "members present and casting an affirmative or negative vote". Members who abstain from voting shall be considered as not voting.

Article 34

The following decisions of the Assembly shall require a two-thirds majority:

- (a) a decision under article 19, paragraphs 4 or 5 to suspend or reinstate the operation of a separate account;

b) päätös olla ryhtymättä toimenpiteisiin tai jatkaa niitä maksuvelvollista vastaan 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

c) johtajan nimitys 26 artiklan d alakohdan mukaisesti;

d) apuelinten perustaminen 26 artiklan i alakohdan mukaisesti sekä niiden perustamiseen liittyvät muut asiat; ja

e) päätös tämän yleissopimuksen voimassaolon jatkamisesta 51 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

(b) a decision under article 22, paragraph 2, not to take or continue action against a contributor;

(c) the appointment of the Director under article 26(d);

(d) the establishment of subsidiary bodies, under article 26(i), and matters relating to such establishment; and

(e) a decision under article 51, paragraph 1, that this Convention shall continue to be in force.

Verovapaudet ja valuuttamääräykset

35 artikla

1 HNS-rahasto, sen varat ja tulot, jäsenten suorittamat maksut mukaan luettuna, sekä sen muu omaisuus, joka on tarpeen 13 artiklan 1 kohdan mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi, on vapautettu kaikissa sopimusvaltioissa välittömistä veroista.

2 Kun HNS-rahasto hankkii merkittäviä määriä irtainta tai kiinteää omaisuutta tai palveluja, jotka ovat tarpeen sen virallisten tehtävien hoitamiseksi sen 13 artiklan 1 kohdassa mainittujen tavoitteiden saavuttamisen kannalta, ja joiden hintaan sisältyy välillisiä veroja tai liikevaihtoveroja, sopimusvaltioiden hallitukset ryhtyvät mahdollisuuksien mukaan tarvittaviin toimenpiteisiin mainittujen verojen poistamiseksi tai niiden palauttamiseksi. Näin hankittuja hyödykkeitä ei saa myydä eikä lahjoittaa muutoin kuin sen sopimusvaltion hallituksen hyväksymien ehtojen mukaisesti, joka on myöntänyt verojen poistamisen tai palauttamisen tai tukenut sitä.

3 Verovapautta ei myönnetä sellaisten tullimaksujen, verojen tai erääntyneiden maksujen osalta, jotka ovat pelkästään julkisia palvelumaksuja.

4 HNS-rahasto on vapautettu kaikista tullimaksuista ja -veroista sekä muista vastaavista veroista sellaisten tavaroiden osalta, jotka sen toimesta tai puolesta tuodaan tai viedään sen

Tax exemptions and currency regulations

Article 35

1 The HNS Fund, its assets, income, including contributions, and other property necessary for the exercise of its functions as described in article 13, paragraph 1, shall enjoy in all States Parties exemption from all direct taxation.

2 When the HNS Fund makes substantial purchases of movable or immovable property, or of services which are necessary for the exercise of its official activities in order to achieve its aims as set out in article 13, paragraph 1, the cost of which include indirect taxes or sales taxes, the Governments of the States Parties shall take, whenever possible, appropriate measures for the remission or refund of the amount of such duties and taxes. Goods thus acquired shall not be sold against payment or given away free of charge unless it is done according to conditions approved by the Government of the State having granted or supported the remission or refund.

3 No exemption shall be accorded in the case of duties, taxes or dues which merely constitute payment for public utility services.

4 The HNS Fund shall enjoy exemption from all customs duties, taxes and other related taxes on articles imported or exported by it or on its behalf for its official use. Articles thus imported shall not be transferred either

viralliseen käyttöön. Näin tuotuja hyödykkeitä ei saa kohdevaltion alueella korvauksesta eikä korvauksetta siirtää toiselle muutoin kuin kyseisen valtion hallituksen hyväksymien ehtojen mukaisesti.

5 HNS-rahastoon maksuja suorittavat henkilöt sekä rahastosta korvauksia saavat vahinkoa kärsineet henkilöt tai alusten omistajat ovat sen valtion verolainsäädännön alaisia, jossa he ovat verovelvollisia, eikä heille myönnetä tässä suhteessa mitään erityistä vapautusta tai muuta etuutta.

6 Olemassaolevista tai tulevista valuutta- tai varainsiirtoja koskevista määräyksistä huolimatta sopimusvaltioiden on sallittava rajoituksitta kaikkien HNS-rahastolle suoritettavien maksujen samoin kuin siitä suoritettavien korvausten siirto ja maksu.

for consideration or gratis on the territory of the country into which they have been imported except on conditions agreed by the Government of that country.

5 Persons contributing to the HNS Fund as well as victims and owners receiving compensation from the HNS Fund shall be subject to the fiscal legislation of the State where they are taxable, no special exemption or other benefit being conferred on them in this respect.

6 Notwithstanding existing or future regulations concerning currency or transfers, States Parties shall authorize the transfer and payment of any contribution to the HNS Fund and of any compensation paid by the HNS Fund without any restriction.

Tietojen salassapito

36 artikla

Yksittäisiin maksuvelvollisiin liittyviä tietoja, jotka on annettu tämän yleissopimuksen soveltamistarkoituksessa, ei saa luovuttaa HNS-rahaston ulkopuolisille tahoille muutoin kuin jos se on ehdottomasti tarpeen HNS-rahaston tehtävien hoitamiseksi, mukaan luetuna oikeudenkäynnin vireille paneminen ja oikeudenkäynnin kohteena olevassa asiassa vastaaminen.

IV LUKU

VAHINGONKORVAUSVAATIMUKSET

Vahingonkorvausvaatimuksen esittämiseen liittyvät rajoitukset

37 artikla

1 Oikeus II luvun mukaisesti korvauksiin lakkaa, ellei vahingonkorvausvaatimusta esitetä kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt henkilö tiesi tai hänen

Confidentiality of information

Article 36

Information relating to individual contributors supplied for the purpose of this Convention shall not be divulged outside the HNS Fund except in so far as it may be strictly necessary to enable the HNS Fund to carry out its functions including the bringing and defending of legal proceedings.

Chapter IV

CLAIMS AND ACTIONS

Limitation of actions

Article 37

1 Rights to compensation under chapter II shall be extinguished unless an action is brought thereunder within three years from the date when the person suffering the damage

olisi kohtuudella pitänyt tietää vahingosta ja omistajan henkilöllisyydestä.

2 Oikeus III luvun mukaisesti korvauksiin lakkaa, ellei vahingonkorvausvaatimusta esitetä tai 39 artiklan 7 kohdan mukaista ilmoitusta tehdä kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt henkilö tiesi tai hänen olisi kohtuudella pitänyt tietää vahingosta.

3 Joka tapauksessa vahingonkorvausvaatimusta ei saa esittää sen jälkeen kuin kymmenen vuotta on kulunut vahingon aiheuttaneen vahinkotapahtuman ajankohdasta.

4 Jos vahinkotapahtuma muodostuu tapah-
tumasarjasta, 3 kohdassa mainittu kymmenen vuoden aika lasketaan viimeisen tapahtumasarjaan liittyvän tapahtuman päivästä.

knew or ought reasonably to have known of the damage and of the identity of the owner.

2 Rights to compensation under chapter III shall be extinguished unless an action is brought thereunder or a notification has been made pursuant to article 39, paragraph 7, within three years from the date when the person suffering the damage knew or ought reasonably to have known of the damage.

3 In no case, however, shall an action be brought later than ten years from the date of the incident which caused the damage.

4 Where the incident consists of a series of occurrences, the ten-year period mentioned in paragraph 3 shall run from the date of the last of such occurrences.

Tuomioistuinten toimivalta omistajaa vastaan esitetyissä vahingonkorvausvaatimuksissa

38 artikla

1 Jos vahinkotapahtuma on aiheuttanut vahinkoa yhden tai useamman sopimusvaltion alueella, mukaan luettuna aluemerit, tai 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettulla alueella taikka jos torjuntatoimenpiteisiin on ryhdytty vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi yhden tai useamman sopimusvaltion alueella, mukaan luettuna aluemerit, tai 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettulla alueella, vahingonkorvausvaatimus omistajaa tai omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan voidaan esittää vain kyseisten sopimusvaltioiden tuomioistuimissa.

2 Jos vahinkotapahtuma on aiheuttanut vahinkoa yksinomaan minkä tahansa valtion alueen ulkopuolella, mukaan luettuna aluemerit, ja 3 artiklan c alakohdassa mainitut tämän yleissopimuksen soveltamista koskevat ehdot ovat täyttyneet tai torjuntatoimenpiteisiin on ryhdytty tällaisen vahingon estä-

Jurisdiction in respect of action against the owner

Article 38

1 Where an incident has caused damage in the territory, including the territorial sea or in an area referred to in article 3(b), of one or more States Parties, or preventive measures have been taken to prevent or minimize damage in such territory including the territorial sea or in such area, actions for compensation may be brought against the owner or other person providing financial security for the owner's liability only in the courts of any such States Parties.

2 Where an incident has caused damage exclusively outside the territory, including the territorial sea, of any State and either the conditions for application of this Convention set out in article 3(c) have been fulfilled or preventive measures to prevent or minimize such damage have been taken, actions for compensation may be brought against the owner or

miseksi tai rajoittamiseksi, vahingonkorvausvaatimus omistajaa tai muuta omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan voidaan esittää vain:

a) sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa alus on rekisteröity, tai rekisteröimättömän aluksen osalta sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jonka lipun alla alus purjehtii; tai

b) sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa omistajalla on kotipaikka tai päätoimipaikka; tai

c) sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jossa rahasto on perustettu 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3 Vastaajalle on kohtuullisessa ajassa ilmoitettava 1 tai 2 kohdan mukaisesti esitetystä vahingonkorvausvaatimuksesta.

4 Kukin sopimusvaltio varmistaa, että sen tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään vahingonkorvausvaatimuksia tämän yleissopimuksen mukaisesti.

5 Sen jälkeen, kun omistaja tai muu 12 artiklan mukaisesti takuun antava henkilö on perustanut rahaston 9 artiklan mukaisesti, rahaston perustamisvaltion tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta kaikissa rahaston jakamiseen liittyvissä asioissa.

other person providing financial security for the owner's liability only in the courts of:

(a) the State Party where the ship is registered or, in the case of an unregistered ship, the State Party whose flag the ship is entitled to fly; or

(b) the State Party where the owner has habitual residence or where the principal place of business of the owner is established; or

(c) the State Party where a fund has been constituted in accordance with article 9, paragraph 3.

3 Reasonable notice of any action taken under paragraph 1 or 2 shall be given to the defendant.

4 Each State Party shall ensure that its courts have jurisdiction to entertain actions for compensation under this Convention.

5 After a fund under article 9 has been constituted by the owner or by the insurer or other person providing financial security in accordance with article 12, the courts of the State in which such fund is constituted shall have exclusive jurisdiction to determine all matters relating to the apportionment and distribution of the fund.

Tuomioistuinten toimivalta HNS-rahastoa vastaan esitetyissä tai HNS-rahaston esittämissä vahingonkorvausvaatimuksissa

39 artikla

1 Jollei tämän artiklan jäljempänä olevista määräyksistä muuta johdu, vahingonkorvausvaatimus HNS-rahastoa vastaan 14 artiklan mukaisten korvausten saamiseksi voidaan esittää vain sellaisessa tuomioistuimessa, joka on 38 artiklan mukaisesti toimivaltainen käsittelemään asiaan liittyvän vahinkotapahtuman aiheuttamasta vahingosta vastuussa olevaa

Jurisdiction in respect of action against the HNS Fund or taken by the HNS Fund

Article 39

1 Subject to the subsequent provisions of this article, any action against the HNS Fund for compensation under article 14 shall be brought only before a court having jurisdiction under article 38 in respect of actions against the owner who is liable for damage caused by the relevant incident or before a court in a State Party which would have been competent if an owner had been liable.

omistajaa vastaan esitettyjä vahingonkorvausvaatimuksia, tai sellaisen sopimusvaltion tuomioistuimessa, joka olisi ollut toimivaltainen siinä tapauksessa, että joku omistaja olisi ollut vastuussa vahingosta.

2 Sellaisessa tapauksessa, että vahingon aiheuttaneita vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavaa alusta ei ole tunnistettu, 38 artiklan 1 kohdan määräyksiä sovelletaan tarvittavin muutoksin HNS-rahastoa vastaan esitettyihin vahingonkorvausvaatimuksiin.

3 Kukin sopimusvaltio varmistaa, että sen tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään 1 kohdan mukaisesti HNS-rahastoa vastaan esitettyjä vahingonkorvausvaatimuksia.

4 Jos omistajaa tai muuta omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan on esitetty vahingonkorvausvaatimus tuomioistuimessa, kyseisellä tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta käsitellä mitä tahansa samaan vahinkoon liittyvää, HNS-rahastoa vastaan 14 artiklan määräysten mukaisesti esitettyä vahingonkorvausvaatimusta.

5 Kukin sopimusvaltio varmistaa, että HNS-rahastolla on oikeus esiintyä väliintulijana missä tahansa tämän yleissopimuksen mukaisesti omistajaa tai muuta omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan aloitetussa oikeudenkäynnissä kyseisen valtion toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

6 Jollei 7 kohdan määräyksistä muuta johdu, HNS-rahastoa ei sido sellaisten oikeudenkäyntien tuomiot tai päätökset, joissa se ei ole ollut osapuolena eikä sellaisten riitojen ratkaisut, joissa se ei ole osapuolena.

7 Jokaisella oikeudenkäynnin osapuolella on kyseisen valtion lainsäädännön mukaisesti oikeus ilmoittaa HNS-rahastolle oikeudenkäynnistä, jos omistajaa tai omistajan vastuun takaavaa henkilöä vastaan on esitetty vahingonkorvausvaatimus sopimusvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa tämän yleissopimuksen mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 5 kohdan määräysten soveltamista. Jos ilmoitus on tehty kyseisen tuomioistuimen soveltaman lain mukaisesti sekä sellaisessa

2 In the event that the ship carrying the hazardous or noxious substances which caused the damage has not been identified, the provisions of article 38, paragraph 1, shall apply *mutatis mutandis* to actions against the HNS Fund.

3 Each State Party shall ensure that its courts have jurisdiction to entertain such actions against the HNS Fund as are referred to in paragraph 1.

4 Where an action for compensation for damage has been brought before a court against the owner or the owner's guarantor, such court shall have exclusive jurisdiction over any action against the HNS Fund for compensation under the provisions of article 14 in respect of the same damage.

5 Each State Party shall ensure that the HNS Fund shall have the right to intervene as a party to any legal proceedings instituted in accordance with this Convention before a competent court of that State against the owner or the owner's guarantor.

6 Except as otherwise provided in paragraph 7, the HNS Fund shall not be bound by any judgement or decision in proceedings to which it has not been a party or by any settlement to which it is not a party.

7 Without prejudice to the provisions of paragraph 5, where an action under this Convention for compensation for damage has been brought against an owner or the owner's guarantor before a competent court in a State Party, each party to the proceedings shall be entitled under the national law of that State to notify the HNS Fund of the proceedings. Where such notification has been made in accordance with the formalities required by the law of the court seized and in such time and in such a manner that the HNS Fund has in fact

ajassa ja sellaisella tavalla, että HNS-rahastolla on ollut tosiasiallinen mahdollisuus esiintyä väliintulijana oikeudenkäynnissä, tuomioistuimen kyseisessä oikeudenkäynnissä antama tuomio sitoo HNS-rahastoa sen jälkeen, kun tuomio on lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen, eikä HNS-rahasto voi kiistää tuomion sisältämiä tosiseikkoja ja johtopäätöksiä, vaikka HNS-rahasto ei olisikaan todellisuudessa esiintynyt väliintulijana.

been in a position effectively to intervene as a party to the proceedings, any judgement rendered by the court in such proceedings shall, after it has become final and enforceable in the State where the judgement was given, become binding upon the HNS Fund in the sense that the facts and findings in that judgement may not be disputed by the HNS Fund even if the HNS Fund has not actually intervened in the proceedings.

Tuomioiden tunnustaminen ja täytäntöönpano

40 artikla

1 Tuomio, joka on 38 artiklan mukaisesti toimivaltaisen tuomioistuimen antama ja täytäntöönpanokelpoinen alkuperämaassa, jossa siihen ei enää voida hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin, on tunnustettava jokaisessa sopimusvaltiossa, paitsi jos

a) tuomio on saatu petollisin keinoin; tai

b) vastaajalle ei ole annettu kohtuullista aikaa ja oikeudenmukaista mahdollisuutta valmistautua vastaamaan asiassa.

2 Tuomio, joka on tunnustettu 1 kohdan mukaisesti, on täytäntöönpanokelpoinen jokaisessa sopimusvaltiossa heti kun sopimusvaltion vaatimat muodollisuudet on täytetty. Muodollisuuksiin ei kuulu asian aineellisen ratkaisun uusi tutkiminen.

3 HNS-rahastoa vastaan annettu tuomio, joka on 39 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaisesti toimivaltaisen tuomioistuimen antama ja täytäntöönpanokelpoinen alkuperämaassa, jossa siihen ei enää voida hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin, on tunnustettava ja täytäntöönpanokelpoinen jokaisessa sopimusvaltiossa, jollei mahdollisesta 14 artiklan 6 kohdassa tarkoitetusta korvauksen jakamista koskevasta päätöksestä muuta johdu.

Recognition and enforcement

Article 40

1 Any judgement given by a court with jurisdiction in accordance with article 38, which is enforceable in the State of origin where it is no longer subject to ordinary forms of review, shall be recognized in any State Party, except:

(a) where the judgement was obtained by fraud; or

(b) where the defendant was not given reasonable notice and a fair opportunity to present the case.

2 A judgement recognized under paragraph 1 shall be enforceable in each State Party as soon as the formalities required in that State have been complied with. The formalities shall not permit the merits of the case to be reopened.

3 Subject to any decision concerning the distribution referred to in article 14, paragraph 6, any judgement given against the HNS Fund by a court having jurisdiction in accordance with article 39, paragraphs 1 and 3 shall, when it has become enforceable in the State of origin and is in that State no longer subject to ordinary forms of review, be recognized and enforceable in each State Party.

Sijaantulo-oikeus ja takautumisoikeus

41 artikla

1 HNS-rahaston 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti maksamien korvausten osalta HNS-rahasto saa sijaantulijana ne oikeudet, joita vahingonkorvauksen saaneella henkilöllä on omistajaa tai omistajan takaajaa vastaan.

2 Tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta HNS-rahaston takautumisoikeuteen tai sijaantulo-oikeuteen muita kuin edellisessä kohdassa tarkoitettuja henkilöitä kohtaan, mukaan luettuna 7 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettut henkilöt, mikäli nämä voivat rajoittaa vastuutaan. Missään tapauksessa HNS-rahaston sijaantulo-oikeus sellaisia henkilöitä kohtaan ei saa olla heikempi kuin vahingonkorvauksen saaneen henkilön vakuutusenantajan oikeus.

3 Sopimusvaltio tai sen edustaja, joka on maksanut vahingonkorvausta kansallisen lainsäädännön määräysten mukaisesti, saa sijaantulijana ne oikeudet, jotka vahingonkorvauksen saaneella henkilöllä olisi ollut tämän yleissopimuksen mukaisesti, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta muihin mahdollisesti olemassa oleviin sijaantulo- tai takautumisoikeuksiin HNS-rahastoa kohtaan.

Korvaamista koskeva lauseke

42 artikla

Tämä yleissopimus korvaa voimassa olevat tai allekirjoittamista, ratifioimista tai liittymistä varten avoinna olevat yleissopimukset sinä päivänä, jona tämä yleissopimus avataan allekirjoittamista varten, mutta ainoastaan siinä määrin kuin kyseiset yleissopimukset ovat ristiriidassa sen kanssa. Tämän artiklan määräykset eivät kuitenkaan vaikuta sopimusvaltioiden velvoitteisiin, joita niillä on tämän yleissopimuksen ulkopuolisia valtioita kohtaan muiden yleissopimusten perusteella.

Subrogation and recourse

Article 41

1 The HNS Fund shall, in respect of any amount of compensation for damage paid by the HNS Fund in accordance with article 14, paragraph 1, acquire by subrogation the rights that the person so compensated may enjoy against the owner or the owner's guarantor.

2 Nothing in this Convention shall prejudice any rights of recourse or subrogation of the HNS Fund against any person, including persons referred to in article 7, paragraph 2(d), other than those referred to in the previous paragraph, in so far as they can limit their liability. In any event the right of the HNS Fund to subrogation against such persons shall not be less favourable than that of an insurer of the person to whom compensation has been paid.

3 Without prejudice to any other rights of subrogation or recourse against the HNS Fund which may exist, a State Party or agency thereof which has paid compensation for damage in accordance with provisions of national law shall acquire by subrogation the rights which the person so compensated would have enjoyed under this Convention.

Supersession clause

Article 42

This Convention shall supersede any convention in force or open for signature, ratification or accession at the date on which this Convention is opened for signature, but only to the extent that such convention would be in conflict with it; however, nothing in this article shall affect the obligations of States Parties to States not party to this Convention arising under such convention.

V LUKU

SIIRTYMÄMÄÄRÄYKSET

Yleiskokouksen ensimmäinen istunto

43 artikla

Pääsihteeri kutsuu koolle yleiskokouksen ensimmäisen istunnon. Istunto pidetään mahdollisimman pian tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen, kuitenkin viimeistään kolmenkymmenen päivän kuluttua voimaantulosta.

Vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä loppumääräykset

44 artikla ⁴

Vuoden 1996 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä muuttamisesta tehdyn vuoden 2010 pöytäkirjan loppumääräykset ovat vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä loppumääräykset.

⁴Todettakoon, että vuoden 2010 pöytäkirjan 19 artiklalla sisällytetään tämä artikla yleissopimukseen numerolla *44bis*, mutta koska vuoden 2010 pöytäkirjan 16 artiklalla poistetaan yleissopimuksen 43 artikla ja numeroidaan 44 artikla uudelleen 43 artiklaksi, sihteeristö on antanut tälle artiklalle numeron 44 eikä *44bis*

Chapter V

TRANSITIONAL PROVISIONS

First session of the Assembly

Article 43

The Secretary-General shall convene the first session of the Assembly. This session shall take place as soon as possible after the entry into force of this Convention and, in any case, not more than thirty days after such entry into force.

Final clauses of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010.

Article 44 ⁴

The final clauses of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea 2010 shall be the final clauses of the Protocol of 2010 to the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996.

⁴It may be noted that article 19 of the Protocol of 2010 inserts this article as number *44bis*; however, since article 16 of the Protocol of 2010 deletes article 43 of the Convention and renumbers article 44 as article 43, the Secretariat has renumbered this article as 44, instead of *44bis*.

VI LUKU

LOPPUMÄÄRÄYKSET

[Vuoden 1996 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä muuttamisesta tehdyn vuoden 2010 pöytäkirjan 20-29 artiklat ⁵]

⁵ Sihteeristö on numeroinut uudelleen loppumääräykset vuoden 2010 HNS pöytäkirjan (teksti on toistettu 1 alaviitteessä) 18 artiklan 2 kohdan ohjeen mukaisesti. Viittausten helpottamiseksi pöytäkirjan artiklojen vastaavat numerot näkyvät hakusulkeissa: esim. [P20].

Allekirjoittaminen, ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

[P20] 45 artikla

1 Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten järjestön päämajassa 1 päivästä marraskuuta 2010 lähtien 31 päivään loka-kuuta 2011 saakka ja on sen jälkeen avoinna liittymistä varten.

2 Jollei 4 ja 5 kohdissa toisin määrätä, valtiot voivat ilmaista suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomiksi:

- a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraamaa; tai
- b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvarauksella, mitä seuraa ratifioiminen tai hyväksyminen; tai
- c) liittymällä siihen.

3 Ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tapahtuu tallettamalla sitä tarkoittava asiakirja pääsihteerin huostaan.

4 Pääsihteerille toimitettuun suostumuse-nilmaisuun tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi tulee olla liitetty tiedot yleistilin ja kunkin erillistilin osalta maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä, jotka on vastaanotettu tässä

Chapter VI

FINAL CLAUSES

[Articles 20 to 29 of the Protocol of 2010 to the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996 ⁵]

⁵ The Secretariat has renumbered the Final Clauses in accordance with the instruction in article 18, paragraph 2, of the 2010 HNS Protocol (text reproduced in footnote 1). For ease of reference the corresponding numbers of the articles in the Protocol are shown in square brackets: e.g. [P20].

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

[P20] Article 45

1 This Protocol shall be open for signature at the Headquarters of the Organization from 1 November 2010 to 31 October 2011 and shall thereafter remain open for accession.

2 Subject to the provisions in paragraphs 4 and 5, States may express their consent to be bound by this Protocol by:

- (a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
- (b) signature subject to ratification, acceptance or approval followed by ratification, acceptance or approval; or
- (c) accession.

3 Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4 An expression of consent to be bound by this Protocol shall be accompanied by the submission to the Secretary-General of data on the total quantities of contributing cargo liable for contributions received in that State during

sopimusvaltiossa edeltävän kalenterivuoden aikana.

5 Jos suostumuksenilmaisuun ei ole liitetty 4 kohdassa tarkoitettua tietoa, pääsihteeri ei hyväksy sitä.

6 Valtion, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi, tulee toimittaa vuosittain 31 päivänä toukokuuta tai ennen sitä, kunnes tämä pöytäkirja tulee sopimusvaltion osalta voimaan, pääsihteerille yleistilin ja kunkin erillistilin osalta tiedot maksuvelvollisuuden alaisen lastin määristä, jotka on vastaanotettu tässä sopimusvaltiossa edeltävän kalenterivuoden aikana.

7 Valtion, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi, ja joka ei ole toimittanut tietoja maksuvelvollisuuden alaisesta lastista kyseessä olevilta vuosilta 6 kohdan mukaisesti, lakkaa väliaikaisesti olemasta pöytäkirjan osapuoli ennen kuin pöytäkirja tulee voimaan sen osalta siihen saakka, kunnes se on toimittanut edellytetyt tiedot.

8 Valtion, joka on ilmaissut suostumuksensa tulla vuoden 1996 kansainvälisen yleissopimuksen vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä sitomaksi, katsotaan peruneen suostumuksensa sinä päivänä, jona se on allekirjoittanut tämän pöytäkirjan tai tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan 2 kohdan mukaisesti.

Voimaantulo

[P21] 46 artikla

1 Tämä pöytäkirja tulee voimaan kahdeksantoista kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona seuraavat ehdot täyttyvät:

a) vähintään kaksitoista valtiota, joista neljän valtion alusten bruttovetoisuutta osoittava luku on vähintään 2 miljoonaa, ovat ilmaisseet suostumuksensa tulla sen sitomiksi, ja

b) pääsihteeri on 45 artiklan [P20] 4 ja 6 kohdan mukaisesti saanut tiedot siitä, että

the preceding calendar year in respect of the general account and each separate account.

5 An expression of consent which is not accompanied by the data referred to in paragraph 4 shall not be accepted by the Secretary-General.

6 Each State which has expressed its consent to be bound by this Protocol shall annually thereafter on or before 31 May until this Protocol enters into force for that State, submit to the Secretary-General data on the total quantities of contributing cargo liable for contributions received in that State during the preceding calendar year in respect of the general account and each separate account.

7 A State which has expressed its consent to be bound by this Protocol and which has not submitted the data on contributing cargo required under paragraph 6 for any relevant years shall, before the entry into force of the Protocol for that State, be temporarily suspended from being a Contracting State until it has submitted the required data.

8 A State which has expressed its consent to be bound by the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 1996 shall be deemed to have withdrawn this consent on the date on which it has signed this Protocol or deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with paragraph 2.

Entry into force

[P21] Article 46

1 This Protocol shall enter into force eighteen months after the date on which the following conditions are fulfilled:

(a) at least twelve States, including four States each with not less than 2 million units of gross tonnage, have expressed their consent to be bound by it; and

(b) the Secretary-General has received information in accordance with article 45 [P20],

edellä tarkoitetuissa valtioissa olevat henkilöt, jotka ovat yleissopimuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan, sellaisena kuin niitä on muutettu tällä pöytäkirjalla, mukaisesti velvollisia suorittamaan maksuja rahastolle, ovat vastaanottaneet edeltävän kalenterivuoden aikana yhteismäärältään vähintään 40 miljoonaa tonnia yleistilin maksuvelvollisuuden alaista lastia.

2 Sellaisen valtion osalta, joka ilmaisee suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomaksi sen jälkeen kun sen voimaantulon ehdot ovat täyttyneet, suostumus tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua suostumuksen ilmaisemispäivästä tai sinä päivänä, jona tämä pöytäkirja tulee voimaan 1 kohdan mukaisesti, riippuen siitä, kumpi päivästä on myöhempi.

paragraphs 4 and 6, that those persons in such States who would be liable to contribute pursuant to article 18, paragraphs 1(a) and (c), of the Convention, as amended by this Protocol, have received during the preceding calendar year a total quantity of at least 40 million tonnes of cargo contributing to the general account.

2 For a State which expresses its consent to be bound by this Protocol after the conditions for entry into force have been met, such consent shall take effect three months after the date of expression of such consent, or on the date on which this Protocol enters into force in accordance with paragraph 1, whichever is the later.

Tarkistaminen ja muuttaminen

[P22] 47 artikla

1 Järjestö voi kutsua konferenssin koolle tämän yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, tarkistamista tai muuttamista varten.

2 Pääsihteeri kutsuu tämän pöytäkirjan sopimusvaltioiden konferenssin koolle yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, tarkistamista ja muuttamista varten, kun kuusi sopimusvaltiota tai yksi kolmasosa sopimusvaltioista sitä pyytää, riippuen siitä, kumpi luvuista on suurempi.

3 Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja, joka on talletettu yleissopimukseen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, tehdyn muutoksen voimaantulopäivän jälkeen, katsotaan koskevan yleissopimusta muutoksineen.

Revision and amendment

[P22] Article 47

1 A conference for the purpose of revising or amending the Convention, as amended by this Protocol, may be convened by the Organization.

2 The Secretary-General shall convene a conference of the States Parties to this Protocol, for revising or amending the Convention, as amended by this Protocol, at the request of six States Parties or one third of the States Parties, whichever is the higher figure.

3 Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date of entry into force of an amendment to the Convention, as amended by this Protocol, shall be deemed to apply to the Convention as amended.

Vastuunrajojen muuttaminen

[P23] 48 artikla

1 Tämän artiklan mukaista erityismenettelyä sovelletaan ainoastaan yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 9 artiklan 1 kohdassa ja 14 artiklan 5 kohdassa määriteltyjen vastuunrajojen muuttamiseen, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta 47 artiklan [P22] määräysten soveltamiseen.

2 Pääsihteeri antaa yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 9 artiklan 1 kohdassa ja 14 artiklan 5 kohdassa määriteltyjen rajojen muuttamista koskevan ehdotuksen tiedoksi kaikille järjestön jäsenille ja kaikille sopimusvaltioille, jos vähintään puolet sopimusvaltioista, kuitenkin vähintään kuusi valtiota on sitä pyytänyt.

3 Kaikki 2 kohdan mukaisesti esitetyt ja tiedoksi annetut muutokset saatetaan järjestön oikeudellisen komitean käsiteltäväksi vähintään kuuden kuukauden kuluttua niiden tiedoksiantopäivästä.

4 Kaikilla sopimusvaltioilla, riippumatta siitä ovatko ne järjestön jäseniä, on oikeus osallistua muutosten käsittelyyn ja hyväksymiseen oikeudellisessa komiteassa.

5 Muutokset hyväksytään läsnäolevien ja äänestävien sopimusvaltioiden kahden kolmasosan äänen enemmistöllä oikeudellisessa komiteassa, jonka kokoonpanoa on laajennettu 4 kohdan mukaisesti, edellyttäen kuitenkin, että vähintään puolet sopimusvaltioista on läsnä äänestyksen aikana.

6 Käsitellessään vastuunrajojen muutosehdotusta oikeudellinen komitea ottaa huomioon kokemukset vahinkotapahtumista, erityisesti niistä aiheutuneiden vahinkojen laajuudesta, valuuttojen arvon muutokset sekä vaikutukset, joita esitetyllä muutoksella olisi vakuutusmaksuun. Se ottaa myös huomioon yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkir-

Amendment of limits

[P23] Article 48

1 Without prejudice to the provisions of article 47 [P22], the special procedure in this article shall apply solely for the purposes of amending the limits set out in article 9, paragraph 1, and article 14, paragraph 5, of the Convention, as amended by this Protocol.

2 Upon the request of at least one half, but in no case less than six, of the States Parties, any proposal to amend the limits specified in article 9, paragraph 1, and article 14, paragraph 5, of the Convention, as amended by this Protocol, shall be circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and to all Contracting States.

3 Any amendment proposed and circulated in accordance with paragraph 2 shall be submitted to the Legal Committee of the Organization (the Legal Committee) for consideration at a date at least six months after the date of its circulation.

4 All Contracting States, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Legal Committee for the consideration and adoption of amendments.

5 Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of the Contracting States present and voting in the Legal Committee, expanded as provided in paragraph 4, on condition that at least one half of the Contracting States shall be present at the time of voting.

6 When acting on a proposal to amend the limits, the Legal Committee shall take into account the experience of incidents, in particular the amount of damage resulting therefrom, changes in the monetary values, and the effect of the proposed amendment on the cost of insurance. It shall also take into account the relationship between the limits established in article 9, paragraph 1, and those in article 14,

jalla muutettu, 9 artiklan 1 kohdassa ja 14 artiklan 5 kohdassa mainittujen vastuun rajojen välisen suhteen.

7 a) Tämän artiklan mukaisia vastuunrajojen muutoksia ei voida käsitellä ennen kuin viisi vuotta on kulunut siitä päivästä, jona tämä pöytäkirja avattiin allekirjoittamista varten, eikä ennen kuin viisi vuotta on kulunut aiemman tämän artiklan mukaisesti tehdyn muutoksen voimaantulopäivästä.

b) Vastuunrajaa ei saa korottaa siten, että se ylittäisi tässä pöytäkirjassa määrätyn rajan korotettuna 6 prosentilla vuosittain ja sisältäen edeltävän vuoden prosentuaalisen korotuksen siitä päivästä lukien, jona tämä pöytäkirja avattiin allekirjoittamista varten.

c) Vastuunrajaa ei saa korottaa siten, että se ylittäisi tässä pöytäkirjassa määrätyn rajan kolmella kerrottuna.

8 Järjestö ilmoittaa kaikille sopimusvaltioille 5 kohdan mukaisesti hyväksytystä muutoksesta. Muutos katsotaan hyväksytyksi kahdeksantoista kuukauden kuluttua ilmoituksen päivämäärästä, jollei tämän ajanjakson kuluessa vähintään yksi neljäsosa valtioista, jotka olivat sopimusvaltioita muutoksen hyväksymisen aikaan, ole toimittanut pääsihteerille tiedonantoa, jonka mukaan ne eivät hyväksy muutosta, jolloin muutos hylätään eikä sillä ole vaikutusta.

9 Muutos, joka katsotaan hyväksytyksi 8 kohdan mukaisesti, tulee voimaan kahdeksantoista kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä.

10 Muutos sitoo kaikkia sopimusvaltioita, elleivät ne irtisano tätä pöytäkirjaa 49 artiklan [P24] 1 ja 2 kohdan mukaisesti viimeistään kuusi kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa. Irtisanominen tulee voimaan samanaikaisesti kuin kyseinen muutos.

11 Kun muutos on hyväksytty, mutta sen hyväksymisen edellytyksenä oleva kahdeksantoista kuukauden ajanjakso ei ole vielä

paragraph 5, of the Convention, as amended by this Protocol.

7 (a) No amendment of the limits under this article may be considered less than five years from the date this Protocol was opened for signature nor less than five years from the date of entry into force of a previous amendment under this article.

(b) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to a limit laid down in this Protocol increased by six per cent per year calculated on a compound basis from the date on which this Protocol was opened for signature.

(c) No limit may be increased so as to exceed an amount which corresponds to a limit laid down in this Protocol multiplied by three.

8 Any amendment adopted in accordance with paragraph 5 shall be notified by the Organization to all Contracting States. The amendment shall be deemed to have been accepted at the end of a period of eighteen months after the date of notification, unless within that period no less than one-fourth of the States which were Contracting States at the time of the adoption of the amendment have communicated to the Secretary-General that they do not accept the amendment, in which case the amendment is rejected and shall have no effect.

9 An amendment deemed to have been accepted in accordance with paragraph 8 shall enter into force eighteen months after its acceptance.

10 All Contracting States shall be bound by the amendment, unless they denounce this Protocol in accordance with article 49 [P24], paragraphs 1 and 2, at least six months before the amendment enters into force. Such denunciation shall take effect when the amendment enters into force.

11 When an amendment has been adopted but the eighteen-month period for its acceptance has not yet expired, a State which becomes a Contracting State during that period

päättynyt, muutos sitoo sanotun ajanjakson aikana sopimusvaltioksi tulevaa valtiota, jos se tulee voimaan. Tämän ajanjakson jälkeen sopimusvaltioksi tullutta valtiota sitovat 8 kohdan mukaisesti hyväksytyt muutokset. Valtio tulee muutoksen sitomaksi tässä kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, kun muutos tulee voimaan tai kun tämä pöytäkirja tulee voimaan kyseisen valtion osalta, mikäli pöytäkirjan voimaantuloajankohta on myöhempi.

Irtisanominen

[P24] 49 artikla

1 Sopimusvaltio voi irtisanoa tämän pöytäkirjan milloin tahansa vuosi sen jälkeen kun se on tullut voimaan kyseisen sopimusvaltion osalta.

2 Irtisanominen tapahtuu tallettamalla sitä koskeva asiakirja järjestön pääsihteerin huostaan.

3 Irtisanominen tulee voimaan kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun pääsihteerin on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen tai irtisanomisilmoituksessa mainitun pidemmän ajanjakson kuluttua.

4 Siitä huolimatta, että sopimusvaltio on irtisanonut pöytäkirjan tämän artiklan mukaisesti, sen on edelleen sovellettava niitä tämän pöytäkirjan määräyksiä, jotka koskevat yleis-sopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 18 artiklan, 19 artiklan tai 21 artiklan 5 kohdan mukaista maksuvelvollisuutta sellaisten ennen irtisanomisen voimaantuloa ilmenneiden vahinkotapahtumien aiheuttamien vahingonkorvausten osalta, joista yleiskokous päättää.

Yleiskokouksen ylimääräiset istunnot

[P25] 50 artikla

1 Sopimusvaltio voi pyytää johtajaa kutsu-
maan koolle yleiskokouksen ylimääräisen istunnon, yhdeksänkymmenen päivän kuluessa

shall be bound by the amendment if it enters into force. A State which becomes a Contracting State after that period shall be bound by an amendment which has been accepted in accordance with paragraph 8. In the cases referred to in this paragraph, a State becomes bound by an amendment when that amendment enters into force, or when this Protocol enters into force for that State, if later.

Denunciation

[P24] Article 49

1 This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the expiry of one year following the date on which this Protocol comes into force for that State.

2 Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

3 A denunciation shall take effect twelve months, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, following its receipt by the Secretary-General.

4 Notwithstanding a denunciation by a State Party pursuant to this article, any provisions of this Protocol relating to obligations to make contributions under articles 18, 19 or article 21, paragraph 5, of the Convention, as amended by this Protocol, in respect of such payments of compensation as the Assembly may decide relating to an incident which occurs before the denunciation takes effect shall continue to apply.

Extraordinary sessions of the Assembly

[P25] Article 50

1 Any State Party may, within ninety days after the deposit of an instrument of denunci-

sellaisen irtisanomiskirjan tallettamispäivästä, jonka seurauksena se katsoo jäljelle jäävien sopimusvaltioiden maksutason merkittävästi kohoavan. Johtaja kutsuu yleiskokouksen ylimääräisen istunnon koolle kuudenkymmenen vuorokauden kuluessa pyynnön vastaanottamispäivästä.

2 Johtaja voi kutsua koolle yleiskokouksen ylimääräisen istunnon omasta aloitteestaan kuudenkymmenen päivän kuluessa irtisanomiskirjan tallettamisesta, jos hän katsoo jäljelle jäävien sopimusvaltioiden maksutason irtisanomisen seurauksena merkittävästi kohoavan.

3 Jos yleiskokous päättää 1 tai 2 kohdan mukaisesti koolle kutsutussa ylimääräisessä istunnossa, että irtisanomisen seurauksena jäljelle jäävien sopimusvaltioiden maksutaso merkittävästi kohoaa, mikä tahansa näistä valtioista voi viimeistään satakaksikymmentä vuorokautta ennen kyseisen irtisanomisen voimaantulopäivää irtisanoa tämän pöytäkirjan samasta päivästä alkaen.

ation the result of which it considers will significantly increase the level of contributions from the remaining States Parties, request the Director to convene an extraordinary session of the Assembly. The Director shall convene the Assembly to meet not less than sixty days after receipt of the request.

2 The Director may take the initiative to convene an extraordinary session of the Assembly to meet within sixty days after the deposit of any instrument of denunciation, if the Director considers that such denunciation will result in a significant increase in the level of contributions from the remaining States Parties.

3 If the Assembly, at an extraordinary session convened in accordance with paragraph 1 or 2, decides that the denunciation will result in a significant increase in the level of contributions from the remaining States Parties, any such State may, not later than one hundred and twenty days before the date on which the denunciation takes effect, denounce this Protocol with effect from the same date.

Voimassaolon päätyminen

[P26] 51 artikla

1 Tämän pöytäkirjan voimassaolo päättyy:
a) sinä päivänä, jona sopimusvaltioiden lukumäärä laskee alle kuuden; tai
b) kahdentoista kuukauden kuluttua päivästä, jona edeltävää kalenterivuotta koskevat tiedot on tullut toimittaa johtajalle yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 21 artiklan mukaisesti, jos nämä tiedot osoittavat, että yleistilin kattaman maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärä, joka on vastaanotettu sopimusvaltioissa edeltävän kalenterivuoden aikana yleissopimuksen pöytäkirjan 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti, on ollut alle 30 miljoonaa tonnia.

Cessation

[P26] Article 51

1 This Protocol shall cease to be in force:
(a) on the date when the number of States Parties falls below six; or
(b) twelve months after the date on which data concerning a previous calendar year were to be communicated to the Director in accordance with article 21 of the Convention, as amended by this Protocol, if the data show that the total quantity of contributing cargo to the general account in accordance with article 18, paragraphs 1(a) and (c), of the Convention, as amended by this Protocol, received in the States Parties in that preceding calendar year was less than 30 million tonnes.

Tämän kohdan b alakohdan määräyksistä huolimatta, vaikka yleistilin kattaman lastin kokonaismäärä, joka on vastaanotettu sopimusvaltioissa edeltävän kalenterivuoden aikana yleissopimuksen, sellaisena kuin sitä on tällä pöytäkirjalla muutettu, 18 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti, on ollut alle 30 miljoonaa tonnia, yleiskokous voi, katsoessaan, että tämä johtui poikkeuksellisista olosuhteista eikä todennäköisesti tule toistumaan, päättää ennen yllämainitun kahdentoista kuukauden määräajan päättymistä, että pöytäkirja on edelleen voimassa, jos vastaanotetun lastin kokonaismäärä on kuitenkin ollut yli 25 miljoonaa tonnia. Yleiskokous ei voi kuitenkaan tehdä tällaista päätöstä useampana kuin kahdena peräkkäisenä vuotena.

2 Valtiot, joita tämä pöytäkirja sitoo sen voimassaolon päättämispäivää edeltävänä päivänä, antavat HNS-rahastolle mahdollisuuden hoitaa sen 52 [P27] artiklan mukaiset tehtävät, ja tämä pöytäkirja sitoo niitä edelleen ainoastaan kyseistä tarkoitusta varten.

HNS-rahaston toiminnan lopettaminen

[P27] 52 artikla

1 Jos tämän pöytäkirjan voimassaolo päättyy, HNS-rahasto kuitenkin:

a) hoitaa velvoitteensa ennen tämän pöytäkirjan voimassaolon päättymistä ilmenneiden vahinkotapahtumien osalta; ja

b) sillä on oikeus käyttää oikeuksiaan maksumiin siinä määrin kuin nämä maksut ovat tarpeen a alakohdan mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi, mukaan luettuna tähän tarkoitukseen liittyvät tarpeelliset HNS-rahaston hallintomenot.

2 Yleiskokous ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin HNS-rahaston toiminnan lopettamiseksi, mukaan luettuna jäljelle jäävien varojen tasapuolinen jakaminen niiden henkilöiden kesken, jotka ovat suorittaneet maksuja HNS-rahastolle.

Notwithstanding subparagraph (b), if the total quantity of contributing cargo to the general account in accordance with article 18, paragraphs 1(a) and (c), of the Convention, as amended by this Protocol, received in the States Parties in the preceding calendar year was less than 30 million tonnes but more than 25 million tonnes, the Assembly may, if it considers that this was due to exceptional circumstances and is not likely to be repeated, decide before the expiry of the above-mentioned twelve-month period that the Protocol shall continue to be in force. The Assembly may not, however, take such a decision in more than two subsequent years.

2 States which are bound by this Protocol on the day before the date it ceases to be in force shall enable the HNS Fund to exercise its functions as described under article 52 [P27] and shall, for that purpose only, remain bound by this Protocol.

Winding up of the HNS Fund

[P27] Article 52

1 If this Protocol ceases to be in force, the HNS Fund shall nevertheless:

(a) meet its obligations in respect of any incident occurring before this Protocol ceased to be in force; and

(b) be entitled to exercise its rights to contributions to the extent that these contributions are necessary to meet the obligations under (a), including expenses for the administration of the HNS Fund necessary for this purpose.

2 The Assembly shall take all appropriate measures to complete the winding up of the HNS Fund including the distribution in an equitable manner of any remaining assets among those persons who have contributed to the HNS Fund.

3 Tämän artiklan soveltamistarkoituksessa HNS-rahasto on edelleen oikeushenkilö.

3 For the purposes of this article the HNS Fund shall remain a legal person.

Tallettaja

[P28] 53 artikla

1 Tämä pöytäkirja ja 48 [P23] artiklan mukaisesti hyväksytyt muutokset talletetaan pääsihteerin huostaan.

2 Pääsihteeri:

a) ilmoittaa kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille sekä kaikille järjestön jäsenille:

(i) jokaisesta uudesta allekirjoittamisesta tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta päivämäärineen ja tiedot maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä 45 [P20] artiklan 4 kohdan mukaisesti;

(ii) tiedot sen jälkeen vuosittain maksuvelvollisuuden alaisen lastin määrästä 45 [P20] artiklan 6 kohdan mukaisesti tämän pöytäkirjan voimaantulopäivään saakka;

(iii) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä;

(iv) vastuun rajoittamista koskevista muutosehdotuksista, jotka on tehty 48 [P23] artiklan 2 kohdan mukaisesti;

(v) muutoksista, jotka on hyväksytty 48 [P23] artiklan 5 kohdan mukaisesti;

(vi) muutoksista, jotka katsotaan hyväksytyksi 48 [P23] artiklan 8 kohdan mukaisesti, sekä muutosten 48 [P23] artiklan 9 kohdan mukaisista voimaantulopäivistä;

(vii) jokaisesta tämän yleissopimuksen irtisanomisilmoituksen tallettamisesta ja päivämäärästä, jona se on vastaanotettu, sekä päivämäärästä, jona irtisanominen tulee voimaan; ja

(viii) kaikista muista tämän pöytäkirjan määräyksiin perustuvista tiedonannoista; ja

Depositary

[P28] Article 53

1 This Protocol and any amendment adopted under article 48 [P23] shall be deposited with the Secretary-General.

2 The Secretary-General shall:

(a) inform all States which have signed this Protocol or acceded thereto, and all Members of the Organization, of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession together with the date thereof and data on contributing cargo submitted in accordance with article 45 [P20], paragraph 4;

(ii) data on contributing cargo submitted annually thereafter, in accordance with article 45 [P20], paragraph 6, until the date of entry into force of this Protocol;

(iii) the date of entry into force of this Protocol;

(iv) any proposal to amend the limits on the amounts of compensation which has been made in accordance with article 48 [P23], paragraph 2;

(v) any amendment which has been adopted in accordance with article 48 [P23], paragraph 5;

(vi) any amendment deemed to have been accepted under article 48 [P23], paragraph 8, together with the date on which that amendment shall enter into force in accordance with article 48 [P23], paragraph 9;

(vii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it is received and the date on which the denunciation takes effect; and

(viii) any communication called for by any article in this Protocol; and

b) toimittaa tämän pöytäkirjan oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille valtioille, jotka ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan tai liittyneet siihen.

3 Tämän pöytäkirjan tultua voimaan tallettaja toimittaa sen oikeaksi todistetun jäljennöksen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröintiä ja julkaisemista varten Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all States that have signed this Protocol or acceded thereto.

3 As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy thereof shall be transmitted by the depositary to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Kielet

[P29] 54 artikla

Tämä pöytäkirja on tehty yhtenä arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena, jonka jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

TEHTY Lontoossa kolmantenakymmenentenä päivänä huhtikuuta 2010.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuuttamina ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen. * * *

Languages

[P29] Article 54

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

DONE AT London this thirtieth day of April two thousand and ten.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol. * * *

LIITE I

TODISTUS VAKUUTUKSESTA TAI MUUSTA RAHAVAKUUDESTA, JOKA KOSKEE VAARALLISTEN JA HAITALLISTEN AINEIDEN (HNS) AIHEUTTAMASTA VAHINGOSTA JOHTUVAA VASTUUTA

Annettu vastuuta ja vahingonkorvausta vaarallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä koskevan vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen 12 artiklan määräysten mukaisesti.

Aluksen nimi	Numero- tai kirjaintunnus	Aluksen IMO-tunnistenumero	Rekisteröintisatama	Omistajan nimi ja päätoimipaikan täydellinen osoite

Täten todistetaan, että edellä mainitun aluksen osalta on voimassa vastuuta ja vahingonkorvausta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä tehdyn vuoden 2010 kansainvälisen yleissopimuksen 12 artiklan vaatimukset täyttävä vakuutus tai muu rahavakuus.

Vakuuden tyyppi

Vakuuden kesto

Vakuutuksenantajan (-antajien) ja/tai takaajan (takaajien) nimi ja osoite

Nimi

Osoite

Tämän todistuksen voimassaolo päättyy

Todistuksen myöntänyt/vahvistanut :n hallitus
(Valtion täydellinen nimi)

.....

(Paikka)

.....

(Aika)

.....
(Todistuksen myöntävän tai vahvistavan virkamiehen allekirjoitus ja virka-asema)

Selityksiä:

1. Valtion nimeen voidaan halutessa liittää maininta sen maan toimivaltai-
sesta viranomaisesta, jossa todistus on myönnetty.
2. Jos vakuuden kokonaismäärä on peräisin useammasta kuin yhdestä läh-
teestä, kunkin osuus on mainittava erikseen.
3. Jos vakuus annetaan useammassa kuin yhdessä muodossa, nämä
on eriteltävä.
4. Kohdassa "vakuuden kesto" on mainittava myös vakuuden voimassaolon
alkamispäivä.
5. Kohdassa vakuutuksenantajan (-antajien) ja/tai (takaajien) "osoite" on
mainittava vakuutuksenantajan (-antajien) ja/tai takaajan (takaajien)
päätoimipaikka. Myös toimipaikka, jossa vakuutus tai muu vakuus an-
netaan, on tarvittaessa mainittava.

* * *

ANNEX I

CERTIFICATE OF INSURANCE OR OTHER FINANCIAL SECURITY IN
RESPECT OF LIABILITY FOR DAMAGE CAUSED BY
HAZARDOUS AND NOXIOUS SUBSTANCES (HNS)

Issued in accordance with the provisions of Article 12 of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010

Name of Ship	Distinctive Number or letters	IMO Ship Identification Number	Port of Registry	Name and full address of the principal place of business of the owner

This is to certify that there is in force in respect of the above-named ship a policy of insurance or other financial security satisfying the requirements of Article 12 of the International Convention on Liability and Compensation for Damage in Connection with the Carriage of Hazardous and Noxious Substances by Sea, 2010.

Type of security

Duration of security

Name and address of the insurer(s) and/or guarantor(s)

Name

Address

This certificate is valid until

Issued or certified by the Government of

(Full designation of the State)

At On

(Place)

(Date)

.....
(Signature and Title of issuing or certifying official)

Explanatory Notes:

1. If desired, the designation of the State may include a reference to the competent public authority of the country where the certificate is issued.
2. If the total amount of security has been furnished by more than one source, the amount of each of them should be indicated.
3. If security is furnished in several forms, these should be enumerated.
4. The entry "Duration of the Security" must stipulate the date on which such security takes effect.
5. The entry "Address" of the insurer(s) and/or guarantor(s) must indicate the principal place of business of the insurer(s) and/or guarantor(s). If appropriate, the place of business where the insurance or other security is established shall be indicated.

* * *

LIITE II

**YLEISTILILLE MAKSETTAVIEN VUOSIMAKSUIEN LASKEMISTA KOSKEVAT
SÄÄNNÖT**

1. sääntö

1 Yleissopimuksen 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kiinteä kerroin määritellään kutakin sektoria varten näiden sääntöjen mukaisesti.

2 Jos maksujen laskeminen on tarpeen useamman kuin yhden yleistilin sektorin osalta, kutakin seuraavaa sektoria varten lasketaan tarvittaessa erillinen maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikölle määritelty kiinteä kerroin:

a) 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan vii alakohdassa tarkoitettut irtolastina kuljetettavat kiinteät aineet;

b) öljy, jos öljytilin käyttöä on lykätty tai sen käyttö on keskeytetty;

c) nesteytetty maakaasu, jos LNG-tilin käyttöä on lykätty tai sen käyttö on keskeytetty;

d) nesteytetyt mineraaliöljykaasut, jos LPG-tilin käyttöä on lykätty tai sen käyttö on keskeytetty;

e) muut aineet.

2. sääntö

1 Kunkin sektorin osalta maksuvelvollisuuden alaisen lastin yksikölle määritelty kiinteä kerroin saadaan HNS-pistettä kohden perittävän maksun ja kyseisen sektorin sektorikertoimen avulla.

2 Maksu HNS-pistettä kohden saadaan jakamalla perittävien vuosimaksujen kokonaismäärä kaikkien sektoreiden HNS-pisteiden kokonaismäärällä.

3 Kunkin sektorin HNS-pisteiden kokonaismäärä saadaan kyseisen sektorin tonneissa lasketun maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärän ja vastaavan sektorikertoimen avulla.

4 Sektorikerroin saadaan laskemalla asianomaisen sektorin kyseisen vuoden ja yhdeksän

HE 50/2019 vp

edeltävän vuoden vaatimusten ja määrän välisen suhteen painotettu aritmeettinen keskiarvo, tämän säännön mukaisesti.

5 Lukuun ottamatta 6 kohdassa tarkoitettuja tapauksia, vaatimusten ja määrän suhde kutakin vuotta kohden lasketaan seuraavalla tavalla:

a) vahvistetut vaatimukset, jotka lasketaan vaatimuksissa käytetystä valuutasta muunnettuna laskentayksikköinä vahinkotapahtuman ajankohtana sovellettavan valuuttakurssin mukaan, ja jotka koskevat sellaisten aineiden aiheuttamia vahinkoja, joiden osalta HNS-rahastolle olisi pitänyt maksuja kyseisenä vuonna maksaa; jaettuna

b) kyseistä vuotta vastaavan maksuvelvollisuuden alaisen lastin kokonaismäärällä.

6 Sellaisissa tapauksissa, joissa 5 kohdan a ja b alakohdan edellyttämiä tietoja ei ole saatavilla, vaatimusten ja määrän välisen suhteen laskemiseksi kunkin puuttuvan vuoden osalta käytetään seuraavia arvoja:

a) 1 artiklan 5 kohdan a alakohdan vii alakohdassa tarkoitettut irtolastina kuljetettavat kiinteät aineet	0
b) öljy, jos öljytilin käyttöä on lykätty	0
c) nesteytetty maakaasu, jos LNG-tilin käyttöä on lykätty	0
d) nesteytetyt mineraaliöljykaasut, jos LPG-tilin käyttöä on lykätty	0
e) muut aineet	0,0001

7 Kymmenen vuoden painotettu aritmeettinen keskiarvo saadaan laskevan lineaarisen asteikon avulla siten, että kyseisen vuoden painoarvo on 10, sitä edeltävän vuoden painoarvo on 9, seuraavan edeltävän vuoden painoarvo on 8, ja vastaavasti kunnes kymmenennen vuoden painoarvo on 1.

8 Jos erillistilin käyttö on keskeytetty, tarvittava sektorikerroin lasketaan niiden tämän säännön määräysten mukaisesti, joiden yleiskokous katsoo olevan sovellettavissa.

ANNEX II

REGULATIONS FOR THE CALCULATION OF ANNUAL CONTRIBUTIONS TO THE GENERAL ACCOUNT

Regulation 1

1 The fixed sum referred to in article 17, paragraph 3 shall be determined for each sector in accordance with these regulations.

2 When it is necessary to calculate contributions for more than one sector of the general account, a separate fixed sum per unit of contributing cargo shall be calculated for each of the following sectors as may be required:

- (a) solid bulk materials referred to in article 1, paragraph 5(a)(vii);
- (b) oil, if the operation of the oil account is postponed or suspended;
- (c) LNG, if the operation of the LNG account is postponed or suspended;
- (d) LPG, if the operation of the LPG account is postponed or suspended;
- (e) other substances.

Regulation 2

1 For each sector, the fixed sum per unit of contributing cargo shall be the product of the levy per HNS point and the sector factor for that sector.

2 The levy per HNS point shall be the total annual contributions to be levied to the general account divided by the total HNS points for all sectors.

3 The total HNS points for each sector shall be the product of the total volume, measured in metric tonnes, of contributing cargo for that sector and the corresponding sector factor.

4 A sector factor shall be calculated as the weighted arithmetic average of the claims/volume ratio for that sector for the relevant year and the previous nine years, according to this regulation.

5 Except as provided in paragraph 6, the claims/volume ratio for each of these years shall be calculated as follows:

- (a) established claims, measured in units of account converted from the claim currency using the rate applicable on the date of the incident in question, for damage caused by substances in respect of which contributions to the HNS Fund are due for the relevant year; divided by

(b) the volume of contributing cargo corresponding to the relevant year.

6 In cases where the information required in paragraphs 5(a) and (b) is not available, the following values shall be used for the claims/volume ratio for each of the missing years:

(a) solid bulk materials referred to in article 1, paragraph 5 (a)(vii)	0
(b) oil, if the operation of the oil account is postponed	0
(c) LNG, if the operation of the LNG account is postponed	0
(d) LPG, if the operation of the LPG account is postponed	0
(e) other substances	0.0001

7 The arithmetic average of the ten years shall be weighted on a decreasing linear scale, so that the ratio of the relevant year shall have a weight of 10, the year prior to the relevant year shall have a weight of 9, the next preceding year shall have a weight of 8, and so on, until the tenth year has a weight of 1.

8 If the operation of a separate account has been suspended, the relevant sector factor shall be calculated in accordance with those provisions of this regulation which the Assembly shall consider appropriate.

2.

Laki

merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merilain (674/1994) 10 luvun 16 § 2 momentti, 11 luku, 11 a luvun 1 §:n 3 momentti, 12 luvun 1 §:n 1 momentti, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohta, 20 luvun 9 a ja 9 b § ja 21 luvun 3 a §,
sellaisina kuin niistä ovat 10 luvun 16 § 2 momentti ja 21 luvun 3 a § laissa 686/2008, 11 a luvun 1 §:n 3 momentti ja 19 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohta laissa 860/2016, 12 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 421/1995, 20 luvun 9 a § laeissa 860/2016 ja 249/2017 ja 20 luvun 9 b § laissa 249/2017, sekä
lisätään 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 421/1996, 860/2016 ja 249/2017 uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, 9 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 421/1996 ja 1363/2006, uusi 2 a kohta, 12 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 421/1995, uusi 3 momentti, 19 luvun 1 §:ään 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 860/2016 ja 249/2017, uusi 9 kohta ja pykälään uusi 8 momentti, 21 lukuun uusi 3 e § ja 22 lukuun uusi 10 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Yleiset säännökset vastuusta

Yleiset säännökset vastuusta

1 §

1 §

Laivanisännän vastuu

Laivanisännän vastuu

Aluksen rekisteröidyn omistajan vastuusta merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamisesta säädetään 11 a luvussa.

Aluksen omistajan vastuusta vesitse kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta sekä aluksen omistajan vastuunrajoituksesta säädetään 11 luvussa.

Aluksen rekisteröidyn omistajan vastuusta merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hyllyn poistamisesta säädetään 11 a luvussa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 luku

9 luku

Yleiset säännökset vastuun rajoittamisesta

Yleiset säännökset vastuun rajoittamisesta

3 §

3 §

Saamiset, joita vastuunrajoitusoikeus ei koske

Saamiset, joita vastuunrajoitusoikeus ei koske

Oikeus vastuunrajoitukseen ei koske:

Oikeus vastuunrajoitukseen ei koske:

lisätään uusi kohta

2a) vesitse kuljetettävien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta johtuvaa saamista, johon sovelletaan 11 luvun 2 §:n 1 momenttia;

10 luku

10 luku

Vastuu öljyvahingosta

Vastuu öljyvahingosta

16 §

16 §

Lain soveltaminen eräissä tapauksissa

Lain soveltaminen eräissä tapauksissa

Jos muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus, johon ei sovelleta tämän luvun 2 §:n 1 momentin eikä 10 a luvun säännöksiä, on aiheuttanut öljyvahingon Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos on ryhdytty torjuntatoimenpiteisiin, sovelletaan tämän luvun 1 §:n, 2 §:n 4 momentin, 3 §:n ja 8 §:n 3 momentin, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdan ja 4 momentin sekä 21 luvun 3 a §:n 3 ja 4 momentin säännöksiä. *Samoja säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun öljyvahinko on johtunut muusta kuin pysyvästä öljyistä.* Aluksen omistajan oikeuteen rajoittaa vastuunsa näissä tapauksissa sovelletaan 9 luvun säännöksiä. Vastuumäärä määräytyy 9 luvun 5 §:n mukaan.

Jos muu kuin 1 momentissa tarkoitettu alus, johon ei sovelleta tämän luvun 2 §:n 1 momenttia eikä 10 a tai 11 lukua, on aiheuttanut öljyvahingon Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos on ryhdytty torjuntatoimenpiteisiin, sovelletaan tämän luvun 1 §:ää, 2 §:n 4 momenttia, 3 §:ää ja 8 §:n 3 momenttia, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohtaa ja 4 momenttia sekä 21 luvun 3 a §:n 3 ja 4 momenttia. Aluksen omistajan oikeuteen rajoittaa vastuunsa näissä tapauksissa sovelletaan 9 lukua. Vastuumäärä määräytyy 9 luvun 5 §:n mukaan.

Voimassa oleva laki

11 luku

Vastuu ydinvahingosta

1 §

Vastuu aluksen aiheuttamasta ydinvahingosta

Ydinvahingosta johtuvasta vastuusta säädetään ydinvastuulaissa (484/72).

Ehdotus

11 luku

Vastuu vesitse kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamasta vahingosta

1 §

Määritelmiä

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) aluksella mitä tahansa vesikulkuneuvoa tyypistä riippumatta;

2) aluksen omistajalla rekisteriin merkittyä aluksen omistajaa tai, jollei alusta ole rekisteröity, sitä joka omistaa aluksen; jos valtion omistamalla aluksella varustamotoimintaa harjoittava yritys on merkitty rekisteriin, tätä yhtiötä pidetään aluksen omistajana;

3) vaarallisilla ja haitallisilla aineilla
a) irtolastina kuljetettavia alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan (SopS 51/1983), jäljempänä MARPOL 73/78-yleissopimus, I liitteen 1 säännössä tarkoitettuja öljyjä;

b) irtolastina kuljetettavia MARPOL 73/78-yleissopimuksen II liitteen 1.10 säännössä tarkoitettuja haitallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia aineita ja seoksia, jotka väliaikaisesti luokitellaan luokkaan X, Y tai Z mainitun II liitteen 6.3 säännön mukaisesti;

c) irtolastina kuljetettavia vaarallisia kemikaaleja irtolastina kuljettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan Kansainvälisen merenkulkujärjestön, jäljempänä IMO, kansainvälisen säännöstön (IBC-säännöstö) 17 luvussa tarkoitettuja vaarallisia nestemäisiä aineita sekä sellaisia vaarallisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomainen ja sa-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

d) vaarallisia ja haitallisia pakattuja aineita, tarvikkeita ja tavaroita, joihin sovelletaan vaarallisten aineiden kuljetuksia kappale-tavarana aluksessa koskevaa IMO:n kansainvälistä säännöstöä (IMDG-säännöstö), jäljempänä IMDG-säännöstö;

e) nesteytettyjä kaasuja irtolastina kuljetettavien alusten rakentamista ja varustamista koskevan IMO:n kansainvälisen säännösten (IGC-säännöstö) 19 luvussa tarkoitettuja nesteytettyjä kaasuja sekä sellaisia tuotteita, joita varten lippuvaltion viranomainen ja satamaviranomaiset ovat antaneet alustavat lastinkuljetusehdot mainitun säännösten 1.1.6 kohdan mukaisesti;

f) irtolastina kuljetettavia nestemäisiä aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 celsiusastetta mitattuna suljetun kupin menettämällä;

g) irtolastina kuljetettavia kiinteitä aineita, joilla on sellaisia haitallisia kemiallisia ominaisuuksia, joista määrätään kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevassa IMO:n kansainvälisessä säännöstössä (IMSBC-säännöstö), jäljempänä IMSBC-säännöstö, sen mukaan kuin vuoden 1996 IMDG-säännösten määräykset koskevat myös näitä aineita; ja

h) a—c ja e—g alakohdassa tarkoitettujen irtolastina kuljetettujen aineiden lastijäämiä;

4) irtolastina kuljetettavilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla 3 kohdan a—c ja e—h alakohdassa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita;

5) pakatuilla vaarallisilla ja haitallisilla aineilla 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja vaarallisia ja haitallisia aineita;

6) vahingolla:

a) vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta henkilövahinkoa;

b) vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta esinevahinkoa, joka on tapahtunut

Voimassa oleva laki

Ehdotus

näitä aineita kuljettavan aluksen ulkopuolella;

c) vaarallisista ja haitallisista aineista aiheutunutta ympäristön pilaantumisesta johtuvaa menetystä tai vahinkoa; muu ympäristön tilan huononemiseen liittyvä vahinko kuin ansionmenetys käsittää kuitenkin vain ympäristön ennalleen palauttamisesta johtuvista kohutuullisista ja todellisuudessa suoritetuista tai suoritettavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset; ja

d) torjuntatoimenpiteiden kustannuksia ja torjuntatoimenpiteiden aiheuttamia lisämene-tyksiä tai –vahinkoja;

7) torjuntatoimenpiteillä kaikkia tarkoituk-senmukaisia toimia, joihin vahinkotapahtu-man ilmenemisen jälkeen on ryhdytty vahin-gon estämiseksi tai rajoittamiseksi;

8) vahinkotapahtumalla sellaista tapahtu-maa tai samaa alkuperää olevaa tapahtuma-sarjaa, joka aiheuttaa vahingon tai muodos-taa vakavan ja välittömän vahingon vaaran;

9) vesikuljetuksella aikaa vaarallisten ja haitallisten aineiden lastaamisen alkamisesta jollakin aluksen laitteella siihen saakka, kun niiden purkaminen aluksen laitteella päättyy. Ellei aluksen laitteita käytetä, aika alkaa siitä ja päättyy vastaavasti siihen, kun vaaralliset ja haitalliset aineet ylittävät aluksen laidan;

10) HNS-yleissopimuksella vastuusta ja va-hingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetuksen yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopi-muksen vuoden 2010 pöytäkirjaa (/);

11) sopimusvaltiolla valtiota, joka on liittyy-nyt HNS-yleissopimukseen;

12) Suomen talousvyöhykkeellä Suomen ta-lousvyöhykkeestä annetussa laissa tarkoitet-tua aluetta;

13) aluksen vetoisuudella vuoden 1969 kan-sainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevien määräysten mukaan las-kettua bruttovetoisuutta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa ei kohtuudella ole mahdollista erottaa muiden tekijöiden aiheuttamista vahingoista, kaikkia tällaisia vahinkoja pidetään vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamina.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei sovelleta siltä osin kuin kyse on 10 luvun 1 §:n mukaisesta öljyvahingosta tai vahingosta, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva IMDG-säännöstössä tai IMSBC-säännöstössä tarkoitettu radioaktiivinen aine.

2 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan:

1) Suomessa tai toisessa sopimusvaltiossa lastina kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksista aiheutuneeseen vahinkoon;

2) 1 §:n 1 momentin 6 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ympäristön pilaantumisesta aiheutuvaan vahinkoon, joka on aiheutunut lastina kuljettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksessa Suomen tai toisen sopimusvaltion talousvyöhykkeellä;

3) muuhun vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksissa aiheutuneeseen vahinkoon kuin 1 §:n 1 momentin 6 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun ympäristön pilaantumisesta aiheutuneeseen vahinkoon minkä tahansa valtion ulkopuolella, jos vahinko on aiheutunut aineesta, joka on kuljetettu lastina Suomessa tai muussa sopimusvaltiossa rekisteröidyllä aluksella tai, jos alusta ei ole rekisteröity, Suomen tai muun sopimusvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella; sekä

4) 1-3 kohdassa tarkoitettujen vahingon torjuntatoimenpiteistä aiheutuneisiin vahinkoihin ja kustannuksiin, riippumatta siitä, missä näihin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Mitä 1 momentissa säädetään toisen sopimusvaltion talousvyöhykkeestä, koskee myös

Voimassa oleva laki

Ehdotus

sellaista välittömästi toisen sopimusvaltion aluemerен ulkopuolella olevaa ja siihen rajoittuvaa aluetta, jonka valtio, jos se ei ole perustanut talousvyöhykettä, on kansainvälisen oikeuden mukaan määrittänyt ulottumaan enintään 200 meripeninkulman päähän niistä perusviivoista, joista sen aluemerен leveys mitataan.

Tämän luvun säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta:

1) 10 luvun mukaiseen öljyvahinkoon mainitun luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa;

2) vahinkoon, jonka on aiheuttanut luokkaan 7 kuuluva IMDG-säännöstössä tai IMSBC-säännöstössä tarkoitettu radioaktiivinen aine;

3) aluksiin, joiden bruttovetoisuus on korkeintaan 200 ja jotka kuljettavat vaarallisia ja haitallisia aineita ainoastaan pakattuna, kun tällaisia aluksia käytetään Suomessa sijaitsevien satamien välisiin matkoihin;

4) vaatimuksiin, jotka perustuvat sopimukseen matkustajien ja tavaroiden kuljettamisesta; eikä

5) niiltä osin kuin ne ovat ristiriidassa sovellettavan työntekijöille maksettavia korvauksia ja sosiaaliturvamääräyksiä koskevan lainsäädännön kanssa.

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta sotaluksiin, laivaston apualuksiin tai muihin aluksiin, jotka valtio omistaa tai joita sen käyttää ja joita käytetään kyseisenä ajankohdana yksinomaan muuhun kuin kaupalliseen tarkoitukseen. Jos tällainen alus on aiheuttanut tässä luvussa tarkoitettun vahingon Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos on ryhdytty torjuntatoimenpiteisiin, sovelletaan kuitenkin tämän luvun 1 ja 3—5 §:ää, 19 luvun 1 §:n 1 momentin 8 kohtaa ja 5 momenttia sekä 21 luvun 3 e §:n 3 ja 4 momenttia.

Tätä lukua ei sovelleta, jos soveltaminen on ristiriidassa kansainvälisistä sopimuksista johtuvien Suomen velvoitteiden kanssa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Vastuu vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamasta vahingosta

Aluksen omistaja on velvollinen korvaamaan 2 §:ssä tarkoitettun vahingon silloinkin, kun hän itse tai kukaan hänen vastuullaan toimiva ei ole aiheuttanut vahinkoa. Jos vahinkotapahtuma muodostuu useista samaa alkuperää olevista tapahtumista, vahingosta on vastuussa se, joka oli aluksen omistajana ensimmäisen tapahtuman sattuessa.

Jos useampi kuin yksi aluksen omistaja on 1 momentin nojalla vastuussa vahingosta, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti.

Aluksen omistaja on kuitenkin vastuusta vapaa, jos hän osoittaa, että:

1) vahinko on aiheutunut sotatoimesta, vihollisuuksista, sisällissodasta tai kapinasta taikka poikkeuksellisesta, väistämättömästä ja ylivoimaisesta luonnonilmiöstä;

2) vahinko on kokonaan aiheutunut kolmannen henkilön vahingontekotarkoituksin suorittamasta teosta tai laiminlyönnistä;

3) vahinko on kokonaan aiheutunut majakoiden tai muiden navigoinnin apuvälineiden ylläpitoon velvollisen viranomaisen tätä tehtävää suorittaessaan tekemästä virheestä tai laiminlyönnistä; taikka

4) laivaaja tai muun henkilö on laiminlyönyt ilmoittaa laivattujen aineiden vaarallisesta tai haitallisesta ominaisuudesta ja laiminlyönti on joko aiheuttanut vahingon kokonaan tai osittain tai johtanut siihen, että aluksen omistaja ei ole ottanut vakuutusta 10 tai 11 §:n mukaisesti; aluksen omistaja on kuitenkin tällöin vapaa vastuusta vain, jos hän tai hänen palveluksessaan oleva tai asiamiehensä eivät tienneet eikä heidän voinut kohtuudella edellyttää tietävän laivattujen aineiden vaarallisuudesta ja haitallisesta ominaisuudesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos vahinkoa kärsineen puolelta on tahallisesti tai tuottamuksesta myötävaikutettu vahinkoon, vahingonkorvausta voidaan sovitella.

4 §

Vastuun kanavointi ja takautumisoikeus

Aluksen omistajaa vastaan saa ajaa kannetta 2 §:ssä tarkoitetun vahingon korvaamiseksi vain tämän luvun nojalla.

Korvausta 2 §:ssä tarkoitetusta vahingosta ei voida vaatia:

1) aluksen omistajan palveluksessa olevalta tai aluksen omistajan asiamieheltä taikka laivaväkeen kuuluvulta;

2) luotsilta tai muulta henkilöltä, joka kuulumatta laivaväkeen työskentelee aluksen lukuun;

3) laivanvarustajalta, joka ei omista alusta, tai muulta henkilöltä, joka aluksen omistajan asemasta käyttää alusta, rahdinantajalta, lastinantajalta, laivaajalta, lastin vastaanottajalta tai lastin omistajalta;

4) henkilöltä, joka aluksen omistajan, laivanvarustajan tai päällikön suostumuksella tai viranomaisen toimeksiannosta suorittaa pelastustyötä;

5) torjuntatoimenpiteiden suorittajalta; eikä

6) henkilöltä, joka on 2—5 kohdassa tarkoitetun henkilön palveluksessa tai asiamies, ellei kyseinen henkilö ole aiheuttanut vahinkoa tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

Poiketen siitä, mitä 2 momentissa säädetään, korvausta voidaan kuitenkin vaatia laivaajalta tai muulta henkilöltä, joka on laiminlyönyt laivattujen aineiden vaarallisesta tai haitallisesta ominaisuudesta ilmoittamisen, ja tämä on aiheuttanut sen, että aluksen omistaja on 3 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisesti vapaa vastuusta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 2 momentin 1, 2 ja 4—6 kohdassa tarkoitetun henkilön aiheuttamasta vahingosta tämän luvun nojalla suoritettu korvaus voidaan vaatia vahingon aiheuttajalta vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi. Työntekijän tai virkamiehen maksettavan korvauksen määräämiseen sovelletaan tällöin kuitenkin, mitä vahingonkorvauslaissa ja työ-sopimuslaissa säädetään työntekijän ja virka-miehen korvausvelvollisuudesta.

5 §

Vastuun rajoittaminen ja vastuumäärät

Aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa tämän luvun mukainen vastuunsa irtolastina kuljetettavien vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta jokaista vahinkotapahtumaa kohti määrään, joka vastaa 10 000 000 SDR:ää sellaisesta aluksesta, jonka vetoisuutta osoittava luku on enintään 2 000. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 2 000, vastuurajaa korotetaan 1 500 SDR:llä jokaiselta vetoisuuden yksiköltä 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 50 000, vastuurajaa korotetaan vielä 360 SDR:ää jokaiselta 50 000 yksikköä ylittävältä vetoisuuden yksiköltä. Vastuun enimmäismäärä on kuitenkin 100 000 000 SDR:ää.

Aluksen omistajalla on oikeus rajoittaa tämän luvun mukainen vastuunsa pakattujen vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamien vahinkojen osalta jokaista vahinkotapahtumaa kohti määrään, joka vastaa 11 500 000 SDR:ää sellaisesta aluksesta, jonka vetoisuutta osoittava luku on enintään 2 000. Jos vetoisuutta osoittava luku on suurempi kuin 2 000, vastuurajaa korotetaan 1 725 SDR:llä jokaiselta vetoisuuden yksiköltä 2001 yksiköstä 50 000 yksikköön. Jos vetoisuutta osoit-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tava luku on suurempi kuin 50 000, vastuuraajaa korotetaan vielä 414 SDR:ää jokaiselta 50 000 yksikköä ylittävän vetoisuuden yksiköltä. Vastuun enimmäismäärä on kuitenkin 115 000 000 SDR:ää.

Mitä 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös vahinkoon, joka on aiheutunut sekä pakattuina että irtolastina kuljetettavista vaarallisista ja haitallisista aineista sekä vahinkoon, jonka osalta ei ole mahdollista määrittää, onko vahinko aiheutunut pakattuina vai irtolastina kuljetettavista vaarallisista ja haitallisista aineista.

Oikeus vastuun rajoittamiseen ei koske korkoa eikä oikeudenkäyntikuluja.

Aluksen omistajalla ei ole oikeutta rajoittaa vastuutaan, jos hän on aiheuttanut vahingon tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tietäen, että sellainen vahinko todennäköisesti syntyisi.

6 §

Rajoitusrahaston perustaminen

Aluksen omistaja voi rajoittaa vastuunsa 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyllä tavalla vain, jos hän tai hänen vakuutusenantajansa taikka joku muu hänen puolestaan perustaa 12 luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisesti rajoitusrahaston, joka suuruudeltaan vastaa omistajan vastuun määrää.

Suomessa rajoitusrahasto perustetaan siinä tuomioistuimessa, jossa vahingonkorvausta koskeva kanne 21 luvun 3 e §:n mukaan on pantu vireille tai voidaan panna vireille. Kun rajoitusrahasto on perustettu, aluksen omistaja tai muu asianosainen voi nostaa kanteen rajoitusasiassa saadakseen vastuun määrityksi ja rahaston jaetuksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Rajoitusrahaston jako

Jos 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty vastuumäärä ei riitä hyvitykseksi niille, jotka ovat oikeutettuja vahingonkorvaukseen, jaetaan rajoitusrahaston varat heidän saamistensa määrän mukaisessa suhteessa. Kuolemantausta ja henkilövahinkoa koskevat vaatimukset ovat kuitenkin ensisijaisia muihin vaatimuksiin nähden siltä osin, kuin niiden kokonaismäärä on enintään kaksi kolmasosaa 5 §:n 1 ja 2 momentissa säädetystä vastuumäärästä.

8 §

Rajoitusrahastosta eräissä tapauksissa suoritettavat korvaukset

Jos joku on suorittanut vahingonkorvausta 2 §:ssä tarkoitettusta vaarallisten ja haitallisten aineiden vesikuljetuksista aiheutuneesta vahingosta ennen rajoitusrahaston jakamista, hän tulee vahinkoa kärsineen sijaan tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaan suorittamansa määrän osalta.

Jos aluksen omistaja tai joku muu osoittaa, että hän joutuu vastaisuudessa suorittamaan sellaisen korvauksen, jonka hän olisi voinut 1 momentin mukaan vaatia suoritettavaksi rajoitusrahastosta, jos tämä korvaus olisi maksettu ennen rajoitusrahaston jakamista, tuomioistuimien voi määrätä tätä varten riittävän määrän asetettavaksi erilleen, jotta hän voi esittää vaatimuksensa myöhemmin rajoitusrahastoa vastaan.

Jos aluksen omistaja on suorittanut kustannuksia vapaaehtoisesti tai kärsinyt vahinkoa torjuntatoimenpiteistä, hänellä on sama oikeus korvaukseen rajoitusrahastosta kuin muullakin vahinkoa kärsineellä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Rajoitusrahaston vaikutukset

Jos rajoitusrahasto on perustettu 6 §:n mukaisesti eikä kysymyksessä ole 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu tapaus, aluksen omistaja ei ole muulla omaisuudellaan vastuussa sellaisesta vahingonkorvauksesta, joka voidaan vaatia maksettavaksi rajoitusrahastosta. Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske korkoa eikä oikeudenkäyntikuluja.

Jos aluksen omistajalle kuuluvaa omaisuutta on pantu takavarikkoon tai siihen on kohdistettu muu toimenpide ulosoton turvaamiseksi saamisesta, joka voidaan vaatia maksettavaksi ainoastaan rajoitusrahastosta, takavarikko tai muu turvaamistoimi on kumottava, kun rajoitusrahasto on perustettu. Jos aluksen omistaja on asettanut vakuuden välttääkseen takavarikon tai muun turvaamistoimen, vakuus on palautettava hänelle.

Jos rajoitusrahasto on perustettu toisessa sopimusvaltiossa, 1 ja 2 momenttia sovelletaan vain jos vahinkoa kärsineellä on oikeus ajaa kannetta siinä tuomioistuimessa tai sen viranomaisen luona, jonka hallussa rahasto on ja hänellä on mahdollisuus saada rahaston varoista hänelle tuleva osuus.

10 §

Suomalaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Vaarallisia ja haitallisia aineita lastina kuljettavan suomalaisen aluksen omistajan on otettava ja pidettävä voimassa vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun tai toisessa sopimusvaltiossa voimassa olevan vastaavan lainsäädännön mukaisen aluksen omistajan vastuun 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun määrään saakka.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

Ulkomaista alusta koskeva vakuuttamisvelvollisuus

Vaarallisia ja haitallisia aineita lastina kuljettavalla ulkomaisella aluksella, joka käy suomalaisessa satamassa tai käyttää Suomen vesialueella olevia satamalaitteita, tulee olla vakuutus tai muu rahavakuus, joka kattaa tämän luvun mukaisen aluksen omistajan vastuun 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun määrään saakka.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa aluksessa on oltava mukana todistus, joka osoittaa, että 1 momentissa tarkoitettu vakuutus tai vakuus on voimassa.

Jos aluksen omistaa valtio, aluksessa on oltava mukana todistus, josta ilmenee, että kyseinen valtio omistaa aluksen ja että sen tämän luvun mukainen vastuu on katettu 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun määrään saakka.

12 §

Vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa hakemuksesta liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin merkityn aluksen omistajalle todistuksen 10 §:ssä tarkoitettun vakuutuksen tai vakuuden voimassaolosta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myös antaa todistuksen vakuutusvelvollisuuden täyttämisestä 11 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, jos alusta ei ole rekisteröity missään sopimusvaltiossa.

Hakemukseen on liitettävä selvitys, josta ilmenee, että vakuutus tai vakuus:

1) kattaa tässä luvussa tarkoitettun vastuun; ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) voi todistuksen voimassaoloaikana lakata olemasta voimassa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua siitä päivästä, jona kirjallinen ilmoitus voimassaolon lakkaamisesta on tullut Liikenne- ja viestintävirastolle, paitsi jos todistus on toimitettu Liikenne- ja viestintävirastolle tai alukselle on annettu uusi todistus.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee peruuttaa todistus, kun sen myöntämisen edellytykset eivät enää täyty.

Aluksen päällikön velvollisuus on huolehtia, että todistus pidetään mukana aluksessa ja jäljennös todistuksesta on talletettava Liikenne- ja viestintäviraston haltuun. Alusta ei saa käyttää vesiliikenteeseen ilman todistusta.

Tässä pykälässä tarkoitetun todistuksen antamisesta peritään maksu. Maksusta säädetään valtion maksuperustelaisissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista todistuksesta ja sen hakemisesta.

13 §

Vakuutuksen tai vakuuden antajaan kohdistetut vaatimukset

Korvaukseen oikeutettu saa kohdistaa tämän luvun mukaiseen vahinkoon perustuvan korvausvaatimuksensa suoraan 10 tai 11 §:ssä tarkoitetun vakuutuksen tai vakuuden antajaan.

Vakuutuksen tai vakuuden antaja ei kuitenkaan ole velvollinen korvaamaan vahinkoa 3 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tai jos aluksen omistaja on itse tahallaan aiheuttanut vahingon. Vakuutuksen tai vakuuden antajan vastuu ei missään tapauksessa ole 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määrää suurempi.

Vakuutuksen tai vakuuden antaja voi vapautua vastuusta muuta kuin aluksen omistajaa kohtaan vedota ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuihin seikkoihin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vakuutuksen tai vakuuden antajalla on kaikissa tapauksissa oikeus vaatia aluksen omistajan osallistumista oikeudenkäyntiin.

14 §

Viittaussäännökset

Tämän luvun mukaisen saatavan vanhentumisesta säädetään 19 luvun 1 §:n 1 momentissa.

Toimivaltaisesta tuomioistuimesta tämän luvun mukaisessa asiassa säädetään 21 luvun 3 e §:ssä.

Ulkomaisen tuomion täytäntöönpanosta tämän luvun mukaisessa asiassa sekä ulkomailla perustetun rajoitusrahaston vaikutuksesta Suomessa annetun tuomion täytäntöönpanoon tämän luvun mukaisessa asiassa säädetään 22 luvun 9 ja 10 §:ssä.

Oikeudesta korvaukseen saamiseen HNS-yleissopimuksen 13 artiklassa tarkoitettua kansainvälisestä vaarallisia ja haitallisia aineita koskevasta rahastosta säädetään vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjasta annetussa laissa (/).

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamisesta

1 §

Nairobien yleissopimuksen soveltaminen Suomessa

11 a luku

Vastuu merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamisesta

1 §

Nairobien yleissopimuksen soveltaminen Suomessa

Voimassa oleva laki

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta siltä osin, kuin merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamiseen sovelletaan 10 tai 10 a luvun säännöksiä.

12 luku

Rajoitusrahasto ja rajoitusoikeudenkäynti

1 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat rajoitusrahastoa, joka perustetaan 9 luvun 7 §:n mukaisesti (*rajoitusrahasto*), ja *soveltuvin osin* sellaista rajoitusrahastoa, joka perustetaan 10 luvun 6 §:n mukaisesti.

2 §

Rahaston suuruus

Lisätään uusi momentti.

19 luku

Saatavan vanhentuminen

1 §

Saatavan vanhentuminen

Kanne maksun saamiseksi seuraavista saatavista on, riippumatta siitä, onko vastuu rajoitettu tai rajoittamaton, pantava vireille:

Ehdotus

Tämän luvun säännöksiä ei sovelleta siltä osin, kuin merenkulkuonnettomuudesta aiheutuvan hylyn poistamiseen sovelletaan 10, 10 a tai 11 luvun säännöksiä.

12 luku

Rajoitusrahasto ja rajoitusoikeudenkäynti

1 §

Luvun soveltamisala

Tämän luvun säännökset koskevat rajoitusrahastoa, joka perustetaan 9 luvun 7 §:n mukaisesti (*rajoitusrahasto*), ja sellaista rajoitusrahastoa, joka perustetaan 10 luvun 6 §:n tai 11 luvun 6 §:n mukaisesti.

2 §

Rahaston suuruus

Vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevan rajoitusrahaston tulee suuruudeltaan vastata 11 luvun 5 §:ssä säädettyä vastuumäärää.

19 luku

Saatavan vanhentuminen

1 §

Saatavan vanhentuminen

Kanne maksun saamiseksi seuraavista saatavista on, riippumatta siitä, onko vastuu rajoitettu tai rajoittamaton, pantava vireille:

Voimassa oleva laki

8) Nairobin yleissopimuksen mukaisten hylyn paikantamisesta, merkitsemisestä ja poistamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona hylyn on 11 a luvun 4 §:n mukaisesti katsottu aiheuttavan vaaran.

Lisätään uusi kohta.

Lisätään uusi momentti.

20 luku

Rangaistussäännökset

9 a §

Merilaisissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti

Laivanisäntä, aluksen omistaja, rekisteröity omistaja tai rahdinkuljettaja, joka tahallaan laiminlyö 7 luvun 2 §:ssä, 10 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa, 11 a luvun 6 §:ssä, 15 luvun 23 a §:ssä tai Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa säädetyn taikka tämän lain 15 luvun 1 §:n 2 momenttiin perustuvan velvollisuuden ottaa vakuutus tai asettaa vakuus, on tuomittava *merilaisissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

Ehdotus

8) Nairobin yleissopimuksen mukaisten hylyn paikantamisesta, merkitsemisestä ja poistamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona hylyn on 11 a luvun 4 §:n mukaisesti katsottu aiheuttavan vaaran;

9) 11 luvussa tarkoitetun vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttaman vahingon korvaamisesta kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona vahinkoa kärsinyt tiesi tai hänen olisi kohtuudella pitänyt tietää vahingosta ja aluksen omistajan henkilöllisyydestä.

Edellä 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa kannetta ei kuitenkaan saa nostaa enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut päivästä, jona vahinkotapahtuma sattui, tai jos vahinko aiheutui tapahtumasarjasta, päivästä, jona viimeinen tapahtuma sattui.

20 luku

Rangaistussäännökset

9 a §

Merilaisissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönti

Laivanisäntä, aluksen omistaja, rekisteröity omistaja tai rahdinkuljettaja, joka tahallaan laiminlyö 7 luvun 2 §:ssä, 10 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa, *11 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa*, 11 a luvun 6 §:ssä, 15 luvun 23 a §:ssä tai Ateena-asetuksen liitteen I 4 a artiklassa säädetyn taikka tämän lain 15 luvun 1 §:n 2 momenttiin perustuvan velvollisuuden ottaa vakuutus tai asettaa vakuus, on tuomittava *merilaisissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

Voimassa oleva laki

Merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä tuomitaan myös lainvarustaja, joka sallii aluksen käytön menrenkulkuun, vaikka hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että 10 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa säädettyä vakuuttamis- tai vakuudenasettamisvelvollisuutta ei ole täytetty. Sama koskee sitä, joka aluksen omistajan sijasta huolehtii aluksen käytöstä sekä aluksen päällikköä.

9 b §

Vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyönti

Aluksen päällikkö, joka tahallaan laiminlyö 7 luvun 3 §:n 3 momentissa, 10 luvun 10 §:n 3 momentissa tai 11 §:n 2 momentissa, 11 a luvun 7 §:n 3 momentissa taikka 15 luvun 24 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden huolehtia, että aluksessa pidetään mukana vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus, on tuomittava *vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

21 luku

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

3 a §

Toimivaltainen merioikeus öljyvahinkoasiassa

Kanne vahingonkorvauksen saamiseksi 10 luvun nojalla voidaan nostaa suomalaisessa tuomioistuimessa, jos öljyvahinko on tapahtunut Suomessa tai mainitun luvun 1 §:n 10 kohdassa tarkoitettulla Suomen talousvyöhyk-

Ehdotus

Merilaissa säädetyn vakuuttamisvelvollisuuden laiminlyönnistä tuomitaan myös lainvarustaja, joka sallii aluksen käytön menrenkulkuun, vaikka hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että 10 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa, *11 luvun 10 §:ssä tai 11 §:n 1 momentissa tai 11 a luvun 6 §:ssä* säädettyä vakuuttamis- tai vakuudenasettamisvelvollisuutta ei ole täytetty. Sama koskee sitä, joka aluksen omistajan sijasta huolehtii aluksen käytöstä sekä aluksen päällikköä.

9 b §

Vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyönti

Aluksen päällikkö, joka tahallaan laiminlyö 7 luvun 3 §:n 3 momentissa, 10 luvun 10 §:n 3 momentissa tai 11 §:n 2 momentissa, *11 luvun 11 §:n 2 momentissa tai 12 §:n 4 momentissa*, 11 a luvun 7 §:n 3 momentissa taikka 15 luvun 24 §:n 3 momentissa säädetyn velvollisuuden huolehtia, että aluksessa pidetään mukana vakuutusta tai vakuutta koskeva todistus, on tuomittava *vakuutustodistuksen mukanapitovelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

21 luku

Toimivaltainen tuomioistuin ja oikeudenkäynti merioikeusjutuissa

3 a §

Toimivaltainen merioikeus öljyvahinkoasiassa

Suomen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan 10 luvun mukaisen vahingonkorvausasian, jos öljyvahinko on tapahtunut Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos torjuntatoimenpiteet on suoritettu sellaisen

Voimassa oleva laki

keellä tai jos torjuntatoimenpiteet on suoritettu sellaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä.

Ehdotus

vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä.

Jos Suomen tuomioistuin on 1 momentin nojalla toimivaltainen, vaatimus voidaan vahingonkorvauksen saamiseksi samasta vahinkotapahtumasta aiheutuneesta muusta öljyvahingosta tutkia samassa tuomioistuimessa.

Suomen toimivaltainen tuomioistuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetussa asiassa on Helsingin käräjäoikeus.

Jos vahinkotapahtuman jälkeen on perustettu 10 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto Suomessa ja aluksen omistajalla tai vakuutusenantajalla, jota vastaan kanne on nostettu Suomen tai toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa, on oikeus rajoittaa vastuunsa, Helsingin käräjäoikeus tutkii vaatimukset, jotka liittyvät rajoitusrahaston jakamiseen vahingonkorvaukseen oikeutettujen kesken.

3 e §

Toimivaltainen merioikeus vaarallisten ja haitallisten aineiden aiheuttamaa vahinkoa koskevassa asiassa

Suomen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan 11 luvun mukaisen vahingonkorvausasian, jos vahinko on tapahtunut Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä tai jos torjuntatoimenpiteet on suoritettu sellaisen vahingon estämiseksi tai rajoittamiseksi Suomessa tai Suomen talousvyöhykkeellä. Suomen tuomioistuin on myös toimivaltainen tutkimaan 11 luvun mukaisen vahingonkorvausasian mainitun luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa silloin kun vahinko on tapahtunut minkä tahansa valtion ulkopuolella, jos

1) alus on rekisteröity Suomessa tai, jos alus ei ole rekisteröity, se purjehtii Suomen lipun alla;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) aluksen omistajan kotipaikka tai päätoimipaikka on Suomessa; tai

3) mainitun luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto on perustettu Suomessa.

Jos Suomen tuomioistuin on 1 momentin nojalla toimivaltainen, voidaan vaatimus vahingonkorvauksen saamiseksi samasta vahinkotapahtumasta aiheutuneesta muusta vahingosta tutkia samassa tuomioistuimessa.

Asia, joka 1 ja 2 momentin nojalla voidaan tutkia Suomen tuomioistuimessa, tutkitaan Helsingin käräjäoikeudessa.

Jos vahinkotapahtuman jälkeen on perustettu 11 luvun 6 §:ssä tarkoitettu rajoitusrahasto Suomessa ja aluksen omistajalla tai vakuutusenantajalla, jota vastaan kanne on nostettu Suomen tai toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa, on oikeus rajoittaa vastuunsa, Helsingin käräjäoikeus tutkii vaatimukset, jotka liittyvät rajoitusrahaston jakamiseen vahingonkorvaukseen oikeutettujen kesken.

22 luku

Täytäntöönpano

22 luku

Täytäntöönpano

10 §

Vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttamaa vahinkoa koskevan tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

HNS-yleissopimuksen sopimusvaltiossa annettu 11 luvussa tarkoitetun vaarallisen ja haitallisen aineen aiheuttaman vahingon korvaamista koskeva lainvoimainen tuomio, joka on siellä täytäntöönpanokelpoinen, on pantava täytäntöön Suomessa, jos asianomaisen sopimusvaltion tuomioistuin on mainitun yleissopimuksen mukaan ollut asiassa toimivaltainen. Tuomion asiaratkaisua ei saa ottaa uudelleen tutkittavaksi. Tuomiota ei kuitenkaan tunnusteta eikä panna täytäntöön, jos se on saatu petollisin keinoin tai vastaajalle ei

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ole annettu kohtuullista aikaa ja oikeudenmukaista mahdollisuutta valmistautua vastaamaan asiassa.

Tuomion täytäntöönpanoon sovelletaan 6 §:n 2-4 momenttia.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

4.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:n 5 kohta, sellaisena
kuin se on laeissa 861/2016 ja 170/2019 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuk-
sissa tarkoitetaan:

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuk-
sissa tarkoitetaan:

5) *kansainvälisillä yleissopimuksilla*:
a) ihmishengen turvallisuudesta merellä
vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopi-
musta (SopS 11/1981, *SOLAS-yleissopimus*)
siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
b) alusten aiheuttaman meren pilaantumisen
ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansain-
väliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden
1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983, *MARPOL*
73/78 -yleissopimus);
c) kansainvälistä merenkulkijoiden koulu-
tusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa
vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984,
STCW-yleissopimus);
d) kansainvälisistä säännöistä yhteentör-
määmisen ehkäisemiseksi merellä vuonna
1972 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta
(SopS 30/1977, *COLREG-yleissopimus*);
e) vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmit-
tausyleissopimusta (SopS 31/1982);
f) yleissopimusta (n:o 147), joka koskee
kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistä-
soa (SopS 54/1979);

5) *kansainvälisillä yleissopimuksilla*:
a) ihmishengen turvallisuudesta merellä
vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopi-
musta (SopS 11/1981), *jäljempänä SOLAS-*
yleissopimus, siihen myöhemmin tehtyine
muutoksineen;
b) alusten aiheuttaman meren pilaantumisen
ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansain-
väliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden
1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983, *MARPOL*
73/78 -yleissopimus);
c) kansainvälistä merenkulkijoiden koulu-
tusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa
vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984),
jäljempänä STCW-yleissopimus);
d) kansainvälisistä säännöistä yhteentör-
määmisen ehkäisemiseksi merellä vuonna
1972 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta
(SopS 30/1977, *COLREG-yleissopimus*);
e) vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmit-
tausyleissopimusta (SopS 31/1982);
f) yleissopimusta (n:o 147), joka koskee
kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistä-
soa (SopS 54/1979);

Voimassa oleva laki

g) öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta vuonna 1969 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen muuttamisesta tehtyä vuoden 1992 pöytäkirjaa (SopS 43/1996);

h) vuoden 1966 kansainvälistä lastivii-vayleissopimusta (SopS 52/1968);

i) merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

j) vuoden 2001 kansainvälistä yleissopimusta alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta (SopS 93/2010);

k) vuoden 2001 kansainvälistä yleissopimusta aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta (SopS 4/2009);

l) vuoden 2007 hylkyjen poistamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta (Nairobin yleissopimus) (SopS 13 ja 14/2017);

Ehdotus

g) öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta vuonna 1969 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen muuttamisesta tehtyä vuoden 1992 pöytäkirjaa (SopS 43/1996);

h) vuoden 1966 kansainvälistä lastivii-vayleissopimusta (SopS 52/1968);

i) merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 51 ja 52/2013);

j) vuoden 2001 yleissopimusta alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta (SopS 92 ja 93/2010);

k) vuoden 2001 *kansainvälistä* yleissopimusta aluksen polttoaineen aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta (SopS 3 ja 4/2009);

l) vuoden 2007 hylkyjen poistamista koskevaa kansainvälistä yleissopimusta (Nairobin yleissopimus) (SopS 13 ja 14/2017);

m) vastuusta ja vahingonkorvauksesta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä vuonna 1996 tehdyn yleissopimuksen vuoden 2010 pöytäkirjaa (/);

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

5.

Laki

eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain (383/2009) 1 §:n 2 momentin 4 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Tätä lakia ei sovelleta, jos vahinko on aiheutunut:

Tätä lakia ei sovelleta, jos vahinko on aiheutunut:

4) tapahtumasta, johon sovelletaan merilain (674/1994) 10 ja 10 a lukua;

4) tapahtumasta, johon sovelletaan merilain (674/1994) 10, 10 a ja 11 lukua;

Tämä lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.